דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

[...]ד', י"ב באייר תשל"ב, 26 באפריל 1972 • גליון 14250 • השנה הארבעים ושבע

היום 16 עמודים • המחיר 45 אגורות

היום ב"דבר"

- תמיהות מבריחת השבויים / שמשון עופר
- קרבות קרקע יכריעו בווייטנאם
- פלורליזם ואוניפורמיזם / טדי פרויס
- משבר בצמרת המצרית / יהושע תדמור
- שילוב הסדרים מקומיים / חיים ליפשיץ
- ברית-הידידות האנטי-ציונית / דב אפל
- בודדים על הגבעה / אהרן גבע
- עכשיו / עמ' 11—12
- ביקורת, מוסיקה וקולנוע / עמ' 7

מזג האוויר

חם, יבש ואביך.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 18—29 מעלות, תל־אביב 17—29, צפולה 15—34, נצרת 16—33, נהריה 13—28, לוד 16—35, באר־שבע 16—36, אילת 20—39, מפרץ שלמה 24—37, רמת הגולן 15—27, הר שומרון 18—30, עזה 16—33 ד ידיהו 17—36 מעלות.

[...]אדאת: תוך שנה [...]וחזר ישראל. [...]מצב של השפלה

[...]ם השנה להולדת מוחמד נשא [...]ז דרשה רצופה ביטויים אנטי־יהודיים

[...]הוד יערי סופר "דבר" לענייני ערביים

[...]יא סאדאת נשבע לעמו כי תוך שנה [...]ר את השטחים ה[...]ים וירושלים ברא[...]מגר את "השחצנות" [...]אלית כך שהיהודים להיות "עם השיפלות והמיסכנות" כפי ש[...]עליהם בקוראן. "אין [...] עניין של האדמות. [...] סאדאת. זוהי שאלה [...]בוד".

[...] חג הולדת הנביא מוחמד השמיע סאדאת באזני מאות מתפללים במסגד חוסיני בקאהיר נאום קצר בנוסח של דרשה דתית, ספוג מוטיבים אנטי יהודיים ואף אנטי־שמיים מהאוסלב, תוך שהוא חוזר ומבליט את מקומה החשוב של ירושלים בדת זו כשווה למסגד צבי[...]ין של מאבק דתי.

סאדאת הסביר כי לא ינהל מו"מ ישיר עם ישראל משום שהנביא עצמו נכשל בראשית המאה השביעית במו"מ עם היהודים שישבו בעיר אל־מדינה, ולאחר שהושג הסכם בגדו בו היהודים והתחברו עם אויביו. הדבר הישה ביותר שעשה מוחמד היה גירוש היהודים מכל חצי האי ערב. במקום אחר אמר סאדאת כי היהודים הם "אנשי מרמה, שבט של חורשי רע שהוכו על בגידה". הוא הזכיר פעמים אחרות כי בקוראן נגזר על היהודים להיות "עם השפלות והמסכנות" ולעומת זה ציין שבקוראן נאמר כי המוסלמים הם "הטובה שבאומות". "מפני היתה ליהודים חשיבות? לפני שהתייצב מאחוריהם האימפריאליזם, לא יכלו להתגבר ברצוות אלוהי".

לכל אורך הנאום קרא סאדאת לעם המצרי ללמוד כמופת הסבלנות והשתיקה של מוחמד שעבר עינויים רבים עד שיצא מנוצח. אך בסוף נאומו שינה לפתע את הטון ואמר:

"בשנה שעברה, במקום זה, הבטחתי לכם שעד החג הנוכחי תהיה לנו מערכת של ביטוחים. ואף איש לא יגיע לזיקנה בלי לקבל קיצבה מהמדינה. והנה היום נחתם החוק ותוך חודשיים יופעלו חוקי הביטוח. זה מה שהבטחתי בשנה שעברה וקיימתי. השנה אני מבטיח כי נחוג במקום זה בחג הבא לא רק את שחרור אדמותינו אלא גם את מיגור השחצנות והשתוללות הישראלית והם יחזרו פעם נוספת להיות "עם השיפלות והמיסכנות".

הצהרה זו עומדת בניגוד לקו שהינהה את סאדאת מאז דצמבר לא להרשות שאלת עיתוי המלחמה תשמש נושא לויכוח פומבי. דוגמה שמבודדי התעמולה במצרים היו כיאו לכך שסאדאת מצא עצמו נאלץ לקבוע בפומבי תאריך גבול להתפצרותיו הנחרצות והרשונות לגלות סבלנות. אין ספק שהצהרתו מכוונת גם לדחוק הסובייטים לסייע בידו לקראת נסיעתו השבוע למוסקוה ובוודאי עוד יהיו לה השלכות חשובות על פעילותו ומעמדו.

סאדאת טען, כי ארה"ב וישראל מנסות לייאש את מצרים באמצעות לוחמה פסיכולוגית וקוראות לה להיכנע לתנאיהן. "אבל הם שוכחים שאנו נושאי עליונות מוחמד. מצרים לא תיפול ברוחה ולא תוותר. יש להם נשק חדש אבל גם אנו מקבלים נשק חדש. זו לא בעיה של נשק אלא ענין של אמונה. אנו מאמינים שאללה עמנו והצדק עמנו ויש לנו סבלנות של מאמין חזק". סאדאת אמר כי מצרים יודעת שיהיה עליה לשלם מחיר גבוה במלחמה הבאה אולם "העם תצטרך ישראל לשלם כפליים".

תוך פולמוס עם המלך חוסיין אמר סאדאת כי ירושלים הקדושה לאיסלם אינה נכס של שום אדם ואיש אינו יכול להתמסר על המקום הראשון אליו נהגו המוסלמים לכוון את תפילותיהם.

[...]ידי מצרים נשק [...]רפתי ואנגלי

[...]את: ברה"מ אינה מספקת הכל; [...]ושסקו לא קיבל דעתו על ישראל

מאת סופר "דבר" לענייני ערביים

[...]יא סאדאת גילה, כי [...] אינה מספקת למצרים [...] מוני הנשק שזו מבקשת [...]מר כי יש חילוקי־דעות [...]לבין נשיא רומניה ניקו[...]צ'אושסקו לגבי שאלות [...]ח של ישראל.

[...]את יוצא למוסקוה היום או [...] עתוני קאהיר פירסמו אתמול [...] נוספים מנאום סאדאת ב־[...] אפריל. הוא אמר, כי "יש [...] מסויימים שהסובייטים לא [...]" לבוי העיר: "איני יכול [...]יד בשום לאיים על ברה"מ.

אך אין פירוש הדבר, שהסובייטים קבעו תנאים מסויימים". לדבריו, תקבל גם לוב נשק סובייטי.

סאדאת הוסיף, כי מצרים מקבלת נשק בדרכי עקיפין גם מצרפת וגם מבריטניה, על אף האמברגו. אך הסביר כי יש קשיים ברכישת נשק כבד מן המערב. הוא אמר: "אפילו עמד לרשותי מטבע זר לא היה המערב מוכרו לי, אפילו לזבח אותי".

אשר לשיחותיו עם צ'אושסקו גילה סאדאת, כי המנהיג הרומני חלק על דעתו שישראל מעוניינת רק בסיפוחים ויש לה "תיאבון גדול". סאדאת אמר: "צ'אושסקו סבור, שהישראלים אינם מעוניינים בשטחים" והדגיש, כי היתה מחלוקת ביניהם בעניין זה.

י. גלילי לסופר "דבר":

הממשלה תדון בדו"ח ועדת ויתקון

גח"ל דורש הקמת ועדה פרלמנטרית

מאת דן פתיר, סופר "דבר"

הממשלה תקיים בקרוב דיון בדו"ח ועדת ויתקון — על כך אמר אמש לסופר "דבר" השר ישראל גלילי.

השר גלילי מסר כי פנה לעמיתו שר המשפטים יעקב שמשון שפירא בשאלה אם בכתיבה חוקתית חייבת הממשלה לדון בדו"ח שכזה, או אם זכאית היא לדון בו. גלילי הוסיף: "שר המשפטים אמר, כי אין חובת דיון מוטלת על הממשלה, אך היא זכאית לכך — לפי הצעת חברי הממשלה".

בתשובה על שאלה נוספת אמר השר, כי כיון שכך, הרי הממשלה וודאי תקיים את זכותה לדון בדו"ח ועדת ויתקון. בהמשך דבריו הביע השר גלילי את התמיהה על ידיעות שהתפרסמו בעתונות כאילו הממשלה החליטה, כביכול, לא לדון בנושא. הוא הדגיש כי ידיעות כאלה אינן נכונות, וכי לא נתקבלה כל החלטה כזאת.

זוהי תגובה ראשונה המוסמכת משר בממשלה על נושא דו"ח ועדת ויתקון. השר גלילי לא ציין את המועד המדוייק שבו יקויים דיון כזה. אך מניחים כי יהיה זה בזמן הקרוב.

דו"ח ועדת ויתקון יועלה כנראה בשבוע הבא לדיון בכנסת.

ועדת הכנסת בראשותו של ח"כ ישראל ישעיהו פתחה אתמול את ישיבתה בדיון על ערעורו של ח"כ מאיר אביזוהר על החלטת יו"ר הכנסת והסגנים, שלא להכיר בדחיפות הצעתו לסדר היום בנושא דו"ח ויתקון על "נתיבי נפט" והשלכותיו הציבוריות.

הוזמנו דיעות על דחיפות הנושא לציבור. אולם כיון שבשבוע זה לא יתקיים בכנסת דיון בהצעות לסדר היום, ובשבוע הבא יתקיים בכנסת דיון בהצעות רגילות, הוחלט לדחות את הערעור.

גח"ל דורש ועדה פרלמנטרית

הנהלת גח"ל קבעה אמש, כי

(המשך בעמוד 2, טור 7)

בא ד"ר קירכשלגר שר־החוץ האוסטרי

שר החוץ האוסטרי, ד"ר רודולף קירכשלגר, הגיע אמש לביקור של שבוע ימים בארץ כאורח הממשלה. יחד עמו הגיעו סגן מנכ"ל משרד החוץ האוסטרי ד"ר ארנו האלוסה, והיועץ ד"ר היימו קלנר.

בנמל התעופה נתקבל האורח על ידי שר החוץ אבא אבן, ראש הטקס אביגדור שוהם, הפקידות הבכירה של משרד החוץ ושגריר אוסטריה בישראל ד"ר ארהרד אקסנר.

אבן קידם את האורח בברכה. ד"ר קירכשלגר הודה על ההזמנה והוסיף כי הוא מתרגש מכך, כי הוא שר החוץ האוסטרי הראשון המבקר בישראל. הוא הביע את רגשי הידידות של הממשלה והעם האוסטרי לממשלת ישראל ולעמה, ואמר כי הביקור יתן לו הזדמנות ללמוד משהו על המצב בארץ.

בתשובה על שאלה אמר האורח, כי ממשלתו תומכת בהחלטת מועצת הבטחון 242. על שאלה אם יש קשר בין ביקורו בארץ ובין ביקורו המיועד במצרים, אמר כי אין שום קשר בשני הביקורים.

שפיטת פושעים נאציים

על שאלה בקשר לפשעי הנאצים באוסטריה אמר, כי כל עוד שלט העם האוסטרי בארצו, לא היה שם שום הפליה. דעתו היא, שהפושעים צריכים לבוא על ענשם. אולם הממשלה אינה יכולה להתערב בעבודות בית המשפט. יחד עם זאת ציין, כי יש לו אמון מלא בבתי המשפט.

מנמל התעופה לוד יצאו האורח ופמלייתו לירושלים והיום הוא עומד להתקבל על ידי נשיא המדינה. כן ייפגש עם ראש הממשלה גולדה מאיר.

מחר יבקר האורח בכנסת וייפגש עם היו"ר בפועל יצחק נבון. לאחר ביקור במוזיאון ישראל, ייפגש את ראש עיריית ירושלים טדי קולק בעירייה ולאחר מכן יסיירו השניים בירושלים. כן ינהל האורח [...]

(המשך בעמוד 2, טור 7)

היום יוודע מועמד המערך ליו"ר הכנסת

המערך החל בהצבעה

מאת סופר "דבר" בכנסת

אתמול החלו הבחירות למועמד המערך לתפקיד יו"ר הכנסת והיום ימשכו הבחירות. התוצאה יוודעו היום בשעות אחה"צ.

אתמול הוצבה הקלפי בחדר ישיבות הסיעה. ההשתתפות היתה ערה מאוד. כבר אתמול הצביעו 50 מתוך 64 בעלי זכות בחירה.

רחבת הכנסת היתה גדושה מבקרים, שבאו אתמול לישיבת הסיעה, כדי להצביע. חדר הישיבה היה מלא וגדוש והמקומות הישיבה לא הספיקו. חברי כנסת רבים ישבו על המדרגות.

שר המשפטים, י. ש. שפירא, ביקש פתק הצבעה נוסף, כיון שיצא בסיסון המועמד המומלץ על־ידי.

בהמשך הישיבה החליטה הכנסת ברוב גדול לפנות אל נשיאות הכנסת ולבקש שלא לקיים ישיבה ב־1 במאי. המערך מציע, שהכנסת תתכנס ביום ה' ולא ביום ב' ה־1 במאי.

חופש ההצבעה לסיעת מפ"ם

סיעת מפ"ם בכנסת החליטה אתמול להעניק לחבריה חופש הצבעה בעת בחירת המועמד ליו"ר הכנסת.

במליאת הכנסת תצביע מפ"ם בעד המועמד שייבחר בבחירות.

המשקיפים הוצבו בלבנון

ביירות, (עית). — משקיפי או"ם הגיעו ללבנון, כדי לתפוס עמדות לאורך קו שביתת הנשק הישראלית־לבנונית — אישר אמש שר ההגנה הלבנוני אליאס סאבא.

הוא לא מסר מה מספר המשקיפים שהגיעו כבר ללבנון וכמה עמדות הוקמו עד כה באזור הגבול.

כזכור הסכימה מועצת הבטחון בשבוע שעבר, בעקבות בקשה לבנונית, להגדיל את מספר משקיפי האו"ם בלבנון מ־7 עד 21.

קיסינג'ר חזר מביקור חשאי במוסקוה

בפגישותיו עם ברז'נייב וגרומיקו דן כנראה במערכה בווייטנאם – לקראת ביקור ניקסון

סייגון (יו. פ. א. פ., צ'יר, צ'יג רויטר'ס). — יועצו של הנשיא ניקסון הנרי קיסינג'ר ערך ביקור סודי בן ארבעה ימים במוסקוה. הביקור שנמשך מיום ה' שעבר עד יום ב' השבוע כלל שיחות עם מנהיג המפלגה הקומוניסטית הסובייטית ליאוניד ברז'נייב ועם שר החוץ אנדריי גרומיקו, וכפי הנראה נדונו בו בעיקר ההתפתחות במהלך הקרבות בווייטנאם וזאת לקראת ביקורו של הנשיא ניקסון במוסקוה בחודש מאי.

בהודעת הבית הלבן על הביקור, אשר פורסמה בו זמנית גם במוסקוה, נאמר כי הדיונים שניהל קיסינג'ר נגעו לבעיות בינלאומיות חשובות וכי שליחו של ניקסון התקבל במוסקוה בצורה האדיבה ביותר. הדיונים, נאמר, היו גלויים ומועילים.

איפוק מוסכם

במסיבת עתונאים אמר קיסינג'ר, כי הוסכם עם המנהיגים הסובייטים שאף אחד מהצדדים לא יגלה את נושא השיחות, אך גם מדבריו התברר, שהקרבות הכבדים אשר גרמו להיווצרות מתיחות חדשה ביחסים בין ארה"ב וברה"מ תפסו מקום נכבד בסדר היום. קיסינג'ר אמר, שבשום שלב של המגעים לא הועלתה אפשרות לביטול ביקורו של ניקסון.

יש לציין, כי בהודעת הבית הלבן בשבוע שעבר על ההתייעצויות שמקיים ניקסון עם עוזרים בכירים בקמפ־דיוויד בסוף השבוע שעבר הוזכר שמו של קיסינג'ר כאחד מן הנוכחים. עובדה זו נכונה בחלקה מאחר ונמסר כי קיסינג'ר יצא לקמפ־דיוויד מיד עם שובו מבריה"מ וזאת כנראה הסיבה להארכתו הבלתי רגילה של "סוף השבוע" של ההתייעצויות.

קרובה נפילת קונטום ברמה המרכזית

מדיווחים של סוכנויות הידיעות מסייגון מתברר כי העיר קונטום

הנרי קיסינג'ר

קרובה ליפול בידי הצפון וייטנאמיים. כל ליל אמש התגוננו בחזית דרום וייטנאם נגד גלי התעדויות הרגלים והשריון הקומוניסטים המתקדמים אל העיר מצפון. נראה כי הקומוניסטים מרכזים את מירב מאמציהם בקרב זה ובכך הם מצרים — [...] את כובד המערכה מהדרום מ־19 — אל אזור הרמה המרכזית.

ההפצצות הכבדות נמשכות

מפציצי "ב־52" אמריקאיים ממשיכים להטיל מאות טונות של חומר נפץ על ריכוזי הכוחות הקומוניסטים המקיפים את קונטום. ואילו הצבא הדרום וייטנאמי, שנפגע קשה, [...] עתה גם בהקמת קו הגנה חדש מעבר לנהר העולה על גדותיו צפונית לקונטום.

קרבות כבדים

עד כה השתלטו הקומוניסטים על יותר מעשרה בסיסים מסביב לעיר, לאורך גבול דרום וייטנאם, לאוס וקאמבודיה. הנשיא נגוין ואן תייה קרא בעקבות הנסיגה ההמונית של צבאו מקו ההגנה הסמוכים לחזור ולתפוס עמדות ברמה המרכזית בכל מחיר, אולם נראה כי כוונה כזה איננו אפשרי עתה.

שתי התקפות נגד [...], שנועדו בהוראתו של ואן תייה לכבוש מחדש בסיסים שנלקחו על ידי הוייטקונג במחוזות השבוע, נהדפו תוך אבידות כבדות לדרום־וייטנאמים.

(המשך בעמוד 2, טור 8)

אפולו־16 בתחום המשיכה של האדמה

יוסטון (ע"ר, ע"פ, יופ"ג). — שלושת האסטרונאוטים של "אפולו 16", שהשלימו שלושם את משימותיהם על פני הירח, נכנסו אתמול בשעה 16.36 (לפי שעון ישראל) לתחום המשיכה של כדור הארץ.

הם שהו אותה שעה במרחק של 341,620 ק"מ מהאדמה והגיעו במהירות של 46,610 קמ"ש לשעה.

בבוקר, בשעה 4.15 (לפי שעון ישראל), הפעילו האסטרונאוטים במשך 162 שניות את המנוע של תא הפיקוד, כדי לצאת ממסלול סביב הירח וכיוונו את החלליה לדרך, שבה הם ימשיכו עד לנחיתתם באוקיאנוס השקט, מחר.

האסטרונאוט דיוק הודה, כי שכח לכוון את מכשיר רכב הבחינה לביוום אוטומטי וכתוצאה מכך לא ניתן היה לבצע אחד מבין הניסויים החשובים במסגרת "אפולו 16" — מדידת עוצמת הזוהר של התרסקות "אוריון" על פני הירח.

במרכז החלל שביוסטון שררה דאגה עד שנתקבלה הידיעה, כי המנוע של "קאספאר" פעל כהלכה. כזכור, התעוררו קשיים בשלב הראשון של המבצע ובמרכז החלל הועלתה אז האפשרות של ביטול נחיתת האסטרונאוטים על פני הירח.

אתמול לפנות בוקר קיימו האסטרונאוטים הצגת טלוויזיה שלא היתה כלולה בתכנית. הם הפעילו את מצלמות הטלוויזיה והצופים על פני כדור הארץ יכלו להבחין בירח המתרחק הנראה ככדור לבן.

יאנג הציג בפני הצופים את ידיו ואמר, כי הלכלוך מתחת לציפורני אצבעותיו איננו אלא אבק מן הירח.

טרם הוחלט על ישיבת הכנסת ב־1 במאי

מאת סופר "דבר" בכנסת

נשיאות הכנסת לא החליטה אתמול אם לקיים את ישיבת הכנסת ב־1 במאי, והיא תתכנס היום לישיבה נוספת.

בישיבה של אתמול היו הקולות שקולים, בין ג. זר הדגיש שאין ברצונו לכפות את השבתת העבודה בכנסת בניגוד לרצונם של רבים מבין חברי הכנסת.

בינתיים התארגנו רבים מבין עובדי הכנסת ובהובהם להודיע, שלא יופיעו לעבודה ב־1 במאי. אם העובדים לא יופיעו לעבודה, לא תוכל הכנסת לקיים את הישיבה.

ההסתדרות הדתית בציבעה לא יופיעו לדיון בוועדת החינוך של הכנסת, שנועדה ל־1 במאי ולכן שונה נושא הדיון על תוכנית.

עובדי השוקולד שובתים היום

עובדי השימורים דחו השביתה ופותחים במו"מ; המעסיקים מאיימים להשבית כל התעשיה

מאת חיים ליפשיץ, סופר "דבר"

שביתת עובדי ענף השימורים בסקטור הפרטי שעמדה להיפתח היום למשך 3 ימים — נדחתה. לעומת זאת, תתקיים מחר בוקר שביתה בת יום אחד של עובדי ענף השוקולד ב"עלית" ר"ג, ב"ליבר" ת"א וכבה"ד בנצרת־עלית.

מזכיר הסתדרות פועלי הבנין א. בר־חיים מסר אמש, כי לאור ההתקדמות שחלה במו"מ עם המעסיקים ולקראת חידוש המו"מ היום, לאחר שנפסק לפני ימים אחדים, החליטה ועדת הבורים לדחות את השביתה בענף השימורים.

התקדמות במו"מ

בר־חיים מסר, כי חלה התקדמות לגבי התביעה להשוואת תנאי העובדים בענף זה בסקטור הפרטי לתנאי העבודה בסקטור ההסתדרותי — בכל הנוגע להגדלת פיצויי פיטורין, העברת עובדים זמניים למעמד של חודשיים; וכן בקשר להגדלת "תיקרת הוותק והשוואת השכר של העובדות לזה של העובד, הגדלת התוספת המקצועית והוצאות הנסיעה.

כיום נהוגים בסקטור הפרטי פיצויי פיטורין של שבועיים לשנה, ולא לפי השכר האחרון. ובסקטור ההסתדרותי נעים פיצויי הפיטורין משבועיים ועד חודש בשנה, לפי השכר האחרון.

המעסיקים גילו נוקשות

שביתת האזהרה בענף השוקולד באה לאחר שהמעסיקים גילו נוקשות לגבי תביעות העובדים, הזהות לאלה שבענף השימורים, וכן תביעה נוספת — לשינוי השכר ההתחלתי ל־12 ל"י ליום בשכר־יסוד ולשיתוף העובדים ברווחי הענף לשוקולד, שהם מן הגבוהים בתעשייה.

כפי שנודע, התביעות להגדלת שיעור פיצויי הפיטורין נמשכות כבר כמה שנים והמעסיקים מפירים מדי פעם את הבטחותיהם להסדרת נושא זה.

לשכת התיאום של המעסיקים החליטה אתמול להקים מטה מיוחד בראשותו של מושבייץ, אשר יחליט על צעדים ארגוניים. בשלב ראשון הוחלט, כי "לגבי מפעלים שבהם תפרוץ שביתה יוחלט בבוא היום אם ומתי לחזור לפתוח אותם".

אתמול נתכנסה ישיבה מיוחדת של התאחדות המעסיקים לדיון במצב. ובפיראות נשמעו דיווחים מפי נשיא ההתאחדות פ. מושבייץ ויו"ר הדת העבודה ז. סוזייב, בדבר המגעים לבטל את איומי השביתה הבלתי חוקית, לדבריהם. אך אלה

(המשך בעמוד 2, טור 1)

אחי חוסיין טילפן לחמותו בג'נין בענין הבחירות

קריאה טלפונית מאת הנסיך מחמד, אחיו של המלך חוסיין, נתקבלה לפני כחודש ימים בג'נין באמצעות מדינה זרה, כנראה צרפת — על כך נמסר לכתב עתו"ם ממקורות ידועים בשומרון.

המקורות מסרו, כי השיחה הטלפונית התקיימה בין הנסיך לבין חמותו פרידה ארשיד, המתגוררת בג'נין. בין השאר התענין הנסיך במהלך הבחירות שנערכו באותו זמן. (יצ)

דיין: עלינו לראות הרצועה כישראל ותושביה כאזרחים

תומך בזכות המנהיגים בשטחים להביע דעות פוליטיות; ביטול רשיונות היציאה מיום ב'; מבשר הקלות נוספות

מאת סופר "דבר" בדרום

שר־הבטחון משה דיין עם ראש עיריית עזה רשאד א־שאווא ומפקד האזור תא"ל יצחק פונדק.

שר־הבטחון משה דיין מכבד את זכותם של ערביי השטחים ומנהיגיהם לבטא את דעותיהם הפוליטיות, גם אם אין הן תואמות את אלו של ישראל. הוא סבור ששלילת חופש הביטוי מהם לא ישרת את הענין הישראלי כל עוד אין התבטאויות מלווה פעולה אלימה, ומתקיים שיתוף הפעולה מצידם עם השלטונות למען קיום אזרחיהם.

בביקורו בעזה אתמול הביע שם השר את תקוותו כי הטרור שהיה בחלקה מזה מספר שנים יפסק בה לחלוטין, ובישר כי בקרוב יונהגו הקלות נוספות לתושבים באזור. הוא הבהיר לעתונאים שצעד כמו ביטול הצורך ברשיונות יציאה לישראל אינו שלב של סיפוח זוחל; הוא נובע מהמצב, אחריותה הכוללת של הממשלה על השטחים כל עוד לא נקבע גורלם הסופי.

עניינים פוליטיים רגישים לא נידונו כלל בפגישה בין דיין לראש עיריית עזה רשאד א־שאווא שארכה כשעה ונערכה בבניין העירייה. השתתפו בה כל חברי מועצת העירייה, פרט לשייך ג. הוזנדאר, אלוף פיקוד המרכז ר. זאבי, מתאם הפעולות בשטחים תת־אלוף ש. גזית, מפקד האיזור תת־אלוף י. פונדק וקציני ממשל אחרים. לעתונאים לא ניתן להיות נוכחים בה, בנימוק שהאולם קטן מלהכילם ושהמארחים לא מרגישים בנוח בנוכחותם.

כפי שנמסר נערכה הפגישה ברוח טובה. שאלתי חבר מועצה נכבד, שהשתתף בה, כיצד אירע שראש העיריה לא הביע בפורום זה את מחאתו כלפי הצהרות הסיפוח הישראליות, כפי שעשה זאת באינטנסיביות רבה בימים האחרונים בכלי התקשורת, השיב האיש: "בטלוויזיה, ברדיו ובעתון היו דברי ראש העיריה מכוונים להמון".

שר הבטחון סיפר שראש העיריה ביקש ממנו סיוע כספי לביצוע תכניות פיתוח שונות, ובקשות אחרות כמו שחרור אסירים, הקלות בתחבורה, ודברים הקשורים בבואם של אלפי מבקרי הקיץ. השר, שאמר שגם בישראל אין לו שליטה רבה על הכספים, הבטיח לעזור. לעתונאים אמר: "השאלה היא, אם יפסק הטרור לחלוטין. אני מאמין שאפשר לעשות קצת סדור הרבה [...]"

(המשך בעמוד 3, טור 9)

כלי עבודה?
הספקה טכנית? ברגים?
חומרי בנין? אינסטלציה? חרסינה?

[...]צא בקלות בדפי זהב: דפי זהב בביתך ובמשרדך נצל אותו!

מפלגת העבודה הישראלית
מחוז תל־אביב

ישיבת מזכירות המחוז

תיערך היום יום רביעי, 26 באפריל 1972, בשעה 19.30, באולם ארלוזורוב, רחוב בילינסון 6.

על סדר היום: המצב במפלגה

הפותח: מזכ"ל המפלגה הח"כ ישראל ישעיהו

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל
מרכז לתרבות ולחינוך ✶ האגף להסברה

מחר, יום חמישי, 27.4.72, בשעה 11.00 לפני־הצהריים,
תתקיים בקולנוע "גת" בתל־אביב

הקרנה של
סרטי תעודה חדשים

- ✶ המצוקה והאתגר
- ✶ הפעמון אינו מצלצל (קליטה חברתית של העליה)
- ✶ 4 סרטים מצויירים

הכניסה — לפי הזמנות — משך ההקרנה — 40 דקות

אנשי ענף הקולנוע, מזכירי מועצות הפועלים, רכזי תרבות ופעילי הקליטה, שלא הגיעו אליהם ההזמנות — יבואו בהודעה זו הזמנה אישית.

מועצת פועלי תל־אביב—יפו
ארגון אמהות עובדות ת"א

מפגש חברות

מוקדש לחג העצמאות הה־1 במאי

יתכנס באולם "ההסתדרות" רח' נחמני 4, היום, יום רביעי, י"ב באייר תשל"ב, בשעה 7.30 בערב.

בתכנית: דברים, אודי אלפרט — מזכיר מועצת פועלי תל־אביב—יפו

מנחה: לילי מנחם — חברת מזכירות א.ע.ע. ת"א

בחלק האמנותי: הצגת "סמינסטייטס".

בצער רב אנו מודיעים על מותו של חברנו

משה איילון

הלויה תצא היום, יום רביעי, בשעה 3 אחה"צ

המשפחה
ובית הפצי בה

هكذا من الاصل

אלמוגי מציע 7 עקרונות לפתרון בעיית האינפלציה

שבעה צעדים העשויים לפתור את בעיית האינפלציה הדוהרת במשק, עומד שר העבודה יוסף אלמוגי להציע בישיבתה הקרובה של ועדת השרים לענייני הבניה — על כך מסר השר בסימפוזיון שנערך אמש על ידי המוסד לביטוח לאומי, בנושא מדיניות הבטחת הכנסה בשנות הע"ה, לציון מלאות 25 שנה לד"ר ג. לוטן.

שבעה העקרונות המנחים את תכניתו הם:

● חסכון ריאלי — משמעות התכנית היא תמריץ החסכון במשק, שיהא צמוד להשקעות בבניה ויש בו כאחד האמצעים לבלימת האינפלציה הדוהרת.

● צבירה למשך 5—10 שנים — אדם שירצה לממש את כספו לשם קניית דירה יצטרך לחסוך משך תקופת זמן זו.

● התכנית תאפשר שיפור ניכר בטווח ארוך במצב הדיור במדינה, כאשר רבים יוכלו להבטיח את שיפור מצב מגוריהם לטווח ארוך.

● בטווח לפרט — התכנית תאפשר רכישת דירות לטווח ארוך במחירי ההווה ותביא לבטחון. נגד החשש לזהירות מחירי הדירות הי מוצעת כיום אפשרות למימוש רכישת דירות בקרב תושבים רבים.

● יתר תכנון במבנה הדיור — התכנית תקיף, עפ"י הצעת השר, כ־30.000 יחידות דיור. היקף זה יאפשר תכנון אורבני ויעיל בבניה.

● פיזור אוכלוסיה — אין מטרת התכנית להתרכז אך ורק בת"א וסביבתה, אלא היא תהיה מושתתת בין היתר על עקרון פיזור האוכלוסין.

● שימוש בקרקעות המדינה.

השר הוסיף, כי אל לנו להתעלם מפגמים שנתגלו באחרונה במשק הישראלי. אך נחטא לענין אם גם נפריז במידת קיומם. אלמוגי ציין, כי עלינו לחתור לקידמה של חברה ערכית, שתתבסס גם על הישגיות.

מנכ"ל הביטוח הלאומי ד"ר י. כ"ץ ציין, כי בשנת 1971 נזדקקו כ־10 אחוז מכלל העובדים השכירים למענקי התייקרות. שליש מבין מקבלי המענקים הם בעלי משפחה בנות 3 ילדים ויותר.

ד"ר כ"ץ התריע על כך כי ההסדרים לשכר מינימום מאבדים את משמעותם, כאשר אינם צמודים לעליית השכר של כלל העובדים.

מזכיר ההסתדרות י. בן־אהרון אמר, כי שכר העבודה בישראל הוא מהירודים ביותר מבין הארצות התעשייתיות.

את הסימפוזיון סיים ד"ר גיורא לוטן שהודה למברכים ולמשתתפים.

עופר: תיכנון הספקת קרקע לעשר שנים

בדרישה לתכנן את הספקת הקרקע, הדרושה לבניין חצי מיליון יחידות דיור בעשר השנים הקרובות בישראל, יצא ח"כ אברהם עופר בפתיחת הדיון על הצעה לסדר היום שהגיש בדבר תכנון הבניה לשנות השבעים.

ח"כ א. עופר, שהוא גם מנכ"ל "שיכון עובדים", אמר, כי בעשור הנוכחי צפויה בניית 50.000 יחידות דיור בכל שנה בממוצע, כדי לענות על צרכי העליה, זוגות צעירים, מפני משכנות עוני ורוכשי דירות אחרות.

עד היום, ציין, בלט חוסר תכנון של הקצאת קרקע למטרה זו וגורמי הבניה חיים מן היד אל הפה בכל הקשור לקרקע. ח"כ א. עופר העלה מספר הצעות על פיהן יאתר מינהל מקרקעי ישראל שטחים נוספים ל־350.000 יחידות דיור באזורי הארץ, לצרכי בניית שיכונים על ידי גורמים ציבוריים ושינוי יעודם של שטחים המוגדרים כחקלאיים לצרכי בניה — בשטחים עירוניים מובהקים. הוא גם העלה מספר הצעות על הסתבכות בהשגת רשיונות בניה, בעקבות שיטות העבודה של הוועדות לתכנון ובניה עירוניות ומחוזיות וקרא לפישוט הליכי עבודתן. לדבריו, צריך משרד הפנים להיות הגוף האחראי לקידום עבודת הוועדות ולתכנון שטחי הקרקע שיידרשו להרחבת הבניה.

סגן מנכ"ל משרד הפנים י. דס, שהשתתף בדיון, הציג, כי משרדו נותן את דעתו על התכנון לטווח ארוך במסגרת המרכזה הארצית לתכנון ובניה, במסגרת התחזית של אוכלוסיה בת 5 מיליון נפש בישראל בשנת 1982. כן ציין, כי בחלקי הארץ השונים אותרו שטחים נרחבים לצרכי בניה וקיימת רזרבה קרקעית שתענה על הצרכים, להוציא את הערים הגדולות. בקשר לעיכובים באישורי הבניה אמר, כי משרדו הכין שורה של תיקונים להקלת המצב.

מה אמר ספיר על תקציב הבטחון

לא נקבע שתקציב הבטחון לשנה הבאה יהיה 7.2 מיליארד ל"י — הבהיר אמש דובר האוצר. בהופעתו בפני "ועדת אשרי" אמר שר האוצר פ. ספיר, כי ידוע לו שבדיונים מוקדמים לגבי סכום זה. אך שר האוצר לא אמר — ומדבריו לא השתמע — שזה הסכום שאמנם יאושר.

אלון בסיכום הדיון על משרדו

בתיה"ס התיכוניים יסווגו גם לפי אחוז הנשירה

מאת סופר "דבר" בכנסת

בעתיד יסווגו בתי הספר התיכוניים לא רק לפי אחוז התלמידים שעמדו בבחינות הבגרות, אלא גם לפי אחוז הנשירה — אמר אתמול בכנסת סגן ראש הממשלה ושר החינוך י. אלון, בסיכום הדיון על פעולות משרדו.

בתי הספר התיכוניים רגילים ל"נפות" תלמידים חלשים, כדי להבטיח שאחוז התלמידים העומדים בבחינות הבגרות יהיה גבוה ככל האפשר. מעתה יונהג, כאמור, קריטריון נוסף: אחוז הנשירה.

השר הודיע, שהמועצה להשכלה גבוהה החליטה אתמול להקים ועדת הקצבות. עד כה נקבע התקציב של כל אחד ממוסדות ההשכלה הגבוהה במו"מ עם האוצר. בעתיד יוקצבו הכספים לפי קריטריונים אובייקטיביים כגון הפקולטות, גיל הלומדים וכו'. תקציב כלל המוסדות להשכלה גבוהה יועבר על־ידי המועצה, את החלוקה בין המוסדות תבצע הוועדה. ההסדר החדש יאפשר תכנון ופיתוח באוניברסיטאות.

השר חיווה את דעתו, שבעשור הבא לא יהיה צורך בפתיחתן של אוניברסיטאות חדשות, פרט אולי בגליל המזרחי. צוות מלומדים, בראשות ימון קרן רוטשילד, יגיש בקרוב דו"ח על האפשרות לארגן "אוניברסיטה פתוחה", שתופעל באמצעות הרדיו והטלויזיה ובאמצעות קבוצות של פגישות אזוריות.

בדברו על בעיית הפער אמר השר, שעושים מאמצים גדולים לקדם את כל הילדים תוך מתן דגש על הילדים טעוני טיפוח. בשנה הקרובה ייפתחו 30 כיתות סיפוריות נוספות. עם זאת אסור, שבמסגרת מאמצים אלה נזניח את הילדים המחוננים.

כמחצית מתלמידי בית־הספר העל־יסודי לומדים במסגרת של בתי ספר מקצועיים, חקלאיים וימאיים. תוך שנתיים יגדל השיעור ל־60 אחוז ותוך שלוש שנים ל־65 אחוז.

משרד החינוך פנה אל היועץ המשפטי לממשלה בעניין הפורנוגרפיה. משרדי המשפטים והמשטרה בודקים את האפשרות לאסור את הצגתן של תמונות פורנוגרפיות בחלונות ראווה. בקרוב יוגש חוק חדש בענייני המורים וחוק נוסף בעניין הספורט.

אלון על דו"ח ועדת ויתקון

בתגובה על טענות המשתתפים בוויכוח, הציג השר את הבעיה, העומדת לפניו עם פרסום דו"ח ועדת ויתקון. נניח, אמר, ששר פלוני חושב שאין קשר בין הממצאים לבין המלצות הוועדה. מה עליו לעשות? אסור לשכוח, שפגיעה בממצאים של ועדת חקירה עלולה להיות הרת סכנות.

ההתעוררות הציבורית, שלה אנו עדים בעקבות פרסום דו"ח ויתקון, מוכיחה, שפירות החינוך אינם גרועים כל כך. התסיסה באוניברסיטאות, בעתונות, בבתי־הספר התיכוניים, בעד ונגד, בעיקר נגד, היא עדות לאוירה ערה.

אישית — אמר י. אלון — לו נשאלתי, הייתי ממליץ על ד"ר ג'יב כדוגמה אישית ולא על מ. פרידמן.

קודם לדברי השר סיים הויכוח על פעולות משרד החינוך. ש. תמיר ראה בדו"ח ויתקון תופעה מדאיגה מבחינה חינוכית.

המשך הדיון

א. אבנרי התעכב על בעיית הפער. הוא תבע להקים כיתות הומוגניות ולהקדיש תשומת לב רבה יותר לטעוני טיפוח.

מ. אביזוהר הכריז, שוועדת ויתקון טישטשה את הגבול בין טוב ורע.

י. קרגמן (המערך) הביע את התנגדותו לכיתות הומוגניות ותבע להפנות אמצעים רבים יותר לטעוני טיפוח.

מ. ידיד (גח"ל) דרש להפנות לשכונות מורים טובים יותר, להקטין שם את הצפיפות בכיתות, כדי לצמצם את הפער.

הרב בריה (מפד"ל) הזהיר, שאסור לנו להשלים עם תהליך, שבו עם הספר אינו קורא ספרים.

ע. סירני (המערך) קראה להעדפת הספר הגיאוגרפי והחינוכי במערכת החינוך.

ב. צ. חלפון (המערך) הציע להכניס תיקונים לתכנית הלימודים כדי לשנות מצב, שבו מצליחים רק 5 עד 6 אחוזים מצעירי המושבים החדשים בבחינות הבגרות.

א. שקי (מפד"ל) הודיע, שבעתיד אפשר יהיה ללמוד תלמוד באמצעות הטלוויזיה החינוכית.

ד. קורן (המערך) קרא למשרד החינוך לא להשלים עם הנשירה.

מ. ביבי (המערך) אמר, שקשה לחנך לערכים, כאשר הרמה המוסרית בירידה. בהקשר זה דיבר על דו"ח ויתקון.

עם תום הדיון רשמה הכנסת לפניה את הודעת שר החינוך.

עובדי השוקולד

(המשך מעמוד 1)

לא נשאו פרי.

נמסר, כי גם הפגישה של ראשי התעשיינים עם ראשי ההסתדרות שלשום, בהשתתפות המזכ"ל י. בן אהרון, נסתיימה ללא תוצאות. בישיבה זו טענו נציגי התעשיינים כי השביתה הקיימת והצפויה בענף המשקאות והשביתה היום בענף השוקולד הן בלתי חוקיות. התעשיינים העלו אפשרות של פנייה לבית הדין לעבודה שיצווה על העובדים שלא לשבות. על כך הגיב בן אהרן, כי אם היחסים בין התעשיינים להסתדרות יתנהלו באמצעות בתי דין, אזי אין טעם להסכמי עבודה ובמקום מו"מ חפשי תהיה התדיינות משפטית.

בהודעה שמסר דובר התאחדות התעשיינים, נאמר כי הרקע לשביתות הוא בדרישות החורגות של העובדים בענפים אלה מהסכם־המסגרת.

המעסיקים יגיבו בהשבתה כללית

אתמול אחה"צ נתכנסה הנהלת לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לדיון מיוחד על רקע סכסוכי העבודה הצפויים בענפי התעשייה. לשכת התיאום החליטה פה־אחד כי ענפי המשק כולם יפעלו תוך עזרה הדדית עד כדי השבתת המשק כולו, וזאת כדי למנוע התפרקות העובדים מהסכם המסגרת, שהוא חוזה מחייב, לדעתה.

לשכת התיאום תפנה בדחיפות אל ראש הממשלה, שר האוצר, שר המסחר והתעשייה, שר החקלאות ואל מזכ"ל ההסתדרות — ותביא החלטה זו לתשומת ליבם.

הפרוטוקול — לא במקום הסכם

במכתב ששיגר מ"מ יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי י. וושצינא ליו"ר ועדת העבודה של התאחדות התעשיינים ז. סוזאיב, הוא קובע, כי פרוטוקול השכר (המכונה ע"י התעשיינים "הסכם מסגרת") איננו בא במקום הסכם עבודה. עוד נאמר במכתב, כי למעסיקים אין כל יסוד לטענות לגבי המדיניות המקצועית של ההסתדרות ושעל פיה נחתם הפרוטוקול — ואשר לא היה עליהם עול כבד מדי.

וושצינא טוען נגד המעסיקים, כי הם מערימים קשיים חדשים על הקיימים. מנפחים חילוקי דעות וגורמים להתמשכות המו"מ בין הצדדים בענפים שבהם הוא מתנהל. הוא קובע שגם בהסכמים בתקופת "עיסקת החבילה" נעשו תיקונים בתנאי העבודה (הוצאות נסיעה ועוד).

"בית הדין לעבודה הוא מוסד רך מדי מכדי להטיל עליו את הבעיה הכבדה של דיון בחתימת הסכמים חדשים, וכשופטי אב בדרך של פירסום דמויים מסוג זה, יש משום תרומה רצינית לפתרון הנושא."

תקציב הסעד הוגדל ב־6 מיליון

מאת סופר "דבר" בכנסת

ועדת הכספים של הכנסת החליטה אתמול, על דעת שר האוצר, להגדיל את תקציב משרד הסעד לשנת הכספים 1972 ב־6,000,000 לירות. ההגדלה מותנית בהוצאת הכספים למטרות שנקבעו על ידי הוועדה בלבד.

המטרות הן: ציוד ביתי למשפחות מרובות ילדים — 3.000.000 לירות — במגמה להבטיח שלא יימצא ילד בישראל ללא מיטה, מזרון ושמיכה; שלא תמצא משפחה באזורי המצוקה ללא ציוד ביתי, כגון תנור חימום, מקרר וכו'.

השירות לזקן — 1.000.000 לירות; השירות למפגר — 500.000 לירות; מפתנים (מפעלי תעסוקה לנוער) — 500.000.

התקציב המתוקן יונח על שולחן הכנסת בימים הקרובים.

ועדת הכספים החלה אתמול בדיוניה בתקציב משרד השיכון לשנת הכספים 1972. שר השיכון הדגיש את השפעת האינפלציה על עליית מחירי הדירות. את הפתרון לבעיית השיכון בארץ רואה השר בתיעוש הבניה ובשיטות בניה משוכללות.

השר שרף הדגיש כי בתכנית הבניה לשנת 1972 יוקטן סטנדרט הבניה ויגדל אחוז הדירות הקטנות מכל הבניה לעולים ולזוגות צעירים.

יושב ראש הוועדה הח"כ י. קרגמן קידם בברכה את החלטת שר השיכון למכור 7000 דירות בשלבים שונים של הבניה. לדירות בודדות לא צריך לתת משכנתאות מכסף ציבורי. קרגמן העלה את הבעיה של הדיור לעולים בודדים.

הח"כ א. גולדשטיין דרש מתן סמכויות גדולות יותר למשרד השיכון בעניין התכנון הכללי. הוא דיבר על יוקר הקרקע ועל הצורך לפעול להורדת המחיר.

השתתפו בדיון גם הח"כ א. מלמד, הח"כ ז. הורינג והח"כ ע. אמוראי.

פקחי־המזון מוגבלים במספר דו"חותיהם

מאת סופר "דבר" בכנסת

פקחי המזון אינם מגישים תביעות נגד כל העבריינים, כי הם מוגבלים במספר התביעות שמותר להם להגיש — אמר אתמול בכנסת שר הבריאות ו. שם טוב, בתשובה לשאלה של ג. אליעד (ל"ע).

השר אמר, כי על המערכת המשפטית מוטל עול כבד, מאות תיקים מחכים לבירור בבית המשפט ומאות תיקים נוספים הם בשלב של הכנה. בתנאים אלה אין מנוס מקביעת לוח עדיפויות בהגשת התביעות והחמורות בלבד.

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — "דבר" בע"מ
מודפס בדפוס "דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת. ד. 199, טלפונים 246251 (6 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית "דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251. ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 16, טלפונים: 231251־3. חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111־2־3.

המנכ"ל של ארגון ההגירה מסייר בישראל

מאת סופר "דבר" לענייני עליה וקליטה

מנהל הארגון הבין לאומי להגירה באירופה ג'ון תומס, מסייר עתה בישראל, כאורחו של משרד הקליטה. האורח ביקר במרכזי קליטה, בירושלים נפגש עם מנכ"ל משרד הקליטה הלל אשכנזי ועוזריו הבכירים. מחר ייפגש האורח עם שר הקליטה נתן פלד המבלה חופשה בטבריה.

מנכ"ל משרד הקליטה הציע לג'ון תומס, להגביר את השיתוף בין הארגון למדינת ישראל ולסייע לה בכספים בפתרון בעיות דיור והסבה מקצועית. כן הציע אשכנזי שהארגון יקיים בישראל סמינריון בין־לאומי של חברות הארגון. תומס הבטיח לבחון את ההצעות בשובו לג'נבה.

ועדה בין־דתית בסקוטלנד למען יהודי ברה"מ

מאת שלמה ניצוכר, סופר "דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"דבר"). — הכנסיה הפרוטסטאנטית בסקוטלאנד פרשה את חסותה על ועדה יהודית־נוצרית משותפת למען יהודי ברה"מ שהוקמה בימים אלה בסקוטלאנד.

שלשום נערכה בגלזגו הפגנה בה נטלו חלק 350 נשים וכמרים, אשר מחו על המשך מעצרם של ריזה פאלטניק וסילבה זאלמנסון ועל הכאתה של אותה גוטמן.

כן הוקמה בסקוטלאנד קבוצת "35 הנשים" במתכונת הקבוצה הלונדונית הידועה. הועדה היהודית נוצרית בסקוטלאנד מתכננת עתה פעולות נוספות במחאה על יחסם של שלטונות ברה"מ ליהודי ארצם.

סיכומים במשפט הנשק של לנדאו

במשפטו של אלי לנדאו, כתב "מעריב" המואשם באחזקת נשק שלא כדין, הושמעו אתמול סיכומי התביעה וההגנה.

התובע עו"ד א. רוזה, ביקש להרשיע את הנתבע באחזקתם שלא כדין של רובי "סמינוב" ו"קלשניקוב" וכן תחמושת, שנמצאו ברשותו בדירתו בהרצליה.

לדבריו, הוא מאמין, כי הנשק הוא שלל מלחמה, שהנאשם היה חייב להחזירו לצה"ל, ולא עשה כן. הוא אמר: כי אין להאמין לטענה, כי הנשק נלקח למזכרת, בצה"ל את כמות התחמושת שנמצאה וכן שהתובע במוסך.

הסניגור עו"ד ש. תמיר, אמר, כי התביעה לא הביאה ראיות לביסוס האשמותיה נגד לנדאו. בין היתר התייחס הסניגור לחובת הוכחה, שאכן הרובים שנמצאו מוגדרים ככלי ירייה כלשון החוק. לדבריו לא בוצע בנשק שום נסיון שיעיד, כי הם מסוגלים לירות.

עוד טען, כי החוק מסמיך קצין משטרה מדרגת מפקח ומעלה להוציא תעודה שתעיד על נשק כי הוא "כלי יריה". לדבריו של הסניגור, התעודה שהוגשה לבית המשפט חתומה על ידי סמל ומכאן שאיננה חוקית.

השופטת עדנה שצקי קבעה את מתן פסק הדין ל־11 במאי.

תואר דוקטור־כבוד הוענק שלשום על־ידי האוניברסיטה העברית לסוציולוג היהודי צרפתי ריימון ארון. מברכים אותו נשיא האוניברסיטה א. הרמן ופרופסור ש. נ.

במעמד ראשי שתי העיריות

תערוכת פאריס נחנכה בירושלים

הנציג הרשמי הצרפתי לואי ז'וקס, שגריר צרפת בישראל פראנסיס אירה, יו"ר אגודת שוחרי האוניברסיטה העברית בצרפת פרופ' אדולף סטג וראש עיריית ירושלים טדי קולק — בחנוכת בית־צרפת באוניברסיטה העברית בירושלים.

מאת סופר "דבר" בירושלים

תערוכת העיר פאריס, שסביב פתיחתה בתיאטרון העירוני בירושלים נתעוררה מחלוקת דיפלומטית בין ישראל לצרפת, נחנכה אמש במעמד ראש עיריית פאריס ז'אן שריו וראש עיריית ירושלים טדי קולק.

ראש עיריית פאריס, שהגיע ברגע האחרון — במסוק מלוד — לפתיחת התערוכה, ניסח את דבריו בכתב ללא התייחסות למחלוקת הפוליטית בין ישראל לצרפת. הוא נשא ברכה מכל תושבי צרפת לכל תושבי ירושלים ומדינת ישראל. לעומתו הירבה טדי קולק להתייחס לסוגיה הפוליטית. "היו שמרנות בעיר שהבאנו את התערוכה על תיכנון פאריס הנה כדי להוכיח שתיכנון אפשר לעשות רק בעיר מאוחדת", אמר קולק. "אני מכחיש את הטענות האלה", הוסיף וזכה למחיאות כפיים מן האולם. כן אמר שהעיריה איתרה 3.000 מקומות היסטוריים בירושלים, שקיימת דרישה לשמרם בעתיד, כפי שהם היום.

הצגת "קומדי פראנסז"

נשיא האוניברסיטה העברית אברהם הרמן הביע תקווה שהחום הרב בו התקבל ראש עיריית פאריס לא יזיק לו בבית. לאחר הברכות הציגה להקה של "קומדי פראנסז" את המחזה "בסודות בדויים" של מאריבו. התערוכה נערכת במסגרת שבוע צרפת, הנערך בשיתוף עם אגודת שוחרי האוניברסיטה העברית בצרפת.

החל הדיון בהפקעת חלק מאדמות אמה ברגר בזכרון

מאת יואל דר, סופר "דבר"

הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה של מחוז חיפה החלה אתמול לדון בתביעתה של המועצה המקומית זכרון־יעקב להפקיע שטח של 64 דונם, מתוך זה חלקה של 8 דונם שנרכשה באחרונה על־ידי כת מיסיונרית גרמנית, בראשות אמה ברגר. על שטח זה רוצה המועצה המקומית להרחיב כבישים קיימים ולהקים מרכז קהילתי.

הדיון בוועדה נמשך כמה שעות ובמהלכו הופיע עורך הדין ד"ר היברט גוטסלק, אשר אמר "זהו אשר יהיה יהכנו לגרמניה האבות ברגר. אך עלינו להבין שאבה זו רכשה את השטח על ידי זורה שוורץ כדת וכדין. בהור אוהבה וזה היה עליה לקבל אישור משרד האוצר לשם ביצוע הרכישה והאישור הושג.

ראש המועצה המקומית יעקב לוי אמר ש־64 הדונמים הללו נחוצים למושבה, כדי להמשיך את פיתוחה, וזכרון יעקב, הוסיף, לא מתברכה בשטחים ציבוריים. וכאשר היה עליה להקים תחנת אוטובוסים הצטרכה להפקיע שטחים. לאמה ברגר הוסבר עוד לפני רכישת הנכסים והשטח מהו ייעודו האמיתי של המקום. אך תשובתה היתה שאלוהים ציווה עליה לקנות את המקום הזה. יעקב לוי ציין, כי אמה ברגר רכשה שטחים נוספים בזכרון־יעקב ועובדה היא שאיש אינו מפריע לה.

ההחלטה על בקשת מועצת זכרון־יעקב להפקיע את השטח תינתן בעוד כשבועיים.

הממשלה תדון

(המשך מעמוד 1)

הפגמים שמצאה ועדת החקירה ל"נתיבי נפט", ואלה שהוועדה הצביעה עליהם ועדיין לא נחקרו, מחייבים בדיקה דחופה על ידי הכנסת וועדה פרלמנטרית מוסמכת.

הדו"ח יופץ למכירה

דו"ח ויתקון יופץ למכירה תוך שבוע ימים באמצעות ההוצאה לאור של משרד הבטחון.

החלטה על כך נתקבלה בימים אלה בבכורה המפסטים בירושלים. הדו"ח יודפס במתכונת של חוברת רשמית (הפרסום הרשמי של הממשלה) כשעל עמוד הכריכה מופיע סמל המדינה. מחיר החוברת עדיין לא נקבע סופית אך על פי ההשערה, הוא ינוע כנראה בין 2.50 ל"י ל־3.50 ל"י לחוברת. (ע)

תלמידי שמיניות נגד המסקנות

קבוצה של תלמידי שמיניות מבית הספר על שם בויאר, בבית הכרם בירושלים, שלחה בסוף השבוע מכתב לראש הממשלה, גולדה מאיר, ובו הביעה הסתייגות ממסקנות דו"ח ועדת ויתקון, לאור העובדות שנתגלו בחקירה.

במכתב טוענים התלמידים כי קשה להם להסכים עם הנורמות הדרושות מאנשי ציבור, לאור ממצאי דו"ח ועדת חקירה.

קוראים לאמץ המלצות המיעוט

בקריאה לממשלה לאמץ את מסקנות המיעוט של דו"ח ועדת ויתקון, ולמרדכי פרידמן להתפטר ב"נתיבי נפט" לאלתר — יצאה מועצת הסטודנטים בפקולטה למדעים של אוניברסיטאות תל אביב וירושלים.

שר החוץ האוסטרי

(המשך מעמוד 1)

בכפר־תבור התוה, ביום שישי יטוס האורח לצפון הארץ כדי לבקר במקומות הקדושים לנצרות ובקיבוצים.

בשבת ייצא האורח לנצרת, שם יערך לו קבלת פנים. וראש העיריה, סייף אדין זועבי, יערוך לכבודו ארוחת צהריים שבה ישתתף גם ראש עיריית נצרת עלית, מרדכי אלון.

את תפילת יום א' יתפלל בכנסית מלה תאי"ם בחיפה, ולאחר מכן יבקר בטכניון. בערב תיערך לו קבלת פנים על ידי אגודת הידידות ישראל־אוסטריה בבית האבות לזקנים יוצאי אוסטריה ברמת גן.

האורח ופמלייתו עומדים לעזוב את הארץ ביום ב' בבוקר. (ע)

ארה"ב מסכימה באשרות לספק לתורכיה 40 מטוסי קרב מדגם "נורתרופ" ע־5" — מסרו מקורות יודעי דבר.

משלחת צבאית הודיעה שהבהן יחסים דיפלומטיים עם צפון־וייטנאם ועם צפון־קוריאה, "תוך זמן קצר ביותר".

דו"ח אנטי־ישראלי חריף של הליברלים הצעירים באנגליה

"10,000 פלשתינאים במעצר מינהלי"; שגריר ישראל סירב לקבל משלחת

מאת שלמה ניצוכר, סופר "דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"דבר"). — התאחדות הסטודנטים הארצית של ה"ליבראלים הצעירים" בבריטניה פירסמה אתמול דו"ח אנטי־ישראלי חריף על המדיניות הישראלית כלפי "עצירים מינהליים". הדו"ח הוצג במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בלונדון. שגריר ישראל בבריטניה דחה את בקשתו של יו"ר ההתאחדות לקבל משלחת של ה"ליבראלים הצעירים" כדי לדון בדו"ח שפירסמו.

יו"ר ההתאחדות אנדרו אליס הודיע במסיבת העיתונאים, כי הוא שמח ש"המצליף" של הסיעה הליבראלית בפארלמנט דויד סטיל הצטרף למחאה של ה"ליבראלים הצעירים" אותה הם מבקשים להעביר לראש הממשלה גולדה מאיר. ובה נתבעים שלטונות ישראל "לשחרר את העצורים הפוליטיים ולשים קץ לענישה סביבתית ולגירושים השרירותיים". כן נתבעת הממשלה להפסיק "עינויים של עצירים" ולשחרר עצירים יהודים סרבני־גיוס "מטעמי מצפון".

10,000 פלשתינאים

הדו"ח קובע, כי 10.000 ערבים פלשתינאים נמצאים עתה במעצר מינהלי וכי לא הוגש נגדם שום כתב אישום. אנדרו אליס התריע כנגד שפיטתם של ערביי השטחים לפני בתי־דין צבאיים, ופירושו של דבר, אמר כי התובע והשופט הם אותה סמכות צבאית, קרי: המושל הצבאי. אליס ציין כי ארגונו מודאג במיוחד ממצבם של שישה פלשתינאים צעירים אשר נעצרו לדבריו בדצמבר האחרון ואשר שמותיהם הובאו לידיעת ה"ליבראלים הצעירים" על־ידי "הליגה הישראלית לזכויות אזרחיות". הצעירים הם: אחמד סולימאן מוסא קאתמש, מוחמד סאלח דאבאגי, מוחמד נאביל איסאק, סלאח עתא קאמארי, נביל אל־מסיר ומוחמד אחמד עורא.

כן תובעים ה"ליבראלים הצעירים" את שחרורם המיידי של "עצירי המצפון" גיורא נוימן ורות יעקובי ושל ה"מנהור" אורי גרוסמלד, שנשלח למוסד לחולי רוח.

בדו"ח שפורסם אתמול בלונדון מדגישים ה"ליבראלים הצעירים" כי הם מתנגדים לקיומה של מדינת ישראל הציונית, אך נמסר כי המפלגה הליבראלית הבריטית מסתייגת לחלוטין מעמדתה של [illegible] הצעירים בנושא זה.

מחלוקת בצמרת "חרות" בנושאי המדיניות המקצועית

מאת חיים ליפשיץ, סופר "דבר"

חילוקי דעות חריפים נתעוררו באחרונה בין ראשי הנהלת תנועת "החרות" לבין הנהלת סיעת תכלת־לבן בהסתדרות לגבי המדיניות המקצועית והסוציאלית.

המחלוקת התבטאה בעיקר בשלושה נושאים שעמדו על הפרק בשבועות האחרונים:

א. התיקונים בחוק יישוב סכסוכי עבודה. בעוד שהנהלת תכלת־לבן היתה נגד החוק, צידד בו הרוב בהנהלת התנועה, בעיקר קבוצת קרמרמן. יו"ר מזכירות תכלת־לבן א. קצר טען, כי אין לחוקק חוק שהעובדים אינם יכולים לעמוד בו ואז האשימוהו בהנהלת התנועה, שהוא קורא, כביכול, להפרת החוק.

ב. בשאלת הנהגת שכר מינימום הועלתה בתכלת־לבן הצעה להצמיד שכר זה בשיעור של 525 ל"י לחודש, במקום 425 ל"י. הצעה זו נתמכה על־ידי הנהלת גח"ל [illegible] החריפה דיון משותף בבעיות [illegible]

ג. גם בשאלת מדיניות ה[illegible] נפלה מחלוקת. ביום ההתי[illegible] פרוטוקול השכר צמדה סיעת תכלת־לבן לפרסם כרוז על "[illegible] השכר ז"ל", לאמור, כי ההסכם [illegible]נו ריאלי. תכלת־לבן הביעה [illegible] למען הסכמים ענפיים [illegible] שכר סלקטיבית ולא כוללת. העלאת שכר בשיעור 6%. הכרוז נגנז בלחץ קבוצת קרמן התומכת במדיניות שכר כוללת.

כפי שנודע, התכנסה הנה[לת] "חרות" בשבועות האחרונים [ל]שלוש ישיבות, שבהן נדונו [בעיות] אלו, וראשי ההנהלה יצאו [בהתקפה] טוטאלית על סיעת "תכלת־לבן".

בוועידת "חרות" שתתכנס ב[עוד] כחמישה חדשים, ואשר תציין פתיחת מערכת הבחירות, צפוי [מאבק] קשה בנושאי פנים, חברתיים וכלכליים. כן תועלה תביעה [ל]חילופי משמרות ב"חרות".

בתנועת ה"חרות" אומרים, [כי] ראש התנועה ח"כ מ. בגין [אינו] נוקט בשלב זה עמדה לצד [זה או] אחר.

נלכדו 5 מחבלים מבוקשים ברצועה

חמישה מחבלים המבוקשים זה זמן רב על ידי זרועות הבטחון נעצרו בראשית השבוע באזור הרצועה. המחבלים הופתעו על ידי אנשי הבטחון ונלכדו ללא כל צורך בשימוש בנשק.

שניים מן המחבלים מפעילי ארגון "אל פאתח" נתפסו בח'אן־יונס שבדרום הרצועה, ובמקום מחבואם נמצאו מכונת יריה, בזוקה, תחמושת לרובי קלשניקוב ורימוני יד.

שלושת המחבלים האחרים, מפעילי "החזית העממית לשחרור פלשתין", נתפסו במחנה הפליטים אל־בוריג' ליד דיר אל־בלח. בבונקר שלהם נמצאו שבעה תת מקלעים מסוג "קרל גוסטב", תחמושת רבה, חלקי מוקשים, רימוני התקפה, חמרי חבלה רבים וציוד אחר.

לכתב עתים נודע ששני הבונקרים פוצצו ע"י כוחות הבטחון.

קשורים במיקוש עין השלושה

לחוליה שנתפסה באל בוריג' מייחסים שורה ארוכה של מיקושים ובין היתר מיקוש מעבר לקו הירוק בנגב המערבי. ייתכן כי הם קשורים גם במיקוש האחרון באזור עין־השלושה ובכמה מקרים זריקת רימוני יד והתנקשות בנסיונות רצח של תושבים מקומיים.

גם התעשיה הקיבוצית נגד ייקור הריבית

איגוד התעשיה הקיבוצית יצא באורח נמרץ נגד העלאת הריבית [על] הלוואות לצרכי תעשיה, כחלק ממלחמה באינפלציה — על [כך] הודיע מרכז איגוד התעשיה הקיבוצית, דן כרמון במברק לשר המסחר והתעשיה חיים בר־לב.

איגוד התעשיה הקיבוצית [מ]זהיר, שאם יועלה אחוז הריבית [על] הלוואות הפיתוח, יבלום הדבר [את] הפיתוח המואץ של התעשיה הקיבוצית המתפתחת בקצב מהיר [ב]שנים האחרונות. בעיקר, [יפגע] הדבר במפעלים הנוספים [ה]וכן במפעלי תעשיה קיבוציים [בא]זורי הפיתוח.

איחוד האמירויות הערביות במפרץ הפרסי החליט להקים [מחדש] את השיחות עם ברה"מ על [כינון] יחסים דיפלומטיים.

קיסינג'ר במוסקוה

(המשך מעמוד 1)

כתב "אסושיאייטד פרס" באזור הקרבות מדווח על קרבות מרים מבונקר לבונקר בין חיילים דרום־קוריאנים ובין הוייטקונג. הקוריאנים כבשו במהלך הקרב הצליקם נקודת מפתח החולשת על הדרך הראשית לאן־קה.

בידיעות אחרונות מן העיר קונטום נאמר כי אם נגבר הסכנה לנפילת העיר זורמים המוני פליטים אזרחיים מן העיר וחלק מהם נמצא בטווח ירי הצפון וייטנאמים. גם בעיר אן־לוק נמשכים הקרבות בפרברים הצפוניים והדרומיים של העיר.

יועצי ניקסון לפני שנתיים: להפסיק ההפצצות

וואשינגטון, (א. פ.). — סנטור מייק גרייבל הציג אתמול מסמכים המראים, כי לפני שנים יעצו לנשיא ניקסון להפסיק את ההפצצות על צפון וייטנאם על היותן בלתי יעילות. מסמכים אחרים שהוצגו מגלים כי יועץ הנשיא, הנרי קיסינג'ר, הביע דעה כי אין לצפות לשלום בוייטנאם בעשור הקרוב.

4 פוליסה

ביטוח נוסעים מעניקה יותר

אישפוז בחו"ל
החזר הוצאות עד 4.600 $ (19.320 ל"י)
התשלום בחו"ל במטבע זר.

טיפול רפואי ובדיקות
החזר הוצאות ללא הגבלה בסכום.
פיצוי נוסף עבור הפסד כרטיס וטיסה.

ביטוח תאונות
בסך עד־30,000.— ל"י.

מטען אישי
בסך 2.500 ל"י (לפי מחירה)

פנה אל משרד הנסיעות או אל סוכן הביטוח שלך!

אישפוז־שלוח

סיסה מסוכנת בצבא בנגלה־דש

...זי הכוחות המזויינים של המדינה החדשה - כולם - לוחמי ה„מוקטי בהיני" בעת ...גבק - זועמים על מדינאים מ„ליגת עוואמי" וחוששים מטבח בשמאלנים הבלתי־מרוצים

מרתון סמיוארי־שוקם, י. פ. בבנגלה־דש

...ה (יופ"י). — קצי־ בכירים בצבא בנ־ ...ש אינם מרוצים המדיני של ממשל־ אף הביעו את אי־ ...ת רצונם בפני ראש ...לה שייך מוג'יב

...מים הללו חזרים קשיים מדי־ ...רשים הקרובים בשל ה־ ...שחברי הממשלה, שכולם ...ים לליגת „ואמי", נוס־ ...יהם סמכויות נרחבות ו־ ...את כוחם הבלתי־מוגבל ...עניק ומיוחד־יתר לקרובי־ ...דידיהם. וזאת על חשבון ...ילה לשעבר, שלוחמו ל־ ...עצמאות של בנגלה־דש. ...ים הרשים, שאי־שביעות ...השוררת אצל לוחמי ה־ ...עלולה להתפתח לתסיסה רבתי. הצבא, כך סבורים מפקדיו, לא יוכל לעכל את המחשבה ש־הוא תומך במדינאים על חשבון חברים לנשק.

ה„מוקטי בהיני" וה„מוג'יב בהיני"

במשך המאבק בן תשעת החוד־שים לעצמאות בנגלה־דש היה ארגון ה„מוקטי־בהיני" (לוחמי ה־חופש) מורכב מאנשי מיליציה מתנדבים, סטודנטים, פועלים ו־איכרים אשר נשארו בחבל המז־רחי של פאקיסטאן על־מנת להי־לחם, ולא הצטרפו למיליוני הפלי־טים אשר ברחו להודו. נוסף להם היו חברי הארגון הנקרא „מוג'יב בהיני" — סטודנטים אשר אומנו בהודו ואשר היו נאמנים לשייך מוג'יב.

אלה היוו מתי־מילואים אשר במעט ולא נלחם בזמן המרד. הם נכנסו לבנגלה־דש יחד עם הצבא ההודי ולאחר כניעת ה־כוחות הפאקיסטאניים יצרו קבו־צת לחץ רבת־עצמה.

ה„מוקטי־בהיני" הפכו לצבא הרשמי של בנגלה־דש ואילו ה־„מוג'יב בהיני" חזרו לאוניברסי־טאות, הצטרפו לצבא, והיו מ־מייסדי „כוח הבטחון הלאומי".

לוחמי החופש הקשורים בליגת „ואמי" גם הם תפשו עמדות ב„כוח הבטחון הלאומי", אבל ה־תומכים בקבוצות מארקסיסטית „הושמו במקורר".

בעיית השמאלנים

קציני צבא בכירים חשים, כי הממשלה חייבת היתה למצוא פת־רון לשמאלנים, על־ידי גיוסם ל־כוחם לבניינם מחדש של חיי ה־כוחם לניינם מחדש של חיי ה־חברה והכלכלה במדינה. השארתם במצב של חוסר־תעסוקה גרמה רק להתגברות המרירות בשור־תיהם והכביסה גורם מתסיס אנטי־ממשלתי לבנגלה־דש.

מקורות מודיעיניים בצבא בנ־גלה־דש מעריכים את מספרם של הבלתי־מרוצים בכ־100.000, ידוע שרבים מאלה עדיין מחזיקים ב־נשק. עד כה אירעו מספר הת־נגשויות בין תומכי ליגת „ואמי" ובין קבוצות שמאלניות שונות.

בנאום שנשא ב־31 במארס קרא שייך מוג'יב רחמן לכוחות המש־טרה לירות בקיצוניים השמאלניים הפרו־סיניים הידועים בכינויים „נאקסאליטים". היה זה אישור רש־מי לשמועות על „ציד מכשפות" שנערך נגד גורמים שמאלניים ב־בנגלה־דש. למניחים שציד זה יס־תיים ב„מרחץ דמים" נוסף, שבו יקרא הצבא להשליט סדר למען הממשלה.

ביקורת על „ליגת עוואמי"

הקצינים הבכירים בצבא בנגלה־דש תומכים בהקמת „ממשלת ת־קומה לאומית", שתכלול גם מפ־לגות שמאלניות אשר השתתפו במאבק השיחרור אבל הצעותיהם נדחו עד כה על־ידי „ליגת ואמ־מי".

קציני צבא מותחים ביקורת גם על מאבקים פנימיים והתכססנות למען שיפור עמדות, שהיו אופיי־ניים לחודשים הראשונים של של־טון „ליגת ואמי".

הממשלה מודעת לחוסר שביעות הרצון השורר בשורות הצבא ואף יודעת שאווירה זו מערערת את אמון הצבא בממשלתו. מפקד ה־צבא הנוכחי גנראל עוסמאני פרש מהצבא הסדיר לפני 12 שנה ומונה לתפקיד הרמטכ"ל בזכות היותו חבר הפרלמנט מטעם „ליגת הא־מי". הוא נחשב בעיניהם של מפקדי הצבא למדינאי ולא לאיש צבא, ולא מן הנמנע שבמקרה משבר יסרבו לקבל את מרותו.

אנשי צבא מקצועיים מפאקיסטאן

הממשלה שואפת לכן להעביר לבנגלה־דש 25.000 קצינים ומפק־דים בנגליים שעודם שוהים ב־פאקיסטאן. בין אלה נמצא ה־בנגאלי בעל הדרגה הגבוהה ביו־תר בצבא פאקיסטאן, שני גנרא־לים ובריגאדיר, שממשלת בנגלה־דש מקווה למנותם בעתיד כאח־ראים על ארגונו מחדש של הצ־בא הבנגאלי. הממשלה מקווה, ש־קצינים אלה, אשר לא לקחו חלק במאבק השחרור, ישאפו להישאר מחוץ לעניינים המדיניים ויישמעו לממשלה בכל מצב.

כל שהממשלה היתה מבקשת עתה, הוא לייסד צבא מקצועי, מצומצם, מאומן היטב, בן שתי דיוויזיות לערך. באין אויב חי־צוני, המסוגל להכריז מלחמה על בנגלה־דש, יוכל צבא זה לשמש סריס בפני כל נסיון להפיכה מ־בפנים. הצבא הנוכחי, המונה עש־רה גדודים והמונהג על־ידי אנ־שים, שבמשך תשעה חודשים היו מנהיגי גרילה — מעורב יותר מדי במאבק המדיני הפנימי, והוא ב־החלט אינו מה שרוצה ממשלת בנגלה־דש כיום.

ש. לוין: הרפורמה בחינוך עוקפת בעיית האינטגרציה

מאת סופר „דבר" בירושלים

באזורים, שבהם הוגשמה הרפור־מה בחינוך, גדל מספר הנזקקים וגדל הצורך בהקמת מוסדות לחינוך מיוחד. הרפורמה איננה מגשה להגי־שים אינטגרציה באופן מעשי, אלא עוקפת אותה — דברים אלה אמר אתמול חבר הכנסת שלום לוין, שהוא יו"ר הסתדרות המורים, בפ־גישה עם תא כתבי החינוך בירו־שלים.

שלום לוין אמר, כי החלת הר־פורמה גילתה שהיא גוררת אחריה הקמת מוסדות חדשים לחינוך מיו־חד. כדוגמה הביא את בתי הספר ביפו וטען, כי 30 אחוז מתלמידי כיתות ו' ביפו הופנו לפני שנתיים לחינוך המיוחד, בגלל הפעלת חטי־בת הביניים. בשנה שעברה הלכו 22 אחוזים מכלל תלמידי כיתות ו' ביפו למוסדות לחינוך מיוחד. לולא החולה הרפורמה, היה חלק גדול מ־התלמידים שהופנו למוסדות לחי־נוך מיוחד, מסיים שמונה כיתות ב־בית ספר יסודי רגיל.

הסתדרות המורים, התנגדה, כי־דוע, בעבר לרפורמה בחינוך ולדרך ביצועה והטענה העיקרית היתה, כי הרפורמה מציגה שתי מטרות הסותרות זו את זו. צימצום הפער והאינטגרציה מצד אחד, והעלאת רמת הלימודים האזורים, מצד שני. הסתדרות המורים טענה אז, כי אין להחליט על ביצוע הרפורמה בלא ביסוסה קודם לכן, וכי אין ל־הגשימה בלי שיובטח שהחינוך הי־סודי לא ייפגע.

בפגישת הכתבים אתמול אמר עוד שלום לוין, כי לשם הבראת מצב החינוך דרוש מתן אוטונומיה ליחידות חינוך שונות. לוין אמר, כי בחוק החינוך הממלכתי נקבע סעיף שלפיו ניתנת הזכות לכל חבר מורים לקבוע 25 אחוזים מתכנית השיעורים, לפי ראות עיניו. לדב־ריו, בשלב הראשון יתבטא מתן או־טונומיה ליחידות חינוך — בביצוע החוק. משמעות הסעיף בחוק היא, כי אם יש לכיתה מסויימת 40 שעות לימוד, צריך לאפשר ליחידה חינוכית, שכיתה זו בתחומה, לקבוע באופן עצמאי מה ילמדו התלמידים ברבע מהשעות המוקצבות לאותה כיתה.

בהתייחסו לנושא אחר, אמר ש. לוין כי הסתדרות המורים תיתן הוראה לכל המורים לא ללמד בכי־תות בהן למעלה מ־36 תלמידים. הוא אמר כי בעניין הצפיפות בכי־תות מתכוננת הסתדרות המורים לצאת למאבק. לדבריו מציגה ההס־תדרות למשרד החינוך אלטרנטיבה, שלפיה יופחת כל שנה התקן בתל־מיד אחד בכל כיתה. לטענתו, לא גילה משרד החינוך הבנה לנושא הצפיפות בכיתות.

בפגישת העתונאים שהתקיימה אתמול השתתף גם יו"ר הסתדרות המורים בתל־אביב שושנה צחורי ו־יו"ר הסתדרות המורים בירושלים אברהם כהן.

ועדת השירותים דנה במעצר קטינים

מאת סופר „דבר" בכנסת

משמרת ישראל סבורה, כי יש להחזיק קטינים הנתונים במעצר במיבנים מיוחדים, ולא רק בתאים נפרדים בבתי מעצר — אמר ניצב ש. רוזוליו, לפני ועדת השירותים הציבו־ריים של הכנסת.

ניצב ש. רוזוליו הדגיש, כי בתנאים הנוכחיים עשתה המש־טרה הכל כדי להפריד בין קטי־נים למבוגרים ואף לשכן קטינים בתאים שונים. בשלוש הערים הגדולות יש אפשרות „להפרדה". אולם תנאי המעצר לקטינים ב־ירושלים קשים יחסית.

בעניינו של הנער רחמים קדרי, בן 17, שהתאבד בתליה בתאו בבית המעצר באבו־כביר, אמר ניצב רוזוליו כי הוא היה עבריין מועד ונידון על עשרות רבות של תיקים בתקופה קצרה יחסית. הנער היה מופרע קשה, אמר, והמשטרה הסכימה לבקשתו להי־ות במעצר בתא יחיד.

שופט הנוער מחיפה א. מלמד אמר, כי מבחינה סיפולית אין לנהוג בכפפות משי באותם 30 אחוז עבריינים קטינים שהם מוע־דים. הוא הוסיף, כי יש לשים את הדגש על אספקת ספרי קרי־אה, משחקים, ואף הקמת מועדון תעסוקתי בתוך בית המעצר. יש משום חשיבות בכך שאפילו נער שנעצר ל־12 שעות לא יישב בטל בכלא.

הסדר בין רבני צפת

הסדר בין הרבנים הראשיים ב־צפת שהושג באמצעותו של מנכ"ל משרד הדתות י. דולבין, הופעל אתמול בבוקר.

לפי הסדר זה, יפעלו שני רבנים ראשיים בצפת ש. קפלן (אשכנזי) וה. דיין (ספרדי) במשרדיהם לסי־רוגין, אחד בשעות הבוקר ושני אחה"צ, כדי למנוע אי הבנות — עד שיירכשו משרדים מרווחים יותר.

הרב הראשי האשכנזי הרב ש. קפלן הכיר בזכותו של הרב דיין לכהן כרב ראשי שני, והביע תק־ווה למצוא בעתיד שפה משותפת עמו ולחסל את הסכסוך הממושך ביניהם. (ע)

נציגות מפ"ם הוזמנו לבולגריה

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

הארגון הבין־לאומי של הנשים הדמוקראטיות שהוא ארגון פרו־קומוניסטי עם לשכת במזרח בר־לין הזמין השבוע — לאחר הפסקה של שנים אחדות — את ארגון החברות של מפ"ם להשתתף בוועידתו הקרובה.

ההזמנה, שנתקבלה במרכז מפ"ם בהפתעה רבה, הגיעה השבוע ובה צויין כי נציגות מפ"ם מוזמנת להשתתף בוועידה או כצירות מן המניין, מסרו במרכז מפ"ם. כי הוועידה הבין־לאומית הזאת עו־מדת להיפתח בעיר וארנה שב־בולגריה ביום א'. כן נמסר, כי השגרירות האוסטרית בישראל מטפלת במתן האשרות לנציגות מפ"ם.

מחוגי מפ"ם נמסר, כי הוחלט להיענות בחיוב להזמנה זו וכי מפ"ם תיוצג בוועידה זו על־ידי נציגה אחת או שתיים. מניחים כי מדובר בח"כ חייקה גרוסמן או באמה תלמי או בשתיהן.

בחשודה בעבירות מירמה נעצרה על־ידי המשטרה מנהלת המשק במלון „וליידור", לילאן גולדמן. היא חשודה בהוצאת צ'קים ללא כיסוי. עד כה נתקבלו נגדה 11 תלונות באלפי לירות.

מאפיית „הטרנר" בנתניה ו־בעליה נקנסו ב־400 לירות בגלל עכבר־זר שנמצא בכיכר לחם שחור.

י.ב.מ. מקימה מרכז מדעי בישראל; יהיה החמישי בעולם מחוץ לארה"ב

חברת י. ב. מ. הכריזה אתמול על הקמת מרכז מדעי בישראל, החמישי בעולם, מי־חוץ לארצות הברית, מנכ"ל החברה בישראל דוד כהן, שמסר על כך במסיבת עתו־נאים במלון „הילטון" בתל־אביב, אמר כי ישראל נבח־רה למדינה החמישית בה יוקם המרכז המדעי (לאחר אנגליה, גרמניה, צרפת ואוס־טרליה) כיוון שנמצאו בה הת־נאים המתאימים המבטיחים פעולה מוצלחת של מרכז כזה.

התנאים הללו הם: צוות מדענים ברמה גבוהה, ידע מעמיק בטכני־קות היסוד של מחשבים, מציאותם של מחשבים בעלי עוצמה ביצוע גדולה ותשתית מדעית רחבה.

הוא ציין בקשר לכך, כי בארץ הוחל בלימודי תורת המחשב בכל האוניברסיטאות ויש אפשרות להכ־שיר חוקרים מעולים ולהעמיק את יישומי המחשב.

שני תחומי פעולה

הדובר אמר, כי בחירתה של יש־ראל להקמת מרכז מדעי מהווה הכ־רה בעוצמתה המדעית של המדינה. עובדה היא אמר, כי ישראל נבחרה לפני יפאן ומדינות תעשייתיות גדו־לות ומפותחות אחרות. עוד אמר, כי המרכז המדעי הישראלי יפעל בשני תחומים: חקר נושאים בעלי חשיבות לאומית ופיתוח טכנולו־גיות חדשות בתחומי המחשב.

המרכז יעסיק 20 אנשי מדע מצ־לים ובעלי נסיון בשטחי מדע שו־נים. הוא הודיע, כי למנהל המרכז נתמנה ד"ר יוסף רביב, ישראלי בעל תארים בהנדסה ובמתמטיקה, שעמד בשנים האחרונות בראש קבוצות מחקר שונות במרכז ה־מחקר של י. ב. מ. בירקטאון ב־ארה"ב. המרכז המדעי הישראלי יוקם בקמפוס של הטכניון בחיפה אך הוא ישתף פעולה עם כל מוס־דות המדע הגבוה בארץ.

תעסוקה למדענים

דוד כהן הדגיש, כי הוא רואה בהקמת המרכז תרומה חשובה ל־ישראל במספר תחומים:

● השקעה כספית ניכרת וקביעה בהעסקת מדענים מעולים ובהשקעה בציוד;

● פתיחת אפשרות להעסקתם של מדענים מקומיים ועולים;

● קליטתם של מדענים ישראלים שהגיעו להישגים נכבדים בחו"ל ואשר עד כה לא היה בה להציע להם כאן בתחום המחקר המדעי;

● פתרון בעיות יסוד בעלות חשי־בות למדינה בתחומי האקולוגיה, הרפואה, המשק, המינהל, התחבורה ועוד.

עד „ניהול שיחה" עם המחשב

המרכז יתחיל לפעול באוגוסט 1972 ותכנית המחקר שלו תיקבע בהתייעצות עם גורמי המדע של ה־מדינה ושל המוסדות להשכלה גבוהה.

מנהל המרכז המדעי ד"ר יוסף רביב אמר במסיבה, כי כמו במר־כזי המחקר האחרים של י. ב. מ. יתרכז המחקר בתחום היישומים החדשים למחשב כגון פיתוח שי־טות קומוניקציה ישירה בין האדם למחשב, עד כדי ניהול „שיחה" עמו, בעברית או באנגלית ופישוט דרכי הפעולה של המחשב, כדי ש־גם אנשים שאינם מומחים, יוכלו להשתמש בו. עוד אמר, כי בתי־אום עם גורמים ממלכתיים ומוס־דות המחקר המדעי בארץ תובטח בחירת נושאים העומדים בראש סדר העדיפות הלאומי ותימנע כפי־לות עם המחקר באוניברסיטאות.

תאוצה לפעילות המדעית

הדובר הביע תקווה שהמרכז יהי־וה גורם מאיץ לפעילות מדעית ענפה בשלוש דרכים עיקריות:

● מחקרים משותפים עם מוסדות המחקר וההשכלה הגבוהה;

● מתן אפשרות לסטודנטים של האוניברסיטאות לבצע את עבודת המחקר שלהם בהשגחת מדעני ה־מרכז המדעי;

● חילופי ידע בין מדעני המרכז ומדעני האוניברסיטאות השונות, הרצאות מדעני המרכז באוניברסי־טאות.

הוא הבהיר, כי הנהלת המרכז מתכוננת חילופי ידע ושיתוף פעו־לה גם עם המרכזים האחרים של י. ב. מ. בארה"ב ובאירופה, במגמה להסתייע הדדית בנושאי המחקר השונים. מגמה זאת תבוא לידי ביטוי, בין השאר, בחילופי חוק־רים, בהשתלמויות, בימי עיון וכו'.

מנהל המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח ד"ר אליעזר טל בירך את י. ב. מ. על החלטתה להקים מרכז מדעי בארץ והביע בטחונו, כי צוות החוקרים של המרכז יתר־רום תרומה חשובה לפתרון בעיות היסוד של המדינה ויסייע בכל של־בי ההיכנון לטווח ארוך הנעשים בארץ. (ע)

יו"ר הכנסת בפועל ח"כ יצחק נבון נפרד אתמול מ־שגרירה היוצא של קוסטה־ריקה האב בנימין נונייז

ראשי עיריות מיהודה — בבת־ים

ראשי הערים ונכבדים מבית לחם, בית ג'אלה ובית סחור ערכו אתמול ביקור של רצון טוב בבת ים, לפי הזמנת העירייה המארחת.

בין 33 האורחים היו ראש עיריית בית סחור ניקולא אבו עיטה, ראש עיריית בית ג'אלה ג'אברה ואמים, סגן ראש עיריית בית לחם ג'ראס צאיק, חברי העיריות ונכבדים אח־רים.

בהגיעם ב־10 בבוקר אל בניין העירייה נתקבלו האורחים ע"י חב־רי מועצת עיריית בת־ים והעובדים באולם הגדול שבקומה הראשונה.

ראש העירייה מנחם רוטשילד קי־בל פניהם בחמימות והודה להם על כי נענו להזמנה, שהיוה ללא ספק פתח לקירוב ולהחלפת ידע מוניצי־פאלי בין ערי הגדה וישראל.

ראש המשלחת ניקולא אבו־עיטה הודה על ההזמנה והזמין בשם עמיתיו את חברי מועצת עיריית בת־ים לביקור גומלין. אבו עיטה קרא להבנה והידברות, המבוססת על הבנה בין העמים ועל אפשרות לחיות בשלום. הוא הביע תקווה, שהאורחים ייבחרו מחדש כראשי הערים ביהודה, אולם גם אם לא ייבחרו מחדש, הוסיף, ההזמנה מ־עם האורחים בעינה עומדת.

ראש עיריית בת ים העניק לאור־חים כשי את מדליית העיר בת־ים.

בתום הטקס יצאו האורחים לסיור בעיר — במפעלי התעשיה, בבתי הספר, באתרי התיירות ההולכים ונבנים, במוסדות הציבור, בתחנ־נות אם וילד ועוד. נכבדי הגדה גילו עניין רב במראה עיניהם, ב־דרכי ניהול המוסדות ובמידת השי־תתפותה של העירייה בניהול.

לאחר מכן היו הנכבדים אורחי מועצת העירייה בארוחת צהרים שי־נערכה באולם „נוה שלום" שבמגדל נחום. (ע)

עלה מברה"מ המורה שהתקבל להסת' המורים

מאת סופר „דבר" בירושלים

ולדימיר גולמן, מורה בן 30 מברית המועצות, שהיה הראשון שהתקבל לפני עלותו לארץ, להסתדרות המורים — הגיע לישראל.

גולמן פנה להסתדרות המו־רים בארץ וביקש להתקבל בה כחבר על אף שהיה בברית המועצות. הסתדרות המורים החליטה — לפני כמה שבועות — לקבלו ובימים אלה הוא הגיע לארץ.

דיין

(המשך מעמוד 1)

ליוניה. אפילו מעט סדור ישבע את מהלך החיים, אמר. אם ייפסק הטרור לחלוטין ולא יהיו עוד מקרים כמו המיקרה בעין הש־לושה; כי אז צופה דיין לשינויים רבים לטובה באיזור בתקופה ה־קרובה, שיתבטאו בעיקר „בדופק החיים". ההטבות יהיו בביטולי עוצר, הסרת מחסומים וכו'.

ביטול ההגבלות

השר אמר שהצעה לבטל את הצורך ברשיונות יציאה באה מצד גורמי הצבא והבטחון עקב שיפור המצב הבטחוני ברצועה ומאחר שהללו מצאו שניתן לקיים בר־צועה אותם הסדרים הנהוגים ב־יהודה ובשומרון. ביטול הרשיו־נות יחול מ־1 במאי הקרוב. החל־טה זו — אמר — איננה תוצאה של סיפוח וזהו אלא פעולה נו־ספת שמבצעת הממשלה בשטחים מכוח זכותה ואחריותה בהיותה הממשלה היחידה שם. „עלינו לר־אות את התושבים כאזרחים, גם אם אינם אזרחי ישראל ולראות את הרצועה כאילו היא מדינת ישראל, ואם באחד הימים יוחלט אחרת, הרי אין לפעולות האלו כל השלכה לגבי הפתרון הסופי".

לשאלה על התבטאויותיו של ראש העירייה אמר: „יכולות להיות לו דעות אחרות משלי אבל הצבתי להם יד והוא נותן אותה לכל מה שנוגע לעניינים כמו עבודה, רשיונות וכו', אפילו אם הוא חושב אחרת, האינטרס שלנו הוא שמנהיג יוכל להביע באופן חפשי את דעתו גם אם אינו חושב שיהודה ושומרון ורצועת עזה צריכות להיות במדינת ישראל. לא יהיה לנו רווח מזה, שלא יו־כל לפצות את פיו". דיין עמד על ההבדל בין חופש הביטוי לבין פעילות אלימה, ואמר שבשיתוף הפעולה שהוא דורש מראשי ה־ערים אינו נכלל סירב לפיצוץ בתים וביצוע מעצרים.

בביקורו בגבל התלוננו בפ־ני קבלנים על התעריפי העבודה הנמוכים המשולמים להם עבור השרותים שהם מספקים. הג' אבו־חצרה הנחשב ברצועה כידידו של דיין, הביע בפניו חשש, שביטול הצורך ברשיונות יביא לבריחת פועלים מהרצועה ולהעלאת שכר בתוכה. השיב לו השר: „אז של־מו לפועלים יותר". משנשאל ה־הג' מה מצב שיווק הדגים, הביע הלה שביעות רצון מלאה. ראש העירייה התלונן שבגלל הביקוש הרב לדגי עזה בישראל והמחיר הטוב שהם מקבלים שם, אין הוא יכול להעלותם על שולחנו. אמר לו דיין: „נאכל אני ואתה שו־קולד".

ראש ממשלת יפאן איסקו סאטו מוחה דימעה מלחיו למשמע קורותיו של שויוהי יוקוי, הסמל אשר סירב להיכנע לאמריקאים בתום מלחמת העולם ונדד בג'ונגלים של גואם במשך 28 השנים האחרונות. החייל וראש ממש־לתו נפגשו במסיבת־עתונאים שנערכה בגן ביתו של סאטו

צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס"

סינאטור ג'ורג' מק־גאוורן, מלווה על־ידי קאתלין קנדי (מימין), מחלק חתימות עם סיום מסע הבחירות שלו בפנסילבאניה. קאתלין קנדי, בתו הבכירה של הסנאטור המנוח רוברט קנדי, נמנית עם סגל עוזריו של מק־גאוורן.

צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס"

ישישה נהרגה ב„פגע וברח"

בול שניר, בת 65, מכפר־צבי, נהרגה כיום כי נפ־געה ממכונית פרטית, בתאונת „פגע וברח". היא נפצעה קשה בתאונה על כביש רמלה־בית־דגן ונפטרה בדרך לבית־החולים.

המכונית הפוגעת שפגעה בה ברחה ממקום התאונה והמשטרה החלה בחיפושים אחריה. המשטרה מבקשת מעדי ראייה לתאונה, להת־קשר בהקדם לתחנת משטרה קרי־ה.

יפה גאוטה, בת 20, מת"א, נפ־צעה קשה לאחר שנפגעה על־ידי קטנוע בשעה שחצתה את רחוב אלנבי בת"א. היא אושפזה ב„הד־סה".

הנה בן שחר, בת 19 מנהריה נפצעה קשה, אור ליום ג', מפ־גיעת מכונית.

המקרה אירע בכביש עפולה — בית־שאן הפצועה הועברה לבית־החולים „בלינסון" ומצבה מעורר דאגה. (ע)

עובד חברת „אל־על" שלמה זסרין, בן 52, מת אתמול מהתקף לב, תוך כדי נסיעה באוטובוס

„שבוע הספר העברי" ייפתח ביום ג' הקרוב

מאת סופר „דבר"

ב„שבוע הספר העברי", שייפתח ב־2 במאי, יוצאו למכירה 15 ספרים, מהם יותר מ־5.000 ספרים בהנחה של 40 אחוז תר בהנחה של 25 אחוז — על כך נמסר במסיבת עתונאים מול ב„בית־סוקולוב" בתל־אביב.

ב„שבוע הספר העברי", המתקיים בשיתוף עם משרד החינוך והתרבות, אגודת הסופרים, העיריות והמועצות המקומיות והת־אחדות הוצאות הספרים, יוקמו שווקים מרכזיים למכירת הספר ירושלים, תל־אביב, חיפה, באר־שבע, נתניה וחולון. כן יוקמו קים בפרדס־חנה, קרית טבעון, גדרה וקרית־אתא ונידות עם ים יבקרו ב־21 ישובים באזורי פיתוח.

המו"ל מ. ברנשטיין (יוזם ועיון „שבוע הספר העברי") אמר, יון ב„שבוע הספר העברי" אשתקד הגיע לארבעה מיליון י, מכלל המחזור של 50 מיליון ל"י בשנה בסחור הספרים. 90 מהספרים הוצאים לאור הם ספרי ליד. המצב בסוג הספרות זה הוא קשה, לדבריו, אחר שהספרים סוג זה נמכרים במספר ן.

ד"ר י. מכמן, מנהל היחידה לתרבות במשרד החינוך, אמר, ב„שבוע הספר העברי" ייערכו 150 מפגשים עם סופרים בבתי פר היסודיים ויופיע מדריך מיוחד למורים.

נמסר, כי ב„שבוע הספר העברי" ישתתפו הפעם 68 מו"לים.

תאטרון ירושלים THE JERUSALEM THEATRE

קומדי פרנסז
„בסודות בדויים"
להערב 26.4
כל הכרטיסים נמכרו

תיאטרון הבימה
הצוענים של יפו
מוצ"ש 29.4 ב־8.30
כרטיסים במשרדים ובערב בקופה

תערוכת פריז
יום יום עד 15.5
מ־10.00—1.00, 4.00—8.00
יום ששי 10.00—2.00
תחבורה קו 15·
חניה מובטחת·

השמנים של פז
טובים מכל האחרים.
גם האריזות.

חידוש בתחנות פז. השמנים המעולים של פז בהם אתה רגיל להשתמש נמכרים עתה באריזות פלסטיות חדשות בנות גלון אחד ופיינט אחד.
האריזות החדשות נקיות, גמישות, חזקות, נוחות בשמוש ואינן „נגמרות" לאחר שעזבה אותן טפת השמן האחרונה, כי ניתן להשתמש בהן לאחסון נוזלים בתא המטען של המכונית, בבית, במחסן ובמקום העבודה.

פז

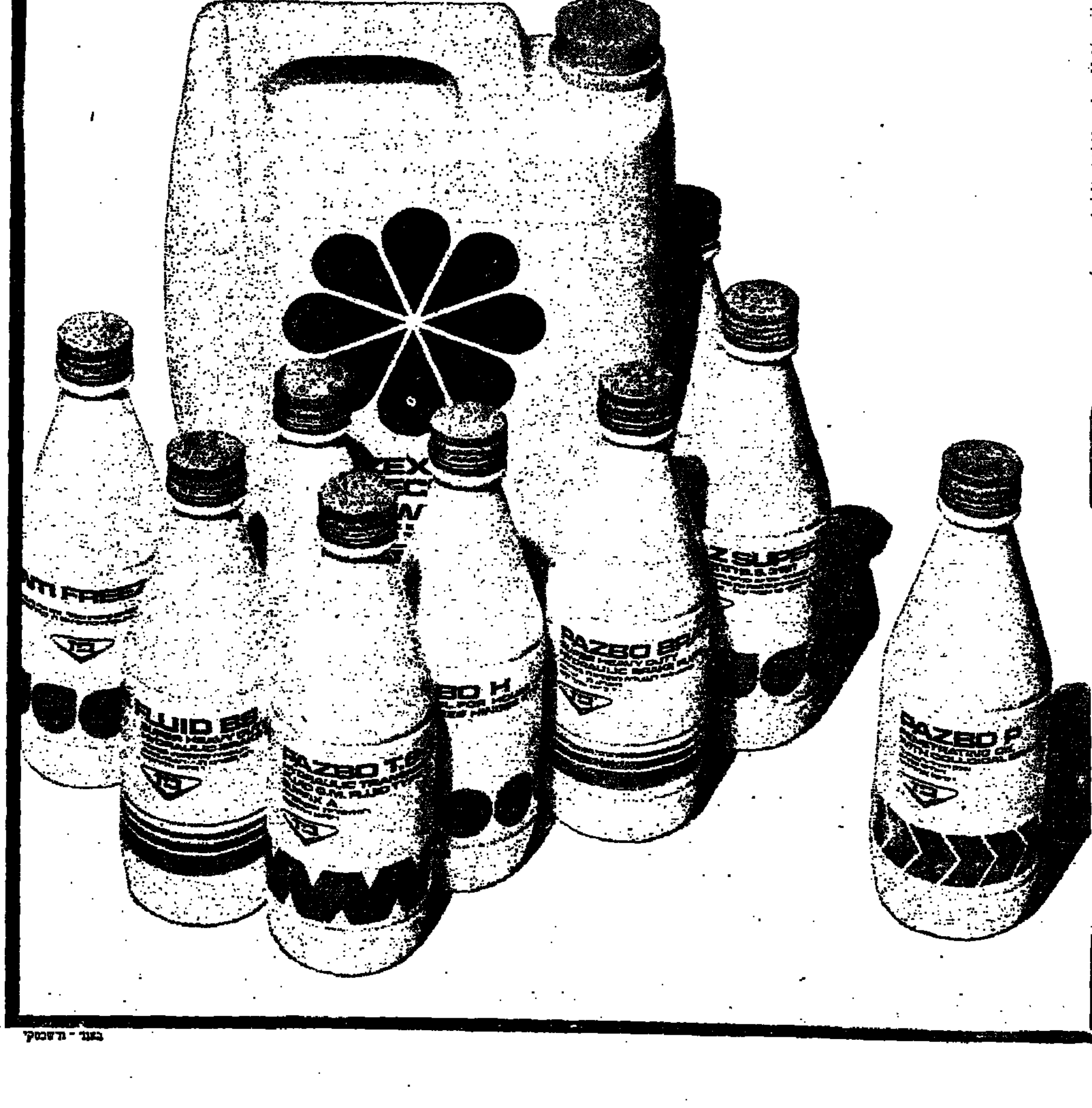

هكذا من الاصل

هكذا أمن الأصل

הודעות לציבור

מכרז 33/72
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים, בינוי והמשק

מוזמנות בזה הצעות מחירים למכירת 38 בני צאן כדלהלן:
(1) 3 גמלאים, בגזע מרינו, במשקל ממוצע כ־65—45 ק"ג, ומספריהם: 2329, 2330, 2334, 2335, 2337, 2357, 2374, 16, 23, 2046, 2048, 2041, 2045.
(2) 4 טלאים מגזע מרינו, במשקל ממוצע כ־10—20 ק"ג, מספריהם: 2397, 2500, 2501, 2502.
(3) 3 טליות, מגזע מרינו, במשקל ממוצע כ־35—40 ק"ג, מספריהן: 1, 2416, 2909.
את הנ"ל ניתן לראות בתחנת נסיונות גילת בכל ימות השבוע בשעות העבודה.
על הזוכה יהיה להוציא את הצאן בו זכה במכרז תוך 14 יום מתאריך מכתב הזכיה.
במידה ולא יוציא את הצאן תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב לשלם לממשלה סך של —.5 ל"י לכל ראש צאן לגבי כל יום של איחור בהוצאת הצאן כאמור, אולם אין באמור לעיל כדי למנוע מהממשלה מלמכור הצאן לאדם אחר, במקרה של איחור כאמור ולהתבע מהזוכה כל נזק שייגרם לממשלה בעקבות זה.
השקילה ומסירת הנ"ל תבוצענה בתחנת נסיונות גילת בהתאם לנהגים המקובלים.
על המציע להגיש את הצעת המחיר לק"ג משקל חי לכל סוג בנפרד.
על המציע להכניס את ההצעה במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מכרז מספר 33/72 ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות המחלקה לנכסים בינוי ומשק הקריה תל־אביב, רחוב ד' בית מספר 10ב' קומה ב'.
על המציע לצרף ערבות בנקאית בגבולות של 10% מערך ההצעה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 11.5.72 שעה 11.00.
משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות למכור את הצאן ליותר מגורם אחד.
אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכרז 34/72
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים בינוי ומשק

מוזמנות בזה הצעות מחירים למכירת 2 פרות ו־2 עגלים כדלהלן:
(1) 2 פרות נקבות בגיל 2½ שנה, מגזע מקומי, במשקל ממוצע כ־580 ק"ג, במצב בריאות תקין, מספריהן: 1־97138, 31234368.
הערות: על הזוכה להודיע למכון וטרינרי באיזה בית מטבחיים, ישחטו את הפרות כדי לאפשר שרופא וטרינרי שבמכון יהיה נוכח, יתכן ויהיה צורך לקחת חלקים של אברים פנימיים לבדיקה.
(2) 1 עגל במספר 628, בגיל 3½ שנה, מגזע מקומי, במשקל כ־650 ק"ג, עם מחול במצב בריאות תקין, מספרו: 31223365.
(3) 1 עגל 792, בגיל 5 חודשים, זכר, מגזע מקומי, במשקל כ־136 ק"ג, במצב בריאות תקין, בלי מחול, מספרו: 31234988.
את הנ"ל ניתן לראות במכון וטרינרי בית־דגן, בכל ימות השבוע בשעות העבודה.
על הזוכה יהיה להוציא את הבקר בו זכה במכרז תוך 14 יום מיום קבלת המכתב על הזכיה.
במידה ולא יוציא את הבקר תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב לשלם לממשלה סך של —.25 ל"י לכל ראש בקר לגבי כל יום של איחור בהוצאת הבקר כאמור, אולם אין באמור לעיל כדי למנוע מהממשלה מלמכור הבקר לאדם אחר, במקרה של איחור כאמור ולהתבע מהזוכה כל נזק שייגרם לממשלה בעקבות זה.
השקילה ומסירת הנ"ל תבוצענה במכון וטרינרי בית־דגן בהתאם לנהגים המקובלים.
על המציע להגיש את הצעת המחיר לק"ג משקל חי לכל סוג בנפרד.
על המציע להכניס את ההצעה במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מכרז מספר 34/72 ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות, המחלקה לנכסים בינוי ומשק, הקריה תל־אביב, רחוב ד' בית מספר 10ב' קומה ב'.
על המציע לצרף ערבות בנקאית בגבולות של 10% מערך ההצעה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 11.5.72 שעה 11.00.
משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות למכור את הבקר ליותר מגורם אחד.
אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו
ת. ע. 1578/72
בענין: עזבון המנוח, ד"ר ידסף וייס ז"ל מחדרה, רח' הנשיא 80, בעל ת. ז. מס' 757967, שנפטר ביום 10.9.71.
המבקשת: ברברה וייס מיוצגת על ידי ב"כ עוה"ד ד"ר מ. וילנקו ו/או משה וילנקו ו/או דליה וילנקו מנתניה, רח' הנוטע 4.
הזמנה
להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוח ד"ר יוסף וייס ז"ל והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.
דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

מבצע לשרות טוב יותר בתחנות "פז"

מבצע "לשרות טוב יותר" בו ישמש ציבור הנהגים כשופט, יפתח בראשית חודש מאי בכל תחנות "פז" ברחבי הארץ. המבצע יארך ארבעה חדשים.
ציבור הנהגים יתבקש להגיש חוות דעתו על גבי כרטיסי הערכה בנושאי הנקיון, בדיקת שמן ומים, ניגוב שמשות והיחס לנהג.

מנהל מחלקת היולדות בקריה בת"א:
עוד אין לדעת אם האדמת גרמה העלייה בהפלות

מאת שמעון פינס, סופר "דבר"

מחלת האדמת שהתפשטה באחרונה בארץ פגעה גם בנשים הרות. פגיעת המחלה באשה בחדשים הראשונים להריונה עלולה לגרום למומים של הוולד, אולם רק הרופא המטפל רשאי להחליט אם על האשה לבצע הפלה, או שהיא יכולה להמשיך בהריונה.
דברים אלה אמר לי בשיחה פרופסור ג. סופרמן, מנהל מחלקת היולדות בקריה בתל־אביב. הוא הוסיף, כי אין ספק, כי בהתפשטות מחלת האדמת נפגעו גם נשים בחודשים הראשונים של הריונן, ומסיבה זו נאלצו לבצע הפלה מלאכותית. אולם אי אפשר לקבוע אם העליה בהפלות היא בגלל מחלת האדמת, או מסיבות בריאות אחרות של הנשים ההרות. ברור, שאין כל אפשרות לקבוע עליה זו לפי אחרים, כיון שאין עדיין בידי משרד הבריאות מספר הנשים הכללי שחלו באדמת.
יש לשבח את משרד הבריאות, אמר פרופ' סופרמן, שהעביר לרשות הציבור מעבדה מיוחדת לבדיקת נשים, כדי לקבוע אם נוגדני האדמת נגרמו בגלל מחלה או שהם נמצאים בגוף כתוצאה מחיסון קודם. לאחר קביעה זו יכול הרופא לייעץ לאשה אם עליה להפסיק את ההריון.
מנהל מחלקת היולדות בבית החולים "קפלן" ברחובות ד"ר ב. לנצט, אמר לי, כי גם לו אין מספרים מדוייקים של ההפלות, אשר בוצעו בבית החולים, בגלל מחלת האדמת. אך המספר הכולל של ההפלות גדל מאז התפרצות המחלה.

מרכז מדעי של איי.בי.אם יופעל בטכניון

מאת סופר "דבר" לענייני מדע

מרכז מדעי של חברת איי.בי.אם. יתחיל לפעול באוגוסט השנה ליד הטכניון בחיפה, במטרה לסייע לעריכת מחקרים בתחום מדעי המחשב.
במרכז יפעלו כ־20 מדענים. בשלב ראשון לא יהיה בו מחשב

ד"ר יוסף רביב

הוא יהיה קשור על־ידי מסופים (טרמינלים) למחשבים הגדולים הקיימים בארץ.
מנהל איי.בי.אם. בישראל ד. כהן הסביר אתמול במסיבת עתונאים, כי מרכזי מחקר מסוג זה קיימים בארצות־הברית, בריטניה, גרמניה, צרפת ואיטליה. התנאים להקמת מרכז כזה הם רמה גבוהה של מחקר מדעי באותה ארץ, ידע רב בשימוש במחשבים והימצאותם של מחשבים גדולים. ישראל נמלאת אחר תנאים אלה, ובבחירתה כמדינה החמישית מחוץ לארה"ב, אפילו לפני מדינה מפותחת כמו יפאן, יש לראות הישג הראוי לציון.
פרטים על המחקרים מסר ד"ר י. רביב, בן 38, מנהל המרכז החדש. הוא ציין, כי בעולם עוסקים בין השאר, במחקרים בתחום הרפואה, כגון: שימוש במחשבים לקביעת דיאגנוזות אצל חולים. מחקרים במדעי הסביבה; פיתוח שיטות מתקדמות לבקרה של תחבורת מכוניות ומכוניות רפוד. בעיית זיהום הכנרת, אמר, עשויה לשמש כאחת הבעיות שיטפלו בהן במרכז החדש.
יושב־ראש המועצה הלאומית למחקר ופיתוח ד"ר א. טל, הסביר, כי המרכז החדש יעסוק בעיקר במחקרים בעלי ערך כלל לאומי, בעוד שהמחשבים במוסדות להשכלה גבוהה משמשים בעיקר את המוסדות עצמם.

משרד־הבטחון מינה אחראי לאקולוגיה

מאת סופר "דבר" בכנסת

מנהל אגף במשרד הבטחון מונה לכהן כאחראי לעניינים אקולוגיים של המשרד בשטח ישראל ובשטחים וכמתאם פעולות שונות של משרד הבטחון, הנוגעים לבעיות ההגנה על הסביבה — סוכם בפגישה שקיים יו"ר ועדת איכות הסביבה (אקולוגיה) של הכנסת ח"כ י. תמיר עם עוזר שר הבטחון רא"ל (מיל.) צ. צור.
הנעשה ברמת הגולן עלול להשפיע השפעה ישירה על המצב בכנרת והעדר הגנה ביהודה ובשומרון מסכנים אזורים כמו האדריקלט ואחרים.

מכשיר למדידה מדוייקת של אנרגיה מנויטרונים מהירים — פותח בחיפה

מאת ש. שהורי, סופר "דבר" בחיפה

מכשיר פיסיקאלי גרעיני, המסוגל למדוד אנרגיה של ניטרונים מהירים בשיעורי דיוק ללא תקדים — פותח על־ידי צוות מדענים צעירים מהמחלקה למדעי הגרעין במכון הטכניון בחיפה, בראשות פרופ' ש. שליו.
במכשיר החדש, שייצורו זול יחסית (כ־10.000 דולאר היחידה), ניתן להשתמש גם בשטחי מדע אחרים, בכללם ניהול וביקורת מלאי של דלק גרעיני ובדיקת איכותו בתחנות כוח אטומיות.
בפגישה עם עתונאים אתמול הביע פרופ' שליו תקוה, כי המכשיר יביא תועלת בשטח של אמצעי הבטיחות האטומיים ובעיקר בבדיקה של דלק אורניום ופלוטוניום לכורים גרעיניים.
המכשיר, פרי עבודת מחקר, שהוחל בה בשנת 1967, הופעל בכור של נחל שורק, במכון וייצמן ובמעבדה של המועצה השוודית למחקר ועורר עניין רב בקרב המדענים בארץ ובחוץ־לארץ. כבר נתקבלו בקשות רבות ממרכזי מחקר חשובים בעולם לספק להם את המכשיר. נמסר, כי מוסד המכון למחקר ופיתוח כבר החל לטפל בייצורו ובשיווקו.
בשיחה ציין פרופ' שליו, כי בעזרתו של המכשיר ניתן יהיה להגדיל את מידת הדיוק בתכנון כורים גרעיניים ולהפחית במידה ניכרת את עלות תחנות הכוח הגרעיניות. כן עשוי המכשיר לסייע בטכניקה לאבחנה וטיפול רפואי בחמרים רדיו־אקטיביים.
פרופ' ו. רוטנשטיין, ראש המחלקה למדעי הגרעין, ציין בפגישה, כי באחרונה נוספה לפעולות המחלקה גם הנדסת קרינה גרעינית. המגמה היא, הסביר, שבוגרי הפקולטה יהיו מסוגלים לטפל בתכנונם, בהקמתם ואף בהפעלתם של כורי כוח לייצור חשמל, התפלת מים ובענפי תעשיה שונים.
במחלקה למדעי הגרעין לומדים כיום 24 סטודנטים.

עובדי קופ"ח דחו הסנקציות

מאת סופר "דבר" לענייני בריאות

המחלקה לאיגוד מקצועי שמעה אתמול את נציגי ארגון עובדי קופת חולים ואת נציגי הסתדרות הפקידים, בקשר לתביעת עובדי קופ"ח לתשלום מקדמה של 75 לירות, שאותה קיבלו עמיתיהם בבתי־החולים הממשלתיים.
על פי הצעת יושב־ראש המחלקה א. אברהמוביץ הוחלט להביא את הנושא להכרעת הוועדה המרכזת, שמתוקף סמכותה מונתה "ועדת־שורש", אשר דנה וסיכמה בתביעות העובדים.
כפי שנמסר, החלטת המחלקה לאיגוד המקצועי נתקבלה בקרב ציבור עובדי קופ"ח בהתמרמרות, כי עיקר טענתם היא נגד ההסהבה. עם זאת נראה, כי ארגון העובדים ימתין להחלטת הועדה המרכזת בטרם יחליט על נקיטה באמצעים, שעליהם הודיעו לראש הממשלה, למזכיר ההסתדרות ולממונה על יחסי העבודה.

עופר גאבר, 14 זכה באליפות במתימטיקה

עופר גאבר, 14, תלמיד כיתה י' בבית הספר התיכון על שם בליך ברמת גן, זכה בפרס הראשון באולימפיאדה לנוער במתמטיקה, שנערכה על ידי מכון וייצמן ובנק הפועלים.
הזוכה בפרס הראשון יקבל מילגת לימודים בסך 8000 לירות להמשך לימודיו בכל מוסד להשכלה גבוהה בארץ. פרסי העידוד הם בסך 250 לירות כל אחד.

נפתחו חגיגות נבי שועייב
שר פרס: יתרו היה ממניחי היסוד לתורת המדינה

למעלה משלושת אלפים דרוזים מרחבי הארץ, לרבות רמת הגולן, השתתפו אתמול אחר־הצהריים בחגיגות המסורתיות על קברו של נבי שועייב בכפר חיטין.
שר התקשורת שמעון פרס, שייצג את הממשלה, ציין בדברי ברכתו בין השאר את הקשר ההסטורי בין העם היהודי והעם הדרוזי — קשר שנרקם כבר בימי משה ויתרו. השר הזכיר את העצות שייעץ יתרו למשה, כיצד להנהיג את העם, ותיאר את יתרו כאחד מ"מניחי היסוד לתורת המדינה".
סגן שר התקשורת שייך ג'עבר מועדי ציין בין שאר דבריו את פעולות המועצה הציבורית לעידוד השכלה גבוהה מקרב העדה הדרוזית. הוועדה חילקה עד עתה מילגות בסך 50 אלף לירות לכמאה סטודנטים, ו־25.000 לירות נוספות יחולקו לסטודנטים אחרים ב־11 במאי בכפר ירקא שבגליל המערבי.
החגיגות התנהלו באווירה מרוממת וחגיגית. תזמורת צופים דרוזית הנעימה זמירות עממיות. החגיגות יימשכו ארבעה ימים וראשי העדה, שבאו להתפלל ליד הקבר, ידונו גם בעניינים הקשורים בעדתם. (ע)

סרט על אבא חושי ז"ל

הפקת סרט על חייו ופועלו של אבא חושי מי שהיה ראש עיריית חיפה 19 שנה, הוחלה אתמול.
הפקת הסרט, שהקרנתו תימשך כחצי שעה, תמומן ע"י משפחת המנוח, עיריית חיפה ומועצת הפועלים בעיר. (ע)

הממשלה תסייע בשיקום ואדי חמאם

מאת סופר "דבר" בגליל

בפגישה בין נציגי הכפר ואדי חמאם שליד טבריה לבין ש. סולידנו יועץ ראש הממשלה בעניני הערבים, שנערכה אתמול במשטרת טבריה, הביע סולידנו נכונות לעזור בשיקום הכפר.
כמחווה של רצון טוב הוא הציע בו במקום לנציגי הכפר (בדוויים לשעבר) שתי מילגות לימודים לשני צעירים בוגרי תיכון להמשך למודיהם בסמינר למורים.

הוקל בעונשו של מחבל שהסגיר עצמו

מחבל מבוקש שהסגיר עצמו עם נשקו לכוחות צה"ל זכה אתמול לעונש קל ביותר בבית המשפט הצבאי בשכם.
הנאשם, סאלח עספור, בן 28, תושב הכפר עסירה שבאיזור שכם היה מבוקש על־ידי כוחות הבטחון שלוש שנים, כחשוד בהטלת שני רימוני יד לעבר רכב צבאי במבואות שכם ובהחזקת כלי־נשק וחמרי חבלה בכמויות גדולות. הוא הודה באשמה ונידון לשנת מאסר אחת.

אל תשליכנו לעת זקנה!!
ההורים הזקנים זקוקים עתה למקום נעים שקט נוח ולטיפול רפואי.
בבית מרגוע "שלומים"
רח' קדימה 27, חיפה
הר־הכרמל טל. 81366 ● כשר
● סידור מיוחד לזקנים עם השגחה רפואית קבועה.
● אמבטיות פרטיות ● גן נהדר.
● מחירים עממיים
● הנופשים מוזמנים עם או בלי פנסיון.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו
תיק עזבונות 1477/72
בענין: עזבון המנוח שנצר יוסף ז"ל, ת.ז. 0847881 שנפטר בפתח־תקוה ביום 2.2.72 (י"ז שבט תשל"ב).
המבקשים: דב (שנצר) נצר במושב נהלים ת.ז. 727827 ומרדכי (שנצר) נצר מחיפה נתיב חן 34 ת.ז. 493852. ע"י ב"כ עוה"ד צבי ברטפלד מרח' המאספים 22 תל־אביב.
הזמנה
להוי ידוע כי הוגשה לביהמ"ש בקשה למתן צו הכרזה על ירושת המנוח שנצר יוסף ז"ל ת. ז. 0847881 והנני מזמין כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח, הרוצה להתנגד להכרזה המבוקשת להגיש התנגדות להכרזת המבקשים תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו. שאם לא כן יתן ביהמ"ש צו כטוב בעיניו.
דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו
תיקי עזבונות 1510/72, 1511/72
בענין: ירושת המנוחים גילר שרה ז"ל, בעלת ת.ז. מס. 4248065 שנפטרה ביום 15.12.68 וגילר צבי ז"ל בעל ת"ז מס' 4248064 שנפטר ביום 29.2.72 שניהם בשכון עובדים 18/2 עפולה.
המבקשת: שרה פרייס בעלת ת.ז. מס. 5002245 משכון ותיקים רח' שרה מלכין 18 נהריה.
להוי ידוע כי הוגשה בבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הנ"ל הרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.
דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

החל שיקום טבריה העתיקה

מאת סופר "דבר" בגליל

בעיר העתיקה בטבריה, שנהרסה במלחמת תש"ח, הוחל אתמול באבן פינה לבנין עירוני־מסחרי, דמוי "בסטי" מודרני, שישתרע על שטח של 120 דונם.
באתר שתוכנן על־ידי האדריכלים ד. איתן וב. יגר יושקעו 140 מיליון לירות. הוא יכיל בין היתר מרכז אזרחי, אודיטוריום, בית קונגרסים, מרכז תיירות ואמנות, משרדי נסיעות ותיירות, מבנן סידות, חמישה בתי מלון וכן מרכז ספורט וגן זכרון.
כן יבנה מרכז דיור, שבו 250 דירות, וזאת כדי שהאתר לא יתרוקן בלילות מדייריו.
פרטים אלה מסר לי מנהל חברת שיכון ופיתוח א. כהנוב. האדריכל יגר הבטיח, שבבנית יישמר האופי ההיסטורי המיוחד של בניינים עתיקים, כן ישארו ב"סטי", כולל בתי כנסת ומסגדים, וכן בניינים שישמשו למוזיאונים וגלריות אמנותיות.

250 דירות לזוגות צעירים
משרד השיכון מקים בטבריה 250 דירות לזוגות צעירים. הדירות נבנות בחמישה בניינים בני שבע קומות.
א. כהנוב, מנהל חברת שיכון ופיתוח, מסר לי על כך. ציין, כי הדירות, הנבנות בשכונת "רמת־קיה", יושלמו בקיץ הבא.

תערוכת תעשיות עתירות מדע נפתחה ברחובות

התערוכה התעשייה עתירות המדע שליד מכון ויצמן נפתחה אתמול ברחובות.
התערוכה מדגימה את הישגי מפעלי המדע בפיתוח מכשירים המוכרים לשימושים מגוונים.
בטקס הפתיחה אמר פרופ' ג. יקותיאלי, יו"ר המועצה המדעית של מכון ויצמן, כי היקף תעשית עתירות המדע הפועלת ביד ליד המכון, כבר הגיע בכספים המהווים ממכשירים המיוצרים לסך של 31 מיליון לירה. רבע מכלל היצור היה מיועד ליצוא.

פועל נהרג בתאונת־עבודה

פועל במפעל הצמיגים "אליאנס" מת אתמול לפנות בוקר בתאונת עבודה.
הפועל, יואל ייאר, בן 28, משכונת אליגה נתפס במכונה ונפצע קשה. הוא הוטס לבית החולים "הלל יפה" בחדרה, שם מת מפצעיו.

נמצא בכרם ללא רוח חיים
פועל שעסק בעבודת גיזום בכרם ליד עתלית, נמצא מת במקום עבודתו.
הפועל, פואד עלי ניבר, בן 27, יצא לעבודתו בכרם ביום ב' ב־4 לפנות בוקר. הוא ביקש להוריד ולאחר יצאו לחפשו ומצאוהו בני כל בכרם ללא רוח חיים.

קיטנת
"הוד הכרמל"
הר הכרמל חיפה
קיטנה יומית ופנימית
נמשכת ההרשמה
פרטים והרשמה: קיטנת "הוד הכרמל" רחוב הגיה חיפה טלפון 253901.

האגודה להכנה לפרישה מתוכננת מהעבודה
דרוש
מרכז פרויקט
מקום העבודה: חיפה
תאור התפקיד: תכנון וביצוע תכנית הדגמתית מסועפת של הכשרה טרום פרישתית לקבוצות נבחרות של עובדים בחרושת ובשירותים. עבוד דפוסי הכשרה והדרכה טרום פרישתית, מעקב והערכה של הסקר וביצועו.
התכנית מחושבת לשלש שנים.
דרישות המשרה: השכלה אקדמאית באחד מהתחומים הבאים:
סוציולוגיה, למדי עבודה ורווחה, עבודה סוציאלית, כלכלה.
כושר לתכנן, לארגן ולפקח.
קיום קשר ולנהל משא ומתן עם מוסדות וגורמים ציבוריים.
כושר הבעה בכתב ובע"פ.
שפות: ידיעת עברית על בוריה וידיעת האנגלית הכרחית.
תנאי העבודה: משכורת לפי חוזה מיוחד.
הבקשות יש להגיש עד ל־15 במאי 1972 לפי הכתובת: ת.ד. 1850 חיפה.

לקונצרן תעשייתי גדול במרחב ת"א
דרוש
● **מלפף-מנועים**
לעבודה קבועה.
● **חשמלאים**
לבצוע מתקני חשמל תעשייתיים.
● על המעונינים נא לפנות לת.ד. 6397 תל־אביב.
סודיות מובטחת.
נא לציין — "מלפף—חשמלאי".

למפעל תעשייתי גדול במרחב תל־אביב
דרושים
מבקרי איכות
לביקורת טיב בשיטות טכנולוגיות מתקדמות.
מועמדים בעלי השכלה של בי"ס מקצועי המעוניינים להתמחות בנושא, או בעלי מקצוע בענף המתכת.
● מתבקשים לפנות לת.ד. 6397 ת"א בצרוף תולדות חיים.
סודיות מובטחת.

למפעל גדול במרחב תל־אביב
דרושה
מזכירה כתבנית
הכישורים:
✱ השכלה תיכונית.
✱ הדפסה שוטפת בעברית.
✱ ידיעת השפות עברית ואנגלית.
✱ נסיון קודם בעבודה משרדית.
● על המעוניינים לפנות בצרוף תולדות חיים לת.ד. 6397 תל־אביב.
סודיות מובטחת.

מפעל תעשייתי גדול באזור תל־אביב
מחפש
משרטט מתכן
עם נסיון בשרטוט מכונות ומתקנים מכניים.
רקע מקצועי: הנדסאי, או טכנאי בכיר.
המפעל עוסק בנושאי פתוח בשטח אוטומציה בתעשיה ובמערכות בקרה ומאפשר לבעלי יוזמה להתקדם בשטח זה.
● נא לפנות לת.ד. 6397 ת"א, עבור הנדסאי.

יש לי ענין בדבר

במעגל סגור
שיטות לימוד חדישות ומודרניות נילמדות בבתי המדרש למורים וגננות.
אחת מהן במעגל סגור (הוראית בצילום) נותנת אפשרות לביקורת עצמית לאחר שעות ההוראה.
בוגרי תיכון
ההרשמה לבתי המדרש למורים וגננות לשנת תשל"ג בעיצומה!
ההרשמה תסתיים ב-31 במאי 1972

תנאי הלימוד
✱ שכר לימוד סימלי 12.5 ל"י(!) לחודש — בבתי המדרש ללא פנימיה.
✱ מענקים כספיים, הלוואות נוחות ותמיכות אחרות — בבתי המדרש עם פנימיה.
תנאי העבודה כמורה (לאחר ההסמכה)
✱ מקומות עבודה רבים בכל רחבי הארץ.
✱ 8 חדשי עבודה בשנה.
✱ תנאי משכורת משופרים (ההולכים וגדלים).
✱ אפשרויות רבות להגדלת ההכנסה.
✱ השתלמויות שוטפות ע"ח העבודה.
✱ זאת ועוד תנאים נוחים רבים אחרים.
בדבר פרטים והרשמה פנה אל אחד מבתי המדרש הקרובים למקום מגוריך בתחום ההוראה המעניין אותך.
רשימת בתי המדרש למורים וגננות, אפשר לקבל על־ידי פניה בכתב למשרד החינוך והתרבות, המחלקה להכשרת מורים, רח' יפו 19 ירושלים.

משרד החינוך/ המחלקה להכשרת מורים

לשכת הפרסום הממשלתית

משל: יש להקפיד על סדרי עדיפות בפעולות תרבות וההסברה של ההסת'

להקפיד על קיום סדרי עדיפות ברורים בפעילות התרבות וההסברה של ההסתדרות כאשר התפקיד הבסיסי הוא הבאת המידע המתרחב והולך, בכל הקשור בזכויות העובד לידיעת העובדים והפעילים במקומות העבודה — אמר אתמול מ"מ מזכיר ההסתדרות ויו"ר המרכז לבטחון סוציאלי ירוחם משל, בשיחה עם פעילים ממקומות עבודה. בשיחה שהוקדשה לנושאי תרבות, חינוך והסברה, השתתף גם יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך ר. בש.

משל ציין, כי יש לקום בברכה ולאמץ גם את הפעולה החשובה שמבצע המרכז לתרבות בתחום ההשכלה הכללית. שמטרתה היא, ללא ספק, תנאי חיוני לקידום העובד. אך יש לזכור — הטעים — כי תפקיד זה מוטל בעיקרו על הכלים הממלכתיים שנוצרו במיוחד לשם כך, ואשר לרשותם תקציבים העולים בהרבה על זה של ההסתדרות. על כן, הדגיש, על המרכז לתרבות להבטיח, כי במידה שהוא עוסק בנושאים שאינם מיוחדים להסתדרות ייעשה מימונם בעיקרו על־ידי תקציבי רשויות המדינה והרשויות המקומיות.

הוכן דגם של הסכם קיבוצי

דגם של הסכם קיבוצי שהוכן על־ידי ועדה מיוחדת הונח אתמול על שולחן המחלקה לאיגוד מקצועי.

יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ ציין, כי ההתפתחות מעידה שבעתיד יהיו הסכמי העבודה מפורטים ומורכבים יותר מבעבר. מטעם זה הוחלט להכין דגם זה של הסכם קיבוצי. הוא פנה אל חברי המחלקה בבקשה לעיין בדגם ולהעביר את הערותיהם אל הועדה. כן הודיע אברהמוביץ, כי הדגם יועבר למזכירויות האיגודים הארציים ולמועצות הפועלים וגם הם יתבקשו להעיר את הערותיהם.

128 יצואנים מאזור חיפה והצפון קיבלו אתמול תעודות יצואן מטעם 1971 בטקס שנערך בחיפה בהשתתפות שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב.

...לים בודדים לדירות מחולקות

א. כנרתי, סופר "דבר"

...תקופה של חודשים, ש... בודדים סירבו לקבל פת... יור בדירות "מחולקות" ...כה ושירותים משותפים. ...עשרות אנשים להיענות ...ת משרד הקליטה, לאיכ... ...דירות מחולקות. ...רונה הצליח משרד הקליטה ...100 דירות מסוג זה במרכז ה... האיכלוס נעשה בצמידות ...התעסוקה שלהם. הדירות ...קות" הן בבניינים חדשים ...ן לכל עולה־בודד, ציוד ...מקרר וארון.

מוסה מערוף נסוג מכוונתו להשקיע בכרמיאל

מאת יואל דר, סופר "דבר"

משקיע ההון הערבי מוסה מערוף מכפר דיר־אל־אסד בגליל המערבי ויתר סופית על הכוונתו להקמת ארבעה מפעלי תעשיה בתחום שיפוטה של המועצה המקומית כרמיאל.

במקום זאת יקים משקיע ההון הערבי את מפעליו בתחום שיפוטו של הכפר הערבי נחף, השוכן מול כרמיאל.

מוסה מערוף החליט לוותר על תכניתו המקורית נוכח התנגדות שקמה בעיירה היהודית. חלק מהתושבים טענו שלא תצמח תועלת לכרמיאל מהקמת המפעלים האלה.

"נשר" משקם מפעל המלט בהר־טוב

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חברת "נשר" משקיעה כ־22 מיליון לירות בשיקום מפעל המלט בהר־טוב, אשר יתחיל בייצורו ביוני 1973. עם הפעלתו יופסק יבוא המלט לארץ — פרטים אלה נמסרו על ידי מנכ"ל "כור" מ. עמית ומנכ"ל "נשר" זאב ארדינסט, בישיבת הוועדה המנהלת של חברת העובדים.

מפעל המלט בהר טוב נרכש לפני כמה שנים על ידי "נשר" והיה משותק. "נשר" החליטה לרכוש ציוד חדש בהיקף של כ־40 מיליון לירות. כדי שיפיק כ־650,000 טונות מלט בשנה. ב"נשר" סבורים, שהפעלת המפעל החדש תפתור את בעיית המחסור במלט וניתן יהיה להפסיק את היבוא.

המפעל יעסיק כ־100 עובדים וינוהל על ידי אריה יוליש. יהיה זה מפעל המלט השלישי בבעלות "נשר", חברה שבבעלות משותפת של "כור" והחברה המרכזית.

לפי הניתוח הכספי של ההשקעות, מניחים, שתוך 10 שנים תשתלם ההשקעה במפעל הר־טוב.

מפעל המנועים בבית־שמש מגדיל יצורו

ערך הייצור של מנועי בית שמש יגיע השנה, לפי האומדן, ל־18 מיליון ל"י ושווי היצוא ל־4.5 מיליון ל"י — פרטים אלה נמסרו לד"ר א. כאמן, מנכ"ל הבנק לפיתוח התעשיה בישראל, על־ידי אלוף־משנה (מיל.) א. גושה, מנכ"ל מנועי בית שמש, בעת סיור במפעל.

זוהי השנה השניה של ייצור סדיר במפעל, ולפי התכנית יגיע בשנת 1975 שווי הייצור של מנועי בית־שמש ל־50 מיליון ל"י.

המוצרים העיקריים של המפעל הם מנועים למטוסי סילון וטורבו־גנרטורים. באחרונה, הוציאו לשוק טורבינה בעלת עוצמה של אלף כוח סוס.

לשכת עוה"ד לבן־אהרן: זכותו של האזרח להיעזר בפרקליט

"זכותו של האזרח להיעזר בשירותיו של עורך דין לפי בחירתו, היא יסוד מוסד של כל משטר דמוקראטי וחברה חופשית, ופגיעה בזכות זו — עלולה, לדעתי, לכרסם את מיטב המשימות הלאומיות להן אתה חרד" — זאת השיב השבוע עורך דין י. פינצ'וק, יו"ר הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל־אביב, למכתבו של מזכ"ל ההסתדרות י. בן־אהרון, שבו קבע, כי ועדי עובדים אינם זקוקים לעורכי דין.

פינצ'וק מוסיף בתשובתו: "אני מצטער צער רב על שהנך סבור, כי השימוש בשירותיו של עורך דין במשא ומתן לחוזה עבודה הוא, כדבריך, בבחינת הדירה של פעילות מסחרית. העלולה למוטט את מיטב המשימות הלאומיות ההסתדרותיות".

שערי הבורסה

מגמה בלתי־אחידה בבורסה

מגמת העליה בשוק המניות נבלמה במקצת אתמול. בשלב השני של המסחר היתה מגמה בלתי אחידה. עם נטיה לירידות בכמה קבוצות מניות. המדד הכללי של שערי המניות עלה אתמול ב־0.05 אחוז. השינויים במדדים הקבוצתיים היו: מניות כספים וביטוח עלו ב־0.86 אחוז, מניות מקרקעין ירדו באחוז אחד, מניות תעשיה ומסחר עלו ב־1.14 אחוז, מניות חברות להשקעה עלו ב־0.10 אחוז ומניות חברות נפט ירדו ב־1.04 אחוז.

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־3.5 מיליון לירות. מתוך זה בשלב של שערים משתנים 1.9 מיליון לירות. המחזור בשוק אגרות־החוב היה כ־2.9 מיליון לירות.

המניות שבלטו

אי.די.בי.	202	1—
בנק לאומי	311	1—
בנק הפועלים	257	1—
כלל	131	1.5+
וולפסון	119	3.5+
הכשרת הישוב	244	6—
אתא	177	0.5—
החברה לבנלים	174.5	3.5+
דלק	180	4—
פז־השקי	110	3—
לאומי־השקי	199	2—

דיסקונט השקעות תנפיק אמיסיות

החברה להשקעות של בנק דיסקונט הודיעה אתמול, כי בישיבת מועצת המנהלים של החברה שהתקיימה אתמול, הוחלט להגדיל את ההון הנפרע של החברה ע"י מספר הנפקות של ניירות ערך לציבור. החברה תנפיק בקריב מניות בדרך של זכויות לבעלי מניות החברה בשיעור של 1:10. כן בדעת החברה, להנפיק מניות נוספות לציבור שלא בדרך זכויות וכן אגרות חוב הניתנות להמרה במניות החברה. הגדלות ההון נעשות במטרה להרחיב את היקף פעילות החברה. במסגרת ההשקעות הקיימות של החברה בחברות בנות ומסונפות וכן בעסקים חדשים. החברה מצדדת פיתוח והעמקה של מפעלים מסוגים אלה ויחזוק מבנה ההון שלהם על פני רכישת חברות חדשות.

החברה ל"כבלים וחוטי חשמל" הודיעה על מו"מ בשלב מתקדם עם החברה לישראל בדבר הצטרפותה כבעלת מניות במפעל החשמלאי. הונה הרשום של "כבלים וחוטי חשמל" הוגדל ל־20 מיליון ל"י ומזה יונפקו. כנראה, מניות חדשות להברה לישראל בהיקף שיעניק לה מעמד שווה לזה של קבוצת בנק דיסקונט. ההשקעה של "החברה לישראל" תשמש למימון תכניות פיתוח הנמצאות עתה בשלבי ביצוע.

מציע לדון מחדש בקיצור שבוע העבודה

בקריאה להסתדרות ליטול את היוזמה בהנהגת שבוע עבודה מקוצר בן 5 ימים — יצא דב יוהנס, ראש המדרשה למינהל, בפתיחת הסמינריון לועדי עובדים על יחסי־עבודה ומינהל־כוח־אדם, שנפתח אתמול באשקלון, מטעם המדרשה למינהל.

אין ספק, שהתייצבותה של ההסתדרות לימין הצעה זו של קיצור שבוע־העבודה — שיש בה ברכה לעובד ולמשק — תחייב את הגורמים הנוגעים בדבר להתייחס בכובד ראש לנושא זה ולחפש דרכים להגשימו.

החרפה בשביתה במועצת דימונה

מאת סופר "דבר" בנגב

במועצה המקומית בירוחם הוחריפה אתמול שביתת העובדים שהוחלה השבוע.

ביום א' פתחו בשביתה כ־30 עובדים מינהליים. ואתמול כבר שבתו כ־180 עובדים, לרבות עובדי מחלקת הנקיון. שוררת לגבות המחלקה הסכנית.

משה דיפא, בן 23, תלמיד ישיבת "אוהל יעקב" בבני־ברק, שנעצר כחשוד בשליחות מכתבי־איום [illegible], שוחרר אתמול בערבות.

הוועדה המרכזת תדון בייבוא פועלי בניין

הוועדה המרכזת תקיים בירור מקיף בשאלת הבאת פועלים מחו"ל, ובמיוחד של פועלי בניין — על כך סוכם בין מזכ"ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון, ובין מזכיר הסתדרות פועלי הבנין מרדכי אמספר.

אמספר הבהיר, שאלת יבוא פועלי בניין מחוץ לארץ היא שאלה עקרונית המחייבת להתברר במוסדות ההסתדרות. כי צעד זה יהווה תקדים רב־משמעותי. בעקבות זה — אמר — יכולים להחליט על יבוא פועלי תעשיה וכו'. הוא הוסיף, שהסתדרותו לא תסכים ליבוא פועלים זרים. בלי שהדבר יובא תחילה לידיעת האגודות המקצועיות של פועלי הבנין במקומות השונים. וכי יש להבטיח שיבוא פועלי הבנין יהיה רק למטרת בניית דירות לצעירים. לזוגות צעירים ולמפוני משכנות עוני ולא לצרכים אחרים.

"טפחות" יבקש אשראי אמריקאי — 100 מיליון דולר

בנק "טפחות" עומד לבקש, בהסכמת משרד האוצר, הלוואה אמריקנית בסך של 100 מיליון דולר למטרות שיכון בישראל. סכום זה יהיה נוסף להלוואה בסך 50 מיליון דולר, שכבר אושרה ואשר ממנה כבר נמסרו לבנק 25 מיליון דולר.

פרטים אלה נודעו עם הדיווח שמסרה הנהלת בנק "טפחות" לנציגי בנקים אמריקניים, שמימנו את ההלוואה הראשונה בערבות ממשלת ארה"ב. פגישת הדיווח התקיימה אתמול בבנק "טפחות" בירושלים בהשתתפות נציג ממשלת ארה"ב, סטנלי ברוך, מהסוכנות האמריקנית לפיתוח בינלאומי וא. אגמון, מנכ"ל משרד האוצר.

ברוך ציין, כי ההלוואה בסך 50 מיליון דולר שניתנה לישראל היא הגדולה ביותר שאושרה בערבות ממשלת ארה"ב למדינה קטנה.

בהביעו קורת רוח מן הצורה שכספים אלה עשויים להביא למשתכנים הישראלים, הביע ברוך את התרשמותו מהתפתחותה של ישראל.

מ. מן מנהל בנק "טפחות" וד. סנה, יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, מסרו, כי ההלוואה האמריקנית ניתנה ל־25 שנה בריבית של 7.5 אחוזים, ובתנאי ששום דירה הנבנית מכספי ההלוואה לא תעלה במחירה על 16,000 דולר.

עובדי דאר־תנועה דוחים הסאנקציות

קובלים: ספיר מגלה יחס ליברלי כלפי עובדי משרדו — ונוקשה לגבי האחרים

מאת סופר "דבר" לענייני עבודה

מזכיר החטיבה הארצית של דואר־תנועה א. בקרחיים שיגר מברק לשר התקשורת ש. פרס והודיעו, כי העובדים החליטו להיענות לתביעתו ולדחות ביצוע הסנקציות שעמדו להפעיל בדואר תנועה.

בקרחיים טוען, כי שר האוצר מגלה יחס ליברלי כלפי תביעות עובדי משרדו ומגלה תקיפות כלפי עובדי משרדים אחרים לגבי תביעותיהם הצודקות.

הוא טוען עוד, כי האוצר חתם עם העובדים במשרד על מתן שעות נוספות בלתי מוגבלות, כולל הפקידה הבכירה; ובערב חג הפסח שולם לכל העובדים במשרד האוצר עד דרגה ט"ו 120 ל"י, ולפקידות הבכירה מדרגה ט"ז ומעלה — 200 ל"י.

בשוק הפירות והירקות

עגבניות 1.50—3.50 ; מלפפונים רגילים 1.25—2.00 ; גזר 40—65 ; סלק 30—40 ; כרוב 40—50 ; כרובית 1.20—1.30 ; קישואים בהירים 40—80 ; שעועית בולגרית 1.20—1.40 ; שעועית ירוקה 1.70—1.50 ; בצל 50—90 ; צנונית 60—40 ; חזרת 1.00—1.50 ; חצילים —2.50 ; פלפל כתום 1.20—3.00 ; בצל ירוק 40—1.00 ; בצל יבש 1.80 ; 40—60 ; קולרבי 60—80 ; שום מקומי 60—80 ; תפוחי אדמה 52 ; לוף 70—80 ; קנרס 75—30 ; פול 50—60 ; אפונה 1.00—80 ; גרגר אלכסנדר 1.50—2.30 ; יונתן 1.50—2.40 ; יופי גליה 1.50—80 ; דלישס זהוב 1.40—2.00 ; דלישס שטרקינג 2.40—3.50 ; דלישס רגיל 1.50—2.00 ; אגסים ספדונה 1.50—2.50 ; בננות 1.50—1.00 ; אבוקדו 1.50—1.70 ; תות שדה 80—2.00.

צלום נאמן של המקור זאת תקבל באמצעות מכשיר הצילום היבש של חברת 3M* COMPANY

העתקה לכל מסמך. צבעוני או שחור־לבן מספר או דף בודד.

הזמן את הסוכן ותוכח!

בני משה קרסו בע"מ

האגף לציוד משרדי, ת"א, רח' ריבל 26, טל. 33241

סוכן סובר בע"מ – רח' הגדי הגלכה 5 ירושלים טל. 234994 מגדל ניסים – דרך העצמאות 33 חיפה

* Registered trademarks of MINNESOTA MINING & MANUFACTURING CO. U.S.A.

מתאון בע"מ
רח' ישראל ב"ק 34
תל־אביב
טל. 31977

הודעה דחופה ללקוחותינו:

זה היום הרביעי נותק הטלפון שלנו

כל פניותינו למספר 16 ולאחראיים במשרד התקשורת בת"א — היו ללא הועיל.

בזאת הננו מתנצלים בפני כל אלה שניסו להשיג קשר טלפוני למפעלנו ולא השיגוהו.

ההנהלה

ההסתדרות הכללית של העובדים
מועצת פועלי דימונה

מכרז מס' 2

מועצת פועלי דימונה מכריזה בזה על מכירת הנכס מבנה מועדון נוער עובד הנמצא בדימונה בית אבן (נוה מדבר) בגוש מס' 39505 חלקה מס' 2.

בדבר פרטים נא לפנות לגזברות מועצת הפועלים כל יום בין השעות 9—12 לפנה"צ החל מיום פרסום ההודעה ועד יום 10.5.72 ועד בכלל.

אין מועצת הפועלים מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

בברכה,
יהודה יפת
מזכיר מועצת הפועלים

ירושלים, ו' באייר תשל"ב — 20 באפריל 1972

מכרז מס' 1172

משרד השיכון מבקש הצעת מחיר לבצוע עבודות הדפסה כמפורט להלן: —

1. הדפסת סטנסיל — הוזים ומכרזים.
2. שכפול שעתיות.
3. הדפסות על נייר רגיל.
4. הדפסת כבתבים על נייר רגיל.
5. הדפסת טבלאות שונות ומילוי טפסים.

פרטים נוספים אפשר לקבל במשרד השיכון, הקריה, ת"א רח' ד' צריף מס' 14 — במחלקת האפסנאות.

המשרד אינו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

את ההצעות יש להגיש לא יאוחר מיום שישי ה־15.5.72 בשעה 09.00.

עמיחי לוי
סגן המנהל הכללי

אֹמֶר העתון העוזר לקליטה

החתם את ידידך העולה על "אֹמֶר" ותסייע לקליטתו בארץ. הענק לו מתנה נאה — העתון העוזר לקליטה "אֹמֶר".

הנהלת "אֹמֶר" הגיעה להסדר מיוחד, המאפשר לכל עולה חדש שעלה לישראל בשלוש השנים האחרונות להצטרף אל קוראי "אֹמֶר" בעד 24 ל"י לשנה (המחיר הרגיל הוא 90 ל"י)

"אֹמֶר" הוא העתון העברי היחיד הכתוב לפי צרכי העולה החדש, הן בתוכן והן בלשון; לכן הוא שביל שדרכו יוכל ידידך העולה להגיע מהר יותר ללשון העברית ולחברה הישראלית.

החתם על "אֹמֶר" את ידידך העולה
או שלם עבורו את דמי המנוי
והוא יקבל בוקר־בוקר את העתון לביתו
בעד 2 ל"י לחודש.

לכבוד הנהלת "אמר",
ת.ד. 199, תל־אביב

אבקש לשלוח לבית ידידי העולה החדש במשך שנה אחת את עתון "אמר" ולצרפו אל קוראיו.

משפחה ______ שם ______ עיר ______ שכונה ______

רחוב ______ יום עליתו ______ מס. ת.ז. ______

מס. ת. עולה ______

מצורף שיק/המחאה ע"ס —.24 ל"י עבור "אמר" לשנה.

חתימת המחתים ______ * חתימת העולה ______

* התלוש יהיה תקף עד חתימת העולה בלבד.

מפלגת העבודה הישראלית / מחוז ירושלים
המחלקה לאגוד מקצועי
תא עובדי המדינה

משתתפים בצערו של חברנו
יוסף הלמן
על מות אמו
הניה בלומה הלמן ז"ל

היום, בשעה 2.00 טקס גילוי המצבה בהר המנוחות.
אוטובוס יצא בשעה 2.30 מ"ה"דודיקה".

אזכרה וגילוי מצבה
על קברו של יקירנו ומנהלנו
ראובן ב"ר משה יזרעאלי ז"ל
מנהל האגף לנכסים ומשק בעיריית תל־אביב—יפו

תתקיים ביום השלושים לפטירתו, יום רביעי, י"ב באייר תשל"ב (26.4.72) בשעה 4.00 אחה"צ
בבית העלמין בקרית שאול.
מוקירי זכרו מוזמנים להשתתף.
התבורה למשתתפים תצא בשעה 3.30 מבנין עיריית תל־אביב, ככר מלכי ישראל.

המשפחה האבלה
ראש העיר, סגן ראש העיריה ח. ס. בסוק
הנהלת האגף לנכסים ומשק
הנהלת עזרה ובצרון
חבר העובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חבר כפרנו
מ"ירים (מאיר) דזינצלסקי
ומשתתפים באבל משפחתו.

הלויה היום, יום רביעי, י"ב באייר תשל"ב (26.4.72) בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בפתח־תקוה.
אוטובוס מיוחד יצא מבית העם בכפר סירקין בשעה 2.30 אחרי־הצהריים, ישירות לבית העלמין.

המתאבלים: ועד כפר סירקין
הנהלת "גדיש" בע"מ
וחברי הכפר

אנו משתתפים בצערו ובכאבו של חבר הנהלתנו
דניאל רהב וב"ב
בהלקח הבת **איילה ז"ל**
בדמי ימיה

חבריך בהנהלת "אגד":

אינהורן מרדכי	מלמוד גרעון	פלקמן ישראל
ארמוזה יצחק	טרובוביץ דוד	פלוטניצקי ברוך
אשכנזי משה	כהן יעקב	פרגי דב
בגירנו יעקב	לבב מרדכי	קורשנר זאב
בהקין אמנון	לוי משה	קונשטוק משה
ברזילי עקיבא	לוי משה	קוך אליעזר
גיל ישראל	לוין שלמה	קמוע רחמים
גולדמן אברהם	ליכטמן אהרון	קליך דוד
הלר אריה	לרנר דוד	רוזוביץ מאיר
הראל חיים	מירנדה אברהם	רודיק שמעון
הררי יוסף	מלי יעקב	רוטשילד שלמה
ולינסקי אליהו	מליניק יעקב	רוזנברג רפאל
חיים עזי	סדובסקי שמשון	רום גיורא
חוצר אברהם	סנה בן־עמי	רחמן חיים
הברוני בנימין	עמר שלמה	שמחוני אריה

מבכים את מותה של
פחול אסתר ז"ל
מנהלת בי"ס חקלאי "כנות" לשעבר
שהייה היו קודש לחינוך החקלאי

אברהמי צפורה	חביון רחל, ביתן אהרון
משפחת הופמן	משפחת פרנק, רחובות

פתח־תקוה

עם הרב מנחם הכהן
בצערו במות עליו
האב
מרכז קופת־חולים

אנו משתתפים בצערו של חברנו
יצחק גרדה
במות עליו **אמו ז"ל**
אגד
ההנהלה והחברים

אנו משתתפים בצערו של חברנו
צבי סונין
במות עליו **אביו ז"ל**
אגד
ההנהלה והחברים

לבמי
אתך באבלך הכבד
במות עליך **אביך ז"ל**
חוג המשוטטים "אגד"
כפר־סבא

תנובה אקספורט בע"מ
רח' לינקולן 17, טלפון: 266211 תל־אביב

מכרז למכירת רכב

הננו מציעים למכירה מכונית מסחרית מדגם טוסיתא, שנת ייצור 1969, מס' רשוי 117־580.

את המכונית אפשר לראות במגרש החניה שלנו, לפי הכתובת הנ"ל.

הצעות להגיש, עד ליום א', 30.4.72, שעה 12 בצהרים, לחדר מס. 104 במשרדנו.

אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או איזו הצעה שהיא.

תנובה אקספורט בע"מ

המועצה המקומית נצרת עלית

מכרז זוטר מס. 4/72

המועצה המקומית נצרת־עלית מזמינה בזה הצעות מקבלנים לביצוע עבודות פיתוח במקומות שונים בישוב.
את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל במהנדס המכבית של המועצה המקומית, רח' חרמון מס' 1 בשעות העבודה הרגילות תמורת תשלום של —.75 ל"י שלא יוחזרו.
את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי המועצה המקומית במעטפה סגורה עד ליום ה־7.5.72.
תנאי התשלום ייקבעו בתאום עם גזבר המועצה.
על מגישי ההצעות לצרף הבטחה או ערבות בנקאית לפקודת המועצה המקומית בשעור של 5%.
המועצה המקומית שומרת לעצמה את הזכות לחלק את העבודות.
אין המועצה המקומית מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר. או כל הצעה שהיא.

ב. אלון — ראש המועצה

هكذا من الاصل

דבר ספורט

בעריכת אהרן להב

בורובסקי שיפר שיא בן 13 שנה

צופר בורובסקי מהפועל עמק־חפר שיפר שלשום את השיא לבתי־ספר על יסודיים בכדור ברזל כשקבע 17.72 מ' בתחרות שנערכה באיצטדיון האזורי בעמק חפר.

השיא הקודם עמד על 17.26 מ' ונקבע ע"י מאיר יעקובי לפני 13 שנה.

התחרות נערכה לנבחרות בתי־ספר מאזור חיפה.

מסוארי (2) ופרץ הבקיעו הגנת סינגפור הצפופה בדרך לחצי הגמר

יריבתנו ביום ששי תקבע היום במשחק בין בורמה ואירן

מאת רפאל נאה, שליחנו המיוחד לבאנגקוק

באנגקוק (מיוחד ל"דבר"). — נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל עלתה לשלב חצי הגמר של הטורניר האסיאתי הנערך כאן כאשר ניצחה אתמול את נבחרת סינגפור בתוצאה 0:3 (0:2).

בשלב חצי הגמר תשחק הנבחרת הישראלית ביום ששי נגד המנצחת במשחק רבע הגמר שיערך היום בין בורמה ואירן.

הנבחרת הישראלית הפגינה אתמול משחק טוב ויכולת טובה במיוחד במחצית הראשונה. משחקם של הישראלים היה מחושב והם הביכו את הגנת סינגפור במסירות שטוחות ומהירות. בשיטה משחק זו ניפצו הישראלים את ה"בונקר" הסינגפורי שהיה מתחילת המשחק.

9 בהגנה

כדורגלני סינגפור הצטופפו עם 9 שחקנים בהגנה ושלחו רק שני חלוצים לחוד. בדקות הפתיחה של המשחק תקפו הסינגפורים מספר פעמים את השער הישראלי והתקפות אלה היו מסוכנות. שחקנינו הדפו את נסיונות ההבקעה של היריב והצליחו לשמור על שער נקי גם במשחק זה.

המשחק ההגנתי המובהק של סינגפור לא השפיע על השחקנים הישראלים. בנוסף לפליוגות סכנית שיחקו הישראלים בשאפתנות ובהקרבה, ולא ויתרו על כל כדור. רוני קלדרון, המוח המתכנן של ההתקפה הישראלית היה כמכמן רכעלה. תעתע בהגנת היריב וזכה לתשואות ממושכות כ־25.000 הצופים שחזו במשחק. קלדרון היה בשיא יכולתו, ליהטט עם הכדור ושלח מסירות מדויקות לחבריו והוציא את הגנת סינגפור משיווי משקלה. עזרו לקלדרון יואל מסוארי ויחזקאל סיני שהיו מעורבים בהבקעת שלושת השערים של הנבחרת הישראלית. יואל מסוארי הבקיע שני שערים וסיני הכין כדור מצוין לויקי פרץ שדחקו מקרוב לרשת.

תשואות לישראלים

מאמץ רב השקיעו גם ה"קפטן" יחיאל סאלם, אלון ברדוד ואורי סלימן. גם יתר השחקנים שהשתתפו במשחק לחמו וניסו להדביק את רמת חבריהם המצטיינים. שחקני היריב נראו אומללים מול המשחק המשובח של הישראלים והקהל קיבל בהתלהבות כל מבצע שלנו.

לאחר ההפסקה חלה ירידה ביכולת נבחרתנו כאשר רוני קלדרון נחלש והאויר הלכו גם יתר השחקנים.

על מגרש בוצי וחלקלק מגשם שירד בשעות הצהרים התיצבה ישראל בהרכב הקבוע: פילוסוף; אלקובי, לוריא, ברדוד, שמואל יעקב; י. סאלם, קלדרון, סלימן; סיני, פרץ, מסוארי.

התקפה מסוכנת ראשונה של ישראל נערכה בדקה ה־12: ויקי פרץ בעט בתחוקה מ־16 מטר, שוער סינגפור שמט את הכדור אבל קלט אותו בנסיון שני. לאחר מכן המשיכו הישראלים לתקוף את השער הסינגפורי השאלה היתה כמה זמן יקח עד שיובקע השער הראשון. הישראלים הפגיזו את השער הסינגפורי בכל מצב אם כי חסרו דיוק בבעיטותיהם אך בדקה ה־24 כבר הובלנו ביתרון: רוני קלדרון שלח כדור ליחזקאל סיני וזה התקדם במהירות לעבר שער סינגפור ובעט לבוץ השוער. הכדור פגע ברגלו של מגן יריב ועשה דרכו לעבר השער. על קו השער, ממש לפני שהכדור חדר פנימה, המשיכו ויקי פרץ בהנפה רגל קלה. זה היה שערו ה־11 של פרץ והוא לא איכזב עד כה כאשר בכל משחק הבקיע.

טרם תמה השמחה במשובה הישראלית התוצאה היתה כבר 0:2. בדקה ה־26 הרים רוני קלדרון כדור מדויק מנקודת הקרן ואלון ברדוד גבה הקומה שעלה להדקפה בזמן שנבעט כדור הקרן, נגח את הכדור לעבר השער. הכדור נתקף אל ויקי פרץ שניסה גם הוא להמשיך את הכדור לרשת בנגיחה. הכדור הגיע ליואל מסוארי שבבעיטה יפה המשיך את הכדור מן האויר לרשת.

סינגפור נשברה

אחרי שער זה נשברה נבחרת סינגפור והישראלים המשיכו לתקוף. פרץ נגח בדקה ה־32 מעל המשקוף כדור שהוגבה מנקודת הקרן ע"י אברהם אלקובי, וכעבור 3 דקות הזהיר השופט הקוריאני המצויין סון איצ'ה את אבנר ואכים על פגיעה גסה בשמואל יעקב. דקה נוספת חלפה ויהודה פילוסוף הדף יפה כדור מסוכן שנבעט ע"י חלוץ סינגפורי.

13 דקות לאחר חידוש המחצית השניה נקבעה תוצאת המשחק. אלקובי הגביה כדור קרן נוסף שחלף מעל כל השחקנים והגיע ליואל מסוארי. זה בבעיטה חזה מ־5 מטר קבע 0:3.

בדקה ה־62 עצר פילוסוף בעיטה מסוכנת שנבעטה ע"י קוהאן קים סונג שהבקיע את שער הנבחרן נגד מאליזיה. שלוש דקות לאחר מכן החליף שלמה ג'רבי את ויקי פרץ.

שריקת הסיום מצאה את הישראלים עולזים. מומחים מקומיים שחזו במשחק אמרו כי ישראל ניהלה משחק מחושב ועלתה לשלב חצי הגמר בצדק אחרי שגילתה עליונות ברורה על יריבתה.

תאילנד יפאן 1:2

נבחרת תאילנד הבטיחה גם היא את עלייתה לחצי הגמר לאחר שגברה במשחק השני שהיה אתמול על נבחרת יפאן בתוצאה 1:2. משחק זה נוהל בהצלחה רבה ע"י השופט הישראלי משה אשכנזי שזכה לשבחים רבים. תאילנד תתמודד בשלב חצי הגמר עם הנבחרת המנצחת במשחק רבע הגמר השני שיערך היום בין נבחרות קוריאה ואינדונזיה.

התאילנדים הוליכו בדקה ה־21 0:1 משער של סומרגבדי. כעבור 10 דקות השוו היפאנים ע"י ארסוי. פרצ'ה קיטבון העניק את הנצחון לתאילנד במחצית השנית.

השופטים סרבו לחזור בהם מהשבתת הליגות

ארבע שעות תמימות לא הספיקו אתמול למזכירות ההתאחדות לכדורגל לשכנע את חברי הנהלת איגוד השופטים, לחזור בהם מהחלטתם להשבית את כל משחקי ליגות הכדורגל בשבת הקרובה, בגלל ההתפרעויות במגרשים.

למרות העובדה שחברי המזכירות באו בליווי נשיא ההתאחדות, אהרון ידלין, והעלו הצעות מרחיקות לכת כדי לשמור על הסדר במגרשים — לא התרצו חברי הנהלת איגוד השופטים.

מחר יעשו חברי הנהלת ההתאחדות לכדורגל מאמצים לשכנע את שופטי הכדורגל לחזור בהם משביתתם. בעת קיום כנסים איזוריים של שופטים בהם יופיעו חברי הנהלת ההתאחדות וינסו מאמצים לשכנע את השופטים לחזור בהם מהחלטתם.

ההצעות שהועלו ע"י חברי הנהלת ההתאחדות לכדורגל, לשמור על שלום השופטים במגרשים, כללו בין היתר: להחייב את הקבוצות המארחות השחקנים ללוות את השופטים אחרי המשחק עד אשר לא תשקף להם כל סכנה; לקיים משחקים ללא קהל במשך שבת אחת; להכריז על מצב חירום גם בליגה הלאומית; גיוס של שניים וחצי מיליון ל"י כדי לשפר את התנאים במגרשים; להקים ועדה משותפת של חברי הנהלת ההתאחדות לכדורגל וחברי הנהלת איגוד השופטים ליבון ההצעות הנגשמתן.

החלטת חברי הנהלת איגוד השופטים גרמה להתמרמרות רבה בקרב חברי המזכירות שטענו לאחר שהשופטים עזבו את הישיבה, ודנו בהחלטתם שעה ארוכה. הם ראו בכך צעד חד צדדי שנעשה ללא תיאום עם חברי הנהלת ההתאחדות לכדורגל.

חלק מחברי המזכירות ביקש לנקוט צעדים נגד איגוד השופטים ובין היתר לבטל את משחקי הליגה השבוע. היו שהעלו הצעה להפעיל את המשחקים ללא שופטי האיגוד ולהביא שופטים מחו"ל, או להציב שופטים ישראלים שאינם חברי איגוד השופטים לשפוט במשחקים. אולם כל ההצעות נדחו בישיבת המזכירות.

לאחר הישיבה אמר ידלין כי למרות העובדה שהנהלת ההתאחדות תמימת דעים עם חברי הנהלת איגוד השופטים כי המצב במגרשים חמור, הרי השביתה באה מוקדם מדי. בהקשר להתפרעויות במגרשים אמר כי יש לעשות צעדים מרחיקי לכת כדי למנען. אפילו הדבר יביא לשיתוק משחקי הליגה.

בקשת ישראל לארח תת־בית לא תזכה לתמיכה בבאנגקוק

מאת שליחנו המיוחד לבאנגקוק

בעקבות השיחות שנערכו מאחורי הקלעים מתברר, כי ישראל לא תזכה לארח תת־בית במסגרת השלב המוקדם של הגביע העולמי. מחר, בתום ישיבת הקונפדרציה יוחלט איזו מדינה תארח את התת־בית.

ראשי המשלחת הישראלית נפגשו אתמול עם נציגי אוסטרליה וניו־זילנד שהגישו גם הם לדיון. האוסטרלים ביקשו כי נתמוך בבקשתם להתקבל כחברים בקונפדרציה האסיאתית.

נציג התאחדות הכדורגל של כווית הודיע אתמול, כי ארצו הולכת בעקבות ישראל וביקש לדחות ב־3 שבועות את גביע אסיה לאומות שייערך בחודש הבא בבאנגקוק.

הזוכה בטורניר זה תייצג את אסיה במשחקי הגביע העולמי הקטן בברזיל. בקשתו נדחתה והטורניר יערך איפוא כמתוכנן.

נאסיונל מוכנה לבוא

קבוצת הכדורגל הארגנטינאית נאסיונל, מחזיקת הגביע העולמי לקבוצות, מוכנה לשמש יריב מבחן לנבחרת במשחק שייערך ב־13 ליוני.

דובר ההתאחדות לכדורגל, יוסף דגן, אמר, כי כבר החל המו"מ עם הקבוצה. וכעת צריך מאמן הנבחרת אדמונד שמיליביץ, לאשר את התאריך האמור שהוצע ע"י הקבוצה.

הנבחרת מחדשת הבוקר אימוניה

הסגל הלאומי בכדורגל יקיים הבוקר אימון ראשון לאחר הטורניר הקדם־אולימפי. לאימון הוזמנו כל השחקנים שהיו בראנגון, וכן שחקני הפועל חיפה אבא גינדין ויחזקאל המאירי, ושחקן הפועל באר־שבע מאיר ברד.

רפי וישניצר וחנה שזיפי ניצחו במרוץ דן בר"ג

רפי וישניצר מאס"א ת"א וחנה שזיפי מהפועל חיפה ניצחו אתמול במירוץ הדן המסורתי שנערך בפארק הלאומי בר"ג.

וישניצר ניצח במירוץ לבוגרים למרחק כ־5 ק"מ בזמן של 12:29.4 דקות לפני דני משורקי מאס"א — 12:34.6 ד' ונתנאל פנטילט ממכבי ת"א — 12:38.4 ד'.

במירוץ לנשים למרחק כ־1500 מ' ניצחה שזיפי בזמן של 4:47.6 דקות לפני אביגיל חצרוני מהפועל ת"א — 5:10.7 ד'.

במירוץ לנערים (16—18) למרחק 3000 מ' ניצח דוד זוערץ מהפועל בת"ים — 8:37.7 ד' לפני שמשון קהלני מהפועל ראש העין — 9.10.0 ד'. במרוץ לנערים (עד גיל 16) למרחק 1000 מ' ניצח סלים רג'אל מבי"ס "בליד" 4:36.0 ד', ובמירוץ לנערות לאותו מרחק ניצחה עליזה פנחס מהפועל פ"ת — 5:16.7 ד'.

במירוץ העממי לקשישים למרחק 5 ק"מ ניצח ליפא מייסטר מפ"ת לפני שלום וגים מחולון ויצחק נשר בן ה־69 מגבעתיים.

בגביע תרומת ראש עירית ר"ג זכה סניף הפועל ראש העין (45 רצים).

במרוצים השונים (תחרותיים ועממיים) שנערכו בחסות ראש עיריה ר"ג ד"ר י. פלד ומזכיר מועצת הפועלים א. אילקס, השתתפו כ־400 רצים. המרוץ אורגן ע"י הפועל במחוז דן.

ג"ב — בית"ר י"ם 71:81

קבוצת הכדורסל של מכבי ר"ג ניצחה אמש במגרשה את קבוצת הפועל חיפה בתוצאה 78:106 (43:53).

במשחק השלמה נוסף במסגרת הליגה הלאומית ניצחה בירושלים קבוצת הפועל גבעת־ברנר—נגן את בית"ר ירושלים 71:81 (36:46).

תקר לאג"ד ברבע גמר גביע ראש הממשלה

הפתעה נפלה במסגרת משחקי רבע הגמר בכדורגל על גביע ראש הממשלה למקומות העבודה מטעם מרכז הפועל כשהקריה למחקר גרעיני גברה על אג"ד חיפה 0:1 לאחר 0:0 במחצית. אג"ד חיפה זכתה בשנה החולפת בגביע זה.

השער לזכות המנצחים הובקע שתי דקות לפני הסיום מבעיטה מדוייקת של החלוץ אברהם בן חמו.

לפני תחילת המשחק כיבדו שתי הקבוצות בדקת דומיה את זכרו של ד"ר בקר מהנהלת הקריה למחקר גרעיני.

מחר יתקיים משחק רבע גמר נוסף בין דואר הנדסה ת"א ונמל אשדוד. המשחק יערך במגרש שמשון בת"א.

חומר נפץ לכדורגל

מאת מרדכי רינקובסקי

לתומנו סברנו, כי ההתפרעויות וההשתוללויות במגרשים הם בבחינת שיא, ואיש לא יוכל להפתיענו יותר. מסתבר, כי טעינו: ההתפרעות בכדורגל הישראלי חרגה לאחרונה מן המגרשים, והגיעה לחנותם של שני שופטי כדורגל בכירים. יתר על כן: המתפרעים, שחיבלו באותה חנות בפתח־תקוה, לא הסתפקו באמצעים קונבנציונליים — אבנים, קליפות ובקבוקים — אלא השתמשו הפעם בחומר נפץ, שגרם לנזק רב בחנות השופטים ובחנויות הסמוכות.

אכן, רק זה חסר היה עוד לכדורגל הישראלי. לא עוד השתוללות חסרות־רסן במגרשים, לא עוד התפרצות למגרשים הכאות שופטים ושחקני יריב. הפעם היתה זו חבלה ברכושם הפרטי של שופטים. ואם לא יונהגו ביד חזקה במבצעי הפשע, עלול, חס וחלילה, חומר הנפץ — שהתפוצץ בחנותם של משה אשכנזי ושמעון חוגג — לנפץ את כל הפעילות הסדירה של הכדורגל הישראלי.

וכי מי יערוב לנו, כי מחר לא יונח חומר־נפץ גם ליד בית פרטי של שופט כדורגל? האם מישהו סבור, כי שופטי הכדורגל ימשיכו לפעול ולנהל משחקים, אם תהיה סכנה לחייהם או לחיי הקרובים להם?

נראה, כי ישנם אוהדים, שאינם רואים בכדורגל ספורט בלבד. בו ישנם מנצחים ומפסידים. להם מהווה הכדורגל הרבה יותר מאשר סתם משחק, ומסתבר, כי אינם מוכנים להשלים עם הפסדים, ומגיבים עליהם, אפילו בדרכים נפשעות.

לנו נראה, כי המשטרה חייבת לפעול במהירות, למצוא את האשמים, ולפעול ביד חזקה. אלה שביצעו את המעשה הנפשע בחנות הספורט בפתח־תקוה, חייבים לבוא — ובמהירות המקסימלית — על עונשם. אחרת תהיה זו תחילתה של הידרדרות וחושה בכדורגל הישראלי, שאי־אפשר יהיה לבלמה.

יד חזקה במבצעי הפשע — אחרת יזעזע חומר הנפץ את ענף הכדורגל כלנו. שכן לא היתה זו התנכלות לחנות בלבד, כי אם התנכלות לכדורגל הישראלי כולו, שהוא כה יקר לכולנו.

התנהגות בלתי ספורטיבית תמנע הופעת שחקן בנבחרת

חה"כ כץ: שחקני נבחרת הכדורגל לוקים בהתנהגותם

מאת אליעזר מעוז

שחקני כדורגל אשר ירבו בעבירות משמעתיות ויתפסו בהתנהגות בלתי הולמת במגרשים ופסלו ולא יוכלו להשתתף בנבחרת ייצוגית של הכדורגל הישראלי — דבר זה סוכם אתמול בישיבה משותפת אשר התקיימה בירושלים בין ועדת הספורט של הכנסת לבין מאמן הנבחרת וחברי הנהלת ההתאחדות שהיו בראנגון.

למסקנה זו הגיעו כל הצדדים לאחר שחברי המשלחת סיפרו על התנהגותם המבישה של שחקני הנבחרת בטורניר הקדם אולימפי, שכללה בין היתר תנועות מגונות לכיוון הקהל הבורמזי שישב ביציע. בהקשר לכך אמר יו"ר הוועדה, חבר הכנסת אברהם כץ, כי שחקני הנבחרת יבחנו בעתיד גם על פי התנהגותם במשחקי הליגה בארץ. "משיחה עם ראשי המשלחת נוצר הרושם כי שחקני הנבחרת לוקים בהתנהגות שאינה הולמת את מעמדם כמייצגי המדינה. ולכן החלטנו להתייחס בחומרה להתנהגותם בראנגון וזאת בעיקר לאור העובדה כי כל חברי המשלחת הסכימו כי רק הישראלים היו היחידים אשר התנהגו בצורה בלתי הולמת בפרט ששחקני הנבחרות האחרות התייחסו ביראת כבוד הן לשופטים והן לקהל", הטעים חבר הכנסת כץ.

בהמשך השיחה על התנהגות שחקני הנבחרת ראו כל באי הפגישה בחיוב את הצעתו של יו"ר המשלחת לבורמה, אלחנן ישי, כי יש להכשיר את שחקני נבחרות הייצוג הישראלית גם מבחינה חינוכית נוסף על ההכשרה המקצועית.

ישי הטעים כי שחקני נבחרת ה"אפרוחים" והנוער יהיו הראשונים שיקבלו הכנה חינוכית לקראת האפשרות שחלק מהם ייצג את ישראל במשחקים המוקדמים לקראת משחקי הגביע העולמי בשנת 1974.

הנבחרת תמשיך באסיה

בפגישה זו נשאלו חברי המשלחת על־ידי חה"כ כץ, על הסיבות האובייקטיביות לכשלון בראנגון, ועל כך השיב המאמן שמיליביץ כי הנבחרת לא הגיעה לרמתה הרגילה מבחינה מקצועית. נוסף לכך הסכימו יתר חברי המשלחת, כי לשיפוט ולקהל העוין היה משקל קטן ופחות ערך בכשלון שהיה של של השחקנים. עקב כך הובעה דיעה כללית כי לא נראית לחברי הוועדה כל סיבה סבירה לעזוב את מפעלי אסיה.

זאת גם מתוך שתי סיבות נוספות: הראשונה שלא נראה כל סיכוי שישראל תצליח אי פעם להעפיל למשחקים על הגביע העולמי והמשחקים האולימפיים, דרך אירופה. שנית, הקשר הגיאוגרפי של ישראל לאסיה. שם משמשת היא גם בלם להתפשטות השפעת הספורט הערבי ביבשת זו.

דיון בהתפרעויות

נוסף לדיון בנושא הכדורגל הייצוגי נדונה ההתפרעות במגרשים. וחה"כ כץ טען כי גם כאן יש להתחיל בפעולה חינוכית ענפה בקרב כל 11.000 הכדורגלנים הפעילים בכל הליגות וכן יש להחמיר בעונשים ולפסול שחקנים מתפרעים.

בנושא זה הוחלט כי הוועדה תיפגש שוב בימים הקרובים עם חברי הנהלת ההתאחדות ותלבן את הבעיה באופן יותר יסודי. בינתיים עומד יו"ר הוועדה לשגר מברק לשר המשטרה ויבקש להגביר את נוכחות השוטרים במגרשים. מכיוון שהוועדה איננה רואה כל אפשרות בהפסקת המשחקים, כן הגיש חה"כ כץ הצעה דחופה לדיון בהתפרעויות בכנסת. אולם ועדת הכנסת לא הכירה בדחיפות ההצעה ועקב כך נדחה הדיון לעוד כשבועיים.

נבחרת הנשים בכדורסל יוצאת היום לקדם־אירופי

מאת מיכאה שיר

נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל תמריא היום למשחקים המוקדמים על אליפות אירופה (ה־13 במספר) שייערכו החל מה־2 במאי בעיר בארי, אשר בדרום איטליה.

נבחרת הנשים המונה 12 כדורסלניות, תקיים עד לפתיחת הטורניר בבארי, משחקי אימון נגד ארבע קבוצות מהליגה העליונה בבלגיה.

בטורניר, אשר יימשך שבוע ימים, נוטלות חלק נבחרותיהן של איטליה, אנגליה, סקוטלנד, אוסטריה, יוון וישראל. המשחקים יתקיימו במסגרת בית אחד, ושתי הראשונות יעלו למשחקי גמר אליפות אירופה, שייערכו בחודש אוקטובר בבולגריה.

בראש המשלחת עומד עו"ד חיים הס, חבר הנהלת איגוד הכדורסל. מנהלת נבחרת הנשים היא אנדרה אביגיל, והמאמן — משה דניאל. נלווים למסע השופט יוסף ברגמן והרופאה ד"ר חנה גורה מסכון ויגגים. המשלחת תשוב ארצה מיד עם תום המשחקים.

המלון העברי המרוכז

אבן־שושן בכרך אחד

מעתה ניתן להשיג מלון עברי של אבן־שושן במרוכז כולו בכרך אחד.

אוצר שלם ומעודכן של הלשון העברית לכל תקופותיה, ניבים עבריים, מונחים בין־לאומיים וראשי תיבות וקיצורים.

המלון העברי המרוכז כולל את כל אוצר המילים שכינס אברהם אבן־שושן, ללא כל השמטה ובו גם מאות מילים וערכים שנתחדשו לאחרונה.

המלון סודר בשלושה טורים ובריכוז מירבי של הסדר. המלון בכרך אחד שווה לכל נפש בהיקפו בתבניתו ובמחירו.

הוצאת "קרית־ספר"
הפצה בלעדית ע"י ספרית "דבר"
מחיר הספר — 52.— ל"י
להשיג בכל חנויות הספרים ובסניפי "דבר"

ספרית

לכבוד
ספרית "דבר", ת.ד. 199
תל־אביב

אבקש לשלוח אל ביתי את "המלון העברי המרוכז".
רצ"ב צ'ק/המחאת דואר ע"ס — 52.— ל"י.
שם ______ כתובת ______

משרד החינוך והתרבות
היחידה לתרבות

מודיעה על

תחרות בי"ל לזמרה

תתקיים בפריז בתאריכים 28.5.1972 — 1.6.1972
התחרות מיועדת לזמרים עד גיל 35 ולזמרות עד גיל 32. המבצעים רפרטואר קלאסי.

מועד אחרון להרשמה 30.4.1972

כתובת התחרות:
Mme. Jacques Roullet
14 bis, Avenue du Président Wilson
Paris 16, FRANCE.

פרטים נוספים ואת טפסי ההרשמה ניתן לקבל ביחידה לתרבות, רח' יפו 19, ירושלים. טל: 224092.

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי השומרון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה השומרון, הופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא "תכנית מס' ש/97 — שינוי יעוד בחלקה 188 בגוש 10104, פרדס חנה" — המהווה שינוי לתכנית מס' ש/1 — תכנית מיתאר פרדס חנה — ביחד עם התשריט המצורף אליה.

כן נמסרת בזה הודעה, כי שינוי התכנית האמור משפיע, לגבי שטח התחולה, על תכנית מפורטת מס' 217 — "הסדרים ה' פיקא, פרדס חנה, שינוי לתכנית מס' 29 פרדס חנה".

ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

גוש 10104 חלקה 188; חלק חלקה 211.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס רשות מקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אתו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

ד"ר נפתלי אילתי
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה

בבית משפט השלום בתל־אביב—יפו

תיק אזרחי 17439/71

התובע: בנק אפותיקאי כללי בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד ג. ברוכשטיין ו/או י. וינר עפ"י יפוי כח כללי נוטריוני מיום 26.12.66, אשר כתובתם לצורך מסירת מסמכים משפטיים היא: רחוב נחלת בנימין מס. 75, תל־אביב.

הנתבעים: 1. דוד חזן, רחוב אילת 11, רמת־יוסף, בת־ים. 2. גרסיה חזן, רחוב אילת 11, רמת־יוסף בת־ים.

הזמנה בסדר דין מקוצר

אל: דוד חזן, כיום כתובתו בלתי ידועה, גרסיה חזן, כיום כתובתה בלתי ידועה.

דעו כי התובע הגיש נגדכם תובענה לפי פרק ט"ז לתקנות סדרי הדין האזרחי, תשכ"ג — 1963 לסכום 7.148.40 ל"י כמפורש בכתב התביעה שהעתק ממנו תוכלו לקבל בבית המשפט בתל־אביב.

אם יש בדעתכם להתגונן, עליכם לבקש בדרך המרצה רשות על כך מבית המשפט תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו. הבקשה צריכה להיות נתמכת בתצהיר בו יפורש אם אתם מתכוונים להגן נגד התובענה כולה או נגד חלק ממנה בלבד ואם כן — נגד איזה חלק, ועליכם למסור לתובע הודעה על בקשה זו בצירוף העתק מן התצהיר.

אם בית המשפט לא יתן רשות להתגונן כאמור, תהא לתובע הזכות לקבל פסק דין בהתאם לכתב התביעה.

(—) בתתיהו גדליה — מזכיר

בבית המשפט המחוזי תל־אביב—יפו

תיק עזבונות 1557/72

בענין: צוואת המנוח אלברט פרידמן שנפטר ביפו ביום 11.3.72.

המבקשת: מטי פרידמן, מבת־ים.

הזמנה

הריני מזמין בזה כל אדם להתיצב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, וליתן טעם מדוע לא יינתן תוקף לקיום צוואת המנוח הנ"ל. שאם לא כן יתן בית המשפט תוקף לצוואה כמבוקש.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3915/70

בענין עזבון המנוחה דבורה בלומנקרנץ ז"ל, אשר נפטרה בפתח־תקוה ביום 2.1.70

הזמנה לנושים

אנו הח"מ יעקב אריאלי ומנחם פינקוס, עורכי־דין, מנהלי עזבון המנוחה הנ"ל, מזמינים בזה כל אדם הטוען כי הוא נושה של המנוחה הנ"ל, להודיענו בכתב על תביעתו, תוך שלושה חודשים מתאריך פרסום הזמנה זו.

יעקב אריאלי מנחם פינקוס
עורכי־דין
שד' דוד המלך 29, תל־אביב
מנהלי העזבון

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב

תיק עזבונות 1549/72

בענין: עזבון המנוח ברקוביץ משה ז"ל, ת.ז. 374054, שמקום מגוריו האחרון היה בפתח־תקוה, רחוב ילין 17 ונפטר ביום כ"ז אדר תשל"ב (13.3.1972).

המבקשת: שרה גדות, ת.ז. 374054 מבאר־שבע, שכון ד 319/22.

להודי יודע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושה בתיק הנ"ל.

הנני מזמין בזה כל אדם המוציא שיש לו טובת הנאה בעזבון זה הרוצה להתנגד לו, להגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לאותה הבריות. שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 489/72

בענין: עזבון המנוח פרזאלוף מיכאל ת.ז. 0/126864 מרמת־גן שנפטר ביום 10 לאוקטובר 1971.

המבקשים: 1) פרזאלוף יפ (אלמנת המנוח) ת.ז. 126865/ מרחוב ארלוזורוב 81, רמת־גן, 2) פרזאלוף יואל (בן המנוח), ת.ז. 0/126866 מרחוב למרחב 62, רמת השרון, שניהם ע"י ב"כ עורך דין תאודור רוסטוביץ, שמענו למסירת כתבי בי־דין הוא: רח' הרצל 58, רמת־גן.

הזמנה

להודי יודע כי המבקשים הגישו לבית־המשפט 2 בקשות: 1) לתת צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל; 2) למינוי מר תאודור רוסטוביץ, עו"ד, למנהל עזבון המנוח הנ"ל.

הנני מזמין בזה כל אדם שלו טובת הנאה בעזבון המנוח והרוצה להתנגד להכרזה או ל/ למינוי זה להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות לאותה המבקשת ו/או למינוי מר תאודור רוסטוביץ, עורך־דין, כמנהל העזבון, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות [illegible]

בענין: עזבון המנוח נסים [illegible] ז"ל, שנפטר ביום 15.11.70.

המבקש: רצון בוזי, מאשרי־זה רחוב הצבאות מס. 15.

הזמנה

להודי יודע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח נסים [illegible]

הנני מזמין כל אדם שיש לו טובת הנאה בעזבון הנ"ל, המתנגד לבקשה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לאותה הבריות, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 1581/72

בענין: הצוואה של המנוח לאון קרול בן יעקב (ת.ז. 6847734) שנפטר ביפו בתאריך 20.3.72 ואשר מקום מושבו האחרון היה בתל־אביב יפו שד' ירושלים מס' 66.

המבקשת: הלה לאון (ת.ז. 0485878) מת"א—יפו שד' ירושלים מס' 66, ע"י ב"כ עו"ד [illegible] אשר כתובתו לצורך המצאת כתבי בי דין היא, רח' מקוה ישראל מס' 16, ת"א.

הזמנה

להודי יודע כי הוגשה לבית המשפט בקשה לקיום צוואתו של המנוח הנ"ל הריני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון והרוצה להתנגד לקיום הצו הנ"ל להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לבקשה. שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

24 שעות·24 שעות·24 שעות·24 שעות

מבחר

טלוויזיה

18.30 — "הכר את ישראל" — תכנית דוקומנטרית ל-24 שנות קיומה של מדינת ישראל.

19.30 — "שנות גבורה" "חג המולד האחרון". דצמבר. הבריטים מסייעים לפרטי... ביוון, וצ'רצ'יל מגיע לאתונה.

20.20 — "קלעים".

20.45 — "מנדי" — סרט סיפורה של ילדה חירשת-אילמת ומאמציה להסתגל לחברה הסובבת אותה. משתתפים: מאנדי מילר, פילס קאלוורט וג'ק הוקינס.

רדיו

18.05 — "תחקיר" — גמר מסמים. התכנית מנסה לעמוד על האמצעים לגמילה והימנעות משימוש בסמים בכלל (צ).

18.10 — "בשבילי הספרים" — על מוכרי וקוני ספרים. המשתתפים: האספן ד"ר ישראל מהלמן, וד"ר מרדכי נדב, מנהל המחלקה לכתבי-יד בבית הספרים הלאומי בירושלים (א).

22.06 — "מעל בימת ה[אופרה]" — "שאול ודוד" לקארל נילזן. אופרה ב-4 מערכות. הקלטת רדיו קופנהאגן. הסולנים: בוריס כריסטוף, ויילי הרטמן, אליזאבט סודר, אלכסנדר יאנג. המנצח יאשה הורנשטיין (א).

* 23.50 — "שיחת חצות" — על הפרעושות והשפעתם משוחח מנחם בן (צ).

קולנוע

בירושלים:

* "הקשר הצרפתי" (אוריון) — סרט מתח מרתק, קצוב, מהיר, שיש בו חוסר-פרופורציה בין האורך לבין הנושא ובין המגמה האמיתית לבין היומרה. עם זאת, עם שהוא סרט מצוין סוג ב' שנוהה משום-מה גם סרט קלוש סוג א'. אני ממליץ — יש בו כדי להצדיק זאת.

* "קוראים לי טריניטי" (חן, ירושלים). — פארודיה חיננית, מרעננת, מרתקת ומשעשעת על המערבון — בביצוע איטלקי מעודן ואינטליגנטי ללא דופי.

* "יהלומים לנצח" (הבירה) — ג'יימס בונד האחרון — שוב שון קונרי במלוא הודו וקסמו — קשיש יותר, מורשב יותר ועסיקי יותר. להטוטים עשיריים ומפתיעים. הומור מחודד ומרענן.

* "אני אוהב אותך רוזה" (עדן) — סרטו האישי-אינטימי של משה מזרחי על ירושלים החרידית שלה לפני 60 שנה. הולך לפס אקזוטי בעל רוח אנושית כנה, סרט מרהק ואישי גם יחד. המלווה בשמי-שיקול. היספוסים קולנועיים ושבירות-סגנון המעידים על אי-בשלות קולנועית. סרט-נשמה בעל קטעים נפלאים, אך חובבני-רשלני.

* "וודסטוק" (ירושלים) — התעודה המופלאה של המופע המופלא והיחיד במינו — פסטיבל פופ בסימטת האחווה, נדיר, מרשים וסוחף. גם אם הצד החברתי לעתים הזנח לצורך הדגשת-יתר של המוסיקה.

בתל-אביב:

* "הארי המזוהם" (אופיר) — סרט מתח מצוין על קצין משטרה אמריקאי בימינו. אוירה, קצב, פכים קטנים, משחק נהדר — הכל טוב עד שהסרט גולש לתוך פילוסופיה ראיונית עמוקה על החברה בכלל והמשטרה בפרט — אז הוא נהיה קיצוני, שטחי מרגיז — גם כשהוא מסוגל לשמור על האווירה המוחשית.

* "מילכוד 22" (אלנבי) — סרטו הרציני, המתוחכם והמסורבל מדי של מייק ניקולס על פי ספרו של ג'וזף הלר. סרט עשיר וחשוב עם משחק מעולה בייחוד של אלן ארקין — שכדאי לראותו. אך הוא נחות בהרבה מהספר.

* "דקאמרון" (סמודיו) — גישתו העממית בשורת ראשונית של הבמאי פאזוליני לסאטירה הבודרית-מינית חיננית של בוקאצ'יו. לא עיבוד — אלא שימוש — מדהיר גם אם מקוטע, אישי מאוד גם אם מסולף בחלק מהחומר, שאפשר לדחותו — אך אי-אפשר לשכוח.

* "קוראים לי טריניטי" (אסתר) — ראה "חן", ירושלים.

* "אני אוהב אותך רוזה" (אורלי) — ראה "עדן", ירושלים.

* "המקשר" (פאר) — סיפור של ... מבפנים. כיצד הופך המוסר הויקטוריאני הצבוע ילד בן 13 לשמש שליח-גורל לאהבה "בלתי-חוקית". התוצאה אינה הרס החברה האיתנה, אלא הרס המקשר הצעיר. סרט רגיש, יפה ונפלא ממש.

* "לחיות את היום" (קרידריון) — הקרנה חוזרת של אחד הסרטים המעולים של ז'אן-ליק גודאר — סיפורה של זונה "אינטלקטואלית", שראתה את עצמה כנפש חופשית ויתברר לה כי היא אינה אלא כלי-משחק עלוב. סרט מרגש — במידה שרגשות "מבוקרים" הם מרגשים. תצורה חברתית מקורית ומרשימה.

* "הקונפורמיסט" (תכלת) — סרטו של ברנארדו ברטולוצ'י על פי הספר של אלברטו מוראביה — מעין אנאטומיה של פאשיסט-קונפורמיסט איטלקי, שמגיעין בסטיות אישיות. סרט מצבע ביותר, יפה מאוד ובעל תוכן חשוב. ובכל זאת — הנימוקים היסודיים נראים שוליים, נימוקי-המובלה של המאשים, לא של המסכה שלו.

בחיפה:

* "אני אוהב אותך רוזה" (אורה) — ראה "עדן" ירושלים.

* "הקשר הצרפתי" (אמפי-תיאטרון) — ראה "אוריון", ירושלים.

* "מוסקבה בוערת" (רון) — החלק השני של "מלחמה ושלום" — לדעתי "זכות הקיום" של המבצע האדיר: המחצית הראשונה של החלק הזה היא מלאכת-מחשבת של ביצוע אדיר — קרב בורודינו (עם רבע מיליון ניצבים!!) הוא חוויה חד-פעמית. חוויה זו לא רק מעמידה כל מה שהיה בקולנוע עד כה — היא גם יפהפיה וגם אינטליגנטית.

* "רציחות קטנות" (שביט) — קאריקאטורה סוריאליסטית וסארקאסטית על יחסי האדם והחברה בארה"ב כיום. סרט מאקאברי מבעשע ומטריד, המעורר מחשבה — וחשוב.

תיאטרון ובידור

* "הצוענים של יפו", תל-אביב (הבימה) — ההצגה הטובה ביותר בעיר. נסים אלוני כמחזאי ובמאי, שחקני תיאטרון "הבימה" ויוסל ברגנר (תפאורה ותלבושות) במיטבם. סיפור מרתק, שפה נהדרת וחזון תיאטרלי מרהיב. הצגה שחייבים לראות.

* "הבית", תל-אביב (הבימה) — עולמם האומלל המנותק של חמישה אנשים בודדים בבית-מחסה. דיאלוגים מעולים. בימוי מאופק ורגיש ומשחק מצוין של כל השחקנים.

* "הן לא תקחהו עמך", תל-אביב (הקאמרי) — קומדיה אמריקאית משנות השלושים שזכתה לביצוע מחודש ורענן. בימוי הדייל קיילוס. בתפקידים הראשים רחל מרכוס ואברהם בן-יוסף. משעשע מאד.

* "בדלתיים סגורות", פתח תקוה (צוותא) — מחזה פילוסופי מעניין של ז'אן פול סארטר. בביצוע מאכזב למדי. משחק טוב של דוריאן ארויה.

* "החייל האמיץ שווייק", יבנה (עידן) — הצגה מחודשת על-פי ספרו של ירוסלב האשק, עם מאיר מרגלית בתפקיד הראשי. הבמאי דניאל גדרון. הצייר אלי סיני.

* "הפקודה", יהוד (הקאמרי) — הבעיה הנצחית של ציות או אי-ציות לפקודה בלתי מוסרית בעת מלחמה. במחזה באנאלי של שחזור משפט אנדרסונוויל (מלחמת האזרחים באמריקה) עם השלכות שקופות לימינו.

130 ילקוטים נתרמו על-ידי מפעלי גבור לילדי עולים

למנכ"ל מפעלי גבור, גרשון רזוב, הגיע מכתב ממנהל בית-הספר הממלכתי דתי "יד שבתאי" שבאשדוד, לתרום ילקוטים ל-130 ילדי עולים, אשר מוציאתם עלו ארצה מרוסיה ונקלטו בבית-ספר זה.
הנהלת מפעלי גבור, נענתה בחיוב לבקשה, ובטקס קצר שהתקיים במשרדו של גרשון רזוב בת"א, הוענקו הילקוטים לתלמידים. בטקס נכחו מנהל ביה"ס ושניים מהילדים.

מוסיקה

מאת מרים בר

מנצחים צעירים

קונצרט השנתי של התזמורת הפילהרמונית לכבוד יום העצמאות תשל"ב הופיע לראשונה על בימתה גבריאל כמורה בן ה-25, ... את לפרס הראשון שקיבל בתחרות הבין-לאומית למנצחים צעירים של קרן פון קאראיאן. בארבע ושמונה שעות קודם לו על הבמה, בקונצרט העשירי ל... אודי סגל, אף הוא אחד המנצחים הצעירים שלנו שעלו על הבמה המוסיקלית הראשית של ישראל. אם אפשר לומר כי ב... קונצרט התזמורת ליום העצמאות (1969).

סגל פתח את ערבו בקבוצה קטנה של הקונצ'רטו הבראנדנבורגי 6 לבאך (בסי במול מאז'ור) ... היתה הוכנה בקפידה רבה, וסגל ... את ביצועה ... מינימום של תנועות, ובאדאג'ו ... (לפי דוגמת קלמפרר) כ... מרתוק" על החמישיה של ... ויולות (דניאל בנימיני, ... גולני), צ'לו (צבי הר...), קונטראבאס (דוד דנזי) ... צ'מבאלו (אלדד גוימרק). הנגינה היפה להפליא היתה עשויה ב... אמוציונלי באשני ובלי סנטימנטאליזם.

... ב"שלמה", הראפסודיה העברית לצ'לו של בלוך, הכתובה ... תפילה יהודית, הקפיד הסוליסט ליאונרד רוז, לשמור על גבול ... האצילה ועצורת-החזות. ב... לבבית ומרגשת. שכם זאת ... גולשת — דבר קל ביצירה זו! — לתחום של ביצוע בכייני, של ראוות-כאב. מצלול נגינתו של רוז, בפורטה ובפיאנו כאחד, היה רווי וכובש-לב. ליווי התזמורת היה רגיש, והעליקות הכלים הנפרדים תאמו את האווירה הכללית.

הסימפוניה הרביעית של בראהמס, זו יצירת-המופת שלו התגבירה כל כך על מנצחים רבים. ביצועה יצא סוער בתנופה עזה מבחינת ה... האופי הכללי. ביחוד בפרק הראשון. היו מעט ירידות בפיאנו. הקרשנדי התחילו בצורה מאסיבית מדי — וכך נעקרו מן הנגינה אורות-צללים של היצירה. אבל לא-מעט מומנטים והגו... בשקיפות אינדיבידואלית ובהדגשות משמעותית, כגון הדיסוננסים ספוג ולכי-הנפש באמצעיתו של הפרק הראשון וכמה ואריאציות מן הפרק האחרון. מקסימה יצאה ... סולו (אורי שוהם). אבל בסיכומו של דבר ... נותרו ברורות מבביצועים אחרים ששמענו תחת שרביטו על במת הפילהרמונית.

התכונה הבולטת ביותר בהופעתו של גבריאל כמורה היא שליטתו השלמה בכלי הקשה ביותר והמסובך ביותר הקרוי תזמורת גדולה. ביצועו אומר למאזין רצון מעורב ואישיות היודעת את אשר לפניה. הייתי אומרת, כי כבר בניהולו ניכרת התקווה. נתגלו תכונות מסויימות באופיו של המנצח הצעיר — נטיה לטמפי בגבולותיהם התחתונים, חולמנות ל... לירקה. נטיות אלו בלטו מאוד גם בפתיחה ל"קלע הקסם" של וובר ובסראיסה ל"ציפור האש" של סטראווינסקי. קשה, כמובן, לעצב התרשמות שלמה מן הניצוח על סמך שתי יצירות תזמורתיות אלו (שתי היצירות האחרונות של הקונצרט הן ליווים לביצועים סולניים). אבל הרושם הראשון אומר, כי הטמפראמנט של כמורה הוא, במידה מכרעת, מאופק, "צפוני". ודאי היה ביצוע יוצא נשכר משאיפה להשתחרר מ"משיכה" מירתת של טמפי, גם מירות טמפי ראשוניים. בכל זאת יתכן, כי דווקא "מגרעות" אלו — בצד השליטה המקצועית המרשימה — הן שהשפיעו על הכרעת שופטי התחרות בברלין; שכן אפשר לשער, כי מבחינות אלו נתגלה ביותר השוני שבאישיותו של המועמד הישראלי לפרס לעומת מנצחים צעירים אחרים בעלי נטיות מנוגדות לשלו בניהול הסרבים. אך דווקא על בסיס התכונות האמורות הרשים כל כך כמורה את האולם במחולו של קאשצ'יי — בעוצמתו, בריתמוסים שלו, באקצנטים החזקים.

המנצח גבריאל כמורה

כרמן אור היא פסנתרנית בעלת אצבעות חזקות כפלדה ובעלת שליטה עצמית גמורה על הבמה. יש לה נטיה מסויימת להשהות את התו שלפני האחרון בפסוק, ומשום כך פוחתת התעגלותו. הקונצ'רטו של שופן במי מינור יצא כלו מאום, הפאסאז'ים הטכניים נשמעו "נקוטים" מדי. וביחוד כך הרונדו שהיה גם חסר את חינו המקורי. אבל נגינתה של כרמן מצטיינת בדיוק, ... שהוא דורש מבצעי דקוק של תפיסה וניואנסים, ומותר לקוות, שעם התבגרות נגינתה של כרמן אור יתעצבו אצלה תכונות אלה.

הקונצ'רטו של סרסאטה בלה מינור הוא אחד הקולעים ביותר לכנור (ופסלי רומנטיקה מעקסים, כידוע, הוסכם גם עליו). כרמן דורון הפגינה ביצירה הזו מוסיקליות מליאה והתקדמות טכנית יפה. אבל בנגינתה צומת מידה מסויימת של כהות הטון (ואולי אשם בכך הכלי שבידה). ופה ושם רחבה מדי הויבראציה שלה. עם זאת היא מתקבל רושם כללי חיובי — צלילית בבטיחה המקבלת בקלות את האתגר של הבמה הגדולה.

קולנוע

מאת זאב רב-נוף

מחזמר כאמתלה

("חבר שלי"; הוד, תל-אביב)

חברת "מטרו-גולדווין-מאיר" יצרה בזמנו לפני מה שנראה כמו ... את גרטה גארבו ואת ג'ין הארלו. ב-1971, ב"חבר שלי" (אנגליה), היא מנסה ליצור, ב... המצומצמת החדשה ובשיתוף ... הענק של "עתקליסים" ... צ'יי, מעין קומבינציה בין ... הכוכבות בדמותה של ... מספר אחד של השילם — ... מבחינה חיצונית הצליח ... להלוסין. טוויגי נראית ב... חלום של מיזוג מעין זה ... בבואה נהדרת של שנות השלושים; אלא שהכוונה היתה ... יותר רחבה ויומרנית: שתי הכוכבות היו סיפוס של "מאם ... סאלי", ואילו טוויגי צריכה להיות נערה, כמעט ילדה נפחדת, שקבלה באותו יום את הזדמנות החלומית להיות כוכבת (בפרס). הסרט אינו דרמה "מצועפה", ... שוח קרה אצל שתי המפורסמות הקודמות, אלא קומדיה מוסיקלית, משהו שהיה זר להן.

... כאן היתה יתצאת טוויגי כי ... על העליונה. אך לאמיתו של דבר היא אינה כוכב אמיתי, ... כוכב-עליון של "חבר שלי" אינו אלא הבמאי קן ראסל (45), הוא האיש של "להרגש", צ'ייקובסקי, ... השדים והפוליטיקה ... לודון. דבר ראשון אתה שואל: שם מה? כיצד לוקה לידיו ב... שהתפרסם על ברכי אלימות, ... והיסטריה במישמאש אינט... אישי חופש, סרט שאין ... כל שמץ של מה שהתסיקו ... עתה האף ההיפך מזה: יש ... כל מה שהיה מחוץ לתחום. ... לעניין יותר עמוק,

אתה מתחיל לחשוש כי הנימוקים של ראסל הם נימוקי "כל-בסורי" המגיע לשיא של פרסום. אלה הם נימוקיו של אדם הרוצה להראות לכל העולם ש"כל מה שאתם יודעים לעשות אני יכול לעשות טוב יותר"! זאת ועוד: "אני יודע גם כל מה שאינכם יודעים לעשות במסגרות של הדברים שיהם, כביכול, אלה שאתם עושים".

לכן אין זה "רק" מיוזיקל, אלא שילוב-תרכובת מתוחכם, סופר-סופיסטיקייטד, המתרחש בכמה מישורים נפרדים. האם לא הבינות, הרי הכוונה שתיהנה מאוד מהם, שיטה מסתורית מרחקה שאינה תמיד פועלת. כדי להוכיח זאת יותר מכל דבר אחר כתב ראסל את התסריט בעצמו ולבדו. כשהוא מתבסס על המחזמר הישן משנות החמישים של סאנדי וילסון. העלילה היא פשוטה: בתיאטרון-פרברים לונדוני (העלילה, על פי התלבושות, היא זו של שנות השלושים המוקדמות) מוצג המחזמר "חבר שלי". לפני עלות המסך על ההצגה היומית מסתבר, כי הכוכבת ריטה שברה את הרגל. המנהל קובע כי על פולי, העוזרת למנהל הבמה, לגלם את התפקיד. היא עושה זאת כשכל מחשבתה נתונה לפארטנר שלה טוני, אותו היא אוהבת. נראה, כי טוני עסוק בחיזורים אחרי דולצ'י, אך השחקנים פונים אל האורח החשוב היושב בתא, הוא הבמאי ההוליבודי המפורסם דה-תריל שבא כאן לחפש כוכבים ומחזות.

כל אחד מוכן לבצוע באוזר בלי התחשב במין יפה או מכוער, הכל למען התהילה והממון. לבסוף מחליט דה-תריל להסריט את "ביר אשיר בנשמי" (בדיחה עם קריצה), אך הוא מוצא בטום, הרקדן החולה כחולת השכחה, את בנו האבוד. את פולי הוא מוכן להזמין, יחד-דה, להוליבוד, אך דווקא היא מעדיפה להישאר במקום, עם טוני, שבכל זאת מעדיף אותה על דולצ'י. המבנה הוא כה מסובך ומרשים, שהוא נעשה כבד ממש, כמו זה של נחש ענק ומתפתל המחזיק את זנבו בפיו. איני יודע אם אלוף מחזמר אמריקאי, בעל "מגע" קליל וקסום, היה עושה כה משהו. ודאי לא היה מסבים לעשות מבלי להתיר את המישורים ולהשאיר חלק מהם בחוץ.

ודאי, אותו במאי גדול (כיום בדימוס ובן 77) שראסל בגנסה "חסלי". הוא באסבי ברקלי המהולל, היצגק העיקרי של "שואו" קולנועי עשיר ומבריק של שנות השלושים. ראסל, יחד עם צלמו המפורסם דייויד ווטקין, מחיים את תנועת ברקלי ומנסים לשפר אותן, כי הטכניקה והנסיון שבידיהם עשירים יותר, אך בלא הועיל.

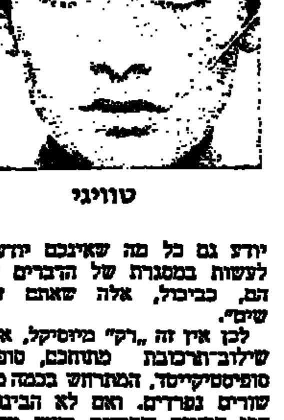

טוויגי

והתנועות הן אכנם יפהפיות בלי ספק, אך היופי אינו קולנועי. הוא יופי פלאסטי. וכאן הנזיתוה של סרט שחור-לבן בפורמאט קטן מימי ברקלי. אך אין המחזמר המפואר המישור היחיד. המישור האחר הם החיים מאחורי הקלעים המקבילים ומשתלבים בחיים על הבמה, האושר במקרה זה אינן אלא מישור של פארסה מימי מתושלח. בתוך כל אלה "שוהה" אי שם המחזמר המקורי של וילסון ששימש קרש-קפיצה בלבד ושיש לו שירים נעימים אחדים ושיר אחד טוב באמת.

הסגנונים המפוררים אינם משתלבים בצורה אורגאנית. הם מבודדים, מפריעים ויוצרים משקע של זמן מיותר. הדבר הגרוע ביותר ב"חבר שלי" היא ההתמסכות האידיוסופית של הזמן, כשאתה מתאמץ כל הצת לתפוס את "החכמה מאחורי החכמה". אין זאת אומרת כי הסרט הוא ריק מכל דבר, חלילה. כבר אמרנו כשהו על המראה היפה שלו ואשר לעיתים הוא ממש מפתיע בשל השינויים הפלאסטיים המדהימים; אך העיקר הוא בשמירת אפילו הפשוט והמשמני, ממש כמו סיפור-בצירים, בלי כל עומק שהוא של הסיפור שאינו סיפור.

טוויגי היפה והקורנת נראית מבעית כל-כך כמו לכלוכית, וכריסטופר גייבל, כ"נסיך החלומות". ואפילו גלנדה ג'קסון כמכשפה ("לה ג'קסון" מופיעה כאן בתפקיד קטן של ריטה מבלי לקבל לכך כותרת, כנראה מהווה ל"ראסל). אלא שהמישור הזה, שיש בו הרבה שחקנים ותיקים וצעירים מוכשרים ונעימים, יש לדלות מתחת לערימה של יומרה והתחכמות. כותב שראסל יוותר ל"מיסטיקת המין והאלימות שלו.

ברכבל אל הנקרות
בראש הנקרה
פתוח יום יום
משעה 8.00 עד שעה 18.00

לשושנה ויעקב רוזנברג
להולדת הנכד הראשון
שפע ברכות ואחולים לבבים
בית י. זרובבל
משרד להנדסה ..., פתח-תקוה

יש לי עניין בדבר

ירושלים

הקהל שואל — עתונאים משיבים בעתון העתונאים

צוות עתונאים ישיב לשאלות הקהל בעתון העתונאים, שהתקיים בליל שבת ב-8.30 בבית-העם. בצוות ישתתפו העתונאים: ד. מי...מן שישיב לשאלות בענינים עירוניים, ב. פלר, ישיב לשאלות מדיניות, נ. ש', הכתב הצבאי של רשות השידור בעניינים צבאיים וא. שפיגלמן ישיב לשאלות בענינים כלכליים. העתון נערך בשיתוף עם מחלקת התרבות של העיריה. הכניסה לכל.

תל-אביב

מועצת פועלי תל-אביב—יפו המחלקה לתרבות ולנוער בית-הספר הגבוה לפועלים:

הערב ב-7.30 בבית תבורי יתקיים מפגש חגיגי של הלומדים לציון האחד במאי חג העצמאות בהשתתפות ... — משרד החינוך והתרבות, ד"ר ברל פרימר — מזכירות מועצת פועלי ת"א-יפו, בצלאל שחר — המרכז לתרבות ולחינוך. המנחה: נתן יצחק. ● למורות למוסיקה ודייתמיקה הפגישה הדו-שבועית שצריכה להתקיים הערב בבית תבורי — אינה מתקיימת.

ארגון אמהות עובדות

אולם נחמני ב-7.30 בערב מפגש חברות מוקדש לחג העצמאות ה-24 ולמאי, בהשתתפות א. אלפרס — מזכיר מועצת פועלי ת"א-יפו ולילי מנחם מזכירות א.א.ע. ת"א. בתכנית האמנותית הצגת "סמים-סים". ● בבית תבורי, רח' שולמית 7, ב-7.30 בערב הרצאה על 24 שנה למדינת ישראל.

חברת "ידע עם"

מקיימת חוג לפולקלור האבות ברמת אביב, רח' ברודצקי 8. היום ב-4 אחה"צ, הרצאת ש. אפשטיין על הנושא: "הפולקלור בין שתי מלחמות העולם".

באגודת סופרי יידיש בית-לייוויק

ביום ה' ב-8.30 בערב בבית-לייוויק, רחוב דב הוז 30. ירצה הסופר שאול גוטמן על הנושא: יצירה יהודית בשתי תרבויות. את האורח יברך: נ. חלמיש. כרטיסים להשיג יום יום בבית-לייוויק בין השעות 9—1 לפנה"צ, טל. 231830 ובערב החל ב-6.30 ליד הקופה.

"משען" במועדון הפנסיונרים "ביתנו"

רחוב הס 19
הערב ב-6 הצגת "כרם".

חיפה

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל

היום ב-1 בצהרים ירצה במועדון ההנדסי בחיפה, י. רהב על הנושא: "האם קיימת במשק הציבורי אחריות ניהול?"

מועדון ימאי וכלכלני

ביום ו' ב-12.45 בצהרים בבית יורדי ים, רח' הנמל 2 תתקיים מסיבת המועדון. המרצה: יוחנן כהן — מנהל אגף הספנות והנמלים. הנושא: מדיניות בצי ...

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב—יפו
תיק עזבונות 1570/72
בענין: עזבון המנוחה צזיה עישה, משכן ליבנה, בלוק 9, בית מס' 7, תל-אביב, שנפטרה ביום ד' ניסן תשל"ב (19.3.72).
המבקש: סאלח עישה, משיכון ליבנה, תל-אביב, ע"י ב"כ א. כנע, עו"ד, מרח' מקוה ישראל 3, תל-אביב.
הזמנה
להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל. והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן בית המשפט יתן צו כטוב בעיניו.
דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב—יפו
תיק עזבונות 1588/72
בענין: עזבון המנוח אברהם דוד רייז (ת. ז. 3492.4), שנפטר בכפר-סבא ביום 3.8.71
המבקשת: צפורה דגן (ת. ז. 349247), רח' ארלוזורוב 2, הוד השרון, ע"י ב"כ יהודה אברמוביץ עו"ד, מהוד השרון.
הזמנה
להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל. הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח ורוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום הפרסום של הזמנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.
דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

הועדה המקומית לתכנון ולבניה המרכז
רח' עליה שניה 2, פ"ת טל. 916547
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לדיון, בקשה להקמת בית מגורים חדש רב/61/102 בגוש 4049 חלקה 122 על ידי ששון שמואל המהווה חריגה, היינו: הקלת בתנאים להקמת בית חדש.
כל המעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים, שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהצעת התכנית במשרדי הועדה המקומית, בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדויות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
ע. לאלו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "השרון הדרומי"

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב—יפו
תיק עזבונות 1680/72
בענין: עזבון המנוח דוד רפאל מרחוב מיבצע סיני 26 רמת יוסף בת-ים.
ובענין: אסתר דיין מרחוב מבצע סיני 26, רמת יוסף בת-ים, ע"י ב"כ עו"ד ר. לוי מרחוב רמברנדט 6 תל-אביב.
הזמנה
להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב — יפו ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל.
הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנ"ל, והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.
דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

עיריית חולון
מכרז מס. 44/72
עיריית חולון מכריזה על קבלת הצעות להקמת מקלט ומעבדה בבי"ס תיכון חדש (רסקו).
את חומר המכרז אפשר לקבל באגף ההנדסה בעירייה, חדר 108, תמורת תשלום של 100.— ל"י.
יש להגיש ערבות כספית או בנקאית בהתאם לדרישת גזבר העירייה, בשיעור של 6% מערך ההצעה, לתקופה של 3 חדשים, אחרת לא תובא ההצעה לדיון.
את ההצעות יש להגיש במעטפות סגורות למזכיר העיר, לא יאוחר מ-24.5.72 שעה 17.00.
המומחיות והנסיון של המציעים יהוו שיקול בעת הדיון על מסירת העבודה, ואין העירייה מחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
פ. אילון, ראש העיר

מכרז מס. 45/72
עיריית חולון מכריזה על קבלת הצעות להקמת מועדון נוער בגבעת שושנים.
את חומר המכרז אפשר לקבל באגף ההנדסה בעירייה, חדר 108, תמורת תשלום של 60.— ל"י.
יש להגיש ערבות כספית או בנקאית בהתאם לדרישת גזבר העירייה, בשיעור של 6% מערך ההצעה, לתקופה של 3 חדשים, אחרת לא תובא ההצעה לדיון.
את ההצעות יש להגיש במעטפות סגורות למזכיר העיר לא יאוחר מ-24.5.72 שעה 17.00.
המומחיות והנסיון של המציעים יהוו שיקול בעת הדיון על מסירת העבודה, ואין העירייה מחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
פ. אילון, ראש העיר

רופאים

בתל אביב
ד"ר סימון שאול, שד' קק"ל 34, טל. 231374; ד"ר הר אבן, רח' אפשטיין 6, טל. 443281; ד"ר סגל, רח' בלוך 12, טל. 247860.

בתי-מרקחת

ירושלים
זכרון משה — ישעיהו 10 — טל' 228285. סיאס — רחובת שער שכם — טל' 84512.

בתל אביב
יאני, רחוב יהודה הלוי 67, טל. 612474. צפון, רחוב יהודה המכבי 33, טל' 449995.

רמת גן
רמה, ז'בוטינסקי 65 רמת-גן.

בני ברק
רמה, רח' ז'בוטינסקי 65.

חולון ובת ים
דרור — חולון, רח' ההסתדרות 80.

בפתח תקוה
פינסקר, רחוב פינסקר 2.

נתניה
השנן 6

הרצליה רמת השרון
פינקלר — רעננה, רחוב אחוזה.

תיאטרון ישראל
הערב 26.4
הבימה:
הצוענים של יפו:
תל-אביב האולם הגדול
ליל העצמאות של מי ישראל שפי:
ירושלים
הבית:
תל-אביב האולם הקטן
הקאמרי:
הן לא תקחהו עמך:
תל-אביב
הפקודה:
יהוד, אמנות לעם
התיאטרון העירוני חיפה:
הפץ:
חיפה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל-אביב, אישרה תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מפורטת מס' ח/176/א" — גוש 7165 חלקה 91, גוש 7166 חלקות 15, 19, 73, 210, 212, 8—14", שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1724, תשל"א, עמ' 1829.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון, וכל מעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
(—) ד' רזניק
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב
כ"ו ניסן תשל"ב — 11.4.72

בבית משפט השלום בחיפה
תיק אזרחי 5761/71
התובע: בנק ברקליס דיסקונט בע"מ
הנתבע: אברהם לבני
הזמנה בסדר דין מקוצר
אל: אברהם לבני — מקודם דרך הים 130, חיפה, כתובתו הנוכחית בלתי ידועה.
הא, כי התובע הגיש נגדך תובענה לפי פרק ט"ו לתקנות סדרי הדין האזרחי תשכ"ג—1963, לסכום 434.79 ל"י כמפורט בכתב התביעה אשר העתקו נמצא במזכירות בית משפט זה.
אם יש בדעתך להתגונן, עליך לבקש בדרך המרצה רשות על כך מבית המשפט, תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו. הבקשה צריכה להיות נתמכת בתצהיר בו יפורט, אם אתה מתכוון לטעון נגד התובענה כולה או נגד חלק ממנה בלבד, ואם כן נגד איזה חלק, ועליך למסור לתובע הודעה על בקשה זו בצירוף העתק מהתצהיר.
אם בית המשפט לא יתן רשות להתגונן כאמור, תהא לתובע הרשות לקבל פסק דין בהתאם לכתב התביעה.
נסים חבר, מזכיר ראשי
בית משפט השלום בחיפה

האופרה הישראלית
14.5 תל-אביב (18.5 ירושלים)
לה טראוויאטה
בהשתתפות כנור הבולשוי ... מישה רייציק
29.4 (27.4 חיפה)
2.5, 6.5, 13.5, 16.5, 20.5, 23.5
31.5 (25.5 חיפה)
אאידה
4.5, 27.5 כרמן
ברון הצוענים 1.5, 8.5, 15.5, 21.5
11.5 הספר מסביליה
7.5 "ריגולטו" עם כנור ה"בולשוי" רייציק
22.5 לה בוהם
29.5 קאבלריה / פאליאצ'י
כל ההצגות פרט ל"אאידה" מתחילות בשעה 8.30 בערב
אלנבי 1, תל-אביב, טל. 57228

קולנוע

תל-אביב
בשעות 4.30 7.15 9.30
אופיר — הארי המזוהם
אסתר — קוראים לי טריניטי
אורלי — אני אוהב אותך רוזה
אלנבי — מלכוד 22
בן-יהודה — גבר אירוטי
גורדון — הבית בצל העצים
גת — בלדה לבני חיל
הוד — החבר שלי
המרכז — הגוף הלוהט
זמיר — פגישה גורלית
חן — כנר על הגג 5.15—8.45
קרימורין — הגבעה
מוגרבי — נחצ'ה הגנרל
מתמיד — היורד ראשון, גבר
מקסים — הפרס
סינרמה — האני קולדי
עדן — פרח אחד ושני נגנים
פאר — המקשר
פריז — העבדים
צפון — ספור אחד של פשע
רמת-אביב — מבצע חץ מקשת
שדרות — זהב מקנה
סמודיו — דקאמרון
תמר — בלדי ממה
תל-אביב — הקשר הצרפתי

יפו
נגה: 7.15 9.15 — ונדסה נגד המאפיה
2—12—10 שני סרטים בכרטיס אחד
צליל — ללא מגיע 9.15, 7, 4, 12

בת-ים
רמת-יוסף — מלחמה ושלום 6.30—9.15

חולון
ארמון — נחצ'ה הגנרל 9.15, 7, 4
מגדל — אייבנהו 7.30 7.15 — 4 — שבעה אלופי בגוד

ירושלים
אדיסון — ליבי למעגר
אוריון — הקשר הצרפתי
אורנע — נערת הטלפון והבלש
ארנון — סקס לארוחת בוקר
הבירה — יהלומים לנצח
חן — קוראים לי טריניטי
ירושלים — וודסטוק
סמדר — מרכבות האלים
עדן — אני אוהב אותך רוזה
רון — הלחישה שבלב

חיפה
אוריון — אי התשוקות
אורה — אני אוהב אותך רוזה
אורלי — הבית בצל העצים
אמפיתיאטרון — הקשר הצרפתי
ארמון — ולדאו מגיע
בית רוטשילד — אינגמר ברגמן
חן — מסגרות האהבה
מירון — 7 נשים
עצמון — קוראים לי טריניטי
פאר — פוה ציור
רון — מוסקבה בוערת
שביט, הר הכרמל — רציחות קטנות

קרית-טבעון
יובל-אור — ששת הבלתי מנוצחים 8.45, 6.15
זהר — כן וקוטר 6.30—9

רמת-גן
בשעות 7.15 9.30
אורדע — קוראים לי טריניטי
אואזיס — כנר על הגג 5.30, 8.45
ארמון — יהלומים לנצח
דל-אור — עיר אליפה
הדר — נחצ'ה הגנרל
לילי — קיץ של אהבה
רמה — טריסטנה
רמת-גן — יצר בשרים
שבים — למות מאהבה

נתניה
אסתר — אני אוהבת אותך רוזה 9.19, 7
יגיל — רומא נוסח שיקגו 9—7—4.30
סמודיו — ניקולאס ואלכסנדר 9.15, 6.30
שרון — כנר על הגג 8.30, 5

הרצליה
הבניה — הטוב הרע המכוער 9.30, 6.50

כפר-סבא
עמל — 8.15 — יואכים מריטה; 4: פרוק
חן — סרט פרסי: הבדרנית

הוד-השרון
בית הפועלים — שיקגו שיקגו 8.30

חדרה
חוף — איש קטן גדול 7—9.15

פתח-תקוה
יהוד — הרחק מן ההמון הסוער 9, 7, 3.30
היכל — 12 הניצוים 9, 7, 3.30
שלום — נחצ'ה הגנרל 9.15, 4.7

קרית-שמונה
הרמון — המתפרפר 8.30
שניר — 8.30 השיר המוקלט

שדורי ישראל

טלוויזיה

17.30 — מהר יותר גבוה יותר חזק יותר. 18.00 — קיצור החדשות. 18.02 — ד"ש עם שיר. 18.30 — הכר את ישראל. 18.50 — לחשה. 18.57 — סקירת תכניות. 19.00 — חדשות דעבצי היום (ערבית). 19.30 — שנות גבורה. 20.00 — מבט. 20.20 — קלעים. 20.45 — סרט קולנוע — "מנדי". 22.00 — חדשות. פסוק מפרקי אבות.

טלוויזיה לימודית

08.15 חשבון ד' (סדרה ב') — מציאת השלם. 09.10 אנגלית ד'. 10.00 טכנולוגיה ט' — המקדח. 10.25 חשבון ח' — חיסור בין מספרים ממשיים. 11.00 ביולוגיה ט' — גילוי פעילות הד.נ.א. 11.25 אנגלית ח'. 12.00 סרטוט ט' — היראות. 12.30 הנדסה ו' — חישובי שטח. 13.35 טבע ד' — תנועת הדג. 14.20 דף מספר: "חבורה שכזאת" מאת: פוצ'ה. 16.00 גני ילדים — אמיצים — פוחדים. 16.09 טבע ו' — מערכת הנשימה. 16.27 מסע התלאות בקטב הדרומי (פרס). 16.58 אנגלית.

רדיו

רשת ב'

6.00 מה טוב. 6.05 חדשות. 6.10 התעמלות. 6.20 שעון מוסיקלי. 6.59 רגע של עברית. 7.00 חדשות ו"הבוקר הזה". 7.20 זמר לך. 7.55 אור ירוק. 8.00 חדשות. 8.10 בוקר טוב. 8.55 ציונות בלי מרכאות. 9.00 חדשות. 9.05 בוקר טוב. 10.00 חדשות. 10.05 לעקרת הבית. 11.00 חדשות. 11.06 לעקרת הבית. 11.40 לאן הערב ומוסיקה קלה. 12.00 חדשות. 12.05 במקצב יוצר. 12.30 בחצי היום. 13.00 חדשות. 13.05 בחצי היום. 14.00 חדשות וסקירת עתוני הצהריים. 14.11 פזמונים לא בים. 14.53 הדין. 15.00 חדשות. 15.05 הכל על. 16.00 חדשות. 16.05 רגע של עברית. 16.07 כוכב עליון. 16.30 בתקווה שתבין את הרמז. 16.35 כוכב עליון. 17.00 חדשות. 17.05 לי ולך. 18.00 חדשות. 18.05 לי ולך. 18.40 היום בספורט. 19.09 עברית לעם. 21.00 חדשות. 21.06 ימים הלילות בכנען. 21.54 נעימות קלות. 22.00 חדשות. 22.05 חיוג ישיר. 22.54 נעימות קלות. 23.00 חדשות. 23.05 דלת פתוחה. 24.00 חדשות. 00.05 אזנים עתיק. 1.00 חדשות.

רשת א'

8.00 חדשות. 8.06 קונצרט הבוקר — רספיגי: מחולות ובעירות עתיקים, סויטה מס. 2. ראוול: שלושה שירי מקהלה ללא ליווי. מוצארט: קונצ'רטו בדו מז'ור, לנבל ולתזמורת. 9.00 חדשות. 9.05 קונצרט הבוקר — בטהובן: שירים סקוטיים. מנדלסון: סימפוניה סקוטית. 10.00 חדשות. 10.05 מועדון מוסיקה — פנים חדשות. 11.00 חדשות. 11.06 שיר ופזמון. 11.15 פרשיות בתולדות הישוב — לכיתות ד', ה'. 11.35 שיר ופזמון. 12.00 חדשות. 12.05 שיר ופזמון. 12.15 אנגלית למתקדמים. 14.00 חדשות וסקירת עתוני הצהריים. 14.11 לאט ולילד — לפעוטות — "תעלוליו של נדיי". רחלי והאישון הקטן, לילדים הגדולים — מלחמות אוסרי. 15.00 חדשות. 15.05 דור ודור וקיקודי. 15.30 שידור בכורה — יערה סל. 16.00 חדשות. 16.05 רגע של עברית. 16.06 ספר חדש — סקירה. 16.10 שילוב המשפט העברי במשפט הכללי. 16.30 "קונצרט תזמורת רשות השידור" — סידלובסקי: "מראות" (בנגינת בכורה). היידן: סימפוניה ... מינור לכנור ולפסנתר. בטהובן: סימפוניה מס. 7 בלה מז'ור אופוס 92. 17.55 הודעות. 18.00 חדשות. 18.10 בשבילי הספרות. 18.40 המשנה היומית. 18.55 לחקלאי — סקירת פגעים. 19.00 חדשות ו"היום הזה". 19.30 מוסיקה זעירה. 19.50 פרקי היום בתנ"ך: תהלים, פרקים י"ז, י"ח. 20.00 חדשות. 20.10 הנושא בספר. 20.50 פרקי חזנות "בבקשתך". 21.30 עולם המדע. 22.00 הדעות. 22.06 מעל בימת האופרה — "פאוסט". 24.00 חדשות. 23.05 המשך בימת האופרה. 24.00 חדשות. 00.05 רגע של שיר.

גלי צה"ל

שדורי צהרים

11.00 — חמים וטעים. 11.15 — פסגת המצעד האמריקאי. 11.30 — כס המשפט. 11.35 — חמים וטעים. 12.00 — חדשות. 12.05 — חמים וטעים. 12.10 — דף חדש. 12.15 — חמים וטעים. 12.30 — כוכב המצעד. 12.35 — חמים וטעים. 13.00 — חדשות. 13.05 — ד"ש עם שיר. 13.30 — מי ינצח ומי יפסיד. 13.35 — ד"ש עם שיר. 13.55 — הודעות לחיילים. 14.00 — חדשות. 14.05 — הודעות איכות.

שדורי ערב

15.00 — הודעות. 15.05 — נא — תוכנית הדיון של יום ב' — נא לצלצל. 16.50 — ... בה הם עוזים כיום. 17.00 — חדשות. 17.05 — חץ וקשת, רכייב להגנת הדמוקרטיה. 24.00 חדשות. 18.05 — תחקיר. 18.40 — שיחה חופשית. 19.00 — הודעות. 19.05 — בחזקה שניה. 20.00 — חדשות. 20.05 — קונצרט שבועי: 1. פרצ'לו: מבוא אריה ופרסטו. 2. שופן: בלדה מס' 3. 3. צ'ייקובסקי: "רומיאו ויוליה" פתיחה. 20.40 — אינטרמצו עם תזמורת חיל האויר. 21.00 — חדשות. 21.05 — בקצב הזמן. 22.00 — חדשות. 22.05 — הלילה. 23.00 — חדשות. 23.05 — הלילה. 23.50 — שיחת חצות. 24.00 — חדשות.

עוברים ושבים מנסים לכבות את האש, שפרצה כתוצאה מפיצוץ מכונית ברמת-אביב.

פיצוץ מכונית

היהלומן — נקמנות אישית או מסחרית

מומחי המשטרה קבעו, כי הפי־צוץ במכוניתו של היהלומן מרדכי נועם, נגרם על־ידי מטען חומר נפץ במשקל 200 גרם, שהופעל על ידי פתיל השהיה באורך של כמטר.

המטען הוצמד למכונית מדגם „פונטיאק" חדישה בשווי של 70,000 ל"י במקום חנייתה, ברחוב יהודה הנשיא ברמת־אביב.

סבורים, כי היתה זו נקמנות על רקע אישי או מסחרי.

מ. נועם, בעל מלטשה יהלומים „אורה" ברמת־גן, אמר, כי אינו יודע כל עילה לביצוע הפיצוץ במכוניתו.

1 במאי יום שבתון

אחד במאי השנה יהיה יום שבתון כמקובל — על ההלכה זו של ההסתדרות הודיע אתמול יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ, בישיבה השבועית של המחלקה. הוא ציין כי גם השנה לא יופיעו באותו יום העתונים.

המזכיר הכללי של ההסתדרות י. בן־אהרון יבלה השנה את ה־1 במאי בסיורים בגליל ובמפגשים עם עולים חדשים ואנשי ישובי הספר.

גדל שיעור ההצלחה בבחינות־הבגרות בקרב המיעוטים

מאת יואל דר

37 אחוז מכלל התלמידים הערבים והדרוזים שניגשו השנה לבחינות הבגרות עברו אותן בהצלחה. זהו אחוז המצליחים הגבוה ביותר שהושג עד כה.

בשנים קודמות נע אחוז העוברים את בחינות הבגרות מ־25 עד 33 אחוז. השנה ניגשו לבחינות הבגרות 840 תלמידות ותלמידים.

במשרד החינוך והתרבות נמסר שההצלחה הושגה הודות למינוי מורים מבין בוגרי האוניברסיטאות, אספקת ספרי לימוד והשקעת כספים בשיפור מבני החינוך.

ועדת אשר נסוגה מהעלאת ניכוי המס ממניות ומאג"ח

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של „דבר"

ב„וועדת אשר" התסמנה שלשום מגמה שלא להעלות את ניכוי מס־ההכנסה במקור מדיווידנד ומריבית של ניירות ערך מ־25 ל־30 אחוז. חברי הוועדה הגיעו למסקנה, שהעלאה זו תגרור העלאה הריבית על אגרות־חוב ותגרור תגובות שליליות בשוק ניירות הערך.

גם לגבי ההצעה להגדיל את סכום פקדונות החסכון בבנקים, הפטור ממס, מ־15.000 ל־25.000 לירות אינה ברת ביצוע. אנשי מינהל הכנסות המדינה הסבירו, שהם אינם יכולים לפקח על פקדונות החסכון בבנקים ולהבחין בין משקיע המנצל אפיק זה להשקעות במספר בנקים לבין חוסך הבודד. סבורים גם, שמהעלאת סכום הפקדון הפטור ממס ייהנו רק בעלי הכנסות גבוהות, לפיכך יש מגמה בוועדה לא לקבל המלצה כזו ולהעדיף את המצב הקיים.

לעומת זאת, נוטה הוועדה „להתלבש" על „כיבוס אגרות" (מכירת אגרות־חוב למשקיעים מוסדיים זמן מה לפני מועד הפדיון, כדי להתחמק מתשלום מס־הכנסה), שמוסדות פיננסיים רבים מנצלים זאת. הוועדה שוקלת שורת המלצות בנושא זה, כולל האפשרות של הנהגת ריבית נמוכה על אגרות חוב אלו. הוועדה נוהגת בזהירות, לאחר שנציג הנהלת בנק ישראל י. מילוא, הציע את הוועדה על הקשיים הקיימים בחיסול תופעת „כיבוס אגרות".

שינוי הגדרת ההכנסה בחוק

הצעה לשינוי צורת ההגדרה של ההכנסה, שיש לגבות ממנה מס הביא לפני הוועדה פרופ' י. נאמן. כיום קובע סעיף 2 בפקודת מס־הכנסה תשעה סוגי הכנסה שמהם גובים מס. כך שמה שאיננו מוזכר בחוק — כמשכורות מקצועיות, פיצויים, הכנסות מהגרלות וכו' — פטור ממס. פרופ' נאמן הציע לאמץ את השיטה האמריקאית שלפיה ייקבע שכל הכנסה תהיה חייבת בתשלום מס, וסוגי ההכנסה שירצו לפטור ממס יצטרכו לפרט במפורש בחוק. יבוא שיהיה כרוך בחקיקה מיוחדת, שינוי זה עשוי לסתום פרצות רבות בפקודת מס־הכנסה.

הצעת פרופ' נאמן תהיה בסיס לדיון שיתקיימו בוועדה בישיבות הבאות.

ייבדקו הסכומים ששולמו למנהלי חברת החשמל

מאת דוד מושיוב, סופר „דבר"

יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל י. שערי פנה אל מנהל רשות החברות הממשלתיות י. סלמן בבקשה לבדוק מה הם הסכומים ששולמו לי. פלד וי. חושי — אשר כיהנו כמנהלים כלליים של חברת החשמל — כהפרישי שכר ולפי איזה כללים שולמו הפרישים אלה.

לסופר „דבר" נודע, כי כאשר כיהן י. פלד כמנכ"ל חברת החשמל הוא קיבל מפרעות על חשבון המשכורת וביקש ממועצת המנהלים לקבוע לו שכר כמנכ"ל החברה. יו"ר מועצת המנהלים י. שערי מינה ועדה מורכבת משלושה חברי מועצת המנהלים, שתקבע את שכרו. נודע, שמשכורת מנכ"ל חברת החשמל מסתכמת ביותר מ־5.000 ל"י ברוטו.

לאחר פרישתו מהחברה קיבל י. פלד מחברת החשמל הפרשים של כ־140.000 ל"י סכום זה כולל 40.000 ל"י פדיון של יותר מ־300 ימי חופשה.

י. חושי, אשר שימש מנכ"ל שלוש שנים ופרש לגימלאות בסוף שנת 1971 — קיבל הפרשים של יותר מ־80.000 ל"י. סכום זה כולל תמורה בעד פדיון של יותר מ־200 ימי חופשה שהגיעו לו מהחברה, וכן תמורה נוספת בעד 10 אחוזים ימי מחלה שעמדו לזכותו.

מזכיר בית־שאן הורשע בגניבת 43,000 לירות

אלי רוקח, שהיה עד לפני כשנה מזכיר המועצה המקומית של בית שאן הורשע אתמול על פי הודאתו בבית המשפט המחוזי בנצרת בגניבת 43,000 ל"י מכספי המועצה.

אלי רוקח שימש מזכיר המועצה המקומית מאז ינואר 1968 ובתוקף תפקידו היה ממונה על פתיחת מכתבים. הוצאת ההמחאות והעברתן לקופה. בתקופת עבודתו גנב המחאות, שהגיעו למועצה מארגונים וממוסדות שונים, בסכומים שהסתכמו ב־43.000 לירות.

„הגניבה כבחינת מחלה"?

בדיון, שהתנהל אתמול בבית המשפט המחוזי בנצרת, ביקש ח"כ עו"ד יורם ארידור להקל בעונשו של הנאשם, לאחר שהביא לבית־הדין פסיכולוגית, שטענה, כי גניבת כסף במקרה זה הינה „בבחינת מחלה".

התובע עו"ד יעקב רייס, עוזר ראשי לפרקליט מחוז חיפה והצפון, דרש להחמיר בדין ולהטיל על הנאשם מאסר בפועל. בציינו. שהיה פה מקרה שחיתות של עובד ציבור.

גזר־הדין יינתן ב־9 במאי.

בדין יושבים נשיא בית המשפט המחוזי בנצרת יוסף בהלול והשופטים יעקב ויגלמן וגימר אל־הוארי. (ע)

חופי תל־אביב והרצליה ייפתחו ב־1 במאי

מאת סופרת „דבר" בת"א

עשר תחנות הצלה יופעלו בחופי הרחצה בתל־אביב מ־1 במאי — מסר לסופרת „דבר" מזכיר העיר צבי אבירא.

בחודש יוני יופעלו באופן סדיר עוד שתי תחנות הצלה בעבר הירקון. היום מופעלות חמש תחנות הצלה בחופי הרחצה בעיר, אחת מהן ביפו.

במכתב שנתקבל בימים אלה בעיריית תל־אביב מאת סגן מנכ"ל משרד הפנים ואמר, כי מצב החופים בתל־אביב משביע רצון. במקרה שהבדיקה של מי הים תוכיח כי הזיהום עולה על המותר יורה משרד הפנים על כלוריזציה של שפכים.

עונת הרחצה בחופי הרצליה תיפתח ב־1 למאי בארבעת החופים של העיר. בחופי ה„שרון", „זבולון", „אכדיה" תהיה הכניסה בתשלום ובחוף „רשף" תהיה הכניסה חפשית.

שופטי ושופרי המיבנים בחופים ונתוספו מיתקנים וסככות העירייה נקטה בצעדים כדי לשמור על רמת־נקיון גבוהה ופיקוח על הסדר.

דובר העירייה אמר, כי השנה

דליקה בבית מגורים בת"א

דליקה פרצה אתמול בבניין מגורים בן שתי קומות ברחוב לילנבלום בתל־אביב.

הכבאים הוזעקו למקום, לאחר שהאש אוחזה בחלקו האחורי של הבניין. דיירי הבית פנו מדירותיהם חברת החשמל ניתקה את הזרם לאזור הדליקה.

הכבאים הגיעו למקום בשלוש מכוניות כיבוי ובשעת מסירת הידיעה במשכת הפעולה. (ע)

„מישראל באהבה"

אלפי מוצרים ישראליים מובחרים במחירים מוזלים!

בכל בתי הכל־בו של

המשביר לצרכן

המוצר	המחיר הרגיל	המחיר ביריד
במחלקות לנשים		
שמלות פרוטה רקומות	39.00	30.00
חלוקים מודפסים — חצי שרוול — דגם 100	54.00	44.00
חלוקים מקסי — פיקה מודפס — חצי שרוול	63.00	55.00
חצאיות גברדין עם בטנה	44.00	37.00
טוניקות, חצי שרוול, מודפסות	54.00	44.00
חולצות מודפסות, חצי שרוול	45.00	35.00
פיז'מות בייבי דול — טרילין כותנה מודפס	34.90	29.90
פיז'מות בייבי דול — בטיסט מודפס	18.90	16.90
כותנות לילה — ניילון מודפס	36.00	29.50
בגדי ים שלמים: „דפנה", „גילי", „נורה"	44.90	39.00
בגדי ים 2 חלקים: „ויואנר", „קנדי"	39.90	34.00
קומבניזון ניילון מיני — דוגמא 201	16.90	13.50
חזיות נשים — ניילון	10.50	8.50
במחלקות לגברים		
כותנות בשרוול קצר — מיני 2 כיסים	32.90	26.90
כותנות בשרוול קצר — דיולן מיני	32.90	26.90
כותנות שרוול קצר — 2 כיסים	29.90	24.50
מכנסי ים אנטרון או סטרץ' חלק ומקרד במבחר דוגמים	הצעה מיוחדת	13.90
מכנסי ים סטרץ' בפסים	27.00	18.90
סליפים עם פספול כחול	4.70	3.90
במחלקות לילדות ולתינוקות		
שמלות לילדות מבד כותנה 3 דגמים בגדלים 10—5, גודל 5	הצעה מיוחדת	15.00
שמלות לילדות קטנות 2 דגמים בגדלים 5—2, גודל 2	הצעה מיוחדת	15.00
שמלות עם רקמה תימנית לתינוקות, גדלים 4—1	הצעה מיוחדת	11.50
פיז'מות לילדות, גדלים 12—1, גודל 1	9.00	7.50
חולצות טריקו לתינוקות 2 דגמים שונים, גודל 1	הצעה מיוחדת	3.30
מכנסיים קצרים לילדות, 3 דגמים בגדלים 12—4, גודל 4	9.00	7.00
בגדי ים לילדות, ביקיני מאנטרון מודפס בצבעים שונים גדלים 14—2, גודל 2	12.90	10.50
במחלקות לילדים		
פיז'מות גדלים 12—2, גודל 2	7.20	6.00
חולצות דיאולן כותנה גדלים 10—3, גודל 3	11.50	9.50
חולצות מגבת סטרץ' — בפסים־פולו גדלים 12—4, גודל 4	10.25	8.25
מכנסים מכותנה חלק גדלים 12—5, גודל 5	11.00	9.00
מכנסי ים גדלים 32—28	8.50	7.00

המוצר	המחיר הרגיל	המחיר ביריד
במחלקות לבדים		
כריות־מילוי דקרון־ציפוי בטיסט 45/65	21.50	18.90
שמיכות פיקה הדפסה מיוחדת 140/220	24.90	21.90
שמיכות קיץ — מילוי דקרון — ציפוי בטיסט צבעוני 150/200	58.50	54.00
שמיכות קיץ — מילוי דקרון — ציפוי סטן — עם סרט מכווץ 180/200	86.00	78.00
שמיכות ארוגות דגם „עדית"	44.50	40.00
שמיכות ארוגות דגם „לילית"	56.00	50.00
שטיחי אקרילן ב־3 צבעים 70/46	15.25	12.90
סט דמסט לשולחן — מפה 120/160 + 6 מפיות	31.80	27.80
במחלקות לנעליים		
סנדלים לנערות דגם 100	35.00	29.50
סנדלים לבנות דגמים 112/116	25.00	22.50
סנדלים לגברים דגמים 112/116	29.00	25.00
נעלי בד סופט לנשים	29.00	26.00
סנדליסים לנשים	59.50	49.00
סנדלי ילדים אורטופדיות מוצר 310 גדלים 30—27	29.50	26.50
35—31	31.50	28.50
40—36	33.50	30.00
במחלקות לצעצועים וספורט		
אוהלי פלי"ה	120.00	100.00
שקי שינה דגם צרפתי — ניילון	62.00	52.00
מימיות פלסטיק + תיק	4.75	4.00
במחלקות לכלי־בית ומוצרי חשמל ביתיים		
סירי נירוסטה עם ידית 2 ליטר	42.95	38.45
מחבתות נירוסטה מס' 18 עם 2 ידיות	26.15	23.15
סכו"ם — 30 חלקים סוג משובח	71.50	61.50
סטים לעוגה „מריס" 7 חלקים	31.75	27.00
סטים לתבלינים מפלסטיק — 3 קומות	20.00	16.50

25 שנה
יובל המשביר לצרכן

„מישראל באהבה"-ראשון אירועי שנת היובל!

במלאות 21 שנים לפטירת

לוי טרוינסקי ז"ל

נעלה לקברו בבית־העלמין בקרית־שאול היום, יום רביעי י"ב באייר תשל"ב, 26.4.72 בשעה 2.00 אחה"צ.

המשפחה

לרב מנחם הכהן

במות אביך

הרב מרדכי הכהן זצ"ל

משתתפים באבלך הכבד

הנהלת דפוס דבר

לרב מנחם הכהן

במות אביך

הרב מרדכי הכהן זצ"ל

משתתפים באבלך הכבד

עמליה ומשה שפירא וב"ב

השתתפותנו הכנה בצערו של

החבר יעקב נמר

במות אחיו ז"ל

הועד הארצי של עובדי תנובה

המדור לידיעת הארץ בתנועת המושבים

מתכבד להודיע על

טיול בן 3 ימים לסיני

משולב ברכב, ברגל ובמטוס

ב־16.5.72 — יציאה באוטובוס של „אגד" מרחוב שאול המלך 9, ת"א

במסלול: — ת"א, אילת, נואיבה, דהב, שרם־א־שייח, רס נצרני, נווה פירן, מנזר קתרינה, הר משה וחזרה במטוס בתאריך 18.5.72 לשדה דב ת"א.

ב) סיור בוטני — נועד למדריכים מורים ולמשתלמים בידיעת הארץ יתקיים בתאריך 13.5.72 בהדרכת משה זרעוני מאוניברסיטת ת"א.

במסלול — ראש הנקרה, נחל שרך, הקרקרה, נחל בצת.

ג) חגיגת מתן תורה

ביום 16.5.72 נקיים עליה להר סיני לחגיגת חג מתן תורה. יציאה במטוס מת"א וחזרה במטוס לת"א.

*

פרטים והרשמה במדור לידיעת הארץ — תנועת המושבים. שאול המלך 9, תל־אביב. טלפון 258473

לחברנו בצבודה שמואל רטר

אנו משתתפים בצערך הרב

בפטירת אחיך

בנימין ז"ל

ועד פקידי סולל־בונה חיפה

מחר

2 זכיות של

150,000 ל"י

150,000 ל"י

בהגרלת מפעל הפיס

כרטיסים אחרונים, ליד אולם המפעל, רחוב הפטמן 3, ת"א.

ביום ההגרלה עד שעה 6.55 בערב

במלאות 3 שנים לנפילתו של בננו־חברנו

אליעזר קנדלשטיין ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו מחר יום חמישי י"ג אייר תשל"ב, 27.4.72, בשעה 4.30 אחה"צ בבית הקברות במשק.

המשפחה

ובית גבעת השלושה

לחברנו **יצחק אולשטיין**

מנהל אגף המנהל בחברתנו

מיטב הברכות

להולדת הנכדה

"עמידר"

ההנהלה וחבר העובדים

מועצה אזורית אונו

דאר כפר אז"ר, טלפון: 751151 / 758368

מכרז חוזר מס' 5/72

מועצה אזורית אונו מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים על בניית אגף שני לבית הספר בן 6 כיתות, ומקלט ברמת־אפעל.

את התכניות אפשר לקבל תמורת תשלום של —.100 ל"י, שלא יוחזר, במשרד המועצה האזורית אונו בכפר אז"ר.

את ההצעות יש להגיש עד 28.5.1972 שעה 12.00, במעטפה סגורה, עם ערבות בנקאית של 10% מערך ההצעה.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

על המציעים להיות רשומים אצל רשם הקבלנים, בהתאם לחוק.

את ההצעות יש להכניס בתיבת המכרזים, שבמשרד המועצה בכפר אז"ר.

זלמן מסחרי — ראש המועצה

26.4.72

משרד החינוך והתרבות
היחידה להכשרת מורים
לבתי"ס על־יסודיים ולהשתלמותם

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ

מודיעים על

פתיחת קורס ערב שנתי בתל־אביב

הקורס מיועד לבעלי תואר אקדמאי בהנדסה. רשיון הוראה זמני וגיל 25 לפחות. ההשתתפות מותנית באישור משרד החינוך.

מועד פתיחת הקורס: יום ראשון, 30.4.1972.

פרטים והרשמה: הטכניון, המדור ללימודי חוץ, רח' ליסין 14, תל־אביב.

דין מימצאים — דין מסקנות

מצאיה של ועדת ויתקון שחקרה בפרשת „נתיבי־נפט" הם מצאים מוסמכים ואין לערער עליהם. אין למדינה כלים משוכללים יותר לבדיקת פרשות כאלה מאשר ועדת החקירה שהוקמה לפי דרישת הציבור ובהתאם לחוק. משום כך לא ראינו לנו כהגיונית תביעת גח"ל לבדיקה נוספת במסגרת ו...סרית.

השאלה אינה בממצאים אלא במסקנות ובלקחים שיש ללמוד מהם. בעניין זה הממש : עדיין לא אמרה את דברה. צריך להניח שהשרים מעיינים בדו"ח ובמסקנות המתבקשות ממנו שהרי בלי ספק מתבקשות ..סקנות מן הדו"ח.

להלק מן הממצאים צירפה הוע..: גם מסקנות, מהן פה אחד ומהן מסקנות רוב ומיעוט. לגבי חלק אחר של הממצאים נמנעה הועדה מקביעת עמדה. הלקחים שהממשלה צריכה להסיק נוגעים לשני סוגי הממצאים כאחד. כלומר, היא רשאית להסיק גם מסקנות אחרות מאלה של הועדה. הממשלה חייבת לקבל את הממצאים, אך אין היא חייבת לאמץ את המסקנות, שאינן בבחינת חקר עובדות, אך יש בהן משום קביעת תקני מוסר חברתי.

הספקות הכבדים שהתעוררו בציבור נוכח הפער בין הממצאים העובדתיים לבין ההשלכה שמגלות מסקנות הרוב עם הצעות שהן שליליות גם לדעתו, מחייבות את הממשלה לקבוע עמדה ולהבהירה. היא אינה חייבת להחמיר יותר מן הועדה, אבל היא רשאית לעשות כן, ולדעתנו רצוי שתעשה כן.

מכל מקום היא צריכה להבהיר כיצד היא מתייחסת לדברים, כדי ל.. . רושם מוטעה, ולא להניח לנושא „להתגלגל" באופן המרחיק את סיום הפרשה.

ביקור מדיני חשוב

ד"ר רודולף קירכשלגר, שהגיע אתמול לביקור רשמי ראשון של מיניסטר־חוץ אוסטרי בישראל, מצטרף בכך לשורת המדינאים האירופיים בדרג זה, שערכו אף הם מאז השנה שעברה ביקורים ראשונים כאלה. יש בכך כדי לשים קץ ל„מסורת" בלתי־כתובה, שלפיה נחשב לרצוי לדלוג על ישראל בסיורים מדיניים במזרח התיכון, כדי לא להתנגש עם טיעון הערבים שיש בעצם הביקור בישראל משום מאוה עוינת כלפיהם בהיותו הכרה במעמדה של מדינה זו באיזור. טיעון ערבי זה הרתיע גם במקרים, שהיחסים ההדדיים בין המדינות הנוגעות בדבר לבין ישראל היו בגלוי טובים ואף מצויינים — ואוסטריה נמנית עם המדינות הללו. יחסי אוסטריה עם ישראל התפתחו במשך השנים בתחומי המסחר והתרבות, בשהם נשענים על אהדת הציבור האוסטרי לכל שדרותיו; הביקור הנוכחי הוא באורח חשוב ורצוי, בהוסיפו את המימד המדיני הרשמי למערכת־היחסים שהתרקמה.

עניין מיוחד משווה לביקורו של ד"ר קירכשלגר העובדה, שהוא משמש שליח של מדינה אירופית, אשר התחייבה לנייטראליות מתמדת בין גושי הכוחות המערב ביבשת זו. הקו של נייטראליות חיובית, שפותח ובוצע על־ידי הקאנצלר הנוכחי ד"ר ברונו קרייסקי וכן על־ידי ד"ר קירכשלגר בתפקידיו הבכירים השונים, העלה את אוסטריה לשורה הראשונה של המדיניות האירופית ואף הקנה לה מעמד חשוב בזירה הבין־לאומית הכללית. ביקורו של ד"ר קירכשלגר, שיבקר בחודש גם במצרים, ישמש הזדמנות רבת־ערך ללמוד על התפתחויות אירופיות ובין־גושיות שעשויות להיות להן השלכות על המזרח התיכון. בכללן ההועידה המוצעת לבטחון אירופה, השיחות להגבלת הנשק הגרעיני ועוד. יחסה האוהד של אוסטריה לצרכי העלייה של ישראל וההבנה שגילתה, במסגרת מעמדה הנייטראלי, בבעיות שונות, מבטיחים תוצאות חיוביות לביקורו של האורח בתחום היחסים ההדדיים ואף מעבר לכך.

שינויים רצויים במערכת החינוך

כמה מהחידושים הרבים, אותם הביא שר החינוך לידיעת הציבור בסקירה בכנסת על פעולות משרדו, התבקשו מכבר. נמנה ביניהם שנים עיקריים: ביטול מבחן הסקר בבתי־הספר היסודיים, ורפורמה בבחינות הבגרות.

מבחן הסקר, שהיווה כלי חשוב, אם כי לא יחיד, לקביעת סיכויי התלמיד להמשיך בלימודיו לאחר בית־הספר היסודי ולהכוונתו לסוג בית־הספר העל־יסודי המתאים לו, צבר במשך השנים בעיקר לקחים שליליים. הרווח שבהאחדת רמת־הדרישות במעבר מבית־הספר היסודי לתיכון, יצא בסופו של דבר בהפסד לחינוך, לאחר שהסתבר שתלמידים, כתוצאה מכשלון מקרי או בשל שאלות בלתי־מתאימות בגוף מבחן הסקר, לא הגיעו אל בתי־הספר העל־יסודיים הנכונים. התכונה לקראת המבחן גם הפריעה במהלך הלימודים הסדיר.

במבחן הסקר השנה שילב בתוכו את כל חסרונות הסקרים הקודמים. לפחות אחת השאלות במבחן נוסחה בצורה אומללה, והיה צורך לבסוף לוותר עליה. חלק מהציונים סולפו לרעת התלמידים בדרך ממחשב המשרד לבית התלמיד. והדבר גרם עגמת־נפש רבה להורים ולתלמידים.

לכן טוב עשה משרד החינוך שביטל את הסקר. מה גם שעתה, עם התרחבות הרפורמה, יהיה תהליך ההכוונה לחינוך העל־יסודי מורכב ומדויק יותר, ויעשה, כך יש לקוות, בהתאם לכישורי התלמידים.

בחינות הבגרות הושארו בתוקפן בעיקר בשל דרישת האוניברסיטאות, כמכשיר סינון לסטודנטים־בדרך. אך השיפורים הרבים עליהם הודיע שר החינוך, בהם כאלה שיגוונו את תכנית הבחינות וירחיבו את הבחירה, וכן יצמצמו את מספר הבחינות ויפזרו אותן על פני שנים אחדות, יקלו בהרבה את העומס על תלמידי התיכון.

בשינויים אלה, ואחרים, עליהם בישר יגאל אלון, מוכיח משרד החינוך שהוא ער להתחדשות המתמדת הנדרשת במערכת החינוך בישראל. יש לקוות שנסיון הנהגה הזאת יביא לשיפורים נוספים.

„!!!... האם אינני חייב לבקר בשלב זה ברוסיה ?" — אוליפנט, מיוחד ל„דבר"

קרבות קרקע יכריעו בווייטנם

הסיכון המחושב של ניקסון עשוי להצדיק את עצמו

אם יעלה בידי הכוחות הדרום־וייטנאמיים להחזיק מעמד במערכה זו נגד הכוחות הקומוניסטיים, לא יהיה זה בזכות המפציצים הכבדים ששיגר הנשיא ניקסון להפציץ מהם את האנוי והייפונג, אלא בזכות הצבא הדרום־וייטנאמי עצמו, אשר בהישענו על תמיכת הכוח האווירי האמריקאי שבדרום־וייטנאם אזר סוף־סוף את האומץ וגילה את היכולת לעמוד בפני הכוחות הצפוניים.

אשר להפצצות עצמן, יש בהן כדי לשבש את דרכי האספקה של הכוחות הצפוניים ועל־ידי כך להרחיק את מועד המיתקפה הבאה. ההפצצות יכולות להצליח במשימה זו. או לא להצליח בכך, הן יכולות לגרום נזק לסיכוייו של ניקסון במערכת הבחירות או לגרום לביטול ביקורו במוסקבה בחודש הבא. ההפצצות עשויות גם לגרור את הסובייטים למעורבות יתר יתירה במלחמת וייטנאם. כל אלה הן אפשרויות בלבד, כלומר ללא וודאות.

ברם, אין בהפצצות כדי להשפיע על תוצאות המערכה הנוכחית. שליטי צפון וייטנאם כבר החליטו על הימור הגדול: לפי הידיעות האחרונות נראה, כי הפיקוד הצפון־וייטנאמי הטיל למערכה בדרום דיוויזיה נוספת, וכמה מגיע ל־12 מספר האוגדות של הצבא הסדיר ששלחה האנוי אל מעבר לגבול דרומה. הצפוניים רוקנו איפוא את ארצם מכל הכוחות הסדירים והפקידו את משימת ההגנה בידי כוחות המיליציה האזרחית ועוד שתי דיוויזיות המורכבות מטירונים בלבד. אין בדעת הפיקוד הצפוני להוציא את כוחותיו מהדרום רק מפני שהפצצה שיקרה כלשהי או מפני ... קירבת הבירה.

נשאלת איפוא השאלה — במה עשוי ניקסון לזכות בהפצצות על הצפון? כמובן שבחלקו נובעת החלטתו זו של ניקסון מרצונו לגמול לצפוניים על מה שנחשב כפלישת הכוחות הצפוניים לדרום וייטנאם. ניקסון הראה כאן שהוא מחזיק את כל האופציות שלו פתוחות. שר ההגנה ליירד ודוברי משרד החוץ של ניקסון הבהירו זאת היטב, כאשר הטעימו וחזרו שוב ששתי מיגבלות חלות על המעורבות האמריקאית הן: הכנסתם מחדש של כוחות הקרקע האמריקאיים למערכה והשימוש בנשק אטומי.

שליטי האנוי מודאגים בוודאי בשל האפשרויות הפתוחות עתה בפני האמריקאים לערוך פעולות־נגד מעבר לגבולם. הנשיא ג'ונסון לא הצליח מעולם לחסום את זרם האספקה (הרוסית בעיקרה) אשר צפון וייטנאם קיבלה דרך הנמל הייפונג. האם יעמד הנשיא ניקסון להרחיק לכת ולצוות על מיקוש מבואות הנמל הייפונג, הטלת מצור ימי או לצוות על הפצצה שיטתית של איזור הנמל? האפשרות השלישית עלולה לבשר קציר דמים איום בקרב האוכלוסיה האזרחית בעיר הנמל, בה עומדים בתי המגורים קרוב למיתקני הנמל והסחורות נערמות ברחובות מלאים ילדים משחקים.

כל אחת משלוש האפשרויות האלה כרוכה בסכנה של עימות ישיר עם הסובייטים, הן בגלל פגיעה באניות־הסוחר הסובייטיות בנמל הייפונג ומבואותיו, או בגלל היתקלות הצי האמריקאי השביעי באניות סובייטיות בים הפתוח תוך הפרת המצור הימי.

מן הראוי להזכיר כאן את מידת יעילותן של ההפצצות מן האוויר במלחמה מעין זו. אין ספק שניקסון יכול למנוע במערכת ההפצצה חלק ניכר מהאספקה הצבאית של הצפוניים מלהגיע ליעדה בדרום. אולם הנשיא ג'ונסון כבר למד בזמנו מה גבוה מחיר מערכת הפצצות מבחינות רבות לאמריקאים, לעומת הנזק המועט יחסית שהן גרמו לצפון־וייטנאם. מה גם שרוסיה מסוגלת להגביר את משלוחי האספקה, כדי לפצות את צפון־וייטנאם על נזקי ההפצצות. אין גם הוכחה מוחשית שמערכת ההפצצות עירערה את המוראל אצל הקומוניסטים. יש משקיפים הטוענים, שהן גרמו דווקא לגיבוש יתר של הסולידאריות בצפון נוכח הסכנה המשותפת.

אמנם אין לשלול מהדרום־וייטנאמים ובעלי בריתם האמריקאים את הזכות להנחית מכת־נגד על הכוחות הפולשים מן הצפון. הפצצת יעדים בסמוך להאנוי אולי לא תשפיע במישרין על תוצאות המערכה, אך יש בה כדי להבליט את נחישות החלטתו של הנשיא ניקסון להוסיף ולתמוך בדרום־וייטנאם בכל האמצעים, בכל שדעת־הקהל האמריקאית תרשה לו זאת. אם כתוצאה מההפצצות יבוא מצב קפאון במערכה או נסיגת הכוחות הצפוניים מהדרום, עשוי הדבר לגרום למשבר אמון בהאנוי כפי שלא נתעורר עד כה. אנו עתידים להיות עדים למאבק על השלטון בין אלה הדוחפים לפלישה לבין אלה שהמליצו על מדיניות של „מלחמה ממושכת" תוך שמירת הכוחות המסקאבים. בטווח הקצר, ייתכן גם שיחידות קומאנדו דרום־וייטנאמיות, שיסתייעו בכוח אווירי אמריקאי, יבצו לערוך פשיטות על צפון־וייטנאם, שבתוספת עתה להתקפות כאלה לאחר שעל־זה את כל צבאה דרומה.

לפי שעה, לא נראה שלקומוניסטים יש סיבה להתברך במיתקפתם. בחזית הצפונית נבלמו מהוותיהם, בעוד שבגיזרות האחרות הם נחלו הצלחות מקומיות, אך גם מפלות. אם כי הקרבות נמשכים סביב ובתוך הציר אן־לוק, המרוחקת 60 מילין בלבד מסייגון. היועצים האמריקאים עדיין חוששים מפני מיתקפת הכוחות הצפוניים בחזיתות אחרות, ויש סימנים הרומזים על כוונתם זאת. עם זאת אין מצבם של הכוחות הפולשים מזהיר ביותר. הם בוודאי קיוו לנחול נצחונות מהירים ולפצות את עצמם בדרך זו על סיפור האבידות הגבוה עקב ההפצצות האמריקאיות. אולם למעשה הם נקלעו באן־לוק למעין מלכודת המקיזה את דמם. בעוד שבחזית הצפונית שוב אינם מתקדמים. קרה אפילו שהכוחות הדרום־וייטנאמיים לכדו מספר טאנקים של הצפוניים לאחר שלטאנקים האלה אזל הדלק. גם זמנם של הכוחות הצפוניים הולך ואוזל. בעוד שבועות מספר, כאשר תבוא עונת גשמי המונסון, עתידים הטאנקים שלהם מתוצרת סובייטית וכן תותחיהם להימצא שקועים בבוץ ממש. זוהי הסיבה מדוע יכול הנשיא ניקסון להיות אופטימי לגבי התקדמות המערכה עד כה. אולם שליטי האנוי, אשר העמידו כל כך הרבה על קלף הנצחון, לא יוותרו בקלות על תכניתם. ואכן הם ממשיכים במאמציהם, מנסים לכבוש כפרים באיזור ההרים ד... לפני ימים ספורים נמסר, כי הטאנקים שלהם קרבים לסייגון.

הסובייטים לא גילו התרגשות יתירה בשל הפצצת האנוי והייפונג, ואיש אינו מאמין שההפצצות האמריקאיות יגרמו לביטול ביקורו של הנשיא ניקסון במוסקבה בחודש הבא. נהפוך הוא, ניקסון יודע שהרוסים מעוניינים לבוא עמו להסכם בדבר סיוע טכני ואספקת ציוד אמריקאי, בעוד שהוא מצידו מקווה אולי להשיג מהרוסים הסכם או הסדר לפיו יחדלו הרוסים מלספק לצפון־וייטנאם ציוד מלחמתי המסייע להתקפות הצפונית, אף כי קשה להעלות על הדעת שברז'נייב עשוי לחתום על התחייבות מעין זו. אמנם מיחו הסובייטים בימים אלה על הפגיעות בארבע ספינות סוחר סובייטיות שעגנו בנמל הייפונג. אך התקריה לא גרמה ליותר מאשר לחילופי האיגרות.

בחזית הפנימית יש להניח, שהנשיא ניקסון לא התרשם מנסיונו של הסנאטור מק־גוברן והאחרים להציג את מערכת הבחירות כהתמודדות בין אלה הרוצים להפציץ את הייפונג לבין אלה הרוצים להסתלק מווייטנאם לחלוטין, כפי שהתרשם דווקא מהתעלמותו של הסנאטור האמפרי מנושא ההפצצות. יש כאן מאותות הזמן, והתופעה הראויה לציון היא ירידת המתח וההתרגשות במסע התעמולה האנטי־מלחמתי, כאשר הציבור האמריקאי נוכח לדעת שבמערכה אחרונה זו שוב אין נהרגים החיילים האמריקאים.

(„אקונומיסט", לונדון)

תמיהות מבריחת השבויים

צירוף מקרים או פרט המעיד על הכלל

מאת שמשון עופר

המידע שנמסר לציבור בארץ על בריחתם של השבויים הסוריים וההתפרצות של השבויים המצריים, אינו סוף־פסוק בפרשה זו. שכן עדיין יש לצפות לדו"חות של ועדות החקירה שמינה הרמטכ"ל, בעקבות כל אחת מן התקריות. כן צפוי דו"ח של נציגי „הצלב האדום" הבין־לאומי, ששמעו לא רק את ההסבר של נציגי צה"ל לנסיבות התקרית עם השבויים המצריים, אלא אף נפגשו עם השבויים עצמם כדי לשמוע מפיהם את גירסתם על מה שהתרחש ואין צורך ברוח נבואה, כדי לחזות מראש, כי פער רב יפריד בין שתי הגירסאות וכי הדבר יבוא לביטוי בדו"ח העומד להתפרסם בימים אלה בג'ניבה.

אולם גם מה שידוע עד כה דיו כדי להצביע על כמה תהיות:

* מדובר בבריחה נועזת של שבויים, המקפלת בתוכה עזרה של מרכיבים דראמטיים המצטרפים למיטב הקלאסיקה של בריחות ממחנות שבויים (כפי שהן מוכרות לאנשים רבים מתוך סרטים וספרים על נושא זה ולמעטים — מתוך נסיון אישי). משתלבים בפרשה זו כל הסממנים הידועים: התכנון המדוקדק, ההכנות והביצוע המדוייקים של כריית המנהרה, קביעת העיתוי, המשמעת הפנימית של השבויים ולבסוף דומה, כי בהתאם למסורת סרטי ה„סטאלאגים" (מחנות השבויים בגרמניה במלחמת העולם השניה) לא חסרה גם הסיטואציה הקלאסית של השומר ששמע „משהו חשוד" אבל לא גילה דבר... שעה ששלושה שבויים חבקו אל מעבר לגדר, וכאילו לא די בכל אלה, אירעה גם ההתקלות של שני השבויים שהצליחו להמלט, שפציעתם על־ידי כוח של צה"ל סמוך לירדן, הוסיפה נופך דרמאטי ויצרה סיטואציה חדשה של הרגע האחרון לפני סיום הפרשה. היתה זו, איפוא, הצלחה של שניים מבין שלושת השבויים שהשתתפו בבריחה ורק אחד מהם נתפס. ורק אמצעים אדמיניסטראטיביים מנעו היוצרות מיידית של הדים לפרשה זו, בהתאם לנתונים המרתקים הגלומים בה.

* אם אמנם יתברר, כי זהו מחדלי שמירה בליל הבריחה, הרי מתעוררת השאלה, אם היה זה צירוף מקרים בלבד, שדווקא בלילה שבו החליטו הסורים להימלט, התרשל אחד מחיילי המשמר במילוי תפקידו; או שמא היה זה בבחינת פרט המעיד על הכלל וסדרי השמירה על השבויים היו לקויים מיסודם. אף מתעוררת תמיהה לשמע הגירסה, כי מינהרה באורך שלושה וחצי מטרים נכרתה „בליל עבודה אחד בן שבע שעות". וככל הנראה לא באמצעות כלי־חפירה אלא בעזרת קופסאות־מזון ריקות עשויות פח. כיוון שקוטרה של המנהרה הספיק לזחילת אדם דרכה, קשה לתאר כי אנשים רבים יכלו לעסוק בחפירה בעת ובעונה אחת. גם נביא בחשבון, כי כל 40 השבויים הסוריים סייעו בצורה זו או אחרת בעבודות הכריה, הרי סביר יותר להניח, כי המלאכה נעשתה במשך לילות רבים — דבר המטיל, כמובן, צל כבד יותר על ההוראות לשמירה על מחנה השבויים.

אם אמנם יתברר, כי חייל לא מילא את המוטל עליו בתפקידו כשומר על מחנה השבויים, הרי יש לבדוק גם „כלפי מעלה" מי היה צריך לפקח על השמירה והשומרים וכיצד נעשה הדבר ואיזה דרג קבע את נוהלי השמירה וסדריה והאם לא היו מחדלים גם בכך. אפשר להבין שיקול לא לפרסם מיד את דבר תפיסתו של אחד הנמלטים — שמא יביא הדבר לשינוי נתיב הבריחה המתוכנן של היתר.

לעומת זאת נבצע כאזרחי ישראל המידע על צורת בריחתם של השבויים, אף כי פרסום העובדה שהשבויים נמלטו דרך מנהרה שחפרו, שוב לא יכולה לשנות דבר. אך הדבר פורסם רק לאחר כמה ימים.

* אשר להתפרעות השבויים המצריים, שהתפתחה להתקוממות שבמהלכה הם ניסו לפרוץ בכוח מהצריף שבו שהו לאחר שהציתו אותו. יש לברר שאלה מרכזית אחת: כיצד היו מסוגלים להפעלת כוח במידה כזאת. שאלה נוספת היא, האם בקשת הקצינים המצריים להוציא בשעה אחת מועד החופש בצריף, לא נועדה מראש לאפשר להם להכין את ההתמרדות ובכך לאחז את עיני קציני המשטרה הצבאית שנענו לבקשת המצרים. אלה הן השאלות שצריך למצוא להן תשובה. מסכת הספקולציות בדבר המניעים הנפשיים למרי של השבויים המצריים היא, לעומת זאת, שולית בלבד. כל הסיפורים, כי השבויים המצריים דעתם אינה נוחה דווקא משלטונותיהם שאינם דואגים להם — הנם לכל היותר בלתי רלוונטיים.

פלוראליזם אוניפורמי — אוניפורמיזם פלוראליסטי

לקראת הדיון ב„עבודה" על הדת והמדינה

מאת [illegible]

החברה הישראלית מוגדרת כחברה פלוראליסטית, היינו שמתקיימים בה דפוסי־חיים שונים מבלי שאחד ידחוק את רגלי רעהו. זוהי אקסיומה המלווה אותנו עוד מימי היישוב והמדינה שבדרך. זהו עקרון סובלני וליבראלי, המצווה עלינו צורות־חיים משותפות, דפוסי כלכלה וחברה מגוונים כמובן והווי לאומי שונה. הפלוראליזם הוא הוא המאפשר חיים יהודים וערבים בכפיפה אחת; וגם סקטור ציבורי בצד פעילות משקית פרטית ומדיניות ויוואנגרדי[...] מאמינים ולא־מאמינים.

אולם יש תחום אחד, לפחות, בו אין עקרון הפלוראליזם מתקיים. ובמידה שהוא מתקיים הרי רק בכיוון אחד: התחום הדתי. אם להבין את עקרון הפלוראליזם כלשונו, יש לאפשר לאיש דתי לנהוג על־פי מצפונו ולא־דתי — על־פי הכרתו שלו. אין צורך לומר, שלמען שלום [...] יש לנהוג בהבנה ובגמישות. [...] מאמין לא יאונה כל רע, אם החבורה הציבורית בשבת תסטה [...] תעבור דרך מאה־שערים או [...]ך בני־ברק, אילו כך נהגו לא [...]ה איש, לבד מן המתכוונים [...]כבים, מתמרמר. אך עד כדי [...] לא הגיע הפלוראליזם: פשוט [...] מקיימים תחבורה ציבורית [...] שבת וכי שאין לו מכונית פרטית, שיתכבד וישב בבית או [...] בתור ל„שירות" שהוא [...]ר לנסיעה בשבת. לו באמת [...] נאמנים לפלוראליזם, אסור [...] להגיע לרבנות להוציא את קרביהם של מלונות, המבקשים שלא לקיים כשרות במלונם, אף שהרבנות מכוונת ... דבר לחוץ שהיא מפעילה. ידוע היטב, כי אין היא שולחת רב לחתונה הנערכת במקום שאינו מדקדק בהלכות כשרות, ויש על כך הוראות בכתב. טענת הרבנות היא, כי הבלונאים פונים אליה בתביעות לבוא ולהשגיח על הכשרות ואילו היא, מצידה, אינה מפעילה שום לחץ. כדי להפריך טענה זו די אם נזכור מה אירע לאניה „שלום", שביקשה לקיים גם מטבח לא כשר על סיפונה ומה היו האיומים שהוטחו ב„אל־על" בגין בקבוק שמפאניה צרפתי (נסך!) שנמצא במטוס ישראלי. כל זה לא מנע מן הרבנות לטעון, כי הקריאה לכשרות באה מצד „אל־על" ולא מצידה. דברים אלה אינם מתיישבים לגבי עם עקרון הפלוראליזם ד־מטוסי „אל־על" ואניות „צים" אינם יוצאים לדרך, לפחות לא באופן רשמי, בשבתות, אף כי הדבר עולה למשלם המסים במיליונים רבים. אין איש תובע כי את מחיר השבת ישלמו דתיים בלבד ולא אלה המוכנים להוסיף תמורת קיום תחבורה נאותה בשבתות. עד כאן לא הגיע הפלוראליזם.

אולם הדוגמאות הנ"ל הן עניין של מה בכך לעומת הנעשה בתחום האישות ודיני הנישואין. אם להבין פלוראליזם כלשונו, חייבת המדינה להעמיד לרשות כל פרט כופש. המסדיר נישואיו על־פי בחירתו. היינו אומר, כי לאיש דתי יש להבטיח טקס רבני וללא־דתי — טקס אזרחי, באמצי מטעם המדינה המקסימית שבתחומיה מתהלכים בני הזוג. אפשר אפילו ללכת לקראת המאמינים ולהרשות להם להסתפק בטקס דתי — היינו שהנישואין יהיו תקפים גם ללא טקס אזרחי נוסף — אף כי מדינות מתוקנות תובעות גם אישור מטעם המדינה או שלוחותיה, במקביל לנישואין הדתיים.

כאן מתברר עד מה חד־צדדי הוא הפלוראליזם הישראלי. בעוד שלדרשות הדתי עומד המוסד הרבני אין ללא־דתי אפשרות לערוך טקס על־פי בחירתו. כדי להוסיף על תוצאת המגבלה מסרבת הרבנות להשיא אזרחים שונים מסיבות הנראות רק לה.

בעוד שבענייני נישואין קיים הפלוראליזם רק בכיוון אחד, השיגו הדתיים פלוראליזם ממש בחינוך. עוד ב־1950 בוטלו הזרמים בחינוך להלכה. למעשה הצטמצמה הממלכתיות בזרם העובדים בלבד. שרק הוא בוטל. הזרם הדתי מוסיף להתקיים עד היום, והמימסד הדתי מצליח לשמור בכשרון רב, על הפלוראליזם בצרבון מוגבל. כשמגיע לדתיים, הוא נשמר; כשמגיע ללא־דתיים, הוא איננו נשמר ונרדף בשצף־קצף.

עניינים אלה עומדים עתה להידון במפלגת העבודה. וראש־הממשלה גילתה נכונות לעריכת משאל בין חברי המפלגה בעניין זה. משאל כשלעצמו הוא חריגה רצויה מהשיגרה, ויש בו כדי להעניק לחברים הרגשת השתתפות בהכרעות, יותר מזו שרווחת בקרבם כיום. אולם לקראת המשאל יש לתאר את המצב הקיים במקביל להודעתה, כי תהיה נכונה „ללכת למשאל", ירתה ראש־הממשלה כדור ראשון במאבק באמרה, כי נישואין אזרחיים עלולים ליצור פילוג בעם. ראש־הממשלה הוסיפה, שהיא חרדה במיוחד לאחדות העם בגולה, שם עלולים נישואי התערובת להתגבר. זוהי קביעה תמוהה, במרבית הארצות שבהן יושבים קיבוצים יהודיים גדולים קיים מוסד הנישואין האזרחיים זה דורות וכל יהודי יכול להשתמש בו. האחדות לה חרדה ראש־הממשלה עומדת איפוא כבר זמן רב בסכנה. והסרת המונופול הרבני בארץ אינה יכולה להוסיף או לגרוע שם. הפירוד שמפגין חוששת ראש־הממשלה, רלוואנטי רק בישראל. מי שחושש כי נישואין בבית הפקידה במקום בית הרבנות זהו איום על גורל האומה, יכול כמובן להאמין בכך. אך קשה להאמין כי אם יונהג הפלוראליזם המובטח בישראל, ישנה הדבר במשהו לגבי אחדותו או פירודו של העם בגולה. אם זה החשש, יש לפנות לשלטונות ארה"ב וברה"מ, בתביעה שיבטלו נישואין אזרחיים בתחומיהן; זה יכול לשנות את המצב. אולם המשך קיומו של המונופול הרבני בארץ אינו יכול להשפיע על מעמד 11 מיליון היהודים החיים מחוץ לתחומי המדינה. עובדה זו יש ללמוד אם וכאשר יילכו חברי המפלגה לקלפי, כדי לחוות דעתם בשאלה זו.

דברים

זרעומת בלתי־מוצדקת

[...]במדינות קומוניסטיות האישיות [...]ראשונה במעלה אינה נשיא המדינה, אלא המזכיר הכללי (מנהיג) של המפלגה השלטת. העובדה [...] ברז'נייב ולא פודגורני ערך אשר [...]ר ביקור ידידותי בצרפת לא [...]פחיתה בחשיבות העיתות שקיים [...]ם פומפידו, אלא שיוותה להן [...]משמעות ביותר.

[...] ברומניה מנהגו לפני שנים מס־[...]ר התפקידים של נשיא המדינה [...]המזכיר הכללי של המפלגה מתוך [...]ווה להמחיש ביתר שאת את [...]חיותו היתירה להנהגת המדי־[...]ה. אי לכך קשה לקבל ברצינות [...]ה המיגון, כי צ'אושסקו נפגש [...]קאהיר עם יאסר עראפאת לא [...]כנשיא רומניה אלא כמזכיר המפ־[...]גה. וכי עובדה זו מפחיתה את מסכנות הזדהותו עם „תנועת השחרור הפלסטינאית".

אף־על־פי־כן אפשר אולי לעבור לסדר היום על פרשה זו, במקום שנשיא רומניה הזהיר, כידוע, את גידופו של עראפאת, כי „תנועת השחרור הפלסטינאית" הבנויה על סיפוקה רק בחיסולה של מדינה ישראל. ואין ספק שהוא הבהיר זאת גם ליאסר עראפאת.

המוחה היא גם הידיעה ב„האריץ", שלפיה דיפלומטים רומנים מקיימים (הכוונה, כנראה, לשגרירות הרומנית בתל־אביב) הביעו תרעומת על פרסומי העתונות הישראלית לפני פרסום ההודעה הרשמית על ביקור ראש הממשלה בבוקרשט. הלא ימים מספר לפני כן פירסמו שני עתונים יוגוסלאוויים ידיעה מודלפת, כי נשיא רומניה יטול על עצמו תפקיד של מתווך בסכסוך הישראלי־ערבי. מותר להניח, שבמקור האינפורמציה המוליכה הזאת היה בבוקרשט. נשאלת איפוא השאלה, כלום אסור לישראלים לעשות את מה שעשו הרומנים היוגוסלאווים.

הצורה והתוכן של פרסומים יוגוסלאוויים אלה ברומיה, כי בלימודי מעורבת ביוזמה הרומנית ואין להוציא מכלל אפשרות, כהי דיפלומטיה היוגוסלאווית תבנה להצטלב, בצורה זו או אחרת, בשיחות ישראל־רומניה.

דב אפל

לוחית להרגיז?

גילויי הטינה והקנאה נגד ה־מכונות המרוצעות לבעלים חדשים ולהרכבים חודרים הם עובדה שאין להתעלם ממנה, בין אם מסכימים להם או לא. גילויים מצערים אלה סובבים סביב שני צירים: דירה — והמכונית. אין צורך להרחיב, כי המכונית הפכה אצלנו מכבר לסמל של מעמד, נחותיו ורווחה כלכלית. מכונית היא גם דבר עקב מזיקה המתלצ, שהוא פועל יוצא של מיסוי כבד.

אולם לא הכל גישאים במסים הכבדים הרובצים על מכונית. ה־מחזיק מבחוץ בין ישראלי רגיל, החייב בכל המסים ובכל המצוות, לבין תושב חוזר. עולה חדש או תושב ארעי — אלה נהגים מסתובבים הממכנים באלפי לירות. אך מדינת ישראל אינה מסתפקת באפליה זו, אלא גם מטבעת אותה קבל עם ועדה. היא מחייבת את המכונות לסובה להתקין על סמנייתיהם החדשים לוחית לבנה לכמן יראו הכל — גם הולכי רגל וגם רוכבי מכוניות שעליהם שולמו כלוא המסים ומאחר שהרכב הנושא לוחית לבנה הולך ורב על כבישי ארצנו — הרי הקנאה גוברת, הרישום כחריף והתרעומת פורצת כל מחסום.

מתעוררת השאלה, איזה מטרה משרתת אותה לוחית מנקרת ה־עיניים? כאשר שואלים את אנשי משרד התחבורה, אשר התקינו את התקנה לפני שנים, הם מושכים בכתפיים, על פי הלוחית החיצונית אין שוטר־תנועה יודע אם הנהג ברכב זה, הפטור ממכס, נוהג בו כחוק ואם מעבירים את המכונית לבעל אחר, החייב בכלוא המסים. גם זאת אין לקבוע על פי הלוחית, אלא רק על פי ניירות. אכן, איזה מטרה משרתת עוד לוחית אומללה זולת להכעיס ולעורר רג־שי־קיפוח?

י. כ.

חווייה קשה בפיקניק

הילדים הקטנים חזרו מזועזעים מן הטיול ליער בן שמן שערכו עם הוריהם ביום העצמאות. המ־יער התחיל יפה. מזג האוויר הנוח והחברה העליזה רמסו את מצב הרוח, שמחת הילדים עד גבורה כאשר גילו משפחה רבת ילדים שהביאה גם שה לבן וצח, שיחקו עם הילדים ועם השה. לא עלה על דעתם מה יהיה סוף השמחה. רק כאשר קרבה שעת הצהרים ובעל השה ניגש למלאכתו, — מלאכת השחיטה וחובבת השה לצלייה — הבינו הילדים הנזה־דים את פשר הבאתו של השה לפיקניק של יום העצמאות.

החוויה החמורה הניחה פצע בנפש הילדים שלא במהרה יגליד. אכן, לא קל למזג יוצאי גלויות שונות. יעבור זמן רב עד שנמצא צורות חיים משותפות אשר לא תהיה כהן פגיעה בער־כים מוסריים רצויים שאנו מבק־שים להנחיל לכל ילדינו.

צבי רותם

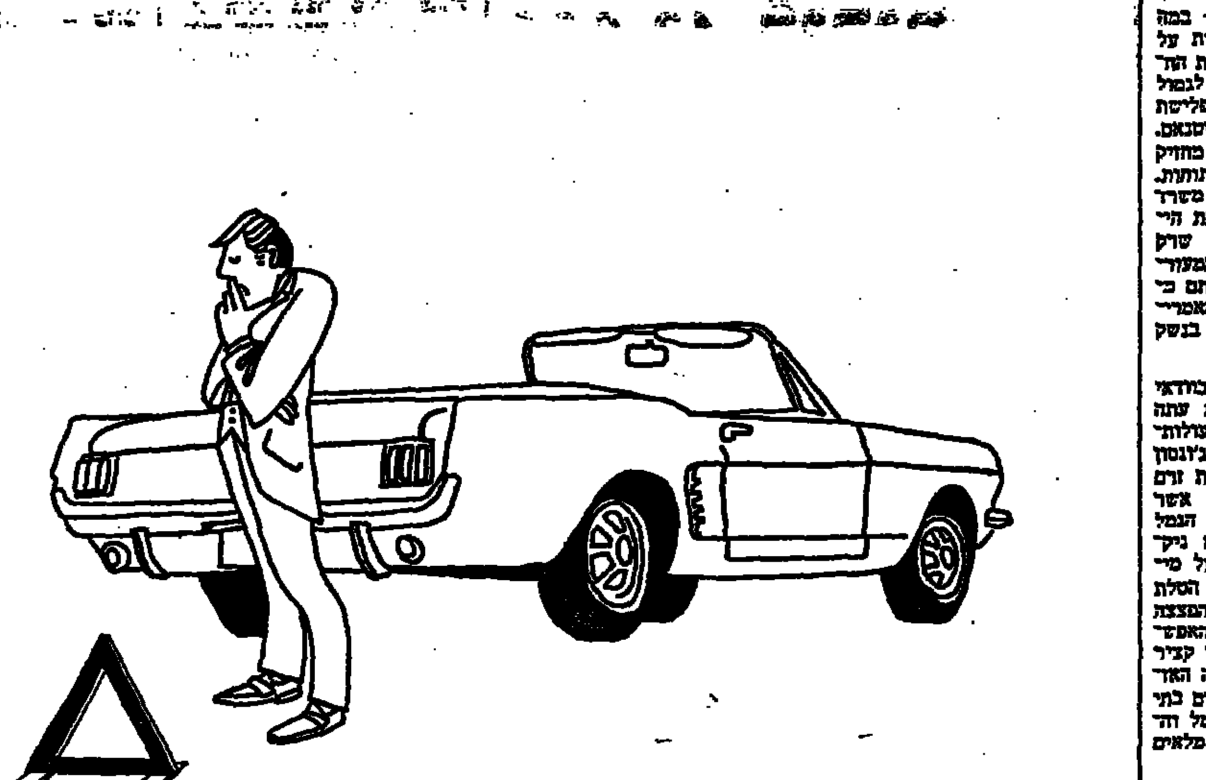

אם המכונית שלך נתקעה

קורה והמכונית שלך נתקעת (זה קורה גם למכוניות טובות וחדשות) אז עליך לדאוג להעברת המכונית למוסך לבדיקה ולתיקון, ועד שהמכונית תשוב ותשרת אותך, אתה יכול לצלצל למשרד הרץ הקרוב ביותר. אם המכונית של הרץ נתקעה וזה קורה לעתים נדירות ביותר, פשוט משום שכל מכונית של הרץ היא גם טובה, גם חדישה וגם עוברת 19 בדיקות לפני שנמסרת לידך, אין לך אלא להודיע למשרד הרץ. אנו נדאג למכונית שנתקעה ונעמיד לרשותך מכונית אחרת. גם מכונית זו תעבור תשעה עשרה בדיקות לפני שתמסר לידך, כי הרץ דואגת למסור ללקוחותיה מכונית נקיה ורחוצה, מכונית בדוקה ובמצב מצוין, מכונית מתוצרת פורד או מכונית מעולה אחרת מתוך המבחר הענקי של מכוניות הרץ.

משרדי הרץ:

תל־אביב: רח' קרליבך 10. טל. 26 41 41

ירושלים: רח' דוד המלך 18. טל. 23 13 51

חיפה: רח' פלמר 1. טל. 66 54 25

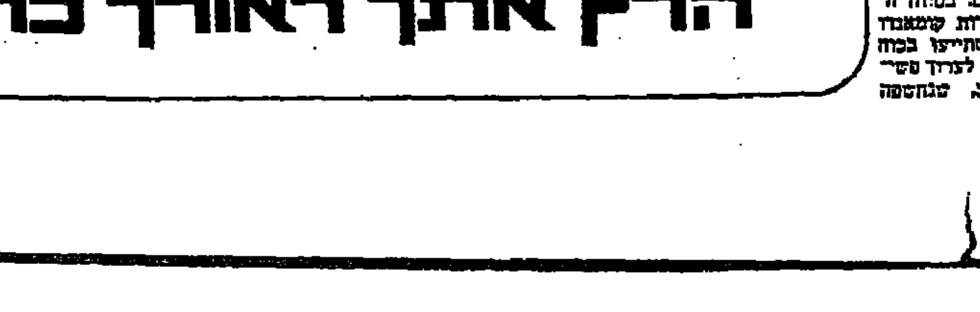

הרץ ®

השכרת רכב

הרץ אתך לאורך כל הדרך

משבר בצמרת המצרית (2)

מדוע לא תיתכן הפיכה צבאית

מאת יהושע תדמור

מבקרים וכתבי־חוץ, היוצאים ובאים בקאהיר, מתרשמים באחרונה יותר ויותר, כי גילויי־הלב ומידת הריאליזם גוברים והולכים במצרים. הן בצמרת הממשל והן בציבור הרחב. הכוונות למלחמה הכרוכה בקרבנות, ירדה מאד. מעטים מאד המצרים המביעים אמונתם בכוחה של מצרים לנהל מלחמה כוללת עם ישראל. במקדים בצמרת הפיקוד כבריכים, שאפילו יזכה הצבא המצרי בגיבוי סובייטי, גם כך צריך הוא לשנה לפחות, כדי להשלים הכוונות. יותר על כן: אותן הערכות ישראליות, שהאכזבות והקרבנות בקרב הצבא המצרי לא הותירו רישומן על העם המצרי, רחוקות מן המציאות. חלקו המכריע של הצבא המצרי בא מן הכפרים, שם נהוגה עד היום מסורת האבל מלוות הילולות, הנמשכת שבוע תמים. כאן במלחמת ששת הימים ומלחמת ההתשה, הפד כפריה של מצרים את האבל והשכול בכל הריפעותם. לא היה כמעט כפר מצרי, שלא הוזהר בי ללות המתאבלים שבוצות תמורים. מה תימה שדווקא בכפריה של מצרים פופולארית המלחמה פחות מכל — מלחמה מוגבלת ומלחמה כוללת כאחת. הלכי־רוח אלה, אשר נלווים אליהם גילויים אנטי־סובייטיים חריפים, חוסר היכולת לפתור את בעיות־הפנים הקשות, ועל הכל — המבוי הסתום שאליו נקלעה מצרים במישור המדיני, נתנו באחרונה אותותיהם בסאדאת.

לפי ידיעות מהימנות נתון היה, באחרונה, נשיא מצרים בדכאון ומצב בריאותו התערער. נאומים, שנקבעו על־ידו מראש, נדחו והוא נזקק, באורח שיטתי, למנוחה ולטיפול רפואי, מבלי שיגשה לפחות בשלב זה, לגבש לעצמו מסקנות מדיניות אופראטיביות.

בינתיים שוב חוזרת מצרים על אותה נוסחה שיגרתית — הגברת הפעילות המדינית במגמה „להכשיר את התנאים הבין־לאומיים" למלחמה בישראל. קרוב לוודאי, כי השיחות שניהל בקאהיר צ׳אושסקו נשיא רומניה, שייכות גם הם לענין זה. אך גם בלאו הכי הפעילות המדינית המצרית היא מסועפת ומרשימה. עם אלה נמנות שיחותיו של מחמוד ריאד בפקין והצהרה שכוונה, בראש וראשונה, לכתובתה של מוסקווה — הצהרה האומרת שסין העממית עתידה למלא תפקיד מרכזי במזרח התיכון. מהלכיה ומגמותיה של פקין הן הכתיבות הרבה מן המהלכים הסובייטיים בכל האיזור, המשתרע מן המזרח הקרוב ועד לדרום־מזרח אסיה. גם הפעילות המצרית בקרב ארבע המעצמות האחרות, לא פסקה. במיוחד מרכזים המצרים את מאמציהם בצרפת, ואין זה מקרה, שבאחרונה ביקש שגרירה של צרפת בצירכן האו״ם בניו־יורק, לחזור ולדון במבוי הסתום שאליו נקלעה שליחות יארינג. כמו כן שייכות לתחום זה בואו של מוראד גאלב, שגרירה לשעבר של מצרים במוסקווה והאיש האנשים הקשורים על הצמרת הסובייטית. וכן הפרסומים בדבר שיחות סובייטיות־מצריות בקיפות.

המדיניות הסובייטית הנחילה, בשנה האחרונה, אכזבה קשה למצרים: מנהיגיה קיוו משום מה שמוסקווה תתערב, ותטיל בלוא משקלה על הכף, כדי לכפות על ישראל נסיגה. אך מה שארע בשבועות האחרונים בין קאהיר למוסקווה, עוד החריף את תחושת התסכול. חוזה הידידות עם עיראק, מאמצי התקרבות השיטתיים לאלג׳יריה וסוריה, הוכיחו לקאהיר, שהיא פסקה זה כבר לשמש בעיני הסובייטים „קבלן" ראשי להתקרבות לארצות ערב.

אוירה זו הוצגר מנהיגות של ממש בקאהיר, החלו משוררים סברות בדבר אפשרות של נסיונות לתפוס את השלטון, אם מצד גורמים פרו־סובייטיים ובעלי־בריתם ואם מצד גורמים אחרים. משקיפים מנוסים, העוקבים אחרי הנעשה בקאהיר, תמימי־דעים שהפיכה יכולה להתבצע באמצעות גורם אחד — הצבא. ואמנם אין מוציאים מכלל אפשרות התארגנות מחתרתית, של קצינים צעירים, אשר קצה נפשם במצב הקיים. אך דוברי המשטר המצרי מבטלים כל אפשרות מעין זו. בראש וראשונה משום שעינם, כנראה, פקוחה היטב וגם משום שאין בידי קברניטי המשטר פתרון של ממש, שעשוי להמריצה לפעול.

אולם החששות צריך קיימת. ראשי המשטר הבכירי רגישים וערים לאפשרות מעין זו ועושים הכל למניעתה. יעידו על כך אמצעי הבטחון המתגברים והמתוצעים שהם נוקטים, תוך שהם משנים אותם מדי פעם כדי לבצע שיגרה וקהות־חושים.

על בטחונה של קאהיר ועל שמירת משטרה משקדה שתי דיוויזיות מצריות: דיוויזיה שריון ודיוויזית חי״רגלים. התיאום הצלין ביניהן נתון בידי המשמר הריפובליקאי, אשר מפקדו נאמן אישית לסאדאת. הדיוויזיה המשוריינת חונה בפרברי קאהיר וכמה יחידות קטנות משלה ממוקמות, לצרכי בטחון, בבסיסים הקבועים של העיר עצמה. כל תנועה של יותר משלושה כלי־רכב משוריינים לעבר קאהיר הבירה, חייבת לקבל אישור משלוש רשויות נפרדות: ממפקד המחוז הצבאי של קאהיר, ממפקד הדיוויזיה המשוריינת ומהמפקד המשמר הריפובליקאי, הכפוף ישירות לסאדאת (מפקד כוחות הבטחון המיוחדים, האחראי לשלום הנשיא, נמצא גם הוא בתמונה).

אלא שלמעשה אין צורך בכך. סאדאת התעייף כנראה ואיבד את בטחונו. אין ביכולתו להתמודד עם בעיותיה הבוערות של מצרים. אין צורך לסלקו — הוא מוכן ללכת. מכאן הערכתם של מומחים, המתמצאים יפה במתרחש בקאהיר, שאין צפויים במצרים, בקרוב, הפיכה או נסיון לתפוס את השלטון. מאידך, במוקדם או במאוחר צפוי שידוד מערכות פנימי בצמרת המצרית, לרבות חילופי הנשיא סאדאת. אך אלה יבוצעו תוך תיאום והידברות בין גורמי הכוח בצמרת המצרית. דובריהם העיקריים של אלה, הם עתה בעיקר שניים: שר המלחמה מוחמד סאדק, והאמן איסמעיל, יועצו הקרוב של סאדאת לעניני בטחון לאומי, המתבלט יותר ויותר בצמרת המצרית. כך או כך — מגברת ההערכה בקרב הצופים מקרוב אחר ההתרחשויות בקאהיר, שלא סאדאת יהיה זה אשר יקבע לאורך ימים את גורלה של מצרים.

שילוב הסדרים מקומיים במדיניות השכר הכוללת

מאת חיים ליפשיץ

חלפו יותר משלושה חודשים מיום שהוחלט על המדיניות הכלכלית לשנתיים הבאות, ויותר מחודשיים מיום שנחתם פרוטוקול השכר בין ראשי ההסתדרות ואירגוני המעסיקים. אך עד לרגע כתיבת שורות אלה, לא חודש אף הסכם עבודה ארצי אחד.

השאלה היא: מדוע לא נחתמו הסכמים? מה פשר ההימנעות והשהיות בחידוש הסכמי העבודה?

מ״מ יו״ר המחלקה לאיגוד מקצועי, יהושע ורשצינא, טוען, כי בהיעדר הסכמים אין עדיין מקום לשינוי הורינג לעומת שנים עבר? — הרי גם לפני שנתיים, בחודש אפריל, לא היו יותר הסכמים חתומים. וכך גם בתקופות קודמות. צריך לזכור, אומר הוא, כי מדיניות השכר סוכמה במחצית השנה של חודש ינואר השנה, ותוקפם של חלק ניכר מהסכמי העבודה יפוג רק בחודש אפריל.

עם זאת קובע ורשצינא, כי ל„המתנה" השנה בחידוש ההסכמים, יש משמעות שונה לחלוטין בהשוואה לה בעבר. טענת המעסיקים בענין זה כלפי ההסתדרות הן, לדעתי, מופרכות. על המעסיקים לבחון, בראש וראשונה, אם הם עצמם לא סייעו להתפתחות חדשה זאת.

למעסיקים נדמה, כי ניתן במחי יד, בצורת הסכם ארצי כולל או פרוטוקול חתום, לפתור את כל הבעיות של הצדדים בתחום הסכמי העבודה במפעלים, ולהשתחרר מכל צורך בהתדיינות ובמיקוח בין נציגיהם הישירים. בפגישות רבות עם נציגי המעסיקים, מציין ורשצינא, ניסינו להסביר ולשכנע, כי המדיניות שנקבעה ואף הפרוטוקול שנחתם, משמשים עקרון־מדריך ומסגרת להסדרים ענפיים ומפעליים. אך בשום פנים ואופן לא הסכם־דגם, אשר משנחתם, נותר רק להעתיקו ולהגישו לחתימה. הוספנו והסברנו, כי במצב הקיים במשק, אין מפלט מפגישה ומדיון פנים־אל־פנים בין נציגי האיגודים־המקצועיים לבין נציגי המעסיקים בכל מערכת הנושאים המיוחדים בכל ענף, וכי בדרך זו ניתן לגבש הסכמים על פי הכללים שהוסכם עליהם. אך במקום לפתוח במו״מ ולחפש פשרה כדי להגיע להסכם, מוסיפים המעסיקים לנהל ויכוח עקרוני נוקשה. מצדידים לגלגל נושאים מפגישה לפגישה. כך היה בנושא שכר־מינימום ובמו״מ עם נציגי ענפים; אחר־כך עוד באים בטענות: „היכן ההסכמים"?

מתברר, כי דווקא במסגרת המפעל יודעים, לעתים, המעסיקים למצוא שפה משותפת עם עובדיהם; מדוע לא ינסו לעשות זאת גם במסגרת מו״מ עם נציגי האיגוד המקצועי־ההסתדרותי?

בתחום יחסי העבודה מורגש, בתקופה זו, שקט יחסי במישור התעשייתי. במידה מסוימת מסייעת לכך המדיניות שאושרה, המעניקה הטבות מסוימות לעובדים עוד בטרם נחתמו הסכמים. אף־על־פי־כן יש סיכון רב במצב זה של היעדר הסכמים. סכסוך באחד המפעלים עלול לגרור בעקבותיו סכסוך בענף כולו. עלולים להיפתח מחדש נושאים רבים שסוכמו ועלולות להתגלע נקודות־מחלוקת בנושאים, שאינם שנויים כרגע במחלוקת.

מדיניות השכר שנקבעה השנה, מדגיש ורשצינא, מעניקה לעובדים הטבות ניכרות. הערך הריאלי של שיעור התוספות השנה, גבוה יותר מזה שאושר בשנים האחרונות. אם נביא בחשבון שחלק ניכר משיעור התוספת השנה פטור ממס־הכנסה, הרי התוספת הכספית תנוע בין 50 ל״י ל־120 ל״י בחודש, נטו. בתוך זה כלולים גם התוספת למקבלי שכר נמוך, על־ידי הבטחת שכר־מינימום בשיעור 425 ל״י בחודש, וכן תיקונים צפויים בתוספת המשפחתית.

אם המצב כה שפיר, כמתואר לעיל, ישאלו ובצדק: מהו, אם כן, מקור אי שביעות הרצון ממדיניות זו? מנין ההימנעות מחתימת הסכמים?

משיב יהושע ורשצינא: בשנתיים האחרונות התברר, כי מי שחתם מאוחר יותר — זכה לתוספת גדולה יותר, וההפרשים היו ניכרים. היו גם מקרים, שקבוצות עובדים אשר נוכחו כי ההטבות שהשיגו נחותות לעומת הסכמים שנחתמו לאחר־מכן, חזרו והעלו תביעות נוספות, כדי להדביק את פיגורן לעומת חבריהם.

אך לא זו בלבד. מסתבר, כי המיגוון הרב של הפריטים שמהם מורכבת מדיניות השכר השנה, והעובדה שברובם המכריע הם יתווספו אוטומאטית לשכר, ללא כל מו״מ — ביטלו את ערכה של מדיניות השכר בעיני רבים. מה פלא איפוא, אם גם מפי אנשי האיגוד המקצועי אפשר לשמוע את הטענה: איזו מדיניות היא זו, שלא הותירה כל מרחב למו״מ ולמיקוח? נכון כי התוספת הנדרשת באופן ישיר מן המעסיק היא באופן יחסי די צנועה הפעם, ואין מקום לטענות מצד המעסיקים. לא רק עצם התוספת ומשקלה היחסי הוא הדבר הקובע היחיד, אלא גם לגורמים כמו המו״מ, המיקוח, העימות — יש תפקיד נכבד בעיצוב הדעה ובגיבוש היחס להסכם ולהערכת תוצאותיו. תוספת שבאה ללא אומר ודברים, חשיבותה כנראה פחותה יותר, אפילו תהיה היא עצמה בעלת משקל.

כיום לטענה, אומר איש־שיחי, באין הסכמים חתומים. חלק ניכר מן ההטבות מתממשות מאליהן. תוספת־היוקר כבר משולמת; ההקלות במיסוי יחולו מחודש זה; זחילת השכר (ותק, דירוג, וכיו״ב) מתקדמת מאליה. מה שנותר, למעשה, הוא מימוש העלאת השכר באחוזים מוצעים. לפיכך אין מה להפסיד ואין במה לחפש. שום דבר לא „יברח". המתנה נוספת עשויה אולי להוסיף עוד משהו...

נראה לי, אומר מ״מ יו״ר המחלקה לאיגוד מקצועי, שהמסקנה המתבקשת מהתפתחויות אלה היא, שיש לבחון מחדש את שיטת המדיניות המקצועית.

הערכת המצב הקיים מוליכה למסקנה, כי השיטה שנקבעה בקביעת המדיניות ובמבנה מרכיבי תוספת השכר, מסייעת לא מעט למצב זה של חוסר סיפוק והימנעות מחידוש הסכמי העבודה.

אמנם גם בשנים קודמות היו חריגים ניכרים בתהליך הביצוע של המדיניות הכוללת, והיו שפקפקו בתועלתה גם בעבר. עתה הגיעו הדברים לידי כך, שאין במדיניות השכר כדי להגיע לחתימת הסכמים, וממילא חדלה לקיים את תפקידה במשק.

עם זאת אין לפנינו עד היום שיטה של מדיניות ענפית, שניתן לתרגמה ללשון המעשה הקונקרטי — אם משום שמבנה האיגודים אינו זהה עם מבנה המפעלים (מזון, מתכת), אם משום שיש מפעלים שגדלם אינו קטן מזה של ענפים שלמים. בתנאים אלה אי־אפשר היה לגבש מדיניות שיטתית. הנסיון להציג את הבעיה כבחירה בין מדיניות שכר כוללת לבין מדיניות שכר ענפית, אינו תואם את המציאות משני טעמים: א) ישנם גורמים כלליים, שלכל הדעות הם מקיפים את כל ענפי המשק, כמו תוספת יוקר, תוספת־משפחתית, שכר נמוך, מחירים, מסים, ועוד, שאין לטפל בהם בנפרד בכל ענף. ב) גורם השכר, חרף הייחוד שבכל ענף והאפשרויות השונות במפעלים השונים — זקוק להכוונה מרכזית, מחמת ההשפעה שיש לתוספת בענף אחד על משנהו. השאלה אם כן היא, האם בידינו לבנות שיטת שכר, שתשלב את המיוחד בכל ענף, עם הצרכים של העובדים והאפשרויות הקיימות בתוכו, על סמך בירורים ומו״מ בענפים ובמפעלים, במסגרת מדיניות שכר כוללת?

אילו אפשר היה להגיע למצב, שההחלטה בוועד־הפועל תהיה למעשה החלטה המסכמת מו״מ ולא ראשיתו של המו״מ, כי אז ניתן היה כבר להשתמש בנתונים שנבחנו בין הצדדים, ומובן שזה היה מקנה יותר משקל לתפקידו של הדרג המפעיל את המדיניות. בשלב ראשון, יחייב הדבר את הוועד־הפועל להציע עקרונות לנציגיו במו״מ, ואת התכנית המפורטת יצטרך, כאמור, הוועד־הפועל לסכם לאחר מו״מ שיתנהל בין הצדדים. סיכום זה יכלול גם את כל הסעיפים הכלליים (תוספת יוקר, מסים, מחירים ועוד).

באופן זה יתכן, שבשלב השני יהיו כבר ענפים או מפעלים שסיימו את המו״מ, אחרים שהתקדמו במו״מ, אך טרם סיימו אותו, ואלה שהתקדמו אך במעט. אין ספק, כי לנגד עיני הוועד־הפועל תהיה אז תמונה ברורה על המתרחש במפעלים.

ברית הידידות האנטי־ציונית

מאת דב אפל

בהקדמה לחוזה הידידות הסובייטי־עיראקי נאמר, בין היתר, שברה״מ ועיראק החליטו לחתום על החוזה מתוך נאמנות „לאידיאלים של המאבק נגד האימפריאליזם, הציונות והריאקציה". הצהרה זו ראויה לציון נוכח העובדה, שבהקדמה לחוזה הידידות הסובייטי־מצרי לא נכלל „אידיאל" המאבק נגד הציונות" ברשימת האידיאלים המשותפים לשני הצדדים.

אפשר כמובן לטעון, שכוונת הצדדים היא ל„אידיאל" המאבק נגד ישראל הציונית. כשם שהברית האנטי־קומינטארנית שנכרתה לפני מלחמת העולם השניה בין גרמניה הנאצית, יפאן ואיטליה, היתה מכוונת לא רק נגד הקומוניזם הבינלאומי, אלא במיוחד נגד ברה״מ הקומוניסטית. אולם אין יסוד להסיק מכך, שמוסקווה נסוגה מתמיכתה העקרונית בהסדר שלום, שיכיר בקיומה הריבוני והעצמאי של מדינת ישראל, בתנאי שיבוצעו החלטות מועצת הבטחון מנובמבר 1967 והחלטות או״ם אחרות, בהתאם לפירוש המצרי.

בהודעה המשותפת שפורסמה לאחר חתימת החוזה מודגש, כי שני הצדדים ליבנו את הבעיות הבין־לאומיות החשובות ביותר, והגיעו לכלל מסקנה, שקיימת ביניהם זהות השקפות או קירבת השקפות לגבי הבעיות האלה. ליתר בהירות צוין, שלא יתכן הסדר צודק ויציב במזרח התיכון, ללא שחרור כל השטחים הערביים שנכבשו עקב התוקפנות הישראלית־האימפריאליסטית, ומבלי להבטיח את הזכויות הלגיטימיות של העם הערבי הפלשתינאי.

העיראקים יכולים לפרש את ההצהרה הזו בהתאם להשקפתם, הגורסת כי המונח „כל השטחים" כולל גם את שטחה של ישראל מלפני מלחמת ששת הימים, ואילו הסובייטים רשאים להבהיר, שהכוונה רק לשטחים שנכבשו ב־1967. בסופו של דבר הלא אין בהודעה, עקיפות גם בעיות בין־לאומיות, שלגביהן קיימת בין מוסקווה לבגדאד רק קירבת השקפות בלבד.

אולם אלקסיי קוסיגין לא בא לבגדאד כדי לשכנע את העיראקים שעליהם לתמוך בהחלטת מועצת הבטחון מנובמבר 1967 ולהסכים להסדר ישראלי־ערבי לפי הגירסה המצרית. חוזה הידידות הסובייטי־עיראקי נועד, בעיקר, לשרת את מטרותיהם המשותפות של ברה״מ ועיראק, בתחומים השונים הרבה יותר מבחינה פוליטית, כלכלית ואסטראטגית. נראה גם, שאם הנהגת ה„בעת" הנוכחית תצליח לבסס את שליטתה, עשויה עיראק להפוך לבעלת־בריתה של ברה״מ גם מבחינה צבאית. הישג כזה לא נכלל בחוזה, שנחתם במאי אשתקד על־ידי פודגורני וסאדאת.

ואכן, סעיף 8 של החוזה המצרי־סובייטי מציין, כי שני הצדדים ישתפו פעולה במישור הצבאי, בהתאם להסכמים שביניהם, ובמיוחד כשהמדובר באימון הצבא המצרי ובהספקת ציוד למצרים. ואילו סעיף 9 בחוזה עם עיראק מבטיח שיתוף פעולה לחיזוק כושר ההגנה של שני הצדדים. כלומר, עיראק מתחייבת גם לחזק את כושר ההגנה של ברה״מ, והתחייבות זאת עשויה לכלול הענקת בסיסים צבאיים.

ברה״מ נטלה על עצמה גם לסייע לעיראק בפיתוח כלכלתה ואוצרותיה הטבעיים, לרבות אוצרות הנפט, והכשרת קאדרים מקצועיים. פירוש מקבב ומעניין להתחייבות זאת נתן ראש ממשלת ברה״מ, באחד מנאומיו לפני חתימת החוזה. ברה״מ — הצהיר ראש ממשלתה — עומדת בהחלטיות לצידן של מדינות ערב, „הנאבקות על כך שאוצרות הטבע, ובראש וראשונה הנפט, יהיו קניינם של בעליהם האמיתיים — עמי הארצות האלה". במלים אחרות, ברה״מ תפעל למען יצירת תנאים, שיאפשרו לעיראק לסלק ביום מן הימים את חברות הנפט המערביות.

יש גם להניח כי אחת הסיבות, שהניעו את מנהיגי ה„בעת" לחתום על החוזה, היתה רצונם לזכות בתמיכה סובייטית נגד מוסטפה ברזאני. שהרי מנהיגה של תנועת השחרור הכורדית טוען, כי ממשלת בגדאד מתחמקת מביצוע ההסכם מנובמבר 1970, שהבטיח שלטון בית לאיזורים המאוכלסים על־ידי רוב כורדי.

לא בכדי ראה ברזאני צורך להצהיר באוזני כתב „פיגארו", כי ההתקרבות הסובייטית־עיראקית נעשית על חשבון הכורדים וכי הנשק אשר הסובייטים מספקים לממשלת בגדאד לא ישמש אותם נגד הפרסים ואף לא נגד ישראל, שהעיראקים לעולם לא יתקיפו אותה, אלא נגד הכורדים. ואמנם אין ספק שחוזה הידידות בין בגדאד ומוסקווה יש בו כדי להדאיג את הכורדים. הם רשאים לצפות עתה לכך, שאם יפתחו מחדש במלחמה על זכויותיהם הלאומיות יכריזו הסובייטים, כי גרצת „באפארה שניה" בעולם הערבי והוכחתם לסייע לבעלת־בריתם העיראקית, המתקדמת, במאבק נגד הבדלנים הכורדים, המשרתים את האימפריאליזם.

הסובייטים מעדיפים, לפי שעה, לטעון שממשלת בגדאד מבצעת את ההסכם מ־1970 וממליצים לכינון חזית לאומית, שתכלול את מפלגת „הבעת", את המפלגה הקומוניסטית העיראקית ואת המפלגה הדמוקראטית של כורדיסטאן. אולם עד כה לא הוקם האיחוד הזה בשל רצונם של מנהיגי ה„בעת" להפוך את המפלגה הקומוניסטית והמפלגה הכורדית למפלגות גרורות, ללא זכות של פעולה עצמאית.

קוסיגין לא היה בטוח, כנראה, שהחוזה יעמוד במבחן המציאות. הוא רמז לכך בנאום שנשא בעת חתימת המסמך, בהזכירו שההיסטוריה מכירה חוזים רבים שלא היו שווים את הנייר שעליו נכתבו. הוא גם היה צריך לספר שהחוזה עם עיראק עלול לעורר תגובות שליליות בעולם הערבי. לפיכך ראה לנכון להזהיר בנאומו שהחוזה עולה בקנה אחד עם שיתוף הפעולה בין ברה״מ ועיראק מחד גיסא, ושיתוף הפעולה עם ארצות ערביות אחרות מאידך. אנחנו משוכנעים — הוסיף — שהחוזה יתקבל כמאורע היסטורי חשוב, וכתרומה חיובית להמשך שיתוף־הפעולה בין המדינות הסוציאליסטיות והארצות הערביות המתקדמות.

התגובה הראשונה על הצהרה זו לא איחרה לבוא. שליט לוב החזיר את שגרירו מבגדאד, כמחאה על חתימת החוזה. ידוע שסוריה ואלג׳יריה לא הגיבו בחום מיוחד על „המאורע ההיסטורי", שעליו דיבר קוסיגין. העתונות הסובייטית מתקשה למצוא בעתונות ארצות ערב תגובות חיוביות על החוזה.

יש לפיכך להניח, שאחד מהנושאים העיקריים בשיחות, שסאדאת עומד לקיים בקרמל, יהיה ענין הברית עם עיראק והיוזמה העיראקית לכינון פדראציה עם סוריה ומצרים, תוך התעלמות מקיומה של הפדראציה המצרית־לובית־סורית. קרוב גם לוודאי, כי ברה״מ תנסה להתחייב לשוב באידיאל המאבק נגד הציונות, גורם שיש בו כדי לתרום לחיזוק הידידות ושיתוף הפעולה ביניה ובין המדינות הערביות „המתקדמות", ולנטרל את המגמות המנגדות להפיכתו של העולם הערבי לאיזור השפעה סובייטית.

חדש! ללא שמן
בוטנים ושקדים
dry roasted
החידוש שכבש את הציבור האמריקאי בסערה

מוצרים חדשים של "גת" - בוטנים ושקדים קלויים בשיטה החדשה (dry roasted) ללא שמן.
המוצרים החדשים קלים לעיכול, פריכים וטעימים להפליא.
להשיג בחנויות המעדנים, בחנויות מכולת מובחרות, בשופר־סל ובסופרמרקטים.
שקדים קלויים ללא שמן באריזות בנות 100 גרם ו־180 גרם. בוטנים קלויים ללא שמן באריזות בנות 200 גרם.
עוד מוצר איכות של גת גבעת חיים

עם פיליפס אין בעיות!
PHILIPS

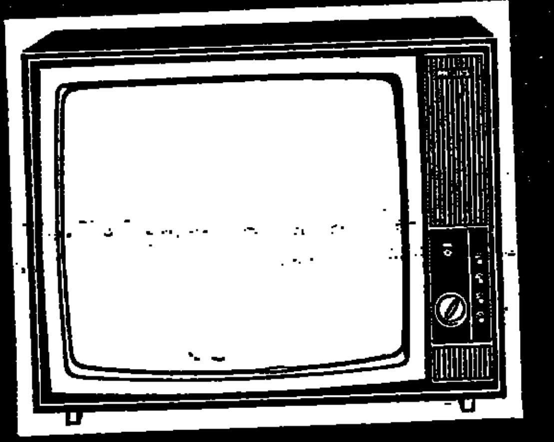

אך אם בכל זאת אתה זקוק לשרות פנה מיד אל:
מעבדות פיליפס
חיפה, טל. 526628 • תל־אביב, טל. 35684-6
ירושלים, טל. 223561 • באר־שבע, טל. 3639
קרית שמונה, טל. 40439
בטוחים שנתיים:
מקלטי טלוויזיה, מכונות כביסה, מקררים
מומחיות • אחריות • חלקי חילוף מקוריים

אל תחמיץ את ההזדמנות!
אם יש לך בן
בגיל
בר־מצוה
או בת
בגיל
בת־מצוה

100 ל״י

משרד השיכון מעניק שי מקורי לגילאי בר/בת מצוה ביום חגם: תעודת שי — זיכוי ע״ס — 100 ל״י, בתכנית חסכון בר־מצוה.
רשום את ילדיך לתכנית חסכון בר־מצוה של משרד השיכון, ובכך תחנך אותם לחסכון ועצמאות, ותעזור בפתרון אחת מבעיות העתיד שלהם: רכישת דירה.
בנים ילידי 1959, ובנות ילידות 1960, אשר לא קבלו בדואר את השי, מתבקשים לפנות בכתב למשרד השיכון הקריה ת״א, או טלפונית לידעפון.

פרטים והרשמה: בלשכות ההרשמה:
תל־אביב : פרישמן 42, החשמונאים 113
ירושלים : בנק „טפחות", רח׳ הלני המלכה 9
חיפה : הנביאים 20, דרך העצמאות 21 וכן בלשכות ההרשמה שביתר הערים.

וכן טלפונית בידעפון:
תל־אביב — טלפון 252425 נתניה — טלפון 28593
ירושלים — טלפון 223344 חיפה — טלפון 520232

משרד השיכון
לילדך ולך
תכנית חסכון בר־מצוה

עכשיו

מי סיבוני — אשת חיל 1972

מאת נאוה איזן

ונתה, שכונת אליהו, בבית־ מהווה ביתה של אמי סיבו־ בת ידועה לכל. היא מוסרת בית מועצה לשעבר. הן בא־ יבודית ובעיקר כוח המוכנה ת להתגייס למבצעים שכונ־ ללכת עם המבקש אל המש־ שונים או לעזור בעצה בענ־ דים ולבית־הספר.

למרות פעילויותיה הרבות ביתה תמיד דבר. "תמיד בו צריכים אותה היא בבית". דל' (22) בתה הבכור. "הבית צוחר ונקי למרות שאנשים ויוצאים כל הזמן". מוסיפה סלביה בת השמונה־עשרה. לנהל משק בית למופת ביחד דה מלאה, חברות בכמה נשים ופעילות קהילתית יש לאמי סדר שבוע מאור־ רכב מימים ארוכים ארוכים. בבית סיבוני היא בשש, כדי שעד היציאה לעבודה התודים מסודרים ומוכנים ה. אחרי הצהרים שני הבנים הבנות אינם משתמטים מ־ אך האם משתדלת לא ל־ עליהם. הבכור כבר עובד הבת הבוגרת מוניק (20) שואה מצפה לילד, והאם להם גם בניהול משק ביתה שלא תתעייף". שני הצעירים בתיכון. סלביה בסמינר ב־ וד רישראל בבית־אלפא. אך באים הביתה הם תמיד עוז־

ר מתבטאת עזרת הבנים ב־ הדרכת האב אלי, שהוא מ־ ור הגנים בעיריה.

בית־החולים בעפולה. התואר ש־ קיבלה במרוקו לא הוכר בארץ וערב מלחמת ששת הימים הוסמ־ כה כאחות ציבורית.

בית־שאן היתה בחודשים מעטים רבות כעיירת מצוקה, עיירת ספר ועיירת עולים. לדעתה של אמי מרבית הבעיות יכולות להיפתר ע"י התושבים עצמם. "אני אף פעם לא הרגשתי באפליה ולא רד־ אה שיש" היא אומרת. "עכשיו גם בבית־שאן כמעט ואין מקרים סו־ ציאליים והרגשה יותר טובה".

בתקופה שהיה "חם" באיזור הפ־ עילה אמי כמה שכנות ויחד איתן את המתנה הצבאי הסמוך. הבעל דאג למדשאה ריענגה במרכזו, הנ־ שים תפרו וילונות ותרמו למד־ גים ומקררים.

בניה ובנותיה של אמי הם ה־ ממליצים הטובים ביותר שנמצאו לה. למרות שלכאורה בני אם עו־ בדת ופעילה הם ילדים מקופחים, מופשים בניה נשים כאמם והבנות מנסות להידמות לה. עד היום היא מלווה אותם לקניות "ואפילו בג־ דים לא אקנה בלעדיה", מתלוצץ ישראל בן העשרים ושתיים. היא גם סורגת ותופרת, וביחוד זוכרים הכל את תלבושות הפורים המקו־ ריות שלהן זוכה בלילות.

"זו כבר מסורת בביה"ס בבית־ שאן שהילדים של אמי מקבלים תמיד את הפרס הראשון". מתגאה האב.

המסורת לא נשברה גם על בימת "הבימה". הן השופטים והן קהל הצופים אישר כי אמי היא במ־ קום הראשון.

אמי סיבוני עם בעלה וארבעת ילדיה

סדר שבועי

ימים קבועים לכל מלא־ ם א' הוא היום הקל. "כי הכל מוכן משבת", והוא לאפיית עוגות מזרחיות ש־ לאורחי השבוע כולו. ב' הוא יום כביסה, כדי ש־ נאום תתקלקל המכונה, תו־ יעזר בטכנאי המגיע פעם ב־ ביום ג' לבית־שאן. ג' מוקדש לגיהוץ, תיקונים ארונות. יום ד' הוא יום ה־ יסודי. חמישי היא קונה במרוכז ירקות ובשר. מצרכי מכו־ יסים, תומרי ניקוי וכו' קו־ רק פעם בחודש בשקי"ם לה. גם אז היא נוסעת רק לבעל סידורים שם ובעזרת יתר להובלת המצרכים ה־

ס הגמול שניתן לאמי בטקס ה "אשת־חיל 72" הוא 15 ל"י לשיפור תנאי המגורים, "שיכון עובדים". אך היות מכבר עברו לדירה מרווחת, את הסכמתו של חיים אב־ עופר, מנכ"ל החברה, לנצל פרס לריהוט הדירה ולהקמת ה לבן. אלפיים ל"י הדירה זם למוסדות הילדים של . בבית־שאן.

יה של משפחת סיבוני 4 חד־ כמעט ואין ריהוט בבית ה־ אך כבר בולטת הספריה ה־ קיר שלם בחדר הגבוי. לכל ודר ותא משלו, לספרי ה־ הקריאה וספרי עזר. "אמא שיהיו לנו כל האנציקלו־ שבעולם", מסבירים הצעי־ ובגלל כשביקשנו כסף בש־ ימודים תמיד קיבלנו". אמי כל השנים לעקוב אחר הת־ הילדים בביה"ס ועודדה או־ המשיך בלימודים ולרכוש

יציאה להשתלמות

עצמה יצאה ב־1966 לשנת צות כדי לקבל הסמכה ב־

בטקס בחירת "אשת חיל", שנערך ביום שני בערב ב־ בית "הבימה", הוזמנו אל הבמה שמונה המועמדות הסופיות אשר נבחרו מתוך עשרים אלף הנשים שמלאו שאלוני השתתפות־ זה היה במשפטים הספורים בהם מנה המנחה את תכונותיהן של השמונה, כדי להראות כמה קשה היתה מלאכתם של השופטים ש־ התבקשו להכתיר אחת בלבד־

שלא כבהכתרות אחרות, לא נדרשו הפעם המועמדות להופיע בבגדי־ים" אדרבא: מטרת המב־ צע היתה להפנות את הזרקורים מנערות הזוהר אל אחיותיהן ה־ בוגרות — עקרות הבית המצלי־ חות לשלב בית מטופח ועבודה בחוץ, ומוצאות זמן גם ללימודים, לעבודה ציבורית ולהיות גם אם טובה־

בארגון המבצע חברו שבועון "לאשה" שהוא בעל נסיון בתח־ רויות ומועצת הפועלות — ארגון אמהות עובדות אשר, כדברי יו"ר חבר השופטים אורה נמיר "שמחו להצטרף למבצע התואם את דרך עבודת הארגון ומקדם את מט־ רותיו".

עשרים אלף השאלונים שהגיעו מרחבי הארץ הועברו דרך המח־ שב של חברת י־ע־נ־א ואל בוחיהן של 500 הנשים שצברו את מירב הנקודות נשלחו צוותות אימות שהורכבו מחברות א־א־ע־י בישו־ בים־ הצוותים מלאו שאלונים נו־ ספים, שוחחו עם בני המשפחה ובעקבות דיווחיהן הוזמנו ארב־ עים וארבע לשיחה עם השופטים־ בין שלושה עשר המחליטים, מהם רק שני גברים — האדריכל רפי בלומנפלד ומשה להיט מרכז הנהלת המבצע, נמנו שתי חברות כנסת — זינה הרמן ושושנה ארבלי־אלמוזנינו, אסתר הרליץ יועצת רה"מ לעניני התנדבות, אורה נמיר, מזכירת א־א־ע־י ב־ ת"א, חדוה איש שלום, מנהלת בי"ס דנמרק בירושלים; זהר קרתי, ממונה על העסוקות נשים במשרד העבודה, יפה ורד, מנהלת מח' לכלכלת בית במשרד החקלא־ אות, אנעם זועבי, העתונאית מאשה שפירא, חגית פיר ומתנה אהרוני־ שתי האחרונות ישבו כ־ נציגות עקרות הבית האחות נשי־ אה לא מכבר והאחרונה אם ל־ חמישה עשר ילדים־

8 הסגניות הן: ברכה עליזה, רבקה עוזרי, שלומית מטוס, יוכבד בהיר, אילנה אורן, מרים סמאי, חיאת בישארה (מכפר טירה) ושרה עפרוני שקיבלה פרס סמלי בשביל כל המשתתפות בתחרות.

אשת חיל או שפחה

מאת מרים גורן

אם שנתה של שלומית אלוני נודדת בימים אלה, אין זה אלא בגלל פסוק אחד מתוך "שולחן ערוך" האומר ש"לא יעבור אדם בין שני כלבים, שני חזירים ו־ שתי נשים" שאותו מלמדים, ל־ דבריה, בבתי־ספר ממ"ד ואשר בהם מתחנכים לפחות 30% מ־ ילדי ישראל.

הדברים הובאו על־ידה, במלוא חריפותם, בפגישה הראשונה של החוג החדש לחברות "עבודה", ה־ קורא לעצמו בשם "אם אין אני לי, מי לי", שהתכנס בפעם ה־ ראשונה ביום שני בערב בתל־ אביב. היתה זו רק דוגמה אחת לאי־הבחנה בין עיקר לטפל, ש־ ציינה את רוב הדיבורות והלהטות לשוויון האשה באותו מעמד. היו שם פעילות ותיקות במפלגת ו־ פנים חדשות וצעירות, בהן קבו־ צה של נשים המתקראות "התנו־ עה לשחרור האשה" מירושלים, שבאו כדי להפגין לאחר הפגישה ליד בית "הבימה" נגד מבצע "אשת־חיל" שנערך אותה שעה, כאשר בידיהן כרזים האומרים: "הערב תיבחר פה שפחה". ו־ "זהו רק שוק נוסף בו מוצגת למכירה עקרת־הבית המושלמת", שממנו יוצאת האשה נפסדת.

באותה פגישה דובר בנשימה אחת על נושאים חשובים כמו שכר שווה, חוק רכוש משותף, אפליה בפנסיה יחד עם סיסמאות כיד־ באות מתנועות לשחרור האשה בארה"ב, שהדוברת עליהן, ד"ר מרשה פרידמן, מרצה באוניבר־ סיטת חיפה, לא נרגעה מאז שמעה ש"יש נשים שלא איכפת להן ל־ גהץ בשעה שהבעל קורא עתון".

שולמית אלוני חזרה בפעם ה־ אלף על כל אותן העוולות הקט־ נות והגדולות הנגרמות לנשים שהיו, אולי, חדשות בשביל הל־ מידות הסמינר שהיו שם או נשים שאינן קוראות עתון, אבל לא הביאו בכנפיהן רוח רעננה לאותן השומעות שבאו משום שלא הסכ־ מו לדרכי הפעולה של מחלקת החברות הוותיקה של המפלגה. עליזה תמיר, דרורה מאיר ואולה קוגבליי, הזכירו לשומעות שפירוד ופיצול המלחמה לשוויון יזיקו במקום שיועילו; שיש גישות קטביות גם בין הנוכחות; שלא כולן בעד מלחמת־תרבות לאלתר; שמי שעשה עד עתה בהחדרת תודעת השוויון היו מועצת הפוע־ לות וארגון אמהות עובדות וש־ אנחנו לא זקוקות להסגנות ניסה אמריקה, כי אצלנו היה שוויון עוד לפני ששם חלמו על כך. ואם ללכת למלחמה — אז בצורת הנו־ גים הקיימים.

אם קבוצת־העבודה, כפי שהד־ אה אותן דיזה בן־ראובן, מראשי החוג, שיקימו להוצאה מהוג זה, ידאגו לתקן דברים כמו רישום ילדים בתעודת־הזהות של האם, מתן אפשרות רישום ילד לגן גם בלי תעודת זיהוי של האב, אי סירוב לקבל נשים לתפקידי דוב־ רות, תפקידי ניהול וכהו־אנם, שינוי דימוי האשה בספרי־הלי־ מוד בבתי־הספר ("ספרי תועבה", לדברי אסתר מילוא), וכדומה. ויביאו הצעות מגובשות בנושאים אלה לגופים היכולים לשנות דב־ רים — מוטב. אבל אם הכוונה לשנן באזני נשים כמו שעשתה ד"ר פרידמן, ש"מנת המשכיל של נשים יורדת אצל עקרות־הבית", הרי מוטב שהנשים המו זה ש־ באו לפגישה, יישארו אחר־הצה־ רים בבתיהן ויטפלו בשיעורים של ילדיהן. אולי לא תפתורנה בכך את כל בעיית שחרור ה־ אשה. אבל, ימחות, תמנענה בע־ יות חדשות של נוער ואלימות.

„כל קריאה" כהזמנה לחתונה

או - המילה האחרונה באפנת ההזמנות

מאת יוסי ביילין

בדפוס פודרבש ברחוב שינקין בתל־אביב לא תמצאו הזמנות משעממות לחתונות. אתם יכולים לבקש וזה לא יעזור לכם. פודר־ בש לא יעסיק קליינטים אם יסי־ רב להכין הזמנה שאינה לפי טע־ מו. יש לו סגנון והאנשים אוהבים את הסגנון הזה ומעבירים אהבתם זו מאוזן לאוזן. האנשים כל כך מרוצים עד שהם באים לכאן גם בנישואים השניים שלהם, או ב־ ברית של בנם, בבר־מצווה שלו או בחתונה שלו. יש משפחות ש־ שלושה דורות בהן גדלו על ברכי ההזמנות של פודרבש, שהן מבו־ בדות ורציניות וההוראות. לכן אין שום סיבה לכך שיום בהיר אחד יקום הדפוס הזה וילך אחר טעם הציבור. לא. הוא אינו מפר־ סם עצמו ב"דפי זהב" או במשהו כזה. ברוך השם. הצניעות לא מנעה ממנו פרנסה כל השנים ולא תמנע ממנו גם עכשיו. יש כאלה הרוצים הזמנה משוגעת ב־ כל מחיר ומוכנים לשלם תמורה לירה או לירה וחצי (להזמנה אחת!). אז, בבקשה, שילכו ל־ איזה דפוס שהם רוצים שיעשו מה שהם רוצים. לבריאות.

ההזמנות לא נורמליות אפשר למצוא בשפע בדפוס ואשינגטון ברחוב בר־יוחאי. כאן, לפני ל"ג בעומר, העבודה בעיצומה. שני השותפים — יוסי ויהודה — שקו־ דים בקרחונות על ההפאה, בתק־ נים מה שיש לתקן ומהדירים למ־ כונת הסידור. שליחים יוצאים ו־ שליחים באים וכמעט שאין לש־ ניהם שנייה לפתוח פה.

עם תמונת החתן

מי שרוצה יכול לבחור גם כאן הזמנה קונבנציונלית. ויש כאלה הרוצים זאת; אולם ההזמנות ה־ מקוריות מן הסוג החדש מבשות או אם את מקומן של ההזמנות השיגרתיות. אנשים קונים הזמנות פרחוניות והזמנות המודפסות ב־ צבעים. מקובלת מאד היא ההז־ מנה העשויה מציץ קלף ונתונה בתוך נרתיק קרטון, כשבנרתיק מצוי חלון המגלה משהו מן הכ־ תוב על ה"קלף" כגון שמות בני הזוג, שמו של בית־הדפוס או תמונותיהם של החתן והכלה (מה שהוא שימושי מאד לקרובים של הורי הכלה אשר לא ראו מימיהם את החתן והיכולים לטעות בקלות בינו לבין כל לובש חליפה אחר). ה"חלון" בנרתיק יכול להיות עי־ גול סתם, אבל הוא בהחלט יכול להיגזר בצורת לב או כל מה שנפשכם חפצה בו.

יוסי הוא, לפי עדותו, משוגע לחידושים והוא סרקן בלחוש שב־ ארץ מפגרים מאד לעומת הזמ־ נות אתונה בארצות אחרות. אנח־ נו מפגרים, הוא אומר, אפילו לעו־ מת ספרד, שלא לדבר על איטליה המתקדמת מאד בעניין זה.

דפוס ואשינגטון בא כדי להודיע להמוני בית־ישראל את בשורת החידושים הגדולים, והוא עושה זאת באינטנסיביות ומתוך אמונה צרה במפעלו החלוצי. דוגמת החלון שבנרתיק, למשל, קרויה כאן "דוגמת יוסי". אבל היום אפשר למצוא אותה בכל בתי־הדפוס ה־ מכבדים את עצמם. לא נורא. ה־ עיקר שהחידושים יחדרו.

ב"ושינגטון" לומדים מכל דבר. מגיע זוג ומביא עמו הזמנה מחוץ לארץ עם בקשה ליצור הזמנה כמותה. עושה הדפוס לילות כימים ומחקה אותה. לרמה של איטליה לא נגיע מהר כל כך בארץ. שם יש צבעים אחרים, אותיות אח־ רות וסוגי נייר אחרים. אבל גם באמצעים צנועים ניתן ליצור משהו יפה.

הריב הראשון בבית הדפוס

בדרך כלל בא הזוג הצעיר עצ־ מו לבחור בהזמנה. יש זוגות ה־ מוכנים לקבל הצעות, ואז פותחים יוסי ויהודה לפניהם את ה"ארכיון" המצוי בתוך סל גדול ומציעים להם מיגוון רחב. הם לא ממליצים על משהו משוגע דוקא והזוג מתרשם בעצמו. לא אחת מתלהב הבחור מהזמנה אחת, בעוד הב־ חורה דבקה דוקא בהזמנה אחרת ומתפתח ריב שעובדי הדפוס חו־ זים בו בעניין. וזה, כפי הנראה, אחד הויכוחים הראשונים במסכת החיים המשותפים. אבל הוא אי־ נו מגיע אף פעם לשיאים בלתי סימפטיים. ויכוחים חריפים יותר מתעוררים בין הכלה לבין הוריה כאשר לבחירת ההזמנה מגיעים החתן, הכלה ושני זוגות ההורים. ההורים רוצים משהו שמרני לגמ־ רי והכלה רוצה משהו לא נור־ מלי. לויכוח זה יכולות להיות כמה תוצאות: א. אחד הצדדים מתפשר. ב. שום צד אינו מוותר וכולם מסכימים לוותר בינתיים על הדיון ולחזור הביתה כדי לחשוב שנית בשיקול דעת. ג. מחליטים על הזמנה נפרדת לק־ רובים והזמנה נפרדת לידידי בני הזוג. זה לא קורה הרבה, אבל קורה בשמונה אחוזים מן המקרים בערך, ביחוד כשהבעיה אינה כס־ פית.

הזמנה בצורת צו קריאה

עד לפני שלוש שנים בערך איש לא העז לחרוג באורח קי־ צוני מן השיגרה. אבל מאז קרע דפוס "ושינגטון" חלון לעולם ה־ הזמנות, מעיזים ומעיזים, בעיקר בערבי המפוהה. חלק מן הזוגות מביאים בעצמם הצעות; זוג אחד ביקש שעל ציורה החיצוני של ההזמנה יצו־ יר פח אשפה גדול, שממנו יצ־ או תצלומי־ראש החתן והכלה. זוג אחר ביקש לצייר בחזית הסוחבת בחור לחופה, זוג שלישי ביקש הזמנה שצורתה היא צורת צו־קריאה לכל פרטיו ודקדוקיו כשתוכן הצו הוא קריאה לאורחים להתייצב בחתונה בתאריך המסו־ ים. הזוג רביעי צייר סנקיסט ה־ חולם על נערה. אחת הבקשות היפות ביותר היתה, ליצור הזמ־ נה בצורת תפוח הנפרס, כביכול, לשני חלקים. אחד נגוס והשני בלתי נגוס, כשעל כל אחד משני החלקים רשומים פרטי ההזמנה. מקור ההזמנה היה בארכיטקט ירושלמי שהכין אותה לידידו ו־ אחר־כך ביקש להשמיד את כל ההזמנות כדי למנוע חיקויים. אבל היילת נתגייתית אחת התחכמה לו, ואתירה את ההזמנה בביתה. ולק־ ראת חתונתה באה עמה אל יוסי וביקשה ממנו להעתיקה. היה זה דוגמתה לזוגות הבאים בברית־ הנישואים. אגב, רבים מן הזוגות המתכננים הזמנה מקורית בכיור־ הו, משביעים את בעלי הדפוס לבל יראו אותה לפני החתונה ל־ שום זוג העומד להינשא. שאיפת הבקודיות, מסתבר, שוברת שי־ אים.

המחצית השניה של הזמנה „מקורית" זו היא תפוח נגוס, כנראה, זכר לאדם וחוה.

כריכת קטיפה אדומה

יש הזמנות כרוכות בקטיפה אדומה שציה הרוט ציטור כס־ יים כגון אשכול ענבים. יש הזמ־ נות רגילות בגודל 20 × 17.5, ויש הזמנות גדולות בגודל 18 × 21, העשויות בצורת ספר שכריכתו החיצונית קשה יותר והפנימית דקה יעדיבה לצליה רשום הבידע. רבים מבקשים גם להדפיס כרטיס האומר משהו כמו "חן חן על השי־ תתפותך בשמחתנו" כדי להניח כרטיס זה על צלחת המנה הרא־ שונה, ואף מוסיפים לכך "שנה טובה" או "מועדים לשמחה", אם השעה כשרה לכך. מצפים מבק־ שים להדפיס, נוסף להזמנה, גם כרטיס תשובה הנתון בתוך מע־ טפה מיוחדת המבקש מן האור־ חים לציין אם יבואו לחתונה או שיימנעו מכך. רוב ההדפסות נע־ שות עתה בזהב. אבל אוהבים גם חום. יש המעדיפים את השחור על פני כל והמהדרין מבקשים הדפ־ סה בולטת.

מקוריות ההזמנה טמונה בצורתה ולאו דוקא בתוכן שלה. אולם יש זוגות המתנגדים למילים הסטנ־ דרטיות: "גורים מסיח לחיי הזוג הצעיר..." ומבקשים משהו אחר. יש צעירים המעדיפים לוותר על הב"ה בראשית ההזמנה. אבל כאן יש ליהודה וליוסי פרינציפים: הם אינם מוותרים. "בלי זה", אומר יוסי, "מגלגל לא מסתובב. יש הרכבות".

ציור הסנקיסט ונערת חלומותיו מופיעים על שער אחת ההזמנות שכשלתו בימים אלה למשואיו של זוג צעיר.

אחד המבצעים הקשים ביותר, מת־ וודה המשוגע לחידושים. אבל הוא מאושר מן ההצלחה ומצפה

מה תייעץ א. הרליץ לראש הממשלה

מאת סופרת "דבר"

אסתר הרליץ

ראש הממשלה גולדה מאיר הו־ דיעה בישיבת הממשלה שנערכה בתחילת השבוע על מינויה של אסתר הרליץ ליועצת לראש ה־ ממשלה לענייני התנדבות. תפקי־ דה יהיה לסייע ולתאם בין מש־ רדי הממשלה הארגונים הוולונ־ טריים ולהגביר את ההתנדבות בקרב נוער ומבוגרים לצרכי קלי־ טה חברתית.

אסתר הרליץ שהיתה בתפקידה הקודם שגרירת ישראל בדנמרק, ומאז שובה לפני כשנה היתה ב־ שליחויות שונות בחו"ל, הגישה לראש הממשלה לא מכבר תזכיר בו היא מציעה להקים מסגרת עצמאית קטנה ביוזמת רה"מ, ג־ בריה ובמימון ממלכתי בשם מרכז התנדבות, שתדאג לנצל את המקציבים הקיימים בצורה יעילה לקליטה. שרות זה יפעיל מתנדבים שיסייעו בידי העובדים המקצועיים העוסקים בנושאי קליטה וסגירת הפער החברתי. אסתר הרליץ רו־ אה את המרכז כחוליה מקשרת בין טעוני טיפוח, מתנדבים בו־ דים וארגונים ומגננות.

בין היתר היא מציעה לאייש את בתי התלמיד בערים הגדולות ובעיירות פיתוח, לדאוג לשיעורי עזר לטעוני טיפוח, (לפי הדגם האמריקאי הקרוי "אמא מורה"), לתת שעורי עזר לתלמידים־עו־ לים במרכזי קליטה ובאולפנים — לקיים תורנויות במקומות אלה ובמועדונים בהם יעסקו בעזרה מעשית חברתית; להרחיב את שרות הייעוץ לאזרח, (הפעלת תחנה ניידת), להקים לשכות מת־ נדבים מקומיות.

היועצת החדשה מאמינה שיש בארץ מצבור גדול של כוח אדם היכולים לנדב מזמנם הפנוי למ־ טרות אלה, והיכולים לשמש גשר בין המגננות והאזרח.

לשרות תהיה מועצה מורכבת מנציגי הארגונים הגדולים (ארגו־ ני עולים, נשים, תנועות נוער, הממשלה הסוכנות, פוליטיקאים וחוקרים).

מיח"א מטפלת גם בתינוקות הבאזר - בשבוע הבא

מאת סופרת "דבר"

אמהות שילדן נדרשות לגלות ערנות לגבי כושר השמיעה של תינוקותיהן ולדרוש בדיקת התי־ נוק חודש לאחר הלידה. זוהי ה־ עצה הטובה שמתנדבות מיח"א (מחנכי ילדים חרשים אלמים) מציעות לאמהות, מאחר שלא בכל טיפת־חלב נערכות בדיקות שיגרה מסוג זה. רק בירושלים, בחיפה ולאחרונה בכמה מישובי מחוז דן בודקות האחיות את כושר השמי־ עה של התינוק כדי לוודא אם הכל כשורה. לא כל האחיות קיב־ לו את ההכשרה המיוחדת הנד־ רשת לשם כך. לכן כדאי שכל אם תבקש שיבדקו את תינוקה במקום מתאים.

ככל שמקדימים לגלות מום שמיעה (וכיום ניתן לגלותו כבר בגיל חודש־חודשיים), אפשר לט־ פל במום ולמנוע את התוצאות הקשות של חרשות־אילמות.

בתוכנית מיח"א בת"א נמצאים בטיפול תינוקות בגילים מחצי שנה ומעלה. מיח"א ת"א מטפלת ב־127 ילדים עד גיל חינוך חובה.

עיקר העבודה נעשית על ידי מתנדבות. שמענו מן המתנדבת קלמה וורטויך כיצד היא מטפ־ לת בילדה בת שנתיים, שבביתה עוד אח ואחות חרשים־אילמים ועל ההתקדמות האטית, אבל בטוחה של הילדה לעומת אחיה שלא זכו לטיפול דומה, בגלל הד־ נות האם. צעירה בשם גילה דנ־ קובסקי מטפלת בילד בן ארבע וחצי מלוד והיא מלאה סיפוק מההתקדמות של חניכה ומהרצון שהוא מגלה ללמוד לדבר, לקרוא ולכתוב.

מיח"א זקוקה למתנדבות נוס־ פות, הן להדרכה והן להסעת ה־ ילדים לתחנות הטיפול שלה ב־ ת"א. לאחרונה קיבלו כתרומה מ"וויראייזר" אמבולנס מיוחד ו הצליחו להשיג בשבילו נהג זב־ נגת מתנדבים.

אבל לא על המתנדבים לבדם אפשר להתקיים. בשנה הבאה תסתיים בנייתו של הבניין החדש מעבר לירקון שירכז את כל הפ־ עילות של מיח"א ולשם כך יש צורך בתרומות נוספות, בין היתר בעזרת בזארים.

הבזאר השנתי ייערך בשבוע הבא בימים ג' (משעה 5 בערב) וד' באולמי בני־ברית בת"א (עד 10 בלילה) וימכרו בו עבודות יד של נות (ראינו כבר כמה דוגמאות מקסימות) ומתנות שונות. תקצי־ בה השנתי של האגודה כרבע מיליון ל"י, מזה רק 20% הקצבות ממשלתיות ועירוניות, השאר תרו־ מות.

שמרו על ידיך!

חדש! מהפכני!

נספון, לנקוי כלי מטבח, הינו חומר שמפוני היחידי בארץ המיוצר על בסיס מדעי חדיש (ALCAN SULFOMAT) ואינו מכיל D.D.B.S. המייבש את עור ידייך.

נספון:
* מנקה היטב ובצורה יסודית.
* שומר על עור הידיים ושלמות הצפרניים.
* נותן לכלים ברק מיוחד במינו.
* מוצר מיוחד קליל, שאינו דבק בכלים.

נספון קצת יותר יקר — הרבה יותר טוב ויעיל

נספון
זה נהדר זה יצהר

פרסום ארמון בע"מ

לשון בשוק

מרקים חדשים

חברת "אסם" הוציאה לשוק 3 מרקים חדשים מסדרת ברקים של "ליה נבון" בטעם ביתי: מרק שמפיניון, מרק בצל ומרק תפוחי אדמה עם ירקות.

המרקים ארוזים ב־2 שקיות אלומיניום מגינות תתמנה, בתוך קופסת קרטון.

על קופסת מרק הבצל יש גם הוראות להכנת "דיפ", רוטב טר־ בול.

מחירים: מרק שמפיניון 1.7, מרק בצל 1.59, מרק תפוחי אד־ מה 1.59.

هذا من الأصل

הדוד והתקן

מאת נאוה בנימיני

מתי נזל דוד־המים החמים (הבוילר) באחרונה בביתכם? בכלל, כמה זמן היה הדוד ברשותכם עד שהיה צורך להחליפו? מכתבים רבים מגיעים לאגודות הצרכנים, בהם מתלוננים כותביהם כי נאלצו להחליף את הדוד לאחר חמש־שש שנים ואף פחות מכך.

כאשר דוד־המים החמים נוזל, אין הדבר נגמר על פי רוב בהוצאה הכספית של התיקון ובשבוע מקלחות קרות. בדרך כלל נמצא הבוילר אי שם באנטרסול ועד שגילינו את הנזילה כבר נירטבו הקיר, לפעמים גם אצל השכנים. נפגעו תמונות או מדפי־ספרים ונגרמו גם נזק וגם עגמת־נפש גדולים. עקב נזילה שלא אותרה במהירות עלול לקרות גם קצר חשמלי. גרוע מכך: יצא התרמוסטט מכלל פעולה, היו מקרים כאשר הבעלים השאירו את הדוד מתחמם כל הלילה או כל סופשבוע והמים רתחו והוא התפוצץ. לחץ עצום שהביא להתפוצצות הדוד ועמו חלק מן הקיר הסמוך.

לא מכבר ערך המכון לפריון העבודה והייצור יום עיון ראשון בסידרה המוקדשת לנושא „דודי מים חמים דירתיים — קורוזיה, הגנה ואחריות". למעשה יועדו ההרצאות ליצרנים, ארגוני קנייה וקבלנים. אך אין ספק שגם הצרכנים הקטנים יכלו ללמוד מהם דבר או שניים.

מסתבר, כי רק אחוז קטן מהיצרנים קשור במשוב עם מכון התקנים. השאר, חלקם בתי־מלאכה קטנים שגם בספר הטלפונים לא תמצאם, בונים ומשווקים את דודיהם בלי כל ביקורת או ייעוץ. גם היצרנים העומדים בדרישת התקן מעדיפים לשווק חלק מתוצרתם בלי התו ובמחיר מוזל.

לדברי אינג' ג. נחה, יועץ לקורוזיה במכון לפריון העבודה והייצור, תוסף ביצוע לקוי ליצרן רק כמה עשרות לירות, אך הוא מפחית את הקיום של הדוד בכחמישים אחוז, כך שעשרות הלירות שחסך בייצור יעלו לצרכן כמה מאות כאשר ייאלץ להחליף תוך זמן קצר את הדוד הפגום. לרוב, ביחוד כשהמדובר בדיירי בית משותף, אין הצרכן יודע כלל איזה דוד התקין הקבלן, אולם כשם שהוא מבקש לדעת מה טיב הנגרות שתיעשה בשבילו ומה סוג הבידוד בקירות, כך עליו להקפיד בעת החתימה על החוזה ולברר מה פרטי הדוד שיותקן.

שימו לב למיכל המים

החלק העיקרי בדוד, הן מבחינה פונקציונאלית והן מבחינת המחיר, הסביר לנאספים אינג' קרפ ממכון התקנים, הוא מיכל־המים והוא האחראי גם לרוב התקלות. על־פי רוב עשוי המיכל מפח פלדה שחורה המוכל כחומר התקף בהמסה (קורוזיה), ביחוד בסביבת מים. באחרונה הוגשה אמנם הצעה לייצור מיכלי־נירוסטה (אל־חלד), אך אלו יהיו יקרים הרבה. בידי היצרנים יש שתי דרכים להילחם בקורוזיה ואשר שילובן נותן את התוצאות הטובות ביותר: ציפוי הפלדה כדי שלא תבוא במגע עם המים והגנה קתודית.

התקן הישראלי אינו קובע איך צריך הדוד להיות מצופה, אלא מסתפק בהכללה „יוגן כראוי". זאת בניגוד לתקנים זרים המפרטים מהם הציפויים המותרים ובאיזה עובי יאושרו. העובי הוא מרכיב לא פחות חשוב מסוג הציפוי. כאשר היצרן מבטיח ציפוי מושלם, אולם הוא „חוסך" בעוביו, חייו של הדוד יהיו קצרים. חשיבות רבה יש גם לטיב עבודת הציפוי. אם הניקוי המוקדם והציפוי עצמו לא ייעשו בהקפדה, יווצרו נקודות־תורפה (גימום) שבהן תבוא הפלדה במגע עם המים. בנקודות אלו יתחיל ה„גימום" בכרסום קטן המתפשט לעומק המתכת עד שייווצר נקב ואחריו תבוא הנזילה. במקרים כאלה גם „הטלאי" ההוד לא יעזור לזמן רב. הימצאות החלודה מעידה על פעילות קורוזיבית בנקודות חשופות נוספות.

הגנה קתודית

אחת הדרכים היעילות ביותר למלחמה בקורוזיה, והעדיפה להאריך בהרבה את חיי הדוד, היא ההגנה הקתודית. עקרון הגנה זו מבוסס על העובדה, שהמגנזיום היא מתכת פעילה מאד מבחינה אלקטרוכימית וחיבורה החשמלי אל הפלדה בסביבה של מים (אלקטרוליט) יוצר תא קורוזיה שבו המגנזיום הוא הניזוק והפלדה מוגנת. בעשייה מתבטא הדבר בכך, שלמיכל מוכנס מוט מגנזיום המשמש כאנודה. קצב תקיפת המגנזיום תלוי בגודל השטח החשוף של הפלדה ולפיכך גם כאן יש חשיבות לעובי הציפוי וטיבו. צורת האנודה, גדלה ומקומה, קובעים גם הם במידה רבה את אורך חייה.

אינג' נחה ממליץ, כי גם בארץ אפשר יהיה לרכוש בחנויות אנודות מגנזיום בעלות המרוחכות לברגי־הברגה, וכך, תמורת כעשר ל"י בלבד, יוכל בעל־בית הדרך או אינסטלטור, להחליף אנודה שנאכלה ולהאריך את חיי־הדוד בכמה שנים נוספות.

גורם נוסף המשפיע על התוצרות הגימום הוא חום המים שבמיכל. לדברי ד"ר לאה גל־אור, מן המעבדה לקורוזיה בטכניון, אין זה רצוי לכוון את התרמוסטט לטמפרטורה גבוהה מ־60—70 מעלות. בשנים האחרונות, עם עליית רמת־החיים בארץ, מרבים לכוון את הטרמוסטט ל־80 מעלות ואף יותר ופגיעות הדוד עולה. אם הדוד שבביתך נמצא בהישג יד, נסו לראות על כמה עובר הטרמוסטט שלכם, אולי כדאי להוריד קמעה. ירידת איכות המים מתנקמת גם היא במיכלי המים. כמות החומרים האורגניים במים עולה, וכן אחוז הכלורידים (עקב כליזות גבוהה והחדרת כלור). וכל זה מונע שקיעה אחידה של האבנית על דפנות המבבירה את פעילות הקורוזיה המקומית.

כשמתגלה נזילה בדוד ובא הטכנאי, המתודל להוציא מפיד כה בדיוק מקורה. יתכן שהתקלה אינה במיכל, אלא רק נזילה באטם האוגן (בו מותקן גוף החימום והטרמוסטט). נזילה זו עשויה לבוא על תיקונה עם החלפת האטם במקום או, פשוט, חיזוק הברגים. בכל מקרה אחר יש לפרק את המיכל, להוציאו ממעמד הבידוד התרמי ולהובילו לבית המלאכה. תהליך זה, לפני התיקון, יקר מאד ומביא להוצאות מיותרות.

יש יצרנים הנותנים אחריות לדודיהם לשנתיים־שלוש. למעשה זוהי אחריות פיקטיבית כמעט, כי גם דוד גרוע לא יחזור כל כך מהר. הם ודאי ישמחו להחליף את המיכל הנזול בתום תקופת האחריות ובמחיר מלא. אגב, לא אחת תופתעו לפגוש את הישן בלבוש חדש, וכמובן במחיר חדש. המלחמה בין היצרנים השונים, כפי שהיא מתבטאת בתחיות הססגוניות „המעטרות" את חדרי המדרגות בערים, לא תתרום לשיפור המצב. בדבריו בסיום יום העיון, דרש אינג' נחה לקבוע תקן מפורט ומחייב בנושא זה. ולדאוג כי כל היצרנים יהיו תחת פיקוח. את האחריות אפשר יהיה לבטל, כי היא רק זורה חול בעיני הקונים. הקפדה על רמת־ביצוע גבוהה, גם אם תעלה במעט את מחיר הדוד, עדיפה על כל אחריות. כן חייב להיות תווה אחיד ובו יפורט מה הוכנס לתוך הדוד וכמה.

כחמש מאות וחמשים מחממי־מים ביתיים נמצאים עתה בשוק הישראלי וכמעט אין בית שאין בו לפחות אחד. לפי סקרים שנערכו, ממוצע ההחלפה הוא לאחר חמש־שש שנים וחלק ניכר מהיצור השנתי מיועד לכך. לכאורה דודי מים הם פרט קטן, אך מסתבר כי בחיי בית אחד ובכלכלת המדינה עולים הדודים הנוזלים הרבה מדי.

מכון היופי הנייד של מרי קוונט

אוטובוס בן קומותיים, לונדוני אמיתי, הנושא מספר זיהוי 897, המהווה מכון־יופי נייד, יגיע בתחלת מאי לישראל לחודש ימים. האוטובוס, שהוא הראשון מסוגו בעולם, הוכן לתפקידו במיוחד על־ידי החברה „מרי קוונט" באנגליה.

מטרת האוטובוס היא, לאפשר לכל אשה ונערה לקבל שעור בתורת האיפור גם במקומות מרוחקים שבהם לא קיים ייעוץ קוסמטי מהימן.

בישראל, יסייר האוטובוס בערים, מושבות, קיבוצים, מפעלים ומחנות צה"ל. צוותו יעניק ייעוץ וטיפול חינם לכל אשה ונערה.

איפור ומוסיקת פופ

באוטובוס, שהפך לסלון־יופי מודרני ומצוייד היטב, תוכל כל אשה לקבל הדרכה חינם, ומבלי שיהיה עליה לקנות איזה שהם תכשירים. לאוטובוס מיזוג־אויר והטיפול בו נערך על רקע של מוסיקת פופ סטריאופונית. התקרה של שתי הקומות מקושטת בפרחים המפורסמים של מרי קוונט בשחור ובכסף, והחלונות מכוסים בוילונות עליזים מעוטרים בפרחים הפעם באדום ולבן.

פינת הנהג האדיב

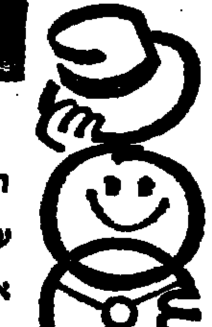

הנהגים ששמותיהם מופיעים להלן הצטיינו במעשי אדיבות וזכו בפרס כספי בסך 25.— ל"י כ"א.

1. מר שליסר דב מקרית ביאליק. איפשר לנהג רכב אחר שבא מדרך צדדית להשתלב בזרם התנועה.
2. מר אלון יצחק מתל־אביב. איפשר להולכי רגל, אשר המתינו, לחצות את הכביש בבטחה.
3. מר גילת עודד מקרית מוצקין. עצר את רכבו וסייע לנהג רכב אחר, אשר נשאר ללא דלק.
4. מר ינוביץ חיים מחיפה. עצר את רכבו והגיש עזרה לנהג רכב אחר, אשר נעצר עקב תקלה במנוע.
5. מר אלזים דוד מיפו. עצר את רכבו ועזר לנהג רכב אחר, אשר נעצר עקב תקר בגלגל.

כל הכבוד לנהג האדיב!

זכור

תן זכות קדימה לחיוך...

המועצה הלאומית למניעת תאונות — חברת סונול

בקר בתחנה למבחן עצמי של כישורי הנהיגה שלך. תוך 10 דקות תוכל לדעת מה הם כישורי הנהיגה שלך. התחנה פתוחה כל יום מ־4 עד 10 בערב, ברחוב דיזנגוף 154 ת"א. הבדיקה ללא תשלום ובעילום שם.

אוניברסיטת חיפה

ביה"ס לעבודה סוציאלית
מודיע על
המשך ההרשמה למגמה
למינהל קהילתי התיישבותי

המגמה מכשירה את בוגריה לתפקידים של עובדים קהילתיים ובמרכזי מושבים ועיירות פיתוח.

על המועמדים להיות בעלי תעודת בגרות ולעמוד בבחינת מיון כלל־אוניברסיטאית ביום א', 2.7.1972, שעה 10.00.

קורס הכנה למועמדים מתאימים, החסרים במיכת בגרות אחת או שתיים ייערך בחודשים יולי—ספטמבר. שכר לימוד במכינה יהיה 850.— ל"י. המבקשים לקבל סיוע כספי להשתתפות במכינה, יפנו לוועדת המילגות של האוניברסיטה.

המעוניינים מתבקשים לפנות לקבלת מידע מפורט וטפסי הרשמה למזכירות ההרשמה באוניברסיטת חיפה.

ההרשמה תסתיים ביום חמישי 15.6.1972.

אוניברסיטת תל־אביב

מודיעה כי
טקס הענקת
תואר כבוד דוקטור לפילוסופיה
לד"ר איגו אורנשטיין
שעמד להערך ביום שלישי, ה־2 במאי 1972 בשעה 8.00 בערב
נדחה
מפאת אי יכלתו של האורח להגיע ארצה
עם קהל המוזמנים הסליחה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי ראשון־לציון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון־לציון, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס' רצ/1/157 ... שטחים ציבוריים לאזור נופש וספורט, ושטחים ... ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 5027 חלקות: 1, 2, (חלק) 5.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס וועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותה, רשאי תוך חודש מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

(חתום) א. חיון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
תאריך: ט' ניסן תשל"ב — 24.3.72

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי־מחוזי, מחוז חיפה

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיפים 89 ו־12 (א) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, הופקדה תכנית מפורטת הנקראה „תכנית מס' ג/1728 כביש מס' 116 קמ 31.000—31.220, שיפור ההוואי" — ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 11827 — חלקי חלקות 6—10, 25.
גוש 11828 — חלקה 51; חלקי חלקות 60—63.

כל מעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס וועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותה, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

ד"ר נפתלי איתהי
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
תאריך: י"א ניסן תשל"ב, 26.3.72

מכתבים למערכת

שאלות מביכות בפי עובדים

באחרונה נזדמן לי לשוחח עם פעילי ההסתדרות, חברי ועדי עובדים במקומות־עבודה שונים, על בעיות המעסיקות את ציבור הפקידים המאורגן בארץ. עיקר הנושאים שנדונו בשיחות אלה היה — תוספת היוקר והבחירות להסתדרות הפקידים.

האם דמי תוספת היוקר — שאל אחד המשתתפים בשיחה — הם פיצוי לעובד על היוקר, או שהם רק בחזקת הענק להתייקרות נוספת, הבאה לאחר קבלת הפרשי היוקר? לדעתי — אמר משתתף אחר בשיחה — יש לבטל את שיטת תוספת היוקר בכללה. גם אם נקבל את ההנחה, שהעלאת השכר צריכה להיקבע יחסית לשכרו של העובד לפני התוספת, הרי תוספת היוקר חייבת להיות שווה לכל עובד, ללא יוצא מן הכלל. התייקרות של מצרכים בסיסיים וחיוניים פוגעת בכלל ציבור העובדים באופן שווה. לכן גם הפיצוי עליה חייב להיות שווה. אין כל הצדקה לכך, שדווקא בעל השכר הגבוה יקבל פיצוי יקר גדול מרעהו שאמצעי־קיומו שלו מוגבלים בלאו הכי.

אשר לבחירות לועידת הסתדרות הפקידים, שאלוני חברי ועדים שונים: את מי מייצגת הסתדרות הפקידים, בשם מי היא פועלת ומי הם המחזיקים לה? ענפים רבים בציבור הפקידים מארגנים ומנהלים את פעולותיהם באופן נפרד ובלעדי לגמרי ללא קשר כלשהו עם הסתדרות הפקידים הארצית ואגודת הפקידים המקומית. חברי איגוד עובדי המדינה אינם משתתפים בבחירות לועידת הסתדרות הפקידים והוא קיים כארגון עצמאי לגמרי המטפל בעשרות אלפי פקידים עובדי המדינה.

קיימים עוד ארגוני פקידים שונים המנהלים פעולה ארגונית ומקצועית־חברתית בלתי־עצמאית. יהם עובדי מוסדות ההסתדרות ומוכנות קופת־חולים, עובדי חברת החשמל, עובדי הרשויות המקומיות, עובדי צה"ל ועוד.

כהוכחה לנכונות דברים אלה תשמש העובדה שבמועצת פועלי רמת־גן, וודאי גם במועצות פועלים אחרות — מתנהלת פעולה ארגונית ומקצועית נפרדת ועצמאית בסקטורים מסוימים של הפקידים, ללא כל קשר עם אגודת הפקידים המקומית וללא מרותה. אחד הנציגים במועצת הפועלים מכהן כמזכיר עובדי הרשויות המקומיות, השני — כמזכיר עובדי המדינה והשלישי מטפל בעובדי צה"ל. מי אם כן נשאר בטיפולו של מזכיר אגודת הפקידים המקומית? מה הן סמכויותיו ושטחי הפעולה שלו ושל יתר האגודה? האם למען טיפול במקומות עבודה בהם מועסקים בין 3 ל־20 פקידים, יש לקיים אגודה, ועד ומזכיר ולערוך בחירות מקומיות, שבהן משתתפים, פרט לעובדי המדינה, בעצם כל הפקידים? והרי אלה בכל ימות השנה, בין בחירות לבחירות, אינם נזקקים לאגודה, לועד ולמזכיר־האגודה. אינם נזקקים במיסודות האגודה ואינם נתונים לסמכות האגודה ולמרותה.

מה פשר המצב האנומאלי הזה? למחלקות הארגון של ההסתדרות פתרונים.

רמת־גן — מרק ליבמבק

אנשי ניידת 2868

אומרים, שכאשר נשמעת נקישה בדלת בשעה שלוש לפנות בוקר, נחלקות הדיעות הפועל לשני סוגים. בחלק אחד מתהפכים האורחים לצד השני וממשיכים בשנתם. בדיעה כי זה החלבן, שהגיע את המקבקים חולה. בבדינות מהסוג השני אחרי הנקישה באה המשטרה, האורח יוצא אל תוך הלילה והמצפה ולא שב זמן רב לביתו. אם בכלל.

באחד הלילות צלצל בביתנו פעמון הדלת בשעות הקטנות של הלילה. כשירדתי ושאלתי „מי?" — היתה התשובה: „המשטרה!" בצאתי את המשטרה מצאתי כבד בלילה הקודם. „האם אתה מוכן לקבלה?" היתה כמובן תשובה. הוכנתי את המכונית להתנעה הביתה. אך היא סירבה באדיבות והעדיפה להמשיך עם חבריו בניידת עד שהתלבטתי.

בחוץ כבר קור של לפנות בוקר של יום־השרף ואנו יצאנו למקום בו נמצאת המכונית. היא היתה אמנם שלמה, אך מיכל הדלק ריק והמצבר מת. כאן, בנצבה, יכול היה הסיפור להסתיים. אילו, זוג השוטרים נבע להמ־

בה הדלק הקרובה, הביא שרשרת וצינורות גומי. אחד מהם ניסה והצליח להוציא קצת דלק ולהעביר למיכל המכונית שלי. השרשרת נקשרה, מתיחה קצרה, והמכונית קמה להיות, ובכן יש הפראנד והכסף יכול לרדת...

אבל לא, הם לא הפקירו אותי, אלא נסעו אחרי קילומטרים אחדים (השעה היתה קרוב לשלוש בבוקר) לתחנת הדלק, היכן עד שמילאתי את המיכל ורק אחר כך פנו להגל בסדר ביראו את הכופפ של בביאת גבייה... ההתיכו אחיו של הקבלה.

עתה בא הודה של אזרח ידידותי: „אנחנו עוברים לפעמים בלילה ליד ביתך ולא פעם כבאנו המכונית לא נגנבה. אני בעצמי גינבתי ובלתי אותה" — אומר אחד השוטרים לאחריך.

דבריו מהבילים בלילה הקר. אך אין פנאי לבלות רגשנות. למגיהם עוד קריאות אחרות של סיור ריים בעוד אני יכול לחזור למיטתי החמה, נשאר רק להודות להם.

ובכן, אם השעה צלצל בדלת בשעה כזאת בבוקר, זו יכולה להיות גם הפתעה, בלי בהלה...

בעל המכונית 48258

מחמאות במקום זכויות?

הועדה המתמדת של מועצת ההסתדרות שהתקיימה ב־19.3.72, בנוכחות 25 חברים — ובהן רק חברה אחת. עובדה כשלעצמה יש מעידה על שכרותם של חברי כל המיעוט, ובתוכן חברים הרואים את עצמם כסוציאליסטים נאבקים, אף אפילו כסוציאליסטים מתקדמים.

בהתהדריע כותבת הכתובה הנ"ל על חוסר ייצוג הולם של הנשים ברמה ההסתדרות הכבישה נגד אשה — היא נתקבלה בליוויו „סימפטיה". יו"ר הועדה אמר „הרכב הועדה אינו ביטוי לזורות הנשים לא הודעתנו כבוד".

כמובן צר מאוד — אם כך היה הדבר — אולם כאן יש מקום לשאלה: האם קיפוח החברות צריך להזעיק רק את החברות ולא את כל החברים? אם לכאורה בעקבות תשובה זו — הרי יש להוציא כאן מסקנה, שאין לחברות ציפי מצד החברים בנאבקנו הנ"ל ולכן יש לחשוב על התארגנות נפרדת.

אין זה בטוח — שהתוצאה מוצבב היהיה — יש חברות החושבות ברצינות על הליכה בדרך נפרדת. ההתארגנות נפרדת. האומנם בזאת רוצים החברים?

יפה יעקבוביץ

כמה עובדות על חשיש

החשיש ותולדותיו

החשיש הוא סם משכר — חומר בעל השפעה מודגשת על מערכת העצבים המרכזית. הוא מופק מראש הפרח והעלים של צמח הקאנביס ההודי הנפוץ במקסיקו, הודו, מזרח הים התיכון וארצות אפריקה.

עוצמתו של הסם תלויה באזור בו גדל השיח, בחלק הצמח ממנו הופק הסם, באופן הכנתו לשימוש ובצורת האחסנה.

ידועים ונפוצים שלושה סוגים עיקריים של הסם:
א. ה„באנג" או המריחואנה החלש מן החשיש פי 5 עד 8.
ב. סוג ביניים — ה„גנזה".
ג. ה„חרס" — העשוי משרף שיח הקאנביס — הוא החשיש הטהור.

במשך תקופה ארוכה היה השימוש בסמי החשיש השונים, בכל ארצות המערב, מוגבל בהיקפו ונפוץ בעיקר בקרב שכבות חברתיות שוליות. בשנים האחרונות חלה עליה תלולה בתפוצת החשיש והמריחואנה. מינהגי העישון פשטו בקרב כל שכבות החברה המערבית ונתפסו להם בעיקר בני נוער וסטודנטים. שימוש בסמים הפך למעין סמל ל„מרד" במימסד ובכל מה שמייצג אותו.

השפעת החשיש על המעשן

הגורם הפעיל בחשיש, המכונה טטרה־הידרו־קאנבינול (ט.ה.ק.), בודד לפני כשש שנים על ידי חוקרים ישראלים. אין עדיין מסקנות סופיות בדבר היקף השפעתו על האדם, אך כבר ידוע, כי בעת העישון חודר הט.ה.ק. לזרם הדם, מגיע למוח ומשפיע על התהליכים הביוכימיים הקשורים בחשיבה ובחיי הנפש.

בעת העישון גורם הט.ה.ק. להחשת הדופק להורדת חום הגוף, לשינוי רמת הסוכר בדם, להאדמת העיניים, לדלקת גרון ולרעב לדברי מתיקה. הוא עושה את המעשן לרגיש ופגיע לשחפת ולברונכיטיס וגורם לחוסר נוזלים בגוף.

תחושותיו של המעשן נעות מקיצוניות אחת לשניה: עשר דקות עד חצי שעה לאחר תחילת העישון מתפשטת בגופו של המעשן תחושת נועם, כאילו היה בגילופין. הוא מפטפט, מצחקק ומגיב באיטיות. לאחר מכן מופיעה תחושת חולשה ולאות אברים המלווה באדישות, פחד, מבוכה ודיכאון נפשי. הוא מבחין בשינויים בתפישתו: תחושת זמן, מרחק ותפישת המרחב מתעוותות (דקה נדמית כשעה והקרוב נראה רחוק), מופיעים צבעים בהירים ומתגלים אי יציבות וחוסר תיאום בתנועות. עישון כמות גדולה של סם גורמת לשינויים חדים וקיצוניים במצב רוחו של המעשן, הם מעליצות ועד לחרדה עמוקה.

בפרק הזמן בו נמצא המעשן תחת השפעת הסם נפגם כושרו לקבל החלטות ולהשיב תשובות ברורות. תפיסתו איטית וזמן התגובה שלו לגירויים חיצוניים מתארך. הוא כנוע, פתוח להצעות ונוטה להיות מושפע מאחרים. כושרו לבצע תפקיד הדורש תגובה רפלקטיבית וחשיבה בעת ובעונה אחת, כגון נהיגה, נפגע בצורה חמורה ביותר.

בהשפעת הסם מתפתח אצל המעשן מצב של הזייה ועירפול ההכרה. הרעיונות באים מלים קטועים, המחשבה תלושה ובלתי מסודרת. המעשן מכר בפרטים מעברו הרחוק אך אינו מסוגל לזכור דברים הידועים לו היטב. תחושתו וגופו מיטשטשת. ככל שגדלות כמויות הסם, נעשות ההזיות מוחשיות יותר וגיוונן תלוי באישיות המעשן יותר מאשר בהשפעת הסם עצמו.

במחקר שעשו שני חוקרים מן המכון הביולוגי בנס־ציונה הוכח כי הט.ה.ק. יוצר סימפטומים מעין פסיכוטיים (פסיכוזה היא מחלת נפש המתבטאת בהינתקות מן המציאות והתפוררות האישיות).

אנשים בעלי אישיות בלתי יציבה במידת מה, ואלה הם רוב המתמכרים לסמים, עלולים לפתח הפרעות נפשיות. אדם המנסה את הסם אפילו פעם אחת, אינו יכול לחזות מראש את תוצאות הניסיון.

השפעות לטווח ארוך

השפעתו של החשיש אינה מצטמצמת לשעת נטילת הסם ולשעות אחדות אחריה. יש לעישון תוצאות ותופעות לוואי גם לטווח ארוך יותר.

תלות נפשית. החשיש אינו יוצר תלות פיזיולוגית. גופו של המעשן יכול להמשיך להתקיים בלא לצרוך סמים נוספים והפסקת העישון אינה גורמת לחולי ואינה כרוכה בסימני הגמילה הידועים מסמים אחרים. עם זאת, אין ספק, כי עישון החשיש יוצר תלות נפשית. אדם שעישן חשיש פעם או פעמיים קרוב לוודאי שיוסיף את הסם פעמים נוספות. הוא יצר קשר עם מקור אספקת הסם והוא עלול לראות בו פתרון לכל לחץ חברתי או רגשי. לאחר שנרכש הרגל העישון נוצרת התלות הנפשית שפירושה אי־יכולת להיגמל מן השימוש בסם. משמעותה הממשית והסכנה הטמונה בתלות זו היא, כי על מנת לממן את קניית הסם (אף במחירים הנמוכים יחסית הקיימים בישראל) נגרר המעשן, בעיקר המעשן הצעיר, אל עולם הפשע: הצעיר — לפריצה, גניבה וסרסורות; הצעירה — לזנות. הסתבכות עם החוק גוררת ישיבה ממושכת בכלא והזעזוע הנפשי הכרוך במאסר חוזר ודוחף את המעשן לזרועות הסם, וחוזר חלילה.

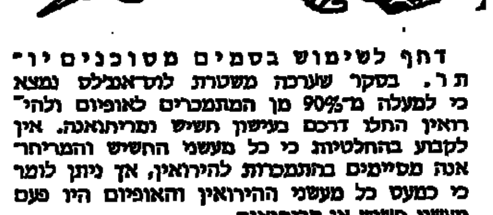

דחף לשימוש בסמים מסוכנים יותר. בסקר שערכה משטרת לוס־אנג'לס נמצא כי למעלה מ־90% מן המתמכרים לאופיום ולהירואין החלו דרכם בעישון חשיש ומריחואנה. אין לקבוע בהחלטיות כי כל מעשני החשיש והמריחואנה מסיימים בהתמכרות להירואין, אך ניתן לומר כי כמעט כל מעשני ההירואין והאופיום היו פעם מעשני חשיש או מריחואנה.

לעיתים נכפה על המעשן המעבר לסמים קשים בלא שהוא עצמו יהא מודע לכך. בתהליך זה מעוניינים בעיקר סוחרי סמים המחדירים לשוק סמים בלתי טהורים בכוונה להפך את המעשן למתמכר. צעיר הקונה חשיש משלם עבור סם טהור אך עלול לקבלו כשהוא מעורב במעט אופיום, סטריכנין או אפילו ל.ס.ד. סטודנטים אמריקנים שבדקו חשיש ומריחואנה המוכרים בשוק מצאו בתוכם אופיום שחור, ל.ס.ד. ואף חומר המשמש לסימום בהמות לפני שחיטה. סמים בלתי טהורים נתגלו גם בארץ.

צוואתו של נרקומן

„יש רגעים קטנים של אושר בלקיחת סמים, אבל בעד כל רגע כזה משלמים במאה שנות עצבות. אם מישהו יציע לך סמים, הייה גבר יותר מכפי שהייתי אני, ואמור לא! ידידיכם יציעו לכם סמים חינם. אחר כך ידרשו מכם תשלום. בשלב הבא ימכרו לכם חומר חריף יותר במחיר מוזל ולאחר שיעלו אתכם בחכתם, יעלו את המחיר. זכרו, אותו אדם המספק לכם מריחואנה יצליח לתת לכם גם הירואין. הסוחרים רוצים להרוס אתכם. אל תתנו להם הזדמנות".

מארסי פטריק מילון, ארצות־הברית, שהתאבד בירייה בגיל 18

חשיש, סיגריות, מין וכושר יצירה

חשיש וסיגריות. חוזרת ונשמעת הטענה כי השימוש בחשיש הוא עניינו של הפרט, אין הוא שונה מעישון סיגריות והחברה אינה רשאית לאסור אותו. כל העושים השוואה זו מתעלמים מהגורם העיקרי המבדיל עישון מעישון. עישון סיגריות הוא אולי הרגל מזיק אך המעשן אינו מאבד את כושר השיפוט שלו. עישון הסיגריה אינו מונע ממנו למלא את כל התפקידים שמטילה החברה המודרנית על האדם: לפרנס משפחה, לשרת בצבא, להחליט החלטות ולהגיב על גירויים חיצוניים. המכור לחשיש מטה להפיץ את הסם בקרב חבריו ומהווה גורם ליצירת חברה רפת־רצון. הוא אינו יכול לתפקד כהלכה, כושרו לפרנס את עצמו ומשפחתו הולך ופוחת בהדרגה וסופו שהוא מהווה נטל של חברת הסעד המודרנית.

חשיש ומין. מעשני חשיש טוענים כי הוא מבטל את המעצורים החברתיים המקובלים וגורם להיתעלות, כביכול, על מוסכמות החברה. לא קשה לקבוע, כי במידה ויש כאן פריצת מוסכמות, אין היא בגדר היתעלות אלא ירידה ההופכת את המגע המיני לפעולה גופנית גרידא ומתעלמת מכל השלכותיה הנפשיות. כן טוענים מעשני החשיש כי תחת השפעת הסם הם מצליחים להתמיד במגע המיני עת רבה יותר. הוכח מעל לכל צל של ספק, כי התמדה זו אינה אלא אשליה ותוצאה של אובדן חוש הזמן, עליו עמדנו קודם לכן. יתר על כן, הוכח כי לטווח ארוך, גורם עישון החשיש לאפטיה, הרפייה, אדישות וחולשה גופנית, ומסכן את כוח הגברא.

חשיש וכושר יצירה. מהלכת אגדה, כי החשיש מעמיק השראה מיוחדת לבעלי הכשרון הספרותי והאמנותי. כל המחקרים שנעשו בנושא מוכיחים את ההיפך. לא ידוע עדיין על כל יצירה ספרותית או אמנותית בעלת־ערך אשר נוצרה בהשפעת הסם. כיצד יכלה זו להיווצר כשהסם מרדים את החושים ומשבש את התחושות והרפלכסים, גורם לחוסר ריכוז, אדישות, ואובדן כח הרצון והמרץ?

אני, אתם והסמים

„...אני שניסיתי את מרבית הסמים (לא פעם ולא פעמיים) — מחשיש, אופיום, קוקאין, ל.ס.ד. ועד למסקאלין — מוכן להזים את הטענה כי שימוש בסם זה או אחר מגביר את כושר היצירה. ההיפך הוא הנכון! הקואורדינציה נפגמת, הראייה חורגת ממקודה, הכושר האנליטי יורד, הזכרון מיטשטש, חוש הזמן אובד... הבטחון העצמי גדל ללא כל יחס למציאות, האדם הופך פטפטן ובטוח באמרי השפר שלו ובכושרו ליצור יצירות מופת. אין חכם כבעל ניסיון. ניסיתי ליצור בהשפעת סם זה או אחר, או אפילו קוקטייל של סמים. ניסיתי שוב ושוב. התוצאות היו תמיד עלובות! ההיזדקקות לסמים אינה אלא חולשה שמקורה במוח או בתיסכול".

יגאל תומרקין

החשיש בישראל

עד מלחמת ששת הימים היה השימוש בחשיש, ובשאר סמים מסוכנים, תופעה שולית ומוגבלת בהיקפה. רוב הנזקקים נמנו על קבוצת הגילים שבין 30 ל־50 שנה, ובמידה רבה היתה הקבלה בין מעשני החשיש לבין רקע חברתי, משפחתי ותרבותי ירוד.

מאז מלחמת ששת הימים חלה עליה תלולה מאד בהיקף השימוש בסמים. נוהגי השימוש בסם חדרו לשכבות שבהן לא היתה להם דריסת רגל קודם לכן והתפשטו אף בקרב גילאים צעירים ביותר, בתוכם אף בני 13—14 שנה.

* כ־20 מיליון מתושבי ארה"ב וכ־100.000 מתושבי ישראל, עישנו חשיש או מריחואנה לפחות פעם אחת בחייהם.
* בארץ גדל מדי שנה מספר הנאשמים והעומדים לדין על עבירות סמים.

שנה	סך־הכל הנאשמים	נאשמים בני נוער (גילאי 13—20)
1967	872	109
1968	1187	153
1969	1535	361
1970	1353	657

צרוף גורמים הוא שהביא לתופעה זו:

* לבנון היא אחת מספקי החשיש הגדולים בעולם. מגדלים בה חשיש על שטח של כ־34 אלף דונם. מצרים לעומתה, היא אחת מצרכני החשיש הגדולים בעולם. עד המלחמה הוברח החשיש מלבנון למצרים דרך ירדן וחצי האי סיני. כיום, כאשר דרך זו אינה ניתנת לשימוש, והקשר היחיד בין יצרני החשיש לצרכניו נותק, לוחצות כמויות עצומות, אלפי טונות של חשיש, על גבולותינו ומחפשות מבריח וקונה.
* מיד לאחר מלחמת ששת הימים הוצפה הארץ בצעירים זרים מארצות המערב. חלקם בא לעזור, חלקם — ללמוד באוניברסיטאות, לבקר או להשתקע כאן. אך מסתבר שגל מתנדבים זה סחף עמו ארצה גם טיפוסים משולי החברה. בתוכם השתלבו כאלה שנמלטו או נפלטו מן החברה בה גדלו ואינם רוצים או אינם יכולים לשוב אליה, צעירים שבאו למצוא „מקלט" מפני ציפיותיה של אותה חברה (ויהיו אלה מלחמות וייטנאם או דרישות „הישגיות" של החברה המערבית), ואף, הגרועים ביותר — אלה שבאו הנה במטרה לקנות חשיש, להבריח אותו לארצות המערב, לסחור בו להתעשר ולהעשיר את שולחיהם.
* השפעת „מרד" הנוער בעולם המערבי, שאחד ממאפייניו הוא השימוש בסמים, הגיעה באמצעות כלי התקשורת, גל המתנדבים ותיירות נוער וסטודנטים.

שלושה גורמים אלה הביאו להפצת הרגלי השימוש בחשיש ובסמים אחרים.

פקודת הסמים המסוכנים

פקודת הסמים המסוכנים פורסמה בשנת 1936, ועם קום מדינת ישראל אומצה על־ידי שלטונות המדינה. היא מתבססת על החוק הבריטי וזה יונק מהוראותיהן של אמנות בינלאומיות למלחמה בסמים מסוכנים. האמנה האחרונה היא משנת 1961 ועליה חתמו בשעתו כ־73 מדינות. ישראל הצטרפה לאמנה זו בשנת 1962.

פקודת הסמים המסוכנים אוסרת על יבוא, יצוא, מכירה, אספקה, ייצור סחר, החזקה ושימוש בסמים מסוכנים. אין היא מבחינה בין עבירות חמורות לחמורות פחות, ובין סוחר סמים לבין המשתמש בסמים: שניהם כאחד צפויים לעונש של עד 10 שנות מאסר. בשנים האחרונות נגזרו, פעמים אחדות, עונשים של 6 שנות מאסר על עבירות סמים. בהטילם את העונש מתחשבים בתי המשפט, בין השאר, בעונש הקבוע בחוק לעבירה זו, בהיותה פוגעת בבריאות הציבור, בגידול במימדי הסחר והשימוש בסמים מסוכנים, שחל מאז מלחמת ששת הימים, בנזק שנגרם לשמה הטוב של המדינה בגלל היותה מקור לסמים מסוכנים ובקושי לאתר ולגלות עבירות מסוג זה. מאז התפשטותו של הנגע, נוטים בתי המשפט להתחשב פחות ופחות בנסיבות העבירה ובאישיותו של העבריין ולהעדיף על פניהם את טובת הציבור. נסיבות משפחתיות מיוחדות, עבר נקי מכל רבב, היותו של נאשם תלמיד שעתידו לפניו וכיוצא־באלה — כמעט אינם משפיעים עוד לקולה. בהתאם לכך, גם טענתו של אדם כי עבר עבירה (פריצה או גניבה) משום שהיה מכור לסמים, היא טענה שבתי המשפט מתקשים לקבל. כל אדם שיתפס כשהוא מחזיק, סוחר או מעשן סמים, צפוי לאבדן מספר שנות חופש ופעילות.

מוגש על ידי הועדה הבינמשרדית למלחמה בשימוש בסמים, ליד משרד המשפטים.

בודדים על הגבעה

מאת אהרן גבע

ושר הצרפתי" קיבל את ה־ ורו "הגבעה הצרפתית" אי־ ועמדת לפרס. דיירי הגבעה צית בירושלים יהיו, אולי, מאושרים בדורותיהם; ה־ הם יצורים עצבניים, פלודים לים. הממהרים כל שעות מי לעבודה, מי הביתה. ר זוז המשרדים הרבים המספ־ בגבעה".

דמיון הוא מקרי בהחלט. זה החזות אין כל קשר בין הגבעה הצרפתית לבין מר־ הסרט. המתבונן מבחוץ נזכר נות אחרות לגמרי: תמונות דת. כל השטח אינו מכתשים, ו והצלות, כי כאן בונים שכון חצות מאשר לאלף משפחות. לא בעל הירח המבצא פה פים: הם נקווים במקומות יר־ ת, לשמחתם הרבה של הילד־

הילדים מאושרים. אין עוד יותר לשחקני מלחמה יאנים. הילדים מסתודדים ב־ ג, מקלות בידיהם, ו"קודים". וקפים, הם נסוגים, ולפעמים נת מרביצים. קיימים גם תע־ אחרות. הראיתם פעם ילד מוקסם ממרקמודורים ובול־ ב בשעת פעולה? ומי יתאר ומחתו של בשר שהתיידד עם הצעירון ועולה אתו "השמי־ כדי לקרוא "קוקו" לאמו ת השביעית?

ורים. משום מה, פחות מאושר־ לא אכפת להם שילדם "תפס ו" בצעורן, כי שם הוא נמצא השגחתו של אדם מבוגר. לבם פוסק כמעט מפעום כא־ ים נזכרים בבורות ובהצלות, ם הופכים עלומות ותובעים גן ילדים במקום האילו ה־; משיבה להם: כאשר יהיו ב־ 13 ילדים ולא שמונה, נקים ור אז לא נקים. נראית כמה ות, אולי חדשים, כי אדי־ באים משתכנים חדשים. יודעים לגן משחקים איפוא הצלות ובורות, גדושי קרשים ריים, ובינתיים הולכים אחר־ מבוגרים לבית־הספר שברמות ל. מדוע ברמות אשכול ולא זו? זהו סיפור ארוך ועצוב להורים הרבה עגמת נפש. בגה יהיו אלף משפחות ולהן כמצופה. 600 ילדים בגיל הספר. אפשר היה להניח, ש־ ה זו ידועה למוסדות השו־ ואמנם, הם מאשרים ברצון בקריאתם בעניין. אלא שבגבעה הצרפתית לא בנו בית־ספר, כי ה־ דים השונים ואף העירייה רבו הם: מי יבנה? מי האחראי? חשבון מי ירשמו בספרים את פים, שמקורם מכיס רק אחד ימשלם המסים? נתים נכנסו המשפחות הרא־ ת לדירותיהן ולכן עוסקים ב־ ורים, השולים בסופו של עניין

כסף רב. בשנת הלימודים הקרובה ילמדו תלמידי כיתות א'־ד' במב־ נים טרומיים בגבעה הצרפתית. יתרים ילמדו ברמות אשכול. עד כה טרם הוחל בהכשרת השטח ל־ מבנים הטרומיים. וספק אם הם יעמדו על תילם בעוד ארבעה חד־ שים. אך גם אם נניח שיקרה נס וכל הנוגעים בדבר לא רק יגמו בו אלא אף יחזיקו בו בשתי יד־ יים — כלומר אם המבנים הטרומיים יהיו מוכנים — מה יהיה על המבו־ גרים יותר? הם יילכו לרמות אש־ כול? היש שם מקום? ידידי עדיין מטילים בכך ספק. אולי ילמדו במשמרת שניה — הם אומרים.

אך בינתיים הבעיה אינה קיימת. מספר התלמידים הגרים היום ב־ גבעה הצרפתית אינו רב והם נק־ לטו ברמות אשכול. אולם איך הם מגיעים לשם? ואיך יגיעו לשם המוני התלמידים בשנה הבאה?

לא "זברה" ולא משמרות

כדי להגיע מהגבעה הצרפתית לרמות אשכול חייבים לחצות כביש בין־עירוני: הכביש המוביל מירו־ שלים לרמאללה. זהו כביש סואן מאוד, במיוחד בשעות הבוקר. ערבים, יהודים, בהם חיילים יהו־ דיים, נוסעים שם. כשם שנוסעים ישראלים בכביש בין־עירוני טוב. ההורים המודאגים ביקשו שיקימו שם גשר, שעליו יהיה מעבר בטוח לילדיהם. הבקשה נדחתה. ההורים ביקשו להציב רמזור — הבקשה נדחתה. ההורים ביקשו לצייר על הכביש "זברה" — הבקשה נדחתה, כי ציור "זברה" מחייב לבנות ב־ מקום אי־תנועה ולא כדאי להשקיע אמצעים בכביש, שיועתק אי־פעם למקום אחר. באין "זברה" ביקשו ההורים שבית־הספר ברמות אשכול ישלח לפחות משמרות בטיחות ל־ שם. בית־הספר מסרב. אין אנו רוצים לסכן את ילדי המשמרות — אומרים המורים, ובדין. התו־ צא: ילדי הגבעה, הלומדים ב־ בית־הספר, חוצים יום יום כביש בין־עירוני, מסתדרים על האוטו־ שבצד השני, ללא מתמה, חששם לפגיעת האויב המסוכן. אם לא יינקטו אמצעים, נחזה בשנה הבאה — לכשיתוספו ילדים במקום — בצליוה הכנית של מכשול קרקע זה, תוך הסתכנות בלתי־מרושבת, העלולה חלילה להסתיים באסונות.

כאן עשוי הקורא לשאול: מדוע אין הם נוסעים באוטובוס? והתשו־ בה היא: כי אוטובוס אין. פעם דיבר מי שדיבר על מכונית לכל פועל, היום אין עדיין אוטובוס ל־ כל שכונה. נקבעו הרבה פגישות, והיו גם כמה פגישות שאף התקיימו, אך אוטובוס טרם נראה ב־ גבעה. אין אוטובוס, כי אין כביש גישה. רק דרך לא סלולה. "אגד" טוען, שלא יסע לשם אלא אם כן יסללו כמה עשרות מטרים, שיאפ־ שרו לאוטובוס להסתובב; בעירייה

טוענים: זהו סתם תירוץ, "אגד" אינו רוצה לנסוע, כי לעת עתה הקו אינו רנטאבילי. ובינתיים יש לתושבים עיסוק מעניין: כיצד לת־ אם פגישות, כאשר למשפחה יש מכונית אחת?

מה הבעיה? — ישאל השואל. נניח שהאשה חזרה מהעבודה ב־ שעה שתים (מובן שהמכונית ב־ ידיה.) והבעל מתעכב בישיבה, ש־ הסתיימה בשעה 4.50. במקרה זה מרימים שפופרת, מטלפנים הבי־ תה, האשה קופצת למכונית ומבי־ אה את הבעל האהוב לביתו.

כל אלה, כמובן, הבלים, כי ב־ גבעה אין עדיין מכשירי־טלפון ב־ דירות. בגבעה הצרפתית אין אפי־ לו טלפון ציבורי.

כל העמדות תפוסות

הגבעה הצרפתית שוכנת לה שם בבדידות מזהירה, סמוך לכביש ירושלים־רמאללה, בסביבה שאינה בהכרח אוהדת. בתנאים אלה טל־ פון — ולו גם טלפון ציבורי אחד ויחיד — הוא בבחינת הכרח. כי־ צד אפשר להודיע למישהו אם קורה משהו? כיצד, למשל, מז־ עיקים רופא בשעה שפלוני לקה בהתקף־לב? נוסעים העירה, מאב־ דים זמן העלול להיות גורלי? ה־ תושבים הסבירו בעיה זו למשרד התקשורת. התשובה: כל העמדות תפוסות, בא להמתין בתור. בני שי־ כון לאלף משפחות במקום מבודד, וטלפון ציבורי אין.

אך יש בעיות שמצאו את פתרו־ נן, ובעיית האשפה תוכיח. התו־ שבים הראשונים בגבעה הצרפתית לא ידעו מה לעשות באשפה. ב־ בוקר ירדו, שקיות הפלאסטיק ב־ ידיהם, ועגלת אשפה אין. בלית ברירה הערימו את השקיות באחת מפינות השדה הפתוח וביקשו מה־ קבלן להביא עגלה — ובהקדם. הקבלן הבטיח, העגלה לא באה. מאחר שאי־אפשר לרוקן את האש־ פה על הבטחות הקבלן, הוסיפו שקיות הניילון המלאות "לזרום" לשדה, עד שהיו לחומה בצורה של זבל.

התושבים נטלו כמה שקיות ו־ הניחו אותן לפתחו של הקבלן. ה־ תושבים פנו גם לעירייה. וזו ב־ חכמת שלמה שלה, השיבה: שני־ כם אשמים, ואת שניכם אקנוס — את הקבלן על אי־אספקת עגלת אשפה, אתכם על זיהום רשות ה־ צבור.

אפס, התלונה הועילה והיום ני־ צבת בגבעה הצרפתית עגלת אשפה לתפארת.

העגלה היא בבחינת סמל. היא אות, שהעניינים בכל זאת זוח־ לים והנה ימים טובים באופק. ב־ בוקר עוברים הדיירים על פני ה־ עגלה ומחייכים לה. היא כעין הב־ טחה אילמת שהבורות ייעלמו. ה־ ילדים ילמדו, כביש ירושלים־רמאל־ לה יעתק למקום אחר. בינתיים יסבלו כמה חודשים או כמה שנים; אך מה כוחם של אלה מול הצנחן

האם אנחנו אשמים?

מאת יהושע מנור

בכ"ו ניסן תשכ"ו ב"קוראים כותבים" ב"דבר", דיברתי בשא־ לה תחת הכותרת "אגדה מתרקמת גנוזכי". ושם אמרתי:

"אחרי אגדת "רצח אלהים" ש־ עד היום היא משמשת מקור ל־ ליבוי שטנה, הלכה ומוקמה, ב־ כשרון רב והתמדה עקבית — אגדת נישול־עם. האגדה וקובעת שבכבשנו את הארץ, עקרנו את הערביים מאדמתם ונישלנום מאר־ צם והנה הם רובצים, המנושלים, לאורך הגבולות ("יש שנים (ה־ יום — כ"ד) מתחננים ומבקשים לחזור, ואנו, המנשלים חוסמים בפניהם את הדרך. אגדה זו מהד־ הדת בכל רחבי תבל ומהודרת ללבות צעירים ושם היא נוטעת כתב־אשמה כבד נגדנו, כתב־ אשמה חברתי סוציאלי. על האדם הנעשק והסבל אשר נגרם לו. על העקירה שנעקר ועל גזילת ארץ מכורתו.

אגדת נישול זו, מהווה, לדעתי, אחד האיומים החמורים נגדנו ד־ ברבות הימים לא נוכל להשתחרר ממנה. לא כראשונה, שמקורה ב־ דת רימיה אלפים בשנים, היא אגדה הנרקמת לעינינו ושמקורה החברה — כלומר, פגיעה באלמנ־ טרי המקובל — ועלולה להלהיב ולרכוש שנאה נגדנו ואשמה שיש לשחרר ממך מאוד. הרע בכך, במקום שאנו חייבים להיות ה־ תוקפים — הננו מופיעים כמתגו־ ננים. "אין מקום", "אנחנו פה 3000 ואתם 1300 שנה", דברים ש־ השמיעו, בנוסחאות שונות, באוז־ ני טרסר — שהקו המוסרי שלו

הוא דיבוני ורואק מאוד מלהיות ישר (תרתי משמע).

את האגדה הזאת עלינו להרוס בכוח ובכשרון, בתקיפות ובהת־ מדה: לא גרשנום! הם נצטרפו לאחיהם אשר באו להשמידנו: הם בסמוך וחיכו לנצחון כדי לשוב ולרצחנו נפש, לגזול את רכושנו ולהתיישב בבתינו. וכאן יש להפ־ עיל את הדמיון ולתאר מה הם היו עושים לנו לו, חלילה, הצלי־ חו — כל המוראות לכל הזוועות! ספרות שלמה יש ליצור כדי לה־ זים את אשר הם זממו וזוממים עלינו, ולהפיצה בכל האוניברסי־ טאות שבעולם ובכל מקום שהיד מגעת. כל היוצא מעבר לים ל־ טיול או לעסק, ללמוד ולהשתלם — חייב להיות מצויד בחומר הסברה מקיף, מוכיח ומשכנע. לא זממו כל רע נגדם ובשלומם רצינו. להשיב אותם — אפילו אם יש מקום — אנו מחזירים שונאים בנפש, רוצחים ברצון. מי יכול להסכים לכך? אנו מאבדים את עצמנו לדעת. בבעיה זו נוגע ש. טברואר בהפה"צ: "סוריה מחקה את ויטקונג (ייה מרושהן ש"ז)."

מאז פורסמו הדברים עברו כ־ חמש שנים וכולנו יודעים עד מה החמירה והסתלפה הבעיה. רבים מאתנו כבר דוגלים בה ויש האשמה עצמית שצריך לעקרה מן השורש, ולהאשמה עצמית. על חטאים שחטאנו — יש לנו כשרון גדול. ממציאים אותם בכל מקום שרק אפשר. אנו עושים את עצמ־ נו לגרועים שבעולם.

אינו אשמים! לא אנחנו הזמנו את הערבים להילחם בנו! לא אנחנו גירשנו, נישלנו, את אחי הערבים הלוחמים בנו. עוד חיים אלה שהיו עדים חיים וראו ד שמטו. ולכתוצאה מהאשמה עצמית זו באה: "היישות הפלשתינאית".

באור ... לידס ... כסלו ... תשכ"ט כתבתי:

"לוי אשכול היקר.

"אני יודע, יש לך שכל משלך וגם יועצים טובים. בכל זאת אי־ ני יכול לא להביע באוזניך את דאגותי ולו בקיצור נמרץ. אתה הלא ראש הממשלה!

"א) לא שבעתי נחת מהראיון אשר נתן מרדכי בנטוב ל"דבר". מה אנו רוצים? האם אי אפשר להתאפק?".

"ומאמרו הראשון (עוד שניים יבואו) של סגן־שר, אריה אליאב הנוחמד, וידידי הטוב — הרגיז אותי. לא הכול מה שיודעים ורוצים מוכרחים להגיד. לא כוכ־ דזים. אפשר להכות.

"ב) הרושם שלי הוא, שאנו מגבשים הקיקיים "עם פלשתינאי" מה שלא חלמו אף פעם "גדולי" — כם והיה כמו בממה קבם. לרעתנו. עוד שונא מאורגן, הד לשון הלשון.

בכ"ה בכסלו תשכ"ט קיבלתי את התשובה:

"מר מנור היקר,

"ראש הממשלה הורני לאשר ב־ תודה קבלת מכתבך מ"ט בכסלו.

"יש גם לראש הממשלה הסתיי־ גויות מהופעות פומביות "מרובות" של שרים וסגני שרים. והוא אף הדגיש זאת כמה פעמים.

"הערתך בנוגע ל"עם פלשתינ" נתקבלה בתשומת לב רצינית ואף הופנתה לגורמים אחרים להשגבת לבם.

בברכת חג שמח
— אביגדר יפה

מנהל לשכת ראש הממשלה"

אפשר, וצריך, להפנות את זרקי־ האור המסנוורים בשתי הבעיות של "פליטים" ו"יישות פלשתינאית" ולהראותן כלפי עצמנו וכלפי העו־ לם באור אחר. ובהסבר אחר. ב־ ידינו אנו מציקים לעצמנו, ומסל־ פים את הבעיות עד כדי נטילת האמת העובדתית מהן.

ויש שאלה שלישית והיא: השיבה אל הגבולות של לפני מלחמת ששת הימים הקרויה ב־ רבים "בטוחים" — המדינית לא מעט עילבות.

שמור אצלי העתק ממכתב שכתב־ תי לגולדה שלנו היקרה בחודש שבט תשל"א כשנתנה את הראיון ל"בי.בי.סי". ואשר השרה ב"איד־ שלר רות כיתרת. הלב הנגאת שבזאת מייצגת את עצמנו עם ישראל. וזכור לי שבתשובה על דבר שאלת השיבה לגבולות ש־ לפני המלחמה אמרה גולדה, ב־ סגנון שלה התרבות, הנפשי הה־ משכנע: לשוב אל הגבולות שלפ־ ני מלחמת ששת הימים? כבר היינו שם! ממבצע סיני עד פרוץ המלחמה! לא אנחנו הזילנו ב־ מלחמה. להגן על עצמנו יצאנו.

ובכל שלוש המסכנות היסודיות והמכריעות, כדאי לשקול מחדש ברוח הדברים שנאמרו פה. פליטים? הם נסוגו כדי לשוב אחרי כן ולהשמידנו. לא גרשנום! "יישות פלשתינית" — זהו "יצי־ רה עצמית" משלנו. יש הכרח להנמיך את הקול. היא לא לטו־ בתם "היישות" הזאת — אבל לרעתנו — ודאי ודאי. מחיר יקר, ואבני נגף על דרכנו ה־ מלאה מכשולים בלאו הכי. ויש צורך לדון ב"יישות" זו בהיקף אחר. ללא פה הבקוע.

ותשובת גולדה לשאלה הגבו־ לות ו"הנסיגה" — מאירת עיניים.

התחלה צנועה בסחר ארה"ב־סין

שירות "ניוזוויק", מיוחד ל"דבר"

"סין הינה שוק הסחר הגדול של העתיד", אומר איש עסקים אמרי־ קאי שיש לו נסיון רב בקשרי מס־ חר עם אסיה. "אולם הדגש הוא על המלה "עתיד"".

תחזית של 800 מיליון צרכנים־ קונים סיניים הביאה לכך, שחברות אמריקאיות יקיימו בחשאי קשרים עם פקין מאז הוקלו הגבלות ה־ מסחר עם סין ב־1969. הסחר היה על סדר היום בשיחותיו של הנ־ שיא ניקסון בסין, ומצפים עתה לתוצאות ממשיות בעתיד הקרוב, כאשר תקבל קבוצה קטנה של סוכני מכירות אמריקאים את ההז־ מנות הראשונות לירידי המסחר בקנטון שיתקיימו באפריל.

מי יקבל הזמנה לירידי ואיזה הזמנות יביאו הסוכנים. אלה יהיו את הרמזים הראשונים לסוחרי המד־ צרים שארה"ב תסחר בהם עם סין. ההסכמה הכללית בין מומחים היא שההתחלה תהיה בממדים זעומים. "מסעו של ניקסון היווה החותם המאשר את הסחר הסיני בשביל שני הצדדים" — אומר הסינולוג רוברט דרנברגר מאוניברסיטת מישיגן. הוא מעריך כי ממדי הס־ חר עשויים להגיע ל־200 מיליון דולר בשנת 1980. בשנה שעברה הסתכם הסחר עם סין, שנעשה ב־ אמצעות מדינות מתווכות, ב־3.5 מיליון דולר בלבד.

היצוא והיבוא של סין הסתכמו בשנה שעברה ב־4.4 מיליארד דו־ לאר. ישנם סימנים המאשרים כי סכום זה יגדל ככל שסין תתקדם בתהליך התיעוש שלה. כיום חיים 85 אחוז מהסינים מהקרקע ומת־ קיימים מחקלאות, והמסחר היה משני בחשיבותו אחרי הקמתה של תעשיה לאומית.

רשימת הקניות של סין בירידים מסחריים בעבר — שבהם נחתמות כמחצית העיסקות המסחריות של המדינה עם העולם החופשי — מר־ מזות והיכן טמונות אפשרויות ה־ סחר עם סין.

קטרים וכלי תחבורה יבשתית אחרים לשיפור נושא התעבורה הם פריטים בעלי עדיפות ראשונה, תרופות, דשנים כימיים, אלקטרו־ ניקה וציוד קשר, טרקטורים כב־ דים, מטוסים, פלדה גומי וחיטה הם מוצרים חשובים נוספים שסין מייבאת.

ארצות הברית מצויה במצב לא נוח בגלל הגבלות מדיניות וקשיי מחירים בכמה מהנושאים האלה. יפאן השכנה, למשל, מסוגלת לס־ פק את רוב המוצרים האלה במ־ חיר הרבה יותר נמוך. מוצרים אחרים אינם באים בחשבון בגלל החוק האמריקאי האוסר על מכי־ רת פריטים בעלי חשיבות אסטר־ טגית למדינות קומוניסטיות.

נושאים אחרים קשורים ב"תש־ לומי" פוליטיים. קנדה, אחת ה־ מדינות המערביות הראשונות ש־ נשאו ונתנו עם פקין, "מכסה" את שוק החיטה הסיני; מאלזיה מכרה לסין 40.000 טונות גומי בחודש האחרון, וכמה שבועות לאחר מכן הצביעה בעד כניסתה של סין לאר־ גון האומות המאוחדות.

"המסחר של ארצות הברית עם סין לא יהיה גדול בחמש או עשר השנים הבאות", מעריך ווילפורד וולש מהחברה לייעוץ ארתור ד'. ליטל. "אולם בשביל קבוצה נב־ חרת של חברות מסחריות זהו בכל זאת שוק רב־משיכה".

וולש חוזה עתיד למכירות של ציוד לחיפושי נפט, ציוד מכני כבד, מכשירי בקרה מתוחכמים, ו־ מוצרים כימיקלים חקלאיים.

מה תוכל אמריקה לקנות מסין? יש המוצרים הידועים ה"נצ־ חיים" כמו זיפי חזירים למברשות, סוגי מזון מיוחדים ותבלינים, שי־ ער אסיאתי לפיאות, שמן של קמחית (המשמש לצביעה ולפוליטורה בגלל תכונות התייבשותו) ועפרות וול־ פרם. פריטי מלאכת־יד, כמו מוצרי עץ רצוף, כבר נמצאים על מדפי החנויות בארצות הברית.

אחד המעכבים של המסחר אשר יפשטו את הענינים בשביל אנשי העסקים האמריקאי הוא שכל ה־ עיסקות המסחריות נעשות באמצ־ עות תאגידי הקניות של שבע מד־ ינות. "זה אומר שעליך לרדוף רק אחרי קונה אחד", אומר וויליאם רוזנטל העומד בראש מחלקת אסיה של "ביזנס אינטרנשנל", חברה אמריקאית לשרותי ייעוץ. "אם יש לך המוצר הנכון במחיר הנכון, אתה יכול להשיג המכונת בשביל כל המדינה".

עסקי הייעוץ מתפרצים בעקבות ההשדה הסינית, עד כדי כך שאחד המנהלים אמר: "ישנם יותר מומ־ חים (experts) מאשר יצוא (exports).

בעד כל היועצים דורשים תש־ לומים גבוהים, אחד המדריכים ה־ טובים ביותר הוא עלון של משרד המסחר שמחירו 15 סנט.

עלון זה מייעץ לאנשי העס־ קים היכן לשגר את הצעותיהם, נו־ תן רמזים על הענינים הדרושים, ומייעץ למוצמדים המצליחים להי־ ות מוכנים למשא ומתן ארוך מי־ פורט וקשה ביותר.

הסינים הקומוניסטיים הם שמ־ רנים ביותר בעסקים. הם מקפידים על איזון ספרי המסחר שלהם. מ־ קמצים באשראי ואינם נותנים הנ־ חות על הזמנות גדולות.

היו זמנים שבהם הפיקו הסוח־ רים המערביים רווחים גדולים. הון אמריקאי ואנגלי נצבר על ספינות המפרש שהובילו תה במאה ה־19. זמן רב ניהלה אנגליה את החלק הגדול של המסחר הסיני. חברת "דאודין מאסטון בע"מ" מהונג קונג שמלאו לה מאה שנים היא עדיין הסוכן הגדול ביותר. היא מקבלת 30,000 דולאר לשנה, נוסף לאחוזים, בעד שרותיה.

העיסקה המסחרית הישירה ה־ ראשונה עם המימשל הקומוניסטי באה ביוזמת הנשיא ניקסון עצמו — הסכם על מכירת תחנות קרקע של לווייני תקשורת בשווי של 2 מיליון דולר.

כל עסקי המסחר האחרים נעשו באמצעות מתווכים זרים, משום שסין האדוקה, על אף סימור של האמברגו האמריקאי, סירבה בעק־ שנות לשאת ולתת באורח ישיר עם חברות אמריקאיות או עם חב־ רות בת אמריקאיות שבסיסיהן מ־ חוץ לארצות הברית.

כל זה עשוי להשתנות בעקבות ביקורם של האמריקאים ביריד ה־ מסחר בקנטון שייפתח ב־15 באפ־ ריל ויסתיים ב־15 במאי. ההזדמ־ נות סביב ההזמנות נמשכת, אולם הסינים נשארים שומרי סוד ביחס למי שיזכה בהזמנות. איש איננו מצפה לעיסקות דרמטיות שייעשו ביריד. אולם אחרי עשרים שנה של חוסר קשר זוהי התחלה חשו־ בה. כפי שג'ורג' דריסקול, הממו־ נה על קשרי המסחר עם המדינות הקומוניסטיות במשרד המסחר, אמ־ ר: "העניינים מתחילים לזוז".

למען שלום ללא סיפוח

מאת אסתר וילנסקה

האם מדיניותה של ממשלת יש־ ראל בעניין השלום, בשלב הנוכ־ חי, מקרבת את השלום או זורעת מכשולים בדרכו? מהי המגמה הקובעת בממשלה: יוזמות שלום או תכניות סיפוח? האם ההתנחלו־ יות המתפלגות ורבות בשטחים המוחזקים הן פרט המנותק מן השאלות הללו, או מדיניות מתוכ־ ננת המעדיפה שטחים על שלום? על בעיות אלו מתנהל ויכוח במפלגות הפועלים ובציבוריות הישראלית כולה.

הצהרתו של שר־ההסברה יש־ ראל גליל ב־28.3.72 בכנסת היא בבחינת טיפה אשר בדיקתה חו־ שפת את הטמון במצולות הים. במושב המיוחד של הכנסת בפג־ רת הפסח הכריז, כידוע, השר גלי־ לי: "כתנאנו הוא, כי רצועת עזה לא תיפרד עוד מגוף ישראלי". כן החליטה הכנסת ברוב קולות על זכותו ההיסטורית של עם ישראל על ארץ־ישראל, תוך התעלמות מן העובדה שבתואמה גר מדורי דורות עם נוסף, העם הערבי הפ־ לשתינאי וגם לו זכות להגדרה עצמית לאומית. פינויים של אלפי בדואים ברצועת עזה ובפיתחת רפיח וכן הכרזותו של השר גלי־ לי עוררו באחרונה אישים מחו־ גים שונים להזהיר מפני על התמורה המהותית המתחוללת בעמדתה של הממשלה.

הכרזת שר ההסברה בכנסת בעניין צירוף רצועת עזה ליש־ ראל, משמעותה — קביעה מפו־ רשת ששטח גדול, שנכבש במל־ חמת ששת הימים ומוחזק באופן זמני על־ידי ישראל, על מאות־ אלפי ערבים פלשתינאים היושבים בו, מוצא למעשה באורח חד־צד־ די מתחום המשא ומתן הישראלי־ ערבי. דבר זה מנוגד לזכות ההג־ דרה העצמית של הפלשתינאים ומהווה, למעשה, הצבת תנאים מוקדמים, תנאים אולטימאטיביים לצד הערבי.

בסוף פברואר 1970 הכריזה ראש הממשלה, בעת ביקורה בישובי הר־עציון: "השלום אינו תלוי בהתנחלויות מצידנו, כי מה שאוי־ בינו דורשים הוא ויתור על קיו־ מנו. בעיית היסוד היא, שהשכנים שלנו אינם מוכנים להכיר כלל בזכותנו להיות פה. הדאל ואי־ אפשר לעשות להם ויתור זה, הרי ש"אין ברירה"."

מאז חלו תמורות בעמדות כמה מארצות ערב. בפברואר 1971 הכ־ ריזה ממשלת מצרים על נכונותה להכיר בישראל ולהכנס להסכם שלום עמה. שינוי זה העריכו לחיוב שרי ישראל ומדינאיה הרש־ מיים, אולם במקום להתחיל בפ־ עולות לקראת משא ומתן לשלום, מציגה ממשלת ישראל תביעות טריטוריאליות לירדן, לסוריה ול־ מצרים, כתנאי להסכמתן. המזמנה לצרף את רצועת עזה, שארם א־ שייך וכן חלק מחצי האי סיני לישראל. בוטאה על־ידי ראש הממשלה בראיון שלה בטלוויזיה הבריטית הבי.בי.סי ב־9.4.72.

האם אפשר לפעול למען יעשה הצד הישראלי צעד יציב לקראת חידוש המו"מ לשלום?

דברים בעלי ענין בנושא זה כלולים בסיכומי הכינוס הארצי של התנועה לשלום ולבטחון (מן ה־10.4.72), בהחלטותיה של התנו־ עה, שבה שותפים חוגים ציבוריים מן הקואליציה ומחוצה לה נאמר, כי "ממשלת ישראל חייבת להתנ־ ער מן התורה שבעל־פה, המוש־ תתת על סיפוח שטחים רחבים והמהווה מכשול להשגת הסכם שלום. ערבויות בטחוניות ממ־ שיות, פירוז שטחים ותיקוני־גבול צנועים שמטרתם הבלעדית היא להבטיח את גבולות מדינת־ישראל מלפני מלחמת ששת הימים, יהיה בהם כדי לשמור על בטחונה של ישראל. פירוז כל השטחים שש־ מש להתקפה על יש־ ראל, פינוי השטחים המוחזקים, פרט לתיקוני־גבול מקומיים ובלתי מהותיים — בהם הסיכוי הטוב ביותר להצלחת מו"מ לשלום בין הצדדים. התנועה לשלום ולבטחון גורסת, שהגבול הבין־לאומי בין ארץ־ישראל לבין מצרים הוא בסיס סביר למשא־ומתן לקראת הסכם שלום בין ישראל ומצרים".

ההגנה על זכויות ישראל ובט־ חונה קשורה ושלובה בשלב זה במערכה למען שלום צודק. על כן אי־אפשר להשגים הגנה זו בחזית לאומית כללית, אלא בחזית רח־ בה של כל החוגים הציבוריים, הדוגלים בשלום ובמשא ומתן ומאבקים לשלום ללא סיפוח.

נראה לי כי חיוני שיתוף־פעו־ לה יותר הדוק בין החוגים האופו־ זיציוניים שבמערך לבין אלה שמ־ חוצה לו, העומדים על בסיס זכות הקיום של ישראל ושלום צודק, במערכה משותפת למען שלום ללא סיפוח.

חסך להשכלה גבוהה

למען הבת או הבן, למימון לימודים על תיכוניים
ולכל מטרה חשובה אחרת.
בכל שתקדים לחסוך־
יהיה התשלום החדשי קטן יותר.

בחסך להשכלה גבוהה:
ריבית, ברירת הצמדה,
מענק הבנק והאוצר
עד 4% מסכום החסכון,
ביטוח המשך החסכון,
הלוואה בגובה החסכון.

כספך שווה יותר ב־ **בנק הפועלים בע"מ**

חדש מבית "רפאל"

ברז שריפה* F-747

ברז שריפה תת־קרקעי
בעל כניסה ראשית 6",
ושלש יציאות:
שתיים־של 3", ואחת של 4"

מסוגל להעביר ספיקות גדולות
של מים.
בנוי ללחץ עבודה
של עד 16 אטמוספרות

* תוכנן במיוחד בשביל שדה התעופה
לוד, עם הפעלת
הבואינג החדש 747

פיתוח • עיצוב • ייצור
רפאל
אבזרי צנרת־מים ותעשיה
המפעלים: תל־אביב • מצפה־רמון

צילום א. אריאלי

هكذا من الاصل

רעננה בת 50

ראש המועצה המקומית רעננה
חברי המועצה

מברכים את

כל תושבי המושבה,
הותיקים והחדשים,
מייסדיה ובוניה של רעננה

בחג יובלה

במלאות חמישים שנה לעליית
ראשוני המתיישבים על הקרקע

שאו ברכה

המוצים „מוסה" רעננה

אספקה מיידית של חמוצים לסוגיהם, לבעלי אולמות
חתונות, חנויות מכולת, מעדניות, ברעננה ובכל ישובי השרון

לפנות אחוזה 83. רעננה
(דוגמאות בחנות)

ברכות

ללקוחותינו
ותושבי רעננה

ביובל ה־50

ביובל ה־50 של רעננה

מיטב האיחולים והברכות

לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
נבחרי הציבור ומוסדות הציבור במושבה
קהל לקוחותינו וכל תושבי רעננה

כה לחיו

מאחלת

הנהלת בית החרושת „לפטה"

שימורי דגים, פירות וירקות

רחוב רבוצקי, טלפון 926300, רעננה

Lepate

בחג היובל ה־50
של רעננה

ברכות ואיחולים

לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
עובדי המועצה
וכל תושבי רעננה

מאחלת

הנהלת
בית החרושת תרשיש
רעננה בע״מ
איזור התעשיה, רעננה

גבריאל זבריה
תווך השרון
תווך נכסי דלא ניידי

רחוב אחוזה 110 (פסג׳) רעננה, טלפון 926656

ברכות ואיחולים בחג היובל

לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור
לקהל הלקוחות והקשורים אתנו בקשרי מסחר
ולכל תושבי רעננה

מושבה בתנופה של בנין ופיתוח

מאת גיורא עילם

סיפור 50 שנות קיומה של רעננה מתחיל מעבר לים. יהודים, יוצאי רוסיה שישבו בניו־יורק, לא מצאו מנוח לעצמם בגלות אמריקה. החיידק הציוני לא הירפה מהם.

ביולי 1912 החליטה חבורה נלהבת של יהודים ציונים בניו־יורק להקים חברה להתיישבות יהודית בארץ ישראל. שם החברה: „אחוזה א׳ — ניו־יורק". מי שאימץ לו את מטרת החברה התחייב להשתתף ברכישת קרקע בארץ ישראל, לעלות לארץ ולהתנחל בה. כל זאת ללא סיוע של המוסדות הלאומיים וללא נדבות.

צעדים ראשונים להתנחלות

מקץ שנתיים, ב־1914, הגיע נשיא החברה מיכאל שלים לארץ ישראל. היה זה ביקור בלתי מוצלח. שליט נאלץ לחזור בדחיפות לארצות־הברית בגלל סיבות משפחתיות. [illegible] לא הספיק איפוא לבצע את מטרת נסיעתו: רכישת אדמות. מלחמת העולם הראשונה שפרצה באותם ימים שיבשה את תכניות ההתנחלות של חברי „אחוזה א׳".

ב־1921 הגיעו לארץ ישראל שני נציגים אחרים של החברה, שהמשיכה במשך השנים לשמור על קיומה. השניים: יהודה לייב קון (קסין) וישעיהו ירחו. הגיעו במסגרת סיורם בארץ לכברת אדמה צחיחה בלב השרון, ממערב לכפר־סבא. השניים החליטו לממש את שליחותם ובחירתם היתה כברת אדמה ליד הכפר הערבי חירבת עזון, ששכן ממערב לכפר־סבא.

השליחים רכשו שטח של 5000 דונם ומיהרו לחזור לחבריהם בניו־יורק. קון וירחו הלהיבו את חברי „אחוזה א׳" בסיפוריהם על נפלאות הארץ. עד מהרה נפלה ההכרעה. החברים החליטו לעלות במהירות האפשרית לארץ ישראל ולהנחל על השטח שרכשו שליחיהם.

העליה על הקרקע

באחד מימי אפריל 1922 הגיעו למקום שתי עגלות עמוסות לציפה ציוד להתיישבות. אחריהן צעדו תשעה אנשים. ארבעה חברי „אחוזה": ישעיהו ירחו, יעקב שורץ, הלזול בודניק ויעקב נירמן. שלושה פועלים, שכירי יום: יעקב ינסל, אברמוב ופיינגולד, ושני שומרים: זאב עוז (הוז) ויעקב לזפנפלד (לוף). אלה היו האנשים הראשונים שתקעו את היתדות הראשונים בבנייתה של המושבה השרונית רעננה.

בהמשך הגיעו חברים נוספים מניו־יורק. השכנים הערבים קראו לישוב הקטן „אמריקייה", כלומר אמריקה הקטנה. המתיישבים קראו תחילה למקום בשם חברתם „אחוזה א׳ — ניו־יורק". ברור, כי היו אלו שמות זמניים בלבד. ממשרדי החברה בניו־יורק הגיעה הצעה לקרוא למקום בשם „רעננה". (יש אומרים שבמקור נאמר „רעננה", וכתב האידיש שיבש במקצת את השם בגלל סילסולי הלשון המיוחדים לשפה זו). על כל פנים, תוך זמן קצר הוסב שמה של המושבה לשמה הנוכחי: רעננה.

כמו על כל ישוב בארץ כן גם על רעננה עברו לבטים רבים (ציוני הדרך בתולדות המושבה ניתנים במסגרת נפרדת).

מגמות הפיתוח של רעננה

מאז 1969 מכהן כראש המועצה המקומית ברעננה בנימין וולפוביץ. מאחוריו עבר עשיר של פעילות ציבורית בתפקידים מגוונים במועצת פועלי רעננה ומחוצה לה. ביקשנו לשמוע בראש המועצה פרטים מקיפים על רעננה בת ה־50, על רעננה בשנות ה־שבעים.

פתחנו בשאלה: מה הן מגמות הפיתוח של רעננה?

התשובה: החקלאות שימשה רקע יסודי להקמת רעננה. עם גידול האוכלוסיה, לאחר שבאה העליה הגדולה, הוברר לנו, כי החקלאות איננה יכולה לתת תעסוקה לאוכלוסיה המוגדלת. גם בני רעננה התקשו למצוא תעסוקה במקום. מטבע הדברים התחלנו לחפש אחרי מקורות תעסוקה נוספים. מגמתנו: יצירת משק כלכלי מגוון. כשהחקלאות משמשת כחגורה ירוקה לישוב ונותנת לה את צביונה הכפרי. בהתאם לכך התפתחו ענפי הכלכלה הלא־חקלאיים.

המושבה ממשיכה להתבסס על שטחים חקלאיים גדולים. יחד עם זאת אין אנו רוצים — ממשיך בנימין וולפוביץ — בישוב חקלאי בלבד. אנו רוצים בישוב בעל אופי כפרי.

קצב גידול ללא תקדים

בשנתיים האחרונות התפתחה רעננה בממדים בלתי רגילים. נבנו 1800 יחידות דיור. 40% בנייה ציבורית, היתר בנייה פרטית. אנו גדלים עתה בקצב של 900 משפחות לשנה. אם יימשך קצב גידול זה, נגיע תוך 5—8 שנים לאוכלוסיה של 25—30 אלף נפש.

תופעה מעניינת בתחום הבניה היא בניית וילות וקוטגים. המחליקה הטכנית של המועצה התארגנה מחדש ועובדיה פועלים בקצב דינמי תוך כדי הקפדה מלאה על חוקי הבנייה.

קטע ברחוב המרכזי — אחוזה.

בנימין וולפוביץ ממשיך מסורת של ראשי מועצה ממפלגת העבודה. קדמו לו יצחק שקולניק ומיכאל פסריג יבדלו לחיים. ראש המועצה הראשון ברוך אוסטרובסקי נפטר.

ביקשנו מראש המועצה לפרט את תכנית הפעולה של המערך במועצת רעננה.

משיב וולפוביץ: המערך קבע לעצמו בתחילת הכהונה של המועצה הנוכחית מספר מטרות: עידוד הבנייה וגידול האוכלוסיה. מגמה זו הושגה, לדעת איש שיחנו, מעל למצופה. מגמה אחרת התייחסה לצורך בפיתוח רשת כבישים ומדרכות בעיקר בשכונות. וולפוביץ היה כנה כאשר הודה, כי מגמה זו לא הושגה בשלימות.

הישגים ובעיות בשיפור פני המושבה

לעומת זאת בוצעו פעולות גדולות בתחום שיפור פני המושבה. כך, למשל, הוחלפה התאורה בכל השכונות לתאורה פלורסצנטית. הוגברו אמצעי הבטיחות בכבישים, ובמיוחד בכביש הראשי, ברחוב אחוזה. הנתונים הסטטיסטיים מוכיחים, כי מאז נוספו אמצעי הבטיחות פחת מספר התאונות.

לא הצלחנו — ממשיך ראש המועצה — להתגבר על בעיית הנקיון הסביבתי, זאת כיוון שלציבור אין תודעת נקיון. המועצה התקינה עצורות פחי אשפה ונקטה בפעולות נוספות. למרות כל זאת אין ראש המועצה מרוצה מנקיון מושבתו. איש שיחנו הביע תקוותו, כי אולי בעזרת האגודה לתרבות הדיור תצליח המועצה לפתור גם את בעיית

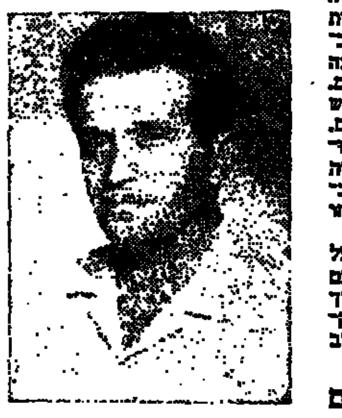

בנימין וולפוביץ
ראש המועצה המקומית

הנקיון הסביבתי. אנשי המועצה מקפידים על התקנת דודי השמש כדי שלא יפגעו בצורה האסטטית של המושבה. כן קיימת הקפדה על מיקום תלי הכביסה במקומות המתאימים.

בעיה בפני עצמה הן החנויות במרכז המושבה, שרבות מהן ישנות. נעשו צעדים ראשונים לשיפוץ חנויות אלו הנמצאות בלב המושבה. ראש המועצה צופה, כי בעתיד הלא רחוק יקבל המרכז המסחרי של רעננה צורה אחרת, חדישה ומודרנית יותר.

בנושא אחר, תעלות הניקוז, מסר בנימין וולפוביץ, כי המועצה מונעת עתה קבלת רשיונות בנייה ללא פתרון בעיות הניקוז באיזורים בהם נבנים הבתים החדשים. כן הגיעה המועצה לכלל סיכום עם 3 חברות בניה גדולות ביחס לסגירת תעלות ניקוז שהיוו בעבר מטרדים אסתטיים ותברואתיים.

בהמשך מאמצי המועצה לטיפוח פני המושבה סיפר וולפוביץ, כי הותקנו 6 מגרשי משחקים לילדים. 3 במרכז המושבה ו־3 בשכונות (שיכון עממי, שיכון מגדל וקריית שרת). כן עומדת המועצה להקים מגרש משחקים בשכונת רסקו.

להלן התייחס [illegible] לנושא הגנים הציבוריים. 3 גנים גדולים ומטופחים קיימים ברעננה: גן המגינים, גן עליה וגן נחה דוד רמז. בסך הכל נמצאים ברעננה 10 גנים ציבוריים בשטח כולל של 80 דונם.

רשת חינוך לתפארת

תחום החינוך תופס בכל רשות מוניציפלית את המקום הראשון במעלה. הוא הדין גם ברעננה. רשת החינוך המקומית כוללת בין היתר 6 בתי־ספר יסודיים ו־3 בתי״ס מיוחדים („מפתן", „מעש" והחולה). לומדים בהם למעלה מ־2000 תלמידים. כן נכללים ברשת החינוך 12 גני ילדים בתוכם 4 גנים לגילאי 3—4. בכל הגנים נמצאים 600 ילדים.

290 תלמידים לומדים בביה״ס התיכון ע״ש ברוך אוסטרובסקי. מוסד על יסודי זה, קנה לעצמו מקום מכובד בין בתי־הספר התיכוניים בשרון.

המועצה המקומית עומדת עתה בפני ביצוע תכנית הרפורמה. חטיבת הביניים נמצאת בשלב של תיכנון. המגרש לכך כבר אותר.

בתחום הרפורמה הדתית תוקם חטיבת ביניים בכפר בתיה, כפר נוער דתי במערב רעננה.

ראש המועצה מציין, כי אין בית־ספר במושבה ללא מקלט דו־תכליתי. ב־5 בתי־ספר קיימים מגרשי ספורט. בימים אלו מתקינים מגרש ספורט בביה״ס היסודי ע״ש מגד. בשלב של תכנון נמצא מגרש ספורט בביה״ס ממלכתי ב׳. ב־4 בתי־ספר קיימים אולמות התעמלות.

להלן גילה ראש המועצה, כי הוכן שטח להקמת בית־ספר חדש. השטח — 12 דונם — נמצא באיזור בית העולים החדש.

באיזור נבנות עתה 350 יחידות דיור חדשות. המועצה מסיימת עתה משא ומתן לתוספת 10 כיתות בבתה״ס הקיימים וכן לתוספת 5 גני ילדים חדשים. המועצה עושה את הכל כדי למנוע משמרת שניה, כתוצאה מהגידול הניכר של האוכלוסיה. כפתרון של חירום הוקמו מיבנים טרומיים בקריית שרת.

הנהלת המועצה מקדישה אמצעים רבים לצרכי החינוך המשלים. בית הנוער המרכזי כולל חוגים שונים ומגרש ספורט ומהווה את מרכז הפעילות של הנוער במושבה. מועדון לנוער „השחר" משרת את האוכלוסיה בשכונות: רסקו ובלוקונים. ברחוב מגדל מופעל מועדון נוער במקלט דו־תכליתי. גם בקריית שרת מופעלים מועדוני נוער. יחד עם מועצת פועלי רעננה, במקלטים דו־תכליתיים. במה שאנו עוסקים אנו בנוער יש לציין את הסיוע של המועצה לתנועות נוער כמו: המחנות העולים, בני עקיבא, התנועה המקצועית של הנוער העובד ומכבי הצעיר.

יחס מיוחד לשכונות

לבנימין וולפוביץ ישנה רגישות מיוחדת לנעשה בשכונות. אומר ראש המועצה: „אנו מודעים לצרכי התאורה, מגרשי המשחקים, הכבישים, הגנים ושירותים אחרים בשכונות. לצערי, האוכלוסיה אינה משתפת פעולה די הצורך. בנינו 7 מתוך 10 המקלטים החדשים בשכונות. אנו מתכוננים להתחיל בבנייתו של מרכז קהילתי חדש על שטח של 7 דונם, מול רחוב אוסטרלנד. משרד השיכון יסייע לנו במקורות המימון".

נזקקי סעד רבים

מטעם מה נגזר גורלה של רעננה להכיל בקרבה נזקקי סעד רבים. בית העולים לשעבר ומעברת כפר נחמן הגדולה לשעבר. האיזור מוקש סוציאלי עמוק. מציין ראש המועצה: „שיקמנו

(המשך בעמ׳ 16)

רעננה במספרים (1972)

כללי:

בספר התושבים: 15.000 נפש
שטח: 16.500 דונם.
אדמה חקלאית — 9,500 דונם — פרי הדר, מטעים, ירקות ופירות, משקי עופות.
אדמה עירונית — 7.000 דונם.
ההרכב המקצועי של תושבי רעננה:
תעשייה ומלאכה — 28%
שירותים ציבוריים — 18%
חקלאות — 10%
מסחר וכספים — 10%
בניה ועבודות ציבוריות — 5%
שירותים אישיים — 5%
תחבורה והובלה — 4%
עובדים מחוץ למקום — 20%
בתי־עסק ומפעלים — 300
תקציב רעננה לשנת 1971/72 — 6,000.000 ל״י

מקורות מים:

הפקה עצמית 6.458.000 קוב
מ״ש 18 באורה.

מוסדות חינוך:

6 בתי־ספר יסודיים
18 גני ילדים ומעוני יום
1 בית־ספר תיכון
3 בתי־ספר מיוחדים:
בית־ספר מקצועי דתי „כפר־בתיה"
כוסד חינוכי „ביתמר"
ישיבה תיכונית „בני־עקיבא"

מוסדות תרבות:

5 אולמות תרבות וחברה
10 מועדוני נוער
1 ספריה ציבורית (25.000 ספרים)
1 בית־קולנוע (תפוסה — 1,000)

מתקני ספורט:

7 מגרשי כדורסל
1 מגרש כדורגל
2 מגרשי כדור־יד
5 אולמי התעמלות
1 מימות אולימפי
1 אמפיתיאטרון (3000 מקומות ישיבה)

גנים ציבוריים ומגרשי משחקים

10 גנים ציבוריים בשטח כולל של 80 דונם
6 מגרשי משחקים לילדים

לרעננה
בת ה־50

ברכות

מהחברים שעשו בה את צעדיהם הראשונים בחיי עבודה, בחיי ציבור ובחיי קיבוץ.

עין החורש

למושבה רעננה
נבחריה ותושביה

ברכת שכנים
ביובל ה־50

מושב גבעת־חן

למועצה המקומית רעננה
ראש המועצה, חבריה ותושביה

ביום חגכם — יובל ה־50

שלוחה ברכתנו להתפתחות ושגשוג ישובכם

המועצה המקומית רמת־השרון
פסח בלקין, ראש המועצה

לרעננה ביובלה

ברכת שכנים נאמנה

והמשך שיתוף הפעולה הפורה

עירית כפר־סבא

לאחותנו רעננה
בחג יובלה

שלוחות ברכותיה של הרצליה ומיטב איחוליה
ולחברי המועצה המקומית

קבלו ברכתם של חברי מועצת עירית הרצליה
ומיטב איחוליהם

יוסף נבו
ראש עיריית הרצליה

מפלגת העבודה ברעננה

שולחת את מיטב ברכותיה
ביובל ה־50

לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
מזכיר מועצת הפועלים ישראל דורון
שליחי ונבחרי המפלגה
בכל מוסדות הציבור ברעננה
לחברי המפלגה ברעננה
ולכל תושבי רעננה

המועצה האיזורית הדר־השרון

שולחת ביובל ה־50 של רעננה

ברכות של בנין ופיתוח

לראש המועצה המקומית
מר בנימין וולפוביץ

נבחרי הציבור וכל תושבי רעננה

א. אברך
ראש המועצה האיזורית הדר השרון

הרבנות המקומית **המועצה הדתית**
רעננה

ביובל ה־50 של רעננה

איחולים וברכות

לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
סגני ראש המועצה
חברי ההנהלה והמועצה
וכל תושבי רעננה

לרעננה - ביום חגה

ברכת שגשוג, התרחבות וקליטה
מהזוכרים לה חסד נעורים

קבוצת כפר המכבי

למושבה רעננה

ביובלה
ברכות חמות

מותיקי קיבוץ גלעד
שהיו בקבוצת „הגרעין" ברעננה

ברכת איגוד ערים שרון
ליובל ה־50 של רעננה

לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ,
חברי ההנהלה והמועצה, נבחרי הציבור וכל תושבי רעננה

כה לחי!

יעקב לנדא, יו״ר האיגוד

לראש המועצה המקומית רעננה
בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור
ותושבי המושבה

שפע של ברכות ביובל ה־50

יוסף זמוסתיאנו
ראש המועצה האיזורית „הירקון"

מכבסת „ורד" בע״מ
רעננה, רחוב אחוזה 146, טלפון 921178

איחולים וברכות ביובל ה־50
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור, קהל הלקוחות
וכל תושבי רעננה

רעננה בת 50

הישגי ההסתדרות בחברה ובמשק

מאת ג. זר

...יפור תולדותיה, קורותיה והתפתחותה של ההסתדרות הכללית ברעננה שזור בסיפור החיים של המושבה השורשית. בשנות קיומה של רעננה כן גם שנות הפעולה של ההסתדרות.

...יפה זו איננה מקרית. שכן עלתה על הקרקע, באפריל 1922 קבוצת המייסדים, נוצרו קשרים הדוקים ביותר בינם לבין הפועלים הראשונים. ולא בכדי, ה...ורים שנמנו על שורות "פר... ציון" וה"ארכיטקט פארבאן באוהיו", ראו כורה חובה לשר... על יחסי ידידות וזיקה חברית עם הפועלים הראשונים.

...עד הפועלים הראשון

...ן, כבר בימיה הראשונים של ...ה דחשו בה חיים תוססים של ...י עמל. תחילה היה המספר ...עצם, בסך הכל 11 עובדים. הם ...ו לעצמם 5 אוהלים ונישבו ...רות הקידות והחריש. מספרם ...הפועלים גדל במהירות. ב־1924 כללה המושבה 200 פועלים שביניהם ...הזו את ...דות לאירגון ציבור הפועלים. ...ה זו נבחר ועד הפועלים הראשון.

...ונו התרכזה כל הפעילות ה...דית של המושבה. מספר אריה שפסל, לשעבר מזכיר מועצת ...לים, באחד מעתוני "דברי שנות העבר": "עד מהרה הר... גם "בית הפועלים" הראשון, ...ה צריף גדול בן 6 חדרים ...ערכו הרצאות ומסיבות, ישי... ופגישות".

...ב התקדמות היה מרשים ל... בשנת 1925 הוקמה לשכת ...ה משותפת לאיכרים ולפוע... כעבור 5 שנים הוקמה מוע... הפועלים הראשונה וכמזכיר ...ן גבור הזי שמגר (סמגרינ...)

משיך אריה שפסל: "בשנות ...רשים נקבעה דמותה המשקית המושבה. רעננה הצטיינה כבר ...ן שנים בעבודה עברית מאור... בפרדסיה. שדותיה וגינותיה ...רק פועלים יהודים. ...עלי רעננה שיתפו פעולה ...פועלי השרון במאבקים הרי... על זכות העבודה העברית ב... במושבות השרון בהן היתה ...ת עבודה ערבית".

רעננה — עריש למשקי התיישבות

...ות התקדמות של פועלי ...ה לא נעצרה גם עם פרוץ ...ת העולם השניה. דווקא ב... קשות אלו הונחו יסודותיהם מוסדות ההסתדרות במקום ...ת הפועלים יכלה לפעול במ... התנופה בכל שטחי הפעולה. ...ם אלו מילאו תפקיד חשוב ...ציבור הפועלים. גרעיני ה...ים שישבו על אדמת המוש... ובגבולותיה, הבריאם לקחו חלק פעיל במאבקים השונים ...עבודה עברית ומאורגנת. ...ן יש לציין, כי גם חברי ה...ים שהתבססו בקרבת רעננה ...לחיים הציבוריים, ההסתדרותיים. במיוחד ראויים ל... חברי מושב גבעת חן שהת... בדרום המושבה במסגרת ...בות האלף בשנת 1933.

קרית ההסתדרות

...ות 1953—1959 מהווה שלב ...בהתפתחותה של ההסתדרות ...נה. הוקמה קרית ההסתדרות. ...ה חולשת על כל פעולותיה ...נית, המשקיות והתרבותית ...הסתדרות ברעננה. סכום עתק ...גים של אותם ימים — למע... מיליון ל"י — הושקע בבני...ריה. מרוכזים בה בית ההס...ת, המרפאה האזורית של קו...לים, בנק הפועלים, בית ה... הצרכניה-יצרנית וקולנוע ...ת".

סינמה מיוחדת תופס בקריה "גן ברזילי" על שם המנוח צבי יהודה ברזילי, מראשוני עסקני ההסתדרות במושבה. בתחילת שנות השישים נמשכה התפתחותה של ההסתדרות. הפעם בתחום הספורט. הוקם מרכז ספורטיבי על שטח של 9 דונם. המרכז כולל את בית "הפועל" ומתקני ספורט שונים. זאת בנוסף על מגרש הכדורגל הנמצא בשכונה קרובה למרכז הספורט.

ההסתדרות בשנות השבעים

למתבונן מרחוק המקורב לימי שנות השבעים, יכיר של תנופה בלתי רגילה בהתפתחותה של ההסתדרות.

מזה 3 שנים מנווט את פעולות ההסתדרות שמעון דורון, המזכיר המוכר איננו פנים חדשות בבית ההסתדרות; מאחוריו עבר עשיר ביותר של פעולות. מבצעים הישגים בתפקידו כמזכיר הבכיר של האיגוד המקצועי במועצת פועלי רעננה. ולכן, כאשר נבחר שמעון דורון לתפקיד כמזכיר מועצת הפועלים הוא לא נזקק כלל לשלב מעבר של התאקלמות. עד מהרה מצא דורון את עצמו בתוך מכלול הנושאים המעסיקים את מועצת הפועלים.

כל מקומות העבודה מאורגנים

אוכלוסית ההסתדרות ברעננה כוללת רבבת נפשות. בתוכם 7000 חברים. הערכתו של דורון, המסתמכת על קצב הבניה הגידול הרי גורמים קובעת, כי תוך שנה־שנתיים ימנו על שורות ההסתדרות ברעננה רבבת חברים.

האיגוד המקצועי חולש על 180 מקומות עבודה בהם מועסקים 4500 עובדים.

בין מקומות העבודה מפעלים אזוריים רבים כמו: דואר ותגדוסה, מחוז קופת־חולים, מחוז לשכת המס, משרד החקלאות האזורי, חברת המשכל ומפעל הבניה של הקיבוץ הארצי.

במועצת פועלי רעננה מספר איגודי עובדים. הסתדרות הפקידים מטפלת ב־500 פקידים. בסניף הסתדרות עובדי המדינה — 400 עובדים. באגודת פועלי הבנין — 500 פועלים. ובאיגוד הפועלים החקלאים השכירים — 800 עובדים. בתעשית האריג והטקסטיל ברעננה מועסקים 300 עובדים. בתעשית המזון — 300. במלאכה זעירה — 500.

ברעננה מספר ניכר של מוסדות אישפוז וסעד. במרכז השיקום ע"ש לוינשטיין מועסקים 120 עובדים. עם השלמת האגף החדש של בית חולים זה יועסקו בו 250 עובדים.

עם השלמת בניית בית הסיעוד יועסקו בו 100 עובדים. במוסדות איכילוב וסער אחרים מועסקים 250 עובדים. מקץ יובל שנים עדיין רב חלקה של החקלאות במשקה של רעננה.

החקלאות — ענף כלכלי מרכזי

לא פחות מ־1000 משפחות מתקיימות, ישירות או בעקיפין על החקלאות.

רעננה נבנית עתה בקצב ללא

ישראל דורון
מזכיר מ.פ. רעננה

תקדים בתולדותיה, ברם בנייה זו היא רק במעט על חשבון החקלאות.

אומר חיים שקולניק, יו"ר ארגון משקים חקלאים זעירים: "מתוך 17 אלף דונם שעליהם משתרעת המושבה — רבבת דונמים הם שטחי חקלאות. השטח המעובד כולל 4000 דונם גידולי ירקות, כרל ל חסויים ולייצוא, ו־5000 דונם מטעי הדר כולל סובטרופיים ונשירים. יצור ביצי מאכל מסתכם ב־15 מליון לשנה. יצור הבשר — 700 טון לשנה. במושבה כל המתקנים והכלים הדרושים לצרכי החקלאות".

כאן המקום להזכיר את אחד המוסדות הכלכליים החשובים ביותר של פועלי רעננה. והכוונה לאגודה צרכנית־יצרנית. האגודה מנוהלת מזה שנים רבות על־ידי בנימין גולדברג ומספר עובדיה — 40. פדיונה מגיע למעלה מ־5 מיליון ל"י בשנה. מזה כמחצית של המחלקה החקלאית המנוהלת במשותף על־ידי הנהלת הצרכניה והנהלת האירגון למשקים חקלאים זעירים.

באגודה הצרכנית מחלקות נוספות. מחלקת מכולת המבוססת על סופרמרקטים. המחלקה המכנית — צוד. באגודה רשומים כ־1000 חברים.

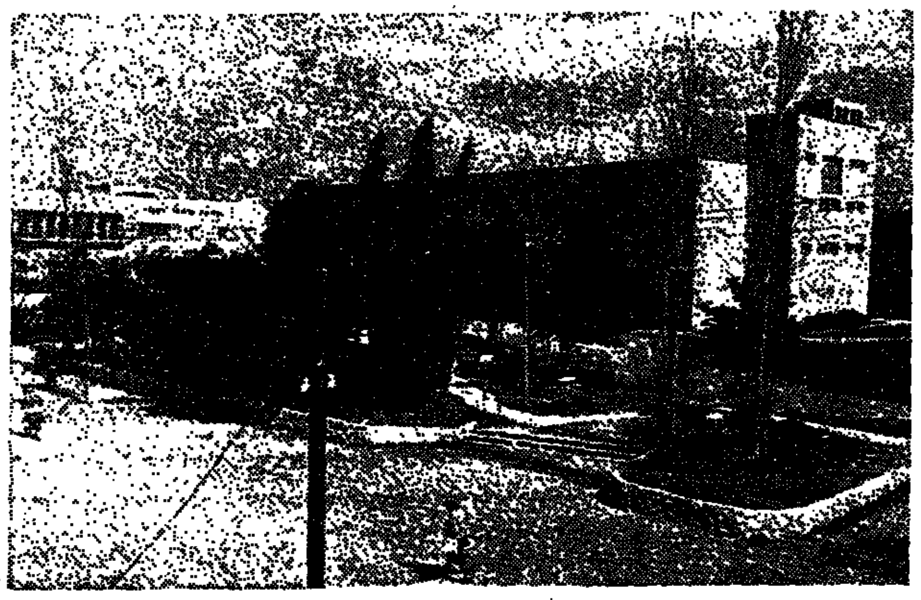

קרית ההסתדרות

רים. ואם אנו נמצאים בפרק החקלאות כאן המקום להוסיף את בית האריזה של יכין/חקל המעסיק מידי עונה ועונה כ־220 עובדים. חברת יכין/חקל איננה מסתפקת רק בהפעלת בית האריזה. בכל ימות השנה עוסקים עובדי החברה ברעננה בטיפול חלק ניכר מפרדסי המושבה.

פעילות החברות ההסתדרותיות הכלכליות

זולת יכין/חקל פעילות מאד ברעננה חברות הסתדרותיות נוספות.

ביניהן: חברת "שיכון עובדים" המהווה את גורם הבנייה המרכזי במושבה. למעלה מ־1000 יחידות דיור נבנו על־ידי "שיכון עובדים" בשנות קיומה של רעננה. מאות יחידות דיור נוספות נמצאות עתה בשלב של בניה על־ידי החברה ההסתדרותית.

ואם עוסקים אנו בבניה מי אם לא "סולל בונה" הוא הקבלן הגדול ביותר הפועל במושבה. היקף עבודות הבנין המבוצעות על־ידי "סולל בונה" מסתכם במיליוני לירות.

נוסיף לחברות אילו את בנק הפועלים, הנוצר במקום הראשון במערכת הבנקאות במושבה, ואת היקף הגדול של מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי, ואת אירגון מגדלי רעננה שמחזורו השנתי מתקרב ל־4 מיליון ל"י, ונגיע למסקנה בלתי נמנעת: המפעלים הכלכליים של ההסתדרות ברעננה מהווים את חוט השדרה של משק המושבה.

כל מקומות העבודה, הציבוריים, ההסתדרותיים והפרטיים מאורגנים בהסתדרות, עם 25 מביניהם קיימים הסכמי עבודה מקומיים. כל היתר נכללים בהסכמי עבודה קולקטיביים — כלליים — ארציים.

שירותים משוכללים של העזרה הרפואית

שירותי קופת חולים ברעננה ניתנים ל־14 אלף נפשות. ברעננה נמצאים משרדי מחוז השרון של קופת חולים המנוהלים על־ידי זבולון הראלי.

לאחרונה חלו שיפורים מרחיקי לכת הן במה שנוגע לתוספת צוותים רפואיים הן במה שקשור בשיפוץ ושיכלול מבני ומתקני המוסד הרפואי ההסתדרותי. כאן המקום להזכיר את בית לוינשטין, מרכז השיקום הארצי שיצא לו מוניטין ברחבי הארץ. מוסד זה מוחזק ומופעל ע"י קופת חולים.

הפעילות החברתית

בד בבד עם הפעילות המקצועית והכלכלית מייחסת מועצת פועלי רעננה תשומת לב מירבית לפעולות חברה. הישגיה של מועצת הפועלים בתחום החברתי, אינם נופלים ולעתים אף עולים, על ההישגים בתחומי פעולה אחרים.

להסתדרות רשת של מועדונים שכונתיים. ישראל דורון, מזכיר מ.פ. רעננה מספר, כי מועדונים אלו מהווים מקור משיכה גדול להמוני העובדים, תושבי השכונות, בקרית שרת, שכונת רסקו, כפר הרוצים ובנוה דוד ורמז תוססים חיי חברה ותרבות במועדוני ההסתדרות.

מצב דומה קיים גם במועדוני הנוער הממוקמים בשכונות: קרית שרת, כפר הרוצים ושיכון צמפי. בין מועצת הפועלים והמועצה המקומית קיים הסכם לשיתוף פעולה מלא בתחום התרבות. הסכם זה מתבצע על הצד הטוב ביותר.

יחס מיוחד לדור הצעיר

דגש מיוחד מושם ע"י ההסתדרות על הפעולה בקרב הדור הצעיר. ולא בכדי מתייחסת מ.פ. רעננה באהדה ובתשומת לב לפעולות הנוער. שכן, מידי שנה בשנה מצטרפים לשורות ההסתדרות 95% מחברי הסיבה המקצועית של הנוער העובד. לרשות חברי הסיבה עומד מועדון נאה המלא תוכן בכל ימות השנה. כלי אחר העומד לרשות דור העתיד הוא מועדון הצעירים בהדרכת קולנוע "אורות".

תנועת הנוער החלוצית המרכזית ברעננה היא "המחנות העולים". לתנועה זו ישנו עבר היסטורי מפואר ברעננה. מאות מבוגריה נמצאים במשקי ההתיישבות על פני כל מפת המדינה. גם בהווה מגלה תנועת "המחנות העולים" פעילות מרובה, והיא זוכה ליחס חיובי ביותר מצידה של מ.פ. רעננה.

תרבות הרוח והגוף

בין המועצה המקומית ומועצת הפועלים קיים כאמור הסכם לשיתוף בפעולות התרבות. למעשה, נטלה על עצמה מועצת הפועלים את הביצוע של מרבית פעולות התרבות. במסגרת הפעילות התרבותית הענפה מפרסמת מועצת הפועלים דו־שבועון בשם "ידיעון", הכולל אינפורמציה שוטפת על כל תחומי הפעולה ההסתדרותית.

שלוחה נוספת של מועצת הפועלים היא ארגון אמהות עובדות. חברות ארגון זה מטפלות במסירות רבה בעשרות רבות של ילדים הנמצאים במסגרת של 2 מעונות יום ו־2 גני ילדים. כן עוסקות חברות א.א.ע. בפעולות חברה ותרבות. הן פעילות מאד בחוגים שונים ומגוונים ברעננה על כל שכונותיה.

אין ספק, כי סניף "הפועל" רעננה מהווה את המרכז הספורטיבי של מרבית ספורטאי המושבה. עשרות עסקנים מתנדבים יחד עם מאמנים מקצועיים. מגלים פעילות נרחבת באחד הסניפים המצטיינים של "הפועל" בארץ.

600 חברים רשומים בסניף "הפועל" רעננה. הם עוסקים במתקני הספורט שע"י בית "הפועל", בענפי הספורט הבאים: קליעה למטרה, טניס שולחן, כדורעף, כדורגל, שחמט ועוד.

תושבי השכונות במוקד הפעילות

פיזורם של תושבי רעננה על פני איזור נרחב, בשכונות שונות, חייב את מ.פ. רעננה להפעיל בצורה הפעילה ביותר את ועדת השכונות. ועדה זו מטפלת בין היתר במאות העולים החדשים שהגיעו בעת האחרונה לרעננה. כמובן שלא נפקד מקומו של סניף "משען" המסייע בהלוואות בכל הדרגים לחברי ההסתדרות. ההון העצמי של "משען" ברעננה מסתכם ב־150 אלף ל"י.

צרכי הזמן חייבו את מועצת פועלי רעננה לייחס תשומת לב מיוחדת לנושא השיכון. 100 זוגות צעירים נרשמו למפעל השיכון ברעננה. כרבע מיליון ל"י הועמדו כהלוואות לרשות חברי ההסתדרות לצורך הרחבת דירות או שיפוצן. המחלקה לשיכון מקדישה מאמצים מרובים לשם פתרון בעיות השיכון של רבים מחברי ההסתדרות ובמיוחד הזוגות הצעירים.

ליד מועצת פועלי רעננה פועלים ומתפתחים בקצב דינמי סניפי קרנות הביטוח. קרן ביטוח לפועלי בנין ועבודות ציבוריות, קרן ביטוח לפועלים חקלאיים שכירים ו"מבטחים", הם המשענת הכלכלית של פועלי רעננה לעת צורך.

השגים ומעשים בעבר — דריכות וכוננות לעתיד

הנה כי כן, יכולים ישראל דורון מזכיר מ.פ. רעננה, נבחרי הציבור ההסתדרותי, עובדי מועצת הפועלים וכל יתר השלוחות ההסתדרותיות, וכלל חברי ההסתדרות ברעננה, להביט לאחור בסיפוק ובגאוה.

ההסתדרות ברעננה עמדה בכבוד בכשך יובל שנות קיום המושבה. מועצת פועלי רעננה על כל זרועותיה הוכיחה את חיוניותה ועוצמתה כמוסד המרכזי של פועלי רעננה בכל תחומי הפעולה. מ.פ. רעננה איננה שוקטת על שמריה. בעזרת כל הכלים העומדים לרשותה, ערוכה ההסתדרות ונכונה להמשך הפעולות והמעשים למען קליטתם של עולים חדשים, ולמען ביסוסם הכלכלי והחברתי של אלפי חבריה בני כל הגילים.

פעולות "סולל־בונה"

מאת כתבנו

היקף העבודות שסניף "סולל בונה" באיזור הרצליה־רעננה ביצע בשנת 1971 הגיע ל־18 מיליון ל"י מזה ברעננה 12 מיליון לירות. ולפי ההזמנות הנמצאות כבר בידי הסניף צפויה עבודה מלאה לשנת 1972—73 והיקף העבודה יגיע ליותר מ־20 מיליון לירות מזה ברעננה יותר מ־13 מיליון לירות (קרוב ל־70 אחוז מהיקף העבודות באיזור), דברים אלה מסר לכתבנו שלמה אלירז, מנהל "סולל בונה" באיזור הכולל מבחינה גיאוגרפית את ישוב בצפון, איזור הרצליה, רעננה, רמת השרון ועוד.

ביקשנו לשמוע במיוחד על רעננה והמגמה יכול להיווסדה. ש. אלירז סיפר, שכאשר התמנה סניף סולל בונה הרצליה ורעננה בשנת 1954 הגיע היקף העבודה ברעננה ל־800 אלף לירות. באותה שנה התגבשה קבוצת פועלי הבנין הציבים של "סולל בונה" ברעננה.

דווקא בשנות השיא של העברות באיזור. ב־1961—1965 ירדה רעננה ל־15 אחוז ובימי המיתון בשנים 1966—1967 ירדה רעננה ל־3 אחוז מהיקף העבודות באיזור, בשל הקפאת הבניה ברעננה באותה תקופה.

בשנים אלה הוכיחה עצמה המסגרת המשותפת, כאשר פועלי הבנין ברעננה שסבלו מאבטלה הועברו לעבודה במקומות אחרים בהם מבוצעו עבודות של "סולל בונה".

בשנת 1969 חזרה רעננה ותפסה את מעמדה הקודם (20 אחוז מכלל העבודות). המיפנה הגדול חל בשנת 1970—1971 כאשר היקף הבנייה של סולל בונה ברעננה הגיע ל־70 אחוז.

בין העבודות הגדולות שסניף סולל בונה מבצע לאחרונה ברעננה: הבנין החדש בבית החולים לוינשטין בהיקף של 20 מיליון לירות שישולם בשלהי שנת 1972. בית־האבות "סיעודי" של "משקף" שמוקם ברעננה בהיקף של 10 מיליון לירות. בכפר בתיה סיים סניף סולל בונה בניית בית הספר המקיף. כן בונה הסניף 100 יחידות דיור של שיכון עובדים ברעננה. ובתוכנית לבנות עוד 200 יחידות דיור של "שיכון עובדים" בביה העולים לשעבר ברעננה.

אמנם היקף העבודות ברעננה בשנים 1971—1972 הוא ללא תקדים. ברם תוכניות הבניה מעידות על ההמשך הצפוי בתנופת הבנין ברעננה.

סניף סולל בונה מעסיק יותר מ־500 עובדים, לרבות 7 מהנדסים, ורכש לו שם טוב בטיב הביצוע. הפועלים הציבים של סולל בונה הם גורם חשוב ופעיל באגודת פועלי הבנין בהרצליה וברעננה. במקום החברים הותיקים שיצאו לגימלאות בולט זרום דור המשך של פועלים יציבים קבועים שנותנים בטחון לציבור גדול של פועלי בנין באיזור. כולל רעננה. בין הנהלת הסניף, וצד העובדים והאיגוד המקצועי קיים שיתוף־פעולה מלא — אומר ש. אלירז.

לרעננה
ביום חגה
יובל הה־50
למועצה המקומית
למועצת פועלים
ולכל תושביה
ברכות
ואיחולים
יבין - חקל

"החשבונאי ברעננה" בע"מ
דוידי חיים ונצח
יעוץ למסים • שירות לביטוח
רחוב סולד 18, טלפון 921194
רעננה
ביובל ה־50 של רעננה
מיטב הברכות והאיחולים
לראש המועצה בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

"ציון"
חברת הביטוח הראשונה בישראל
כל סוגי הביטוח
רעננה, רחוב אחוזה 115
טלפונים: 921601—921174
בחג יובל ה־50
של רעננה
איחולים וברכות
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור, קהל הלקוחות
וכל תושבי רעננה

אגודה צרכנית שיתופית
רעננה בע"מ
מברכת בחג יובל החמישים
של המושבה
את ראש המועצה, חבריה, פעיליה ועובדיה
וכל תושבי רעננה.
אנו מאחלים לרעננה פיתוח מהיר על בסיס של שמירת החקלאות, הרחבת התעשיה, שיכוני עובדים ויצירת מקורות פרנסה לתושבים.
לאגודתנו, המלווה את התפתחות רעננה החל משנת 1932, השתלבה בהתפתחות המושבה בהקמת סניפים וסופרמרקטים, ישנן תכניות גם להבא לצעוד יחד עם התפתחותה הכללית של המושבה.
הנהלת האגודה

בית מסחר "פביאן"
אחוזה 89, רעננה
מכשירי כתיבה, ספרים, עתונים וצעצועים
ברכות ואיחולים
ללקוחותינו, למוסדות הציבור
ולכל תושבי רעננה
ביובל ה־50

מכבסת קיטור "זהר"
רעננה, רחוב רבוצקי — טלפון 921177
שפע של ברכות בחג היובל
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור
לקוחותינו וכל תושבי רעננה

אסתר בלוך - בועז איבין
רחוב אחוזה 108, רעננה טלפון 921234
• טלביזיות • מכונות כביסה • מערכות סטריאו
• תנורי בישול חשמל וגז • צרכי חשמל
ברכות לנבחרי הציבור, מוסדות הציבור, לקוחותינו
וכל תושבי רעננה ביובל ה־50

טובי חיים וצדוק — חנות ירקות
ירקות, פירות יבשים, תבלינים, בוטנים, גרעינים, קפה
רעננה, אחוזה 80 טלפון 921862
מיטב הברכות והאיחולים לנבחרי הציבור וכל תושבי
רעננה — ביובל ה־50

יעקב ולד ובנו
נגריה מיכנית ומחסן עצים
רחוב מלאכה 1, טלפון 925748, כפרסבא
ברכות ואיחולים בחג יובל ה־50
לראש המועצה בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור וכל תושבי רעננה

מתכת רעננה בע"מ
ייצור כל סוגי רשת גדר
רעננה, איזור התעשיה, טל. 926355
מיטב הברכות והאיחולים ביובל ה־50
לנבחרי הציבור
קהל הלקוחות
וכל תושבי רעננה

חברת פיינארטס בע"מ
הדפסת אריגים
רעננה, איזור התעשיה
ת. ד. 75 טלפון 921216
מברכת
בחג יובל ה־50
את כל עובדיה, לקוחותיה ובני ביתם

"קדרן" בע"מ
איזור התעשיה, רעננה טלפון 926849
ברכות ואיחולים ביובל ה־50
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור, הלקוחות וכל תושבי רעננה

"יבולים" ש. שרון בע"מ
ברכות ואיחולים ביובל ה־50
לראש המועצה בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור
עובדי המועצה
וכל תושבי רעננה

"השרון" נגריה מכנית בע"מ
מבצע כל מיני נגרות בנין
טל. 926644 רעננה, רחוב ריבוצקי
ברכות ואיחולים ביובל ה־50
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור, קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

אחים גרוסמן
בית אריזה למוצרי מזון. סוכנות להפצת צרכי מזון
רעננה טלפונים: 921225
אחוזה 104 921669
מיטב הברכות לנבחרי הציבור ברעננה,
לקוחותינו וכל תושבי המושבה
ביובל ה־50

אולמי "שרון"
כפר־סבא טלפון 923497
חתונות, נשפים, בר־מצוה, ארוחות צהריים מאורגנות.
שעות משרד: 12—9 7—4 במקום
כשר למהדרין. מיזוג אויר מלא
איחולים וברכות לנבחרי הציבור,
ללקוחותינו ולכל תושבי רעננה ביובל ה־50

האחים נאון
מסגריה מכנית, מבצע עבודות מסגרות כלליות
רעננה, איזור התעשיה — ביתן 19, טלפון 926949
איחולים וברכות למוסדות הציבור, לקוחותינו
וכל תושבי רעננה ביובל ה־50

"אגרא" בע"מ רעננה
מברכת
בחג יובל ה־50 של רעננה
את ראש המועצה המקומית
בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
חברי "אגרא" ובני משפחותיהם
וכל תושבי רעננה

בסעוד יחיא, רעננה בורוכוב 8. טלפון 921 343
תבלינים, פירות יבשים, בוטנים, גרעינים, קפה
שפע של ברכות לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ,
נבחרי הציבור וכל תושבי רעננה ביובל ה־50

ליובל החמישים
של רעננה
אנו מברכים
את ראש המועצה בנימין וולפוביץ
חברי המועצה ועובדיה
את ציבור העובדים ברעננה
וכל תושבי המושבה
מועצת פועלי רעננה
קרן הביטוח של פועלי הבנין — סניף רעננה
קרן הביטוח של הפועלים החקלאים — סניף רעננה
"מבטחים" — מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים — סניף רעננה
לשכת המס מחוז השרון
קופת חולים מחוז השרון
בית "לוינשטיין" מרכז לשיקום
ארגון אמהות עובדות — סניף רעננה
סניף "הפועל" — רעננה
החטיבה המקצועית של הנוער העובד — סניף רעננה
"הסנה", סניף רעננה

רעננה בת 50

מושבה בתנופה של בנין

(המשך מע׳ 14)
נזקקי סעד רבים. למרות זאת אנו נותנים עזרה לכלכלית קבועה ובלתי קבועה ל־170 משפחות".

6 העובדות הסוציאליות במועצה מטפלות ב־600 מקרי סעד נוספים.

קידום בתחומי התברואה

פרק נוסף בשיחתנו עם ראש המועצה הוא התברואה. גידול האוכלוסיה גרם להתרחבות הצרכים. יש הכרח לצייד במשימות חדשות. לדעת ראש המועצה חל שיפור ניכר בתחום התברואה. נתקבל לעבודה מפקח תברואי נוסף, בוצעה ריאורגניזציה בכל המחלקה. הופעל פיקוח רצוף על כל בתי העסק. קיימת הקפדה מלאה על ניהול עסקים עם רשיונות.

בנימין וולפוביץ סבור, כי מסגרת משותפת של רשויות מוניציפאליות רצויה מאד "לצורך פתרון כולל של בעיית התברואה". ובינתיים מוציאים ברעננה את האשפה מהבתים פעמיים בשבוע. חלק מפינוי האשפה הועבר לקבלנים מבחוץ. קיימת מחשבה לסלק את האשפה מהבתים באיזורי מגורים צפופים 3 פעמים בשבוע. נושא הביוב קשור בבירור לתברואה.

מסתבר, כי 80% מיחידות הדיור של רעננה מחוברים לרשת הביוב המרכזית. קיימת תכנית אב לביוב ל־5 שנים. "עם ביצוע התכנית — קובע ראש המועצה — תיפתרנה כל בעיות הביוב של המושבה. במסגרת רשת הביוב מפעילה המועצה אגני חימצון בצפון רעננה.

מפעלים משותפים עם רשויות שכנות

ראש המועצה ציין בסיפוק אותם מפעלים ומוסדות המשותפים למועצה המקומית רעננה ולרשויות מוניציפאליות שכנות. כך, למשל, לומדים תלמידי רעננה בבית־הספר המקצועי "אורט" בכפר־סבא.

תעשיה עתירת מדע

איזור התעשיה ברעננה לא גדל. ישנם כמה מפעלי תעשיה גדולים (תרשיש, פיינארטס), מפעל הבניה של הקיבוץ הארצי, מפעלי מתכת, מסגריות, מוסך משוכלל ונגריות.

אילם בניגוד לעבר, כאשר מועצת רעננה היתה מוכנה לקבל כל מפעל תעשייתי, הרי היום, נוכח הרזרבה הקרקעית הקטנה שנותרה לתעשיה (150 דונם) נוקטת המועצה במדיניות סלקטיבית.

המועצה מפתחת את האיזור הנותר — אומר ב. וולפוביץ — על־ידי סלילת רשת כבישים, ביוב, מאור ומים. נקבע איזור לצנעי מלאכה ותעשיה, והמגמה היא למשוך מפעלי תעשיה עתירת מדע. מסיבה זו אין המועצה מעוניינת בהקמת מפעלים העלולים לזהם את האיזור, וימנע מתעשיה עתירת מדע לבוא לאיזור זה. בימים אלה מתנהל מו״מ עם מפעל אלקטרוני המעוניין לעבור לרעננה. מפעל זה מעסיק 250 עובדים, כולל עשרות מהנדסים.

האם זהו כל השטח שנותר לתעשיה? — שאלנו את ראש המועצה. ישנם עוד 200 דונם. שטח חקלאי, שהמועצה רואה אותו כרזרבה נוספת לתעשיה.

תכנית־האב של רעננה

האם השינויים שחלו בהתפתחותה של רעננה לא מחייבים שינוי תוכנית המיתאר? שאלנו את ראש המועצה.

את תכנית המיתאר של רעננה החלו להכין בשנת 1958. התכנית קיבלה תוקף רק ב־1968 אולם כעת, נוכח התפתחותה הדינאמית של המושבה הן בבניה והן בגידול האוכלוסיה עומדת המועצה בפני רוויזיה של תכנית־האב — אומר ראש המועצה.

הרוויזיה תהיה במסגרת התכנית הקיימת. אם יש איזור בו אפשר לבנות רק שתי קומות, תיבדק אפשרות לאפשר בניית שלוש קומות. הכוונה לאיזורים שהדבר ניתן מבחינת התכנון ובעיקר בשטחים גדולים שעדיין לא חולקו בהם המגרשים. יחד עם זה נבדק מינהל המחוז בכיוון רוויזיה כללית של תכנית המיתאר.

שיתוף פעולה עם ההסתדרות

האם קיים שיתוף פעולה בין המועצה ומועצת הפועלים? — שאלנו את ראש המועצה.

ראש המועצה, שהיה בעצמו במשך שנים רבות מעסקני ההסתדרות ומועצת הפועלים, רואה חשיבות בשיתוף הפעולה עם ההסתדרות. קיים שיתוף פעולה בתחום פעולות התרבות. פעולה בין הנוער. הפעולה בשכונות ומועדון הפנסיונרים. המועצה דואגת למתקני ספורט של "הפועל" ומסייעת לתנועות הנוער החלוציות.

היחסים עם הגורמים הציבוריים במושבה

בסיום שאלנו את ראש המועצה איך הוא מסכם את תקופת כהונתו כראש המועצה? היחסים עם האופוזיציה, עם מוסדות הציבור במושבה?

"נכנסתי לתפקידי כראש המועצה בדחילו ורחימו" — אומר ב. וולפוביץ ומדגיש, שמכיוון שאינני מוותיקי רעננה הטרידה אותי השאלה, איך להצליח ביצירת מגע ויחסים עם חלקי אוכלוסיה שונים.

אני מסכם תקופה זו בסיפוק רב. נתקלתי ביחס של הבנה מצד כל חלקי האוכלוסיה בדאגה לפיתוח המושבה.

אמנם קיימת במועצה קואליציה ואופוזיציה. אבל בחיי המעשה קיים שיתוף פעולה עם כל גורם ציבורי כדי לסייע לכל חלקי האוכלוסיה.

בקווי היסוד אני קיים ומייצג את מפלגת העבודה והמערך המדיניות המוניציפאלית שהיא דגלה בה בעת שביקשה את אמונו של הבוחר. אבל תוך דאגה לייצג את כלל האוכלוסיה של המושבה. אני מעודד כל יוזמה פרטית וציבורית בתחום מפעלי הפיתוח — אמר ראש המועצה. שציין בהערכה את פעולתם של חברי המועצה, ההנהלה ואת מסירותם של עובדי המועצה.

תאריכים — אירועים — אוכלוסיה

השנה	האירוע	מס׳ תושבים
1922	ראשית ההתנחלות. חפירת בור מים ראשון	9
1923	נטיעת פרדס ראשון ומטעי טבק ראשונים	36
1925	נבנה בית העם הונחו יסודות לארגון הציבורי	40
1926	נהירת פועלים ונטיעת פרדסים בשכר של 20 גרוש ליום. אכזבה מענף הטבק בגלל מסי השלטונות	42
1927	נהירת פועלים מתל־אביב. חנוכת קו אוטובוסים מרעננה לתל־אביב	100
1928	נהירת פועלים מפתח־תקוה	120
1930	הוקמה מועצת הפועלים. הרחבת שטח הפרדסים ע״י חברת "יכין"	200
1933	עליית יהודי גרמניה. תנופת התפתחות במסחר ובתעשיה. נרכשו אדמות נוספות לבנייה	1.500
1936	רעננה מקבלת מעמד של מועצה מקומית	2.000
1939	ניטעו פרדסים נוספים. כ־100 מתושבי רעננה התנדבו לצבא הבריטי ואח״כ לבריגדה	2.500
1948 — 1949	הקמת המדינה. בני המקום מתגייסים. קליט העליה. הוקם מחנה מעבר	3.000
1959 — 1958	איכלוס מעברת כפר־נחמן והפיכת המעברה ליישוב קבע עם מבנים יציבים	9.500
1960	הוסק איזור התעשיה. נבנה שיכון עממי. חוסלו המעברות	12.000
1961 — 1961	הוכנה תוכנית מיתאר וסלילת כבישים	12.500
1970	הגברת התיעוש. הרחבת גידולי היצוא, יציבות משקית, הרחבת הבנייה של בתי־ספר. הרחבת הבנייה הפרטית ומוסדות הציבור	13.000
1972	רעננה בת חמישים	15.000

ברכותינו
למושבה רעננה
במלאות לה
50 שנה
קרית גנים רעננה בע״מ

פילקו PHILCO
טלויזיות. מכונות כביסה. מזגני אויר. שוטפי כלים
שרות אדיב — תשלומים עד 24 חודשים
פטרולגז
רדיוגד
רעננה, רחוב אחוזה 111, טלפון 921090
בחג יובל ה־50 של רעננה
מיטב הברכות והאיחולים
לראש המועצה בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור, קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

אולמי "רעננה"
חתונות. בר־מצוות. נשפים
האולם החדיש והמפואר ברעננה
כשר בהשגחת הרבנות ברעננה
מטבח עשיר ומשובח
מיזוג אויר וחימום מרכזי
רח׳ אחוזה 109 (פינת רח׳ קלוזנר) רעננה,
טל. 926107
ברכות לראש המועצה מר בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

ברכת "דבר"
בחג יובל ה־50
לנבחרי הציבור ברעננה
ציבור הקוראים
וכל תושבי רעננה

א. יצחקי
חברה לבנין והשקעות בע״מ
ברעננה:
במרכז העיר
יוקם רובע חדש
של דירות
בנות 3 חדרים
החל מ־63 אלף ל״י
בנות 4 חדרים
החל מ־78 אלף ל״י
המשרד: רחוב בן יהודה 74, ת״א
טלפון 236737. שעות המשרד 4—7 אחה״צ
ברכות ואיחולים
לראש המועצה המקומית רעננה
בנימין וולפוביץ
לנבחרי הציבור, עובדי המועצה והמחלקה
הטכנית, וכל תושבי רעננה
ביובל ה־50

הרשקו ברקו
קבלן בנין
רעננה, א. יפה 11 — טלפון 921350
בונה ברעננה
במקומות המרכזיים
דירות בנות 3 ו־4 חדרים
בתנאים נוחים
מיטב הברכות והאיחולים
לרעננה ביובלה ה־50
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ,
חברי המועצה וההנהלה, עובדי המועצה
המקומית והמחלקה הטכנית,
קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

שפיגל את האוס
שמואל הנציב 5, נתניה, טלפון 053 24855
קבלני בנין בע״מ
שפע של ברכות
ביובל ה־50
של רעננה
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
מהנדס המועצה, עובדי המועצה
והמחלקה הטכנית, לקוחותינו
וכל תושבי רעננה

עמרוסי את חבם
חברה קבלנית לבנין
דירות פאר בנות 3-4 חדרים
חברה חלקה 402, גוש 6586
טלפון: 781381—921302
מיטב הברכות והאיחולים
בחג יובל ה־50 של רעננה
לראש המועצה המקומית
מר בנימין וולפוביץ
חברי המועצה, מהנדס המועצה,
עובדי המועצה והמחלקה הטכנית,
קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

נוף־בניה
חברה לבניה בע״מ
בונה דירות מפוארות בנות 3—4 חדרים
דו־מפלסיות, כולל מטבחי "רגבה" ברחוב בראילן
טלפונים: 921772, 982106
ברכות ואיחולים ביובל ה־50
לנבחרי הציבור ברעננה,
עובדי המועצה המקומית והמחלקה הטכנית,
לקוחותינו וכל תושבי רעננה

דוד טפר בע״מ
הנדסה ובנין
קדש ברנע 3, טלפון 778163 תל־אביב
מיטב הברכות והאיחולים בחג היובל
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור, עובדי המועצה
והמחלקה הטכנית,
הלקוחות וכל תושבי רעננה

נפתלי אורבך
חברה להנדסה וקבלנות בנין בע״מ
רחוב דניאל פריש ת״א — טלפון 251552
מיטב הברכות
לראש המועצה המקומית
בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
עובדי המועצה והמחלקה הטכנית
נבחרי הציבור וכל תושבי רעננה
ביובל ה־50

"אליאב"
חברה לפיתוח וקבלנות
בני ברק, החשמונאים 7 789972
לאחר העבודה: 447233
משרד מכירות ברעננה: רחוב תנקין 5
בונה דירות פאר
בנות 3-4 חדרים
שפע של ברכות
ביובל ה־50
לראש המועצה המקומית
בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
נבחרי הציבור
עובדי המועצה והמחלקה הטכנית
לקוחותינו וכל תושבי רעננה

[illegible]
רעננה, רחוב אחוזה 83 — טלפון 926411
ברכת בנין ופיתוח
ביובל ה־50 של רעננה
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ,
נבחרי הציבור, עובדי המועצה,
מהנדס המועצה ועובדי המחלקה הטכנית
לקוחותינו וכל תושבי רעננה

א. בזק
קבלנות כללית בע״מ
6 דירות פאר ברחוב ביאליק
המשרד: רחוב בורוכוב 8, רעננה
טלפון בבית: 771476
ברכת בנין ופיתוח
ביובל ה־50 של רעננה
לראש המועצה בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור
מהנדס המועצה ועובדי המועצה
קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

גב־עז
קבלני בנין
מרכז מסחרי 82, תל־אביב
טלפונים 820987—921338
ביובל ה־50 של רעננה
מיטב הברכות והאיחולים
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור, מהנדס המועצה, עובדי
המועצה והמחלקה הטכנית, לקוחותינו
וכל תושבי רעננה

ברט את פומרנץ
קבלני בנין, רחוב הרצל 31, בני־ברק, טלפון 786735
בונים דירות מפוארות
ברחוב ארלוזורוב 18
רעננה
ברכות ואיחולים ליובל ה־50
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ, נבחרי הציבור, עובדי המועצה המקומית והמחלקה הטכנית, לקוחותינו וכל תושבי רעננה

פרידמן את מילר
נגריית רהיטים, איזור התעשיה, רעננה, טלפון 926848
מיטב הברכות והאיחולים
ביובל ה־50 של רעננה
לנבחרי הציבור, לקוחותינו וכל תושבי המושבה

רדום־רפאלי
בנין והשקעות בע״מ
רח׳ הרכבת 4 ת״א — טל. 613412
ביובל ה־50
של רעננה
ברכות של בנין, פיתוח ושגשוג
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
נבחרי הציבור, עובדי המועצה,
מהנדס המועצה ועובדי המחלקה הטכנית
קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

אחים עיני מהנדסים בע״מ
בנין "אואזיס" משרד מס׳ 10
רחוב הרצל 75 רמת־גן 52443 טלפון 737234
ביובלה ה־50 של רעננה
ברכת בנין ופיתוח
מיטב האיחולים והברכות
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
חברי המועצה המקומית, מהנדס המועצה
והמחלקה הטכנית וכל תושבי רעננה.
הנהלת החברה

מרכז רעננה בע״מ
חברה לבנין
בונה דירות למכירה
מכל הגדלים
במקומות המובחרים ברעננה
לפנות: טלפון 921159, 921456, רעננה
ברכות של בנין, שגשוג ופיתוח
ביובל ה־50
לראש המועצה המקומית בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
עובדי המועצה, מהנדס המועצה
ועובדי המחלקה הטכנית
קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

פרסול־דלוגטש
חברה לבנין בע״מ
רעננה, רחוב אליעזר יפה 3, טלפון 921277
ברכת בנין ופיתוח בחג היובל ה־50
לראש המועצה בנימין וולפוביץ
לנבחרי הציבור, למהנדס המועצה,
עובדי המועצה והמחלקה הטכנית,
קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

דנון נסים
קבלן בנין
רחוב טשרניחובסקי 9, כפר סבא
ברכות האיחולים ביובלה ה־50 של רעננה
לראש המועצה בנימין וולפוביץ
למהנדס המועצה ועובדי המועצה
הלקוחות וכל תושבי רעננה

[illegible]
קבלן לעבודות ציבוריות
ובונה וילות ברעננה
ברכות של בנין ופיתוח
ביובלה ה־50 של רעננה
לראש המועצה המקומית מר בנימין וולפוביץ
חברי ההנהלה והמועצה
עובדי המועצה, מהנדס המועצה
ועובדי המחלקה הטכנית
קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה

אחים רויכמן (שומרון) בע״מ
חברה קבלנית לבנין ועבודות ציבוריות
חדרה, רח׳ ירושלים 26 — טלפון 063-23263
ברכות ואיחולים
לראש המועצה המקומית רעננה
מר בנימין וולפוביץ
נבחרי הציבור וכל תושבי רעננה
ביובל ה־50

בית מסחר לנדוי
רחוב אחוזה 106, טלפון 921143, רעננה
איחולים וברכות בחג יובל ה־50
לראש המועצה בנימין וולפוביץ,
נבחרי הציבור, קהל הלקוחות וכל תושבי רעננה